

Gebbruiksaanwijzing

Hartelijk gefeliciteerd

Wij feliciteren u van harte met uw nieuwe camper en spreken onze dank uit dat u voor een kwaliteitsproduct hebt gekozen van de firma Dethleffs.

Het maakt niet uit of de wegen die u naar uw vakantiebestemming brengen goed of slecht zijn en of uw "vakantie-huisje" in het bos, aan zee of op een berg staat: Uw Dethleffs-camper zorgt ervoor dat u van uw vakantie kunt genieten. Het team van Dethleffs bouwt tenslotte al sinds 80 jaar caravans en weet waar het op aan komt. Deze ervaring komt tot uitdrukking in de weloverwogen, gezellige en desondanks zeer functionele uitrusting, evenals in de uitstekende rij-eigenschappen.

Een Dethleffs-voertuig wordt met zorg gemaakt en op de kwaliteit wordt streng gecontroleerd. Daardoor zijn onze producten verzekerd van een lange levensduur. Op grond van deze strenge eisen staan wij in voor de topkwaliteit van onze producten en geven u een garantie van 6 jaar op de dichtheid van onze opbouw, conform onze garantievoorwaarden (zie sectie 1.1).

Alle Dethleffs voertuigen voldoen aan de eisen van emissienorm Euro 5.

In deze gebruiksaanwijzing wordt voornamelijk de woonopbouw van uw camper beschreven. U vindt er alle belangrijke informatie en tips, zodat u van alle technische snufjes van uw Dethleffs-camper gebruik kunt maken. Ook het onderhoud – en daarmee het waardebehoud – hebben we in aanmerking genomen.

Daarnaast ontvangt u de separate documentatie voor het basisvoertuig en de diverse inbouwapparatuur.

Neem voor onderhoudswerkzaamheden of andersoortige hulp altijd contact op met een betrouwbare geautoriseerde werkplaats. Daar kent men uw camper het best en kunnen uw wensen snel en op een goede manier beantwoord worden.

Voor op het chassis betrekking hebbende problemen aan Dethleffs-voertuigen staan ook de geautoriseerde werkplaatsen van de fabrikant van het basisvoertuig voor u klaar. Indien er problemen aan het Fiat-chassis optreden, bel dan het nummer 00800 34281111.

Nu rest ons niets anders dan u met uw camper veel plezier, ontspanning en een goede reis te wensen!

Uw Dethleffs-team

Gebruiksaanwijzing

Voertuiggegevens	
Model:	
Autofabrikant/motorsoort:	
Serienummer:	
Aflevering van het kentekenbewijs:	
Gekocht bij firma:	
Einde garantietijd:	
Sleutelnummer:	
Chassisnummer:	
Family Card met langdurige garantie	Ja/nee
Geadresseerde	
Naam, voornaam:	
Straat, huisnr.:	
Postcode, plaats:	
Stempel en handtekening van de handelaar	

Wijzigingen in constructie, uitrusting en omvang van de levering blijven voorbehouden. Er worden ook speciale uitvoeringen vermeld, die niet standaard bij de levering zijn inbegrepen. De beschrijvingen en afbeeldingen in deze brochure horen niet bij één bepaald model. Voor alle details is alleen de bijbehorende uitvoeringslijst geldig.

Betreffende importcentrale:

Dethleffs Nederland B.V.

Jules Verneweg 13 - 17

NL 7821 AD Emmen

Tel.: +31/5 91 63 35 75

E-mail: info@dethleffs.nl

Inhoudsopgave

1	Garantie	7	5.6	Hoofddeunen	45
1.1	Garantievoorwaarden	7	5.7	Rugleuningverstelling zitbank	46
1.2	Inspectiebewijzen	8	5.8	Opstelling van de zitplaatsen	46
1.3	Inspectieschema jaarlijkse inspectie	11	5.9	Strengblokkering (I-model)	47
1.4	Inspectieschema controle op lekkage	11	5.10	Elektrische raamschakelaars (I-model)	47
			5.11	Elektrisch instelbare buitenspiegels (I-model)	48
2	Inleiding	13	5.12	Vouwverduisteringen voor voorruit, bestuurdersraam en passagiersraam	49
2.1	Algemeen	14	5.13	Lessenaar	50
2.2	Milieu-instructies	14	5.14	Motorkap	50
3	Veiligheid	17	5.14.1	I-model	51
3.1	Brandveiligheid	17	5.15	Ruitenwisservloeistof vullen (I-model)	51
3.1.1	Voorkomen van brand	17	5.16	Oliepeil controleren (I-model)	52
3.1.2	Brandbestrijding	17	5.17	Diesel tanken	52
3.1.3	Bij brand	17			
3.2	Algemeen	18	6	Camper opstellen	53
3.3	Verkeersveiligheid	19	6.1	Handrem	53
3.4	Gebruik van een aanhanger	20	6.2	Opstap	53
3.5	Gasinstallatie	20	6.3	Wielkeggen	53
3.5.1	Algemene instructies	20	6.4	Steunen	53
3.5.2	Gasflessen	22	6.4.1	Algemene instructies	53
3.6	Elektrische installatie	22	6.4.2	Hefsteunen (AL-KO)	54
3.7	Waterinstallatie	22	6.5	230-V-aansluiting	54
			6.6	Koelkast	54
4	Voor het rijden	23	7	Wonen	55
4.1	Sleutels	23	7.1	Deuren	55
4.1.1	A- en T-model, bus, Van	23	7.1.1	Ingangsdeur, buiten	55
4.1.2	I-model	23	7.1.2	Ingangsdeur, buiten (met greepkom)	56
4.2	Kentekenbewijs	24	7.1.3	Ingangsdeur, buiten (Hartal)	56
4.3	Bijlading	24	7.1.4	Ingangsdeur, binnen (met knop)	57
4.3.1	Begrippen	25	7.1.5	Ingangsdeur, binnen (met veiligheids-hendel)	57
4.3.2	Berekening van de bijlading	27	7.1.6	Ingangsdeur, binnen (Hartal)	58
4.3.3	Voertuig juist beladen	28	7.1.7	Bestuurdersdeur, buiten	58
4.3.4	Daklasten	29	7.1.8	Bestuurdersdeur, binnen	59
4.3.5	Garage achter/opbergruimte achter	31	7.1.9	Hordeur, uitklapbaar	59
4.3.6	Dubbele bodem	32	7.1.10	Hor aan de ingangsdeur, uittrekbaar	60
4.3.7	Boxenlade	32	7.1.11	Raam ingangsdeur (Hartal)	60
4.3.8	Fietsenrek	32	7.2	Serviceluiken	62
4.3.9	Lastdrager, uittrekbaar	33	7.2.1	Klepslot met greepkom	62
4.4	Gebruik van een aanhanger	34	7.2.2	Klepslot, ellipsvormig	63
4.5	Opstap	35	7.3	Ventileren	63
4.5.1	Mechanisch te bedienen opstap	35	7.4	Ramen	64
4.5.2	Elektrisch bedienbare opstap	36	7.4.1	Schuifraam met vergrendeling	65
4.6	PVC-vloerbedekking	37	7.4.2	Schuifraam zonder vergrendeling	65
4.7	Televisie	37	7.4.3	Uitzetbaar raam met draaibare uitzetters	66
4.8	Sneeuwkettingen	38	7.4.4	Uitzetbaar raam met automatische uitzetters	67
4.9	Verkeersveiligheid	38	7.4.5	Verduisteringsrollo en rolhor	69
			7.4.6	Vouwverduistering en hor	70
5	Tijdens de rit	41	7.4.7	Vouwverduisteringen voor voorruit, bestuurdersraam en passagiersraam	70
5.1	Rijden met de camper	41	7.5	Dakluiken	71
5.2	Rijsnelheid	42	7.5.1	Dakluik met kliksluiting (variant 1)	72
5.3	Remmen	42	7.5.2	Dakluik met kliksluiting (variant 2)	73
5.4	Veiligheidsgordels	42			
5.4.1	Veiligheidsgordel juist dragen	43			
5.4.2	Veiligheidsgordel correct instellen	43			
5.5	Bestuurdersstoel en passagiersstoel	44			
5.5.1	Stoelen (Aguti)	44			

Inhoudsopgave

7.5.3	Heki-dakluik (mini en midi)	74	9.4.1	Laden met 230-V-voorziening	120
7.5.4	Draaidakluik	75	9.4.2	Laden met voertuigmotor	120
7.6	Stoelen draaien	76	9.4.3	Laden met een extern laadapparaat	121
7.7	Tafels	77	9.5	Elektroblok (EBL 99)	122
7.7.1	Hangtafel met scharnier-steunpoot	77	9.5.1	Accu-scheidingsschakelaar	123
7.7.2	Hangtafel (barzitgroep)	78	9.5.2	Accu-keuzeschakelaar	123
7.7.3	Zwenktafel van de ronde zitgroep	79	9.5.3	Accubewaking	124
7.7.4	Vaste tafel (tafelblad verschuifbaar)	80	9.5.4	Acculading	124
7.7.5	Vaste tafel	80	9.6	Elektroblok (EBL 101)	125
7.7.6	Heftafel van de ronde zitgroep	82	9.6.1	Accu-scheidingsschakelaar	126
7.8	Televisie	82	9.6.2	Accu-keuzeschakelaar	126
7.9	Lampen	83	9.6.3	Accubewaking	127
7.9.1	Spotlight	83	9.6.4	Acculading	127
7.9.2	Halogeenspotlight	84	9.7	Paneel IT 992	127
7.10	Lichtschakelaar	84	9.7.1	Indicatie-instrument V/tank voor accuspanning en water- of afvalwaterhoeveelheid	128
7.11	Zitgroep vergroten	85	9.7.2	Accu-alarm voor woonruimteaccu	129
7.11.1	Middelste zitgroep vergroten	85	9.7.3	Indicatie-instrument stroom voor laad-/ontlaadstroom van de woonruimteaccu	129
7.12	Bedden	85	9.7.4	Hoofdschakelaar 12 V	130
7.12.1	Alkooftbed	85	9.7.5	12-V-controlelicht	130
7.12.2	Hefbed (I-model)	87	9.7.6	230-V-controlelicht	130
7.12.3	Hefbed (T-model)	90	9.7.7	Schakelaar voor circulatiepomp	131
7.12.4	Stapelbed	91	9.8	Paneel MP 20-T	131
7.12.5	Stapelbed (zijde)	92	9.8.1	230-V-controlelicht	131
7.12.6	Vast bed (gasdrukveer)	93	9.8.2	Hoofdschakelaar 12 V	132
7.13	Zitgroepen ombouwen om te slapen	94	9.8.3	Weergave-instrument accu's	132
7.13.1	Middelste zitgroep	94	9.8.4	Weergave-instrument tank	134
7.13.2	Middelste zitgroep met verlenging	95	9.8.5	Alarmen	134
7.13.3	Tegenoverliggende zitgroep met verlenging	96	9.8.6	Temperatuuraanduiding	135
7.13.4	Middelste zitgroep met langszitbank	97	9.8.7	Weergave-instrument klok	135
7.13.5	Ronde zitgroep (zonder lattenbodemp)	98	9.8.8	Schakelaar voor tankverwarming	135
7.13.6	Ronde zitgroep	99	9.9	230-V-boordnet	136
7.13.7	Zitbank voor	100	9.9.1	230-V-aansluiting	136
7.13.8	Zitbank voor met langszitbank	101	9.9.2	Voedingskabel voor externe 230-V-aansluiting	136
7.13.9	Zitbank voor met langszitbank (uitschuifbaar)	102	9.10	Zekeringen	138
7.13.10	Zitbank voor met langszit	103	9.10.1	Zekeringen 12 V	138
7.13.11	Boegzitgroep	104	9.10.2	Zekering 230 V	140
7.13.12	L-zitgroep	105			
8	Gasinstallatie	107	10	Inbouwapparatuur	141
8.1	Algemeen	107	10.1	Algemeen	141
8.2	Gasflessen	108	10.2	Verwarming	142
8.3	Gasverbruik	109	10.2.1	Modeluitvoeringen met gasafvoerschroeven aan de rechter voertuigkant	142
8.4	Gasflessen vervangen	110	10.2.2	Juist verwarmen	142
8.5	Gasafsluitkranen	111	10.2.3	Heteluchtverwarming Truma Combi	143
8.6	Slangbreukbeveiliging (crashsensor)	111	10.2.4	Heteluchtverwarming Trumatic C	145
8.7	Externe gasaansluiting	112	10.2.5	Warmwaterverwarming Alde	147
8.8	Duomatic-omschakelinstallatie	113	10.2.6	Extra warmtewisselaar Arizona	151
8.9	DuoControl-omschakelinstallatie	115	10.2.7	Standverwarming	152
9	Elektrische installatie	117	10.2.8	Verwarming voor afvalwatertank en afvalwaterleidingen (Winter-Comfort-pakket)	153
9.1	Algemene veiligheidsinstructies	117	10.2.9	Elektrische vloerverwarming	153
9.2	Begrippen	117	10.3	Klimaatregeling	154
9.3	12-V-boordnet	118	10.3.1	Truma	154
9.3.1	Woonruimteaccu	118	10.3.2	Klimaatregeling (Teleco)	156
9.4	Woonruimteaccu en startaccu laden	120			

Inhoudsopgave

10.4	Boiler.....	157	12.1.6	Opstap	201
10.4.1	Modeluitvoeringen met gasafvoerschorssteen aan de rechter voertuigkant.....	157	12.1.7	Isolatiemat bestuurderscabine (I-model)	201
10.4.2	Boiler Truma Combi	157	12.2	Inwendige verzorging.....	201
10.4.3	Boiler Trumatic C	159	12.3	Waterinstallatie	202
10.4.4	Boiler Alde	162	12.3.1	Watertank reinigen.....	202
10.5	Kookplaat	162	12.3.2	Waterleidingen reinigen.....	203
10.5.1	Gaskooktoestel	163	12.3.3	Waterinstallatie ontsmetten.....	203
10.5.2	Gasbakoven (Spinflo)	164	12.4	Afzuigkap.....	204
10.5.3	Gasbakoven (Dometic).....	165	12.5	Wasbak/gootsteen	205
10.5.4	Magnetron	166	12.5.1	Wasbak/gootsteen van roestvrij staal ..	205
10.5.5	Afzuigkap	167	12.5.2	Wasbak/gootsteen van kunststof	205
10.6	Koelkast	167	12.6	Toiletten.....	206
10.6.1	Koelkast-ventilatierooster.....	167	12.6.1	Toilet met eigen watertank.....	206
10.6.2	Gebruik (Dometic 8-serie).....	168	12.6.2	Vacuüm-toilet (Dometic)	207
10.6.3	Gebruik (Dometic 8-serie met handmatig energiekeuze-systeem HES).....	170	12.7	Winterverzorging	207
10.6.4	Gebruik (Dometic 8-serie met een automatisch energiekeuze-systeem)	172	12.7.1	Vorbereidingen.....	207
10.6.5	Gebruik (Thetford).....	174	12.7.2	Wintergebruik	208
10.6.6	Vergrendeling van de koelkastdeur	176	12.7.3	Na het winterseizoen.....	208
11	Sanitaire inrichting	179	12.8	Stilstand	208
11.1	Watervoorziening, algemeen	179	12.8.1	Tijdelijke stilstand.....	208
11.2	Schakelaar voor waterpomp (Winter-Comfort-pakket).....	180	12.8.2	Stilstand in de winter.....	210
11.3	Watertank.....	181	12.8.3	Ingebruikname van het voertuig na tijdelijke stilstand of na stilstand in de winter	211
11.3.1	Drinkwatervulopening met deksel	181	13	Onderhoud	213
11.3.2	Waterafvoer	181	13.1	Inspectiewerkzaamheden	213
11.3.3	Water vullen.....	182	13.2	Onderhoudswerkzaamheden.....	213
11.3.4	Water aftappen.....	182	13.3	Warmwaterverwarming Alde	214
11.4	Afvalwatertank	183	13.3.1	Vloeistofpeil controleren	214
11.4.1	Afvalwatertank (modellen met dubbele bodem)	183	13.3.2	Verwarmingsvloeistof bijvullen	215
11.4.2	Afvalwatertank (modellen zonder dubbele bodem)	184	13.3.3	Verwarmingsinstallatie ontluichten	215
11.4.3	Sifon	184	13.4	Standverwarming.....	215
11.5	Waterinstallatie vullen	186	13.5	Klimaatregeling	216
11.6	Waterinstallatie leegmaken	187	13.5.1	Klimaatregeling (Truma).....	216
11.7	Toiletruimte	188	13.5.2	Klimaatregeling (Teleco)	216
11.7.1	Uitschuifbare toiletruimte.....	189	13.6	Vervangen van de gloeilampen en TL-buizen	217
11.7.2	Vario-toilet	189	13.6.1	Halogeenspotlight (met glaskap)	217
11.8	Toilet	191	13.6.2	Halogeenspotlight (verschuifbaar).....	218
11.8.1	Zwenkbaar toilet (Thetford).....	191	13.6.3	Kamerverlichting.....	218
11.8.2	Toilet met vaste bank.....	193	13.6.4	Woonruimteverlichting	219
11.8.3	Toilet (Dometic)	193	13.6.5	Halogeen-inbouwlamp met behuizing..	219
11.8.4	Vacuüm-toilet (Dometic).....	195	13.6.6	Halogeen-inbouwlamp (plat).....	220
11.8.5	Cassette verwijderen	196	13.6.7	Halogeen-opbouwlamp bestuurderscabine (I-model).....	220
11.8.6	Cassette leegmaken	197	13.6.8	Afzuigkaplamp.....	220
12	Verzorging	199	13.6.9	Kledingkastverlichting	221
12.1	Uitwendige verzorging	199	13.7	Accuwissel bij klerkastverlichting met LED .	221
12.1.1	Wassen met hogedrukreiniger	199	13.8	AL-KO achteras	221
12.1.2	Voertuig wassen.....	199	13.9	Reserveonderdelen	222
12.1.3	Vensterruiten uit plexiglas	200	13.10	Typeplaatje	223
12.1.4	Onderkant.....	200	13.11	Waarschuwings- en aanwijzingsstickers.	223
12.1.5	Afvalwatertank	200	14	Wielen en banden	225
			14.1	Algemeen	225
			14.2	Keuze van de banden	226

Inhoudsopgave

14.3	Aanduidingen op de band	227
14.4	Omgang met banden	227
14.5	Wiel vervangen	227
14.6	Reservewielhouder	228
14.7	Bandenspanning	228
15	Storingsopsporing	231
15.1	Reminstallatie	231
15.2	Elektrische installatie	231
15.3	Gasinstallatie	234
15.4	Kookplaat	234
15.4.1	Gaskooktoestel/gasbakoven	234
15.4.2	Magnetron	235
15.5	Verwarming/boiler	235
15.5.1	Verwarming/boiler Truma	235
15.5.2	Verwarming/boiler Alde	236
15.6	Koelkast	237
15.6.1	Koelkast Dometic zonder AES	237
15.6.2	Koelkast Thetford zonder SES (foutdiagnose) 238	
15.6.3	Koelkast Dometic 7-serie met AES	239
15.6.4	Dometic 8-serie met HES	240
15.6.5	Dometic 8-serie met AES	241
15.7	Klimaatregeling	241
15.8	Watervoorziening	242
15.9	Vacuüm-toilet (Dometic)	243
15.10	Opbouw	244
16	Speciale uitvoeringen	245
16.1	Gewichten van speciale uitvoeringen	245
17	Nuttige tips	249
17.1	De belangrijkste aanwijzingen voor campers 249	
17.1.1	Verkeersregels in Duitsland	249
17.1.2	Verkeersregels in het buitenland	250
17.1.3	Parkeren	250
17.1.4	Wettelijke keuringen	251
17.1.5	Nooduitrusting	252
17.2	Hulp op de Europese wegen	252
17.3	Snelheidsbeperkingen en toegelaten afmetingen	255
17.4	Rijden met dimlicht in Europese landen	258
17.5	Overnachten in het voertuig buiten campings	258
17.6	Gasvoorziening in Europese landen	260
17.7	Tolbepalingen in Europese landen	263
17.8	Tips voor veilig overnachten onderweg	263
17.9	Tips voor winterkampeers	264
17.10	Reischecklists	264

1 Garantie

1.1 Garantievoorwaarden

1. De firma Dethleffs GmbH & Co. KG verleent de koper, naast de wettelijke garantie- en productaansprakelijkheid waarop hij recht heeft, een garantie van zes jaar, met daarin de waarborg dat de voertuigen zodanig afgedicht zijn, dat er geen vocht van buiten in het interieur kan binnendringen.
Garantieverplichtingen vervallen zodra een lekkage door ondeskundige behandeling van ruiten, deuren en dakluiken, resp. door ondeskundig gerepareerde schade is veroorzaakt. Tevens valt schade, die veroorzaakt wordt door natuurgeweld (bijv. hoog water), niet onder de garantie. De garantieverlengingen zijn uitsluitend van toepassing op de vakkundige reparatie. Aanspraken op koopvernietiging, preisreductie of ook reiskosten of andere indirecte kosten zijn uitgesloten van de garantie.
2. Bij het optreden van een lekkage, is de firma Dethleffs GmbH & Co. KG, in het kader van deze garantievoorwaarden, verplicht het euvel te verhelpen door kostenloze reparatie of vervanging (afhankelijk van de schade) van de betreffende onderdelen.
De gebreken dienen door de firma Dethleffs GmbH & Co. KG of door een geautoriseerde werkplaats, volgens de richtlijnen van de firma Dethleffs GmbH & Co. KG, verholpen te worden.
3. Voorwaarde voor deze garantie is dat het voertuig jaarlijks een inspectie krijgt, die door een geautoriseerde werkplaats wordt uitgevoerd. Deze inspectie dient jaarlijks, uiterlijk 2 maanden na de aflevering van het kentekenbewijs (resp. de overdracht) uitgevoerd te worden.
Als de inspectie niet op tijd wordt uitgevoerd, komt uw recht op garantie te vervallen en kan ook door een later uitgevoerde inspectie niet weer terug worden verkregen.
Als bewijs voor de uitgevoerde inspectie, dienen op de speciale coupon in het garantieboekje van de firma Dethleffs GmbH & Co. KG de inspectiezegels te worden geplakt en door de betreffende Dethleffs-dealer met een stempel, datum en handtekening te worden bevestigd.
4. De garantie begint op de dag van aflevering van het kentekenbewijs of overdracht van het voertuig aan de eindverbruiker, uiterlijk 1 jaar na levering aan de handelaar, en geldt gedurende de periode dat het voertuig gebruikt wordt, op zijn langst 6 jaar. Wanneer de aflevering van het kentekenbewijs vóór de overname plaatsvindt, dan geldt de datum van de aflevering van het kentekenbewijs voor het voertuig als begin van de garantie (peildatum voor garantie). Het wisselen van eigenaar van het koopobject beïnvloedt de garantieverplichtingen niet. De garantie loopt af als de onder nr. 3 vermelde termijnen niet worden aangehouden. Door het laten uitvoeren van garantiewerkzaamheden wordt de garantietijd niet verlengd.
5. Voor de onderdelen die achteraf zijn ingebouwd, is, in het kader van deze bepalingen, tot het aflopen van de garantieverplichtingen van het voertuig eveneens garantie geldig.
6. Lekkage dient binnen 15 dagen, schriftelijk aan de firma Dethleffs GmbH & Co. KG of aan een Dethleffs-dealer te worden gemeld. Bij de melding moet het garantiebewijs, voorzien van betreffende garantiezegels, zijn bijgevoegd. Wordt de lekkage niet binnen de hierboven vermelde termijn gemeld, kan er geen aanspraak worden gedaan op garantie.
De lekkage mag pas gerepareerd worden na toestemming van de firma Dethleffs GmbH & Co. KG.
Als er over de manier, de omvang en het resultaat van de achteraf aangebrachte reparatie of vervanging geen passende overeenkomst wordt bereikt, dan wordt door de firma Dethleffs GmbH & Co. KG of door de Dethleffs-dealer een neutrale deskundige aangetrokken, wiens beslissing voor alle betrokkenen bindend is.

1

Garantie

7. De kosten van de inspectie worden door de garantienemer overgenomen.
8. Als bevoegde rechtbank zijn, voor zover wettelijk toegestaan, de voor Isny bevoegde rechtbanken overeengekomen.

1.2 Inspectiebewijzen

Overdracht

Handtekening, datum en stempel van de Dethleffs-handelspartner:

1e Jaar

Handtekening, datum en stempel van de Dethleffs-handelspartner:

Controle op lekkage

Hier het inspectiezegel plakken.

- Jaarlijkse inspectie 1e Jaar
- Controle op lekkage 1e Jaar
 - Geen gebreken geconstateerd
 - Geconstateerde gebreken:

Andere werkzaamheden, waarvan bij de inspectie is geconstateerd dat ze moeten worden uitgevoerd, worden pas uitgevoerd nadat de klant daartoe opdracht heeft gegeven. Neem a.u.b. ook de onderhoudsintervallen in acht die door de fabrikanten van de aparte apparaten zijn aangegeven. Aanwijzingen treft u in de bijgevoegde service-documentatie aan.

1

Garantie

2e Jaar

Handtekening, datum en stempel van de Dethleffs-handelspartner:

Controle op lekkage

Hier het inspectiezegel plakken.

- Jaarlijkse inspectie 2e Jaar
- Controle op lekkage 2e Jaar
 - Geen gebreken geconstateerd
 - Geconstateerde gebreken:

3e Jaar

Handtekening, datum en stempel van de Dethleffs-handelspartner:

Controle op lekkage

Hier het inspectiezegel plakken.

- Jaarlijkse inspectie 3e Jaar
- Controle op lekkage 3e Jaar
 - Geen gebreken geconstateerd
 - Geconstateerde gebreken:

Andere werkzaamheden, waarvan bij de inspectie is geconstateerd dat ze moeten worden uitgevoerd, worden pas uitgevoerd nadat de klant daartoe opdracht heeft gegeven. Neem a.u.b. ook de onderhoudsintervallen in acht die door de fabrikanten van de aparte apparaten zijn aangegeven. Aanwijzingen treft u in de bijgevoegde service-documentatie aan.

1

Garantie

4e Jaar

Handtekening, datum en stempel van de Dethleffs-handelspartner:

Controle op lekkage

Hier het inspectiezegel plakken.

- Jaarlijkse inspectie 4e Jaar
- Controle op lekkage 4e Jaar
 - Geen gebreken geconstateerd
 - Geconstateerde gebreken:

5e Jaar

Handtekening, datum en stempel van de Dethleffs-handelspartner:

Controle op lekkage

Hier het inspectiezegel plakken.

- Jaarlijkse inspectie 5e Jaar
- Controle op lekkage 5e Jaar
 - Geen gebreken geconstateerd
 - Geconstateerde gebreken:

Andere werkzaamheden, waarvan bij de inspectie is geconstateerd dat ze moeten worden uitgevoerd, worden pas uitgevoerd nadat de klant daartoe opdracht heeft gegeven. Neem a.u.b. ook de onderhoudsintervallen in acht die door de fabrikanten van de aparte apparaten zijn aangegeven. Aanwijzingen treft u in de bijgevoegde service-documentatie aan.

1 Garantie

1.3 Inspectieschema jaarlijkse inspectie

Pos.	Bouwdeel	Activiteit	Interval
1	Dakluiken	Binnenframe van de dakluiken demonteren en schroefverbindingen van de bevestigingsklemmen aandraaien	1e Jaar
2	Extra steunen	Smeren	Jaarlijks
3	Gewrichten, scharnieren	Smeren	Jaarlijks
4	Koelkast, verwarming, boiler, kooktoestel, verlichting, sluitingen van serviceluiken en deuren, toilet, veiligheidsgordels	Funciecontrole	Jaarlijks
5	Ramen, dakluiken	Funciecontrole, controle op lekkage, dichtingen met talk inwrijven	Jaarlijks
6	Kussens, gordijnen, rolgordijnen	Zichtcontrole	Jaarlijks
7	Dichtingslijsten, -randen, -rubber	Op beschadigingen controleren	Jaarlijks
8	Watervoorziening	Controle op lekkage	Jaarlijks
9	Warme lucht-installatie	Funciecontrole, evt. rotor reinigen	Jaarlijks
10	Bodembescherming, bevestiging van de bodemflap	Zichtcontrole	Jaarlijks
11	Hefbedophanging	Funciecontrole	Jaarlijks
12	Elektrische installatie	Funciecontrole	Jaarlijks
13	Gasinstallatie	Officiële gaskeuring	Om de 2 jaar
14	Verbindingen tussen chassis en opbouw	Controle	Om de 2 jaar
15	Onderkant	Zichtcontrole, evt. bodembescherming verbeteren	Om de 2 jaar

Wijzigingen in het inspectieschema voorbehouden.

1.4 Inspectieschema controle op lekkage

Pos.	Bouwdeel	Activiteit
1.1	Wielkasten	Zichtcontrole
1.2	Aansluiting vloerplateau achterwand	Zichtcontrole
1.2.1	Aansluiting links in rijrichting zijwand	Zichtcontrole
1.2.2	Aansluiting rechts in rijrichting zijwand	Zichtcontrole
1.3	Aansluiting vloerplateau frontwand	Zichtcontrole
1.3.1	Aansluiting links in rijrichting zijwand	Zichtcontrole
1.3.2	Aansluiting rechts in rijrichting zijwand	Zichtcontrole
1.4	Aansluiting vloerplateau zijwand rechts	Zichtcontrole
1.5	Aansluiting vloerplateau zijwand links	Zichtcontrole

Pos.	Bouwdeel	Activiteit
1.6	Aansluiting met de bestuurderscabine	Zichtcontrole
1.7	Bodemframe met bodemframe-uitsparingen	Zichtcontrole
1.8	Toestandscontrole van de buitenplaten	Zichtcontrole
1.9	Toestandscontrole ruitrubbers, uitzetvoegen, afdichtingsnaden	Zichtcontrole
2.1	Metingen van de vloerplateaus bij deze aansluitpunten met vochtigheidsmeter; betreffende waarden noteren met datum van meting. Voorgeschreven maximale waarden – tot 20 % normaal. Controleer, indien de waarden over de 20 % liggen, of er sprake is van een concentratie van condenswater.	Metten
2.2	Metingen in het interieur van het voertuig (wanden, ramen, dak, enz.), daarbij op veranderingen in kleur letten. Voorgeschreven maximale waarden – tot 20 % normaal. Controleer, indien de waarden over de 20 % liggen, of er sprake is van een concentratie van condenswater.	Metten
3.1	Wielkasten	Inspuiten met speciaal afdichtmiddel van Dethleffs
3.2	Aansluiting vloerplateau achterwand	Inspuiten met speciaal afdichtmiddel van Dethleffs
3.3	Aansluiting vloerplateau frontwand	Inspuiten met speciaal afdichtmiddel van Dethleffs
3.4	Aansluiting vloerplateau zijwand rechts	Inspuiten met speciaal afdichtmiddel van Dethleffs
3.5	Aansluiting vloerplateau zijwand links	Inspuiten met speciaal afdichtmiddel van Dethleffs

Wijzigingen in het inspectieschema voorbehouden.

Inleiding

Voor ingebruikname deze gebruiksaanwijzing volledig lezen!

De gebruiksaanwijzing altijd in het voertuig meenemen. Alle veiligheidsbepalingen ook meegeven aan andere gebruikers.

- ▶ Het niet inachtnemen van dit teken kan personen in gevaar brengen.

- ▷ Het niet inachtnemen van dit teken kan leiden tot beschadigingen aan het voertuig.

- ▷ Dit teken verwijst naar aanbevelingen of bijzonderheden.

- ▷ Dit teken verwijst naar milieubewust handelen.

Bij uw Dethleffs-camper ontvangt u een map met de volgende voertuigdocumenten:

Dethleffs-documentatie

- Gebruiksaanwijzing en service-boekje (woonopbouw)
- Dethleffs-dealerregister

Bijkomende documentatie

- Gebruiksaanwijzingen en inbouw instructies van verschillende inbouwapparatuur
- Compleet documentatiepakket van de fabrikant van het chassis
- Proefcertificaat voor gasinstallaties conform Duitse bepalingen

Deze gebruiksaanwijzing bevat secties, waarin uitrustingen van een bepaald model of speciale uitvoeringen zijn beschreven. Deze secties zijn niet extra gekenmerkt. Het is mogelijk dat uw voertuig niet is uitgerust met deze speciale uitvoeringen. De uitrusting van uw voertuig kan daarom bij sommige afbeeldingen en beschrijvingen afwijken.

Anderzijds kan uw voertuig zijn uitgerust met andere speciale uitvoeringen, die niet worden beschreven in deze gebruiksaanwijzing.

De speciale uitvoeringen zijn alleen dan beschreven als hierbij een nadere uitleg nodig is.

De apart bijgevoegde gebruiksaanwijzingen in acht nemen.

- ▷ De aanwijzingen "rechts", "links", "voor", "achter" zijn gerelateerd aan de rijrichting.
- ▷ Alle maten en gewichten zijn "circa"-gegevens.

Loopt het voertuig schade op door het niet inachtnemen van de in deze gebruiksaanwijzing aangegeven instructies, dan komt uw recht op garantie te vervallen.

Onze voertuigen worden voortdurend verder ontwikkeld. Wij vragen om uw begrip dat wijzigingen in vorm, uitrusting en techniek zijn voorbehouden. Uit de inhoud van deze gebruiksaanwijzing kunnen om deze redenen geen claims door de fabrikant worden aanvaard. Beschreven zijn de uitrustingen die tot op het moment van in druk gegeven bekend zijn.

2 Inleiding

Overname, vertaling en verveelvoudiging, ook van uittreksels, is zonder schriftelijke toestemming van de fabrikant niet toegestaan.

2.1 Algemeen

Het voertuig is gebouwd volgens de stand der techniek en de erkende veiligheids-technische regels. Desondanks kunnen personen letsel oplopen of het voertuig beschadigd worden, als de veiligheidsinstructies in deze gebruiksaanwijzing niet in acht genomen worden.

Het voertuig alleen in technisch onberispelijke staat gebruiken. De gebruiksaanwijzing in acht nemen.

Storingen, die de veiligheid van personen of van het voertuig aantasten, meteen door vaklieden laten verhelpen. Om verdere schade te voorkomen bij storingen de schademinimaliseringsplicht van de gebruiker in acht nemen.

De reminstallatie en gasinstallatie van het voertuig alleen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren en repareren.

Veranderingen aan de opbouw mogen alleen worden aangebracht met toestemming van de fabrikant.

Het voertuig is uitsluitend bedoeld voor het transport van personen. Reisbagage en toebehoren mogen niet zwaarder zijn dan de technisch toegelaten totale massa.

Houdt u zich aan de door de fabrikant voorgeschreven termijnen voor keuring en inspectie.

2.2 Milieu-instructies

- ▷ Verstoor de rust in de natuur niet en houd de natuur schoon.
- ▷ In principe geldt: Afvalwater in iedere vorm en huisvuil horen niet thuis in de straatgoot of in de vrije natuur.
- ▷ Afvalwater aan boord alleen opvangen in de afvalwatertank of desnoods in andere daarvoor geschikte reservoirs.
- ▷ Afvalwatertank en toilet-cassette of fecaliëntank alleen leegmaken op daarvoor aangewezen sanitairstations op campings of staanplaatsen. Bij verblijf in steden en gemeentes de regelgeving bij de staanplaatsen in acht nemen of naar sanitairstations vragen.
- ▷ Maak de afvalwatertank zo vaak mogelijk leeg, ook wanneer deze nog niet helemaal vol zit (hygiëne).
Afwalwatertank en evt. aftapleiding zo mogelijk na het leegmaken met vers water uitspoelen.
- ▷ Toilet-cassette of fecaliëntank niet te vol laten raken. De toilet-cassette of de fecaliëntank onmiddellijk leegmaken wanneer de niveauaanduiding oplicht of eerder.
- ▷ Huisvuil ook op reis sorteren in glas, blik, plastic en groen afval. Bij de betreffende gastgemeente vragen naar de afvalverwerkingsmogelijkheden. Huisvuil mag niet worden gedeponneerd in de vuilnisbakken op parkeerplaatsen.
- ▷ De afvalbakken zo vaak mogelijk in de tonnen of containers leegmaken, die daarvoor zijn bedoeld. Zo kunnen onaangename luchtjes worden vermeden en blijft er niet te veel afval aan boord.
- ▷ Voertuigmotor bij stilstand niet onnodig laten draaien. Een koude motor stoot in stationaire gang zeer veel schadelijke stoffen uit. De bedrijfstemperatuur van de motor wordt het snelst bereikt door te rijden.

2

Inleiding

- ▷ Voor het toilet milieuvriendelijke en biologisch goed afbreekbare chemische producten gebruiken in geringe doseringen.
- ▷ Voor langere verblijven in steden en gemeentes parkeerplaatsen opzoeken die speciaal voor campers zijn aangewezen. Bij de betreffende stad of gemeente naar parkeermogelijkheden informeren.
- ▷ Staanplaatsen altijd in schone toestand achterlaten.

2 Inleiding

3

Veiligheid

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan belangrijke veiligheidsinstructies. De veiligheidsinstructies dienen ter bescherming van personen en voorwerpen.

De instructies hebben betrekking op:

- de brandveiligheid en het handelen bij brand
- de omgang met het voertuig in het algemeen
- de verkeersveiligheid van het voertuig
- het gebruik van een aanhanger
- de gasinstallatie van het voertuig
- de elektrische installatie van het voertuig
- de waterinstallatie van het voertuig

3.1 Brandveiligheid

3.1.1 Voorkomen van brand

- ▶ Kinderen nooit alleen in het voertuig laten.
- ▶ Brandbare materialen weg houden van verwarmings- en kookapparaten.
- ▶ Lampen kunnen zeer heet worden. Als de lamp is ingeschakeld, moet de veiligheidsafstand tot brandbare voorwerpen altijd 30 cm bedragen. Brandgevaar!
- ▶ Nooit draagbare verwarmings- of kookapparaten gebruiken.
- ▶ Alleen geautoriseerde vaklieden mogen de elektrische installatie, de gasinstallatie of de inbouwapparatuur wijzigen.

3.1.2 Brandbestrijding

- ▶ In het voertuig altijd een poederbrandblusser meenemen. De brandblusser moet toegelaten en gekeurd zijn en altijd voor het grijpen liggen.
- ▶ De brandblusser is niet bij de levering inbegrepen.
- ▶ De brandblusser regelmatig door geautoriseerde vaklieden laten controleren. Keuringsdatum in acht nemen.
- ▶ In de buurt van de kookplaat altijd een blusdeken klaar houden.

3.1.3 Bij brand

- ▶ Alle inzittenden evacueren.
- ▶ Elektrische voorziening uitschakelen en van het electriciteitsnet isoleren.
- ▶ Hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.
- ▶ Alarm slaan en brandweer roepen.
- ▶ Brand bestrijden, indien dit zonder risico mogelijk is.

- ▷ Van de plaats en de bediening van de nooduitgangen op de hoogte stellen.
- ▷ Vluchtwegen vrijhouden.
- ▷ Gebruiksaanwijzing van de brandblusser in acht nemen.

Veiligheid

Als nooduitgangen gelden alle ramen en deuren, die voldoen aan de volgende criteria:

- Naar buiten openend of verschuivend in horizontale richting
- Openingshoek ten minste 70°
- Diameter van de kozijndagmaat ten minste 450 mm
- Afstand tot de voertuigbodem maximaal 950 mm

3.2 Algemeen

- ▶ De zuurstof binnen in het voertuig wordt door ademen of door het gebruik van op gas werkende inbouwapparaten verbruikt. Daarom moet de zuurstof voortdurend worden ververs. Met het oog hierop zijn in het voertuig kunstmatige ventilatieopeningen (bijv. dakluiken met kunstmatige ventilatie, paddestoeldakventilators of vloerventilators) ingebouwd. Kunstmatige ventilatieopeningen noch van binnen noch van buiten afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren. Er dreigt verstikkingsgevaar door een verhoogd CO₂-gehalte.
- ▶ Let op de doorgangshoogte van de deuren.

- ▷ Voor de inbouwapparatuur (verwarming, kookplaat, koelkast enz.) alsmede voor het basisvoertuig (motor, remmen enz.) zijn de betreffende gebruiksaanwijzingen en bedieningshandleidingen maatgevend. Absoluut in acht nemen.
- ▷ Als er toebehoren of speciale uitvoeringen worden aangebouwd, kunnen de afmetingen, het gewicht alsmede het rijgedrag van het voertuig veranderen. De aanbouwonderdelen moeten deels in de voertuigpapieren worden geregistreerd.
- ▷ Alleen velgen en banden gebruiken, die voor het voertuig zijn toegelaten. Informatie over de grootte van de toegelaten velgen en banden ontlenen aan de voertuigpapieren of bij de geautoriseerde dealers en servicepunten opvragen.
- ▷ Bij het parkeren van het voertuig de handrem vast aantrekken.
- ▷ Als de technisch toegelaten totale massa van het voertuig meer dan 4 t bedraagt, moeten bij het parkeren op stijgende of dalende hellingen wielkeggen worden gebruikt. De wielkeggen worden standaard geleverd bij alle voertuigen met een totale massa van meer dan 4 t.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig absoluut alle deuren, serviceluiken en ramen sluiten.
- ▷ Gevarendriehoek, verbandtrommel en/of waarschuwingssknipperlicht meenemen als deze wettelijk zijn voorgeschreven.
- ▷ Met het voertuig pas op de openbare weg rijden, als de chauffeur een voor deze voertuigklasse geldig rijbewijs bezit.
- ▷ Bij de verkoop van het voertuig alle gebruiksaanwijzingen van het voertuig en de inbouwapparatuur meegeven aan de nieuwe eigenaar.

3

Veiligheid

3.3 Verkeersveiligheid

- ▶ Voor het begin van de rit de werking van signalerings- en verlichtingsinrichting, de besturing en de remmen controleren.
- ▶ Na langere stilstand (ca. 10 maanden) reminstallatie en gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.
- ▶ Voor het begin van de rit het zwenkbare hefbed beveiligen.
- ▶ Voor het begin van de rit de verduisteringen aan de voorruit, het bestuurders- en passagiersraam openen en vastmaken.
- ▶ Voor het begin van de rit alle draaibare stoelen in de rijrichting draaien en vergrendelen. Tijdens de rit moeten de draaibare stoelen in de rijrichting vergrendeld blijven.
- ▶ Voor het begin van de rit de televisie van de drager verwijderen en veilig opbergen.
- ▶ Voor het begin van de rit de televisieconsole in de alkoof tegen verdraaien bevestigen.
- ▶ Voor het begin van de rit het flatscreen en de beeldschermhouder in de basispositie brengen en vergrendelen. Wanneer de beeldschermhouder in een TV-kast is ingebouwd: TV-kast sluiten.
- ▶ Tijdens de rit mogen personen zich alleen ophouden op de toegelaten zitplaatsen (zie hoofdstuk 5). Het toegelaten aantal zitplaatsen kan worden afgeleid uit de voertuigpapieren.
- ▶ Op zitplaatsen geldt de verplichting tot het dragen van veiligheidsgordels.
- ▶ Voor de rit de gordels omdoen en tijdens de rit omlaten.
- ▶ Het oponthoud in de alkoof is tijdens de rit verboden.
- ▶ Bij kinderen altijd gebruik maken van beveiligingen, die voor de betreffende lichaamslengte en het gewicht zijn voorgeschreven.
- ▶ Kinderzitjes alleen op zitplaatsen met in de fabriek gemonteerde driepuntsgordels aanbrengen.
- ▶ Het basisvoertuig betreft een kleine vrachtwagen. Rijstijl dienovereenkomstig aanpassen.
- ▶ Bij onderdoorgangen, tunnels e.d. rekening houden met de totale hoogte van het voertuig (inclusief daklasten).
- ▶ In de winter moet voor het begin van de rit het dak sneeuw- en ijsvrij zijn.
- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken.
- ▶ De standverwarming niet gebruiken op tankstations. Explosiegevaar!
- ▶ De standverwarming niet gebruiken in gesloten ruimten. Verstikkingsgevaar!

- ▷ Voor het begin van de rit de bijlading in het voertuig gelijkmatig verdelen (zie hoofdstuk 4).
- ▷ Bij het beladen van het voertuig en bij ritonderbrekingen, als er bijv. bagage of levensmiddelen worden bijgeladen, rekening houden met de technisch toegelaten totale massa en de toelaatbare asbelastingen (zie voertuigpapieren).

3

Veiligheid

- ▷ Voor het begin van de rit de kastdeuren, deur van toiletruimte, alle laden en luiken sluiten. De deurbeveiliging van de koelkast vergrendelen.
- ▷ Voor het begin van de rit de tafel laten zakken en aan de houder op de bodem van het voertuig bevestigen.
- ▷ Voor het begin van de rit ramen en dakluiken sluiten.
- ▷ Voor het begin van de rit alle serviceluiken sluiten en de sloten van de luiken vergrendelen.
- ▷ Voor het begin van de rit de externe steunen verwijderen en de aan het voertuig aangebouwde steunen inklappen.
- ▷ Voor het begin van de rit de antenne in de parkeerstand brengen.
- ▷ Bij de eerste rit en altijd na het vervangen van een wiel de wielschroeven/wielmoeren na 50 km aandraaien. Later van tijd tot tijd controleren op goed vastzitten.
- ▷ Banden mogen niet ouder zijn dan 6 jaar omdat het materiaal mettertijd broos wordt (zie hoofdstuk 14).
- ▷ Banden, wielophanging en besturing zijn blootgesteld aan een bijkomende belasting, als er sneeuwkettingen zijn gemonteerd. Met sneeuwkettingen langzaam (maximaal 50 km/u) en alleen over straten rijden die volledig met sneeuw zijn bedekt. Het voertuig kan anders beschadigd worden.

3.4 Gebruik van een aanhanger

- ▶ Bij het aan- of afkoppelen van een aanhanger is voorzichtigheid geboden. Ongeval- en verwondingsgevaar!
- ▶ Tijdens het rangeren voor het aan- of afkoppelen mag niemand zich tussen het trekvoertuig en de aanhanger bevinden.

3.5 Gasinstallatie

3.5.1 Algemene instructies

- ▶ Voor het begin van de rit, bij het verlaten van het voertuig of als de gastoe-stellen niet gebruikt worden, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten.
- ▶ Bij het tanken, op veerponten of in de garage, mag geen apparaat (bijv. verwarming of koelkast) in werking zijn, wanneer het met open vlam wordt gebruikt. Explosiegevaar!
- ▶ Wanneer een apparaat met open vlam wordt gebruikt, het apparaat niet in gesloten ruimtes (bijv. garages) in gebruik nemen. Vergiftigings- en verstikingsgevaar!
- ▶ De gasinstallatie alleen door een geautoriseerde werkplaats laten onderhouden, repareren of wijzigen.
- ▶ De gasinstallatie voor de ingebruikname en conform de nationale bepalingen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren. Dit geldt ook voor niet aangemelde voertuigen. Bij wijzigingen aan de gasinstallatie de gasinstallatie meteen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Ook de gasdrukregelaar en de gasafvoerbuizen moeten worden gecontroleerd. De gasdrukregelaar moet na 10 jaar worden vervangen. De eigenaar van het voertuig is verantwoordelijk voor het initiatief van de maatregel.

- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluik openen.
- ▶ Gaskooktoestel of gasbakoven niet gebruiken voor verwarmingsdoeleinden.
- ▶ Als er meerdere gastoestellen voorhanden zijn, dan is voor ieder apparaat een gasafsluitkraan vereist. Wanneer gastoestellen niet worden gebruikt, moet de betreffende gasafsluitkraan worden gesloten.
- ▶ Ontstekingsbeveiligingen moeten na uitgaan van de gasvlam binnen een minuut sluiten. Daarbij is een klik te horen. Werking zo nu en dan controleren.
- ▶ De ingebouwde gastoestellen zijn uitsluitend ontworpen voor gebruik met propaangas, butaangas of een mengsel van beide gassen. De gasdrukregelaar alsmede alle ingebouwde gastoestellen zijn ontworpen voor een bedrijfsdruk van 30 mbar.
- ▶ Propaangas is gasvormig tot -42 °C, butaangas daarentegen slechts tot 0 °C. Bij lagere temperaturen is er geen gasdruk meer aanwezig. Butaangas is niet geschikt voor gebruik in de winter.
- ▶ De gasslang op de aansluiting van de gasflessen regelmatig op dichtheid controleren. De gasslang mag geen scheurtjes vertonen en niet poreus zijn. De gasslang uiterlijk 10 jaar na productiedatum in een erkende werkplaats laten vervangen. De gebruiker van de gasinstallatie moet voor de vervanging zorgen.
- ▶ De gaskast is door zijn functie en constructie een ruimte met opening naar buiten. De standaard ingebouwde kunstmatige ventilatie nooit afdekken of dichtzetten. Ontsnappend gas kan anders niet naar buiten worden weggeleid.
- ▶ De gaskast niet als opbergruimte gebruiken, omdat er geen vocht kan binnendringen.
- ▶ De gaskast beveiligen tegen de toegang van onbevoegden. Daarvoor de toegang afsluiten.
- ▶ De hoofdafsluitkraan op de gasfles moet toegankelijk zijn.
- ▶ Alleen apparaten op gas (bijv. gasgrill) aansluiten die voor een gasdruk van 30 mbar zijn bedoeld.
- ▶ De gasafvoerbuis moet aan de verwarming en aan de schoorsteen goed afsluiten en stevig vastzitten. De gasafvoerbuis mag niet beschadigd zijn.
- ▶ De rookgassen moeten onbelemmerd naar buiten kunnen stromen en de verse lucht moet onbelemmerd toe kunnen treden. Daarom de gasafvoerschoorsteen en inlaatopeningen schoon houden en vrijhouden (bijv. van sneeuw en ijs). De onderrand van het voertuig mag niet met flappen of door sneeuwwallen worden afgesloten.

3

Veiligheid

3.5.2 Gasflessen

- ▶ Gasflessen alleen in de gaskast meenemen.
- ▶ Gasflessen in de gaskast verticaal plaatsen.
- ▶ Gasflessen beveiligd tegen draaien en kantelen vastbinden.
- ▶ Als de gasflessen niet op de gaslang zijn aangesloten, altijd de beschermkap aanbrengen.
- ▶ Hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten voordat de gasdrukregelaar of de gaslang van de gasfles wordt verwijderd.
- ▶ Gasdrukregelaar of gaslang op de gasfles alleen met de hand aansluiten. Geen gereedschap gebruiken.
- ▶ Voor het gebruik in voertuigen uitsluitend een speciale gasdrukregelaar met veiligheidsventiel gebruiken. Andere gasdrukregelaars zijn niet toegelaten en voldoen niet aan de hoge eisen.
- ▶ Bij temperaturen onder 5 °C ijsbestrijdingsinstallatie (Eis-Ex) voor gasdrukregelaar gebruiken.
- ▶ Alleen gasflessen van 11 kg of 5 kg gebruiken. Campinggasflessen met ingebouwd terugslagventiel (blauwe flessen met een inhoud van max. 2,5 resp. 3 kg) mogen in uitzonderingsgevallen met een veiligheidsventiel worden gebruikt.
- ▶ Voor buitengasflessen zo kort mogelijke slangen gebruiken (max. 150 cm).
- ▶ Blokkeer nooit de ventilatieopeningen in de vloer onder de gasflessen.

3.6 Elektrische installatie

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.
- ▶ Voordat er werkzaamheden worden uitgevoerd aan de elektrische installatie, alle apparaten en lichten uitschakelen, de accu afklemmen en het voertuig van het net scheiden.
- ▶ Alleen originele zekeringen met juiste waarden gebruiken.
- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen, als de foutoorzaak bekend en verholpen is.
- ▶ Zekeringen nooit overbruggen of repareren.

3.7 Waterinstallatie

- ▶ Staand water in de watertank of in waterleidingen wordt na korte tijd ondrinkbaar. Daarom voor ieder gebruik van het voertuig de waterleidingen en de watertank grondig reinigen. Na ieder gebruik van het voertuig de watertank en alle waterleidingen volledig leegmaken.
- ▶ Bij stilstand van meer dan één week de waterinstallatie vóór het gebruik van het voertuig ontsmetten.

- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.

Voor het rijden

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staat belangrijke informatie over wat u voor het begin van de rit in acht moet nemen en welke handelingen u voor de rit moet uitvoeren.

De instructies hebben betrekking op:

- de sleutels
- het kentekenbewijs
- de bijlading en de berekening hiervan
- de juiste belading van het voertuig
- het gebruik van een aanhanger
- het in- en uitklappen van de opstap
- de PVC-vloerbedekking
- het opbergen van de televisie
- het gebruik van sneeuwkettingen

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u een checklist, waarin de belangrijkste punten nog eens zijn samengevat.

4.1 Sleutels

Bij het voertuig ontvangt u de volgende sleutels:

4.1.1 A- en T-model, bus, Van

Twee sleutels voor

- het contactslot
- de bestuurders- en passagiersdeur
- de brandstoftank

Twee sleutels voor

- de ingangdeur van de opbouw
- de drinkwatervulopening (alleen bij externe drinkwatervulopening)
- de serviceluisen

Altijd een reservesleutel bewaren buiten het voertuig. Het betreffende sleutelnummer noteren. Bij verlies kunnen onze geautoriseerde dealers en werkplaatsen u verder helpen.

4.1.2 I-model

Twee sleutels voor

- het contactslot

Twee sleutels voor

- de bestuurdersdeur
- de brandstoftank
- de ingangdeur van de opbouw
- de drinkwatervulopening
- de serviceluisen

Altijd een reservesleutel bewaren buiten het voertuig. Het betreffende sleutelnummer noteren. Bij verlies kunnen onze geautoriseerde dealers en werkplaatsen u verder helpen.

4

Voor het rijden

4.2 Kentekenbewijs

Uw camper moet voorzien zijn van een kentekenbewijs. De nationale bepalingen met betrekking tot het kentekenbewijs in acht nemen.

Houd er rekening mee, dat in sommige landen naast het EU-nummerbord een aparte landensticker verplicht is.

4.3 Bijlading

- ▶ Het overladen van het voertuig en een verkeerde bandenspanning kunnen het klappen van de banden tot gevolg hebben. Het voertuig kan uit controle raken.
- ▶ In de voertuigpapieren is alleen de technisch toegelaten totale massa en de massa in rijklare toestand aangegeven, maar niet het daadwerkelijke gewicht van het voertuig. Voor uw eigen veiligheid raden wij aan het beladen voertuig (met alle voorwerpen en personen die op reis in het voertuig mee getransporteerd worden) voor het begin van de rit op een weegbrug te wegen.
- ▶ De snelheid aan de bijlading aanpassen. Bij zware bijlading wordt de remweg langer.

- ▷ De in de voertuigpapieren opgegeven technisch toegelaten totale massa door de bijlading niet overschrijden.
- ▷ Ingebouwd toebehoren en speciale uitvoeringen reduceren de belading.
- ▷ De in de voertuigpapieren opgegeven asbelastingen aanhouden.

Bij het beladen erop letten dat het zwaartepunt van de bijlading zich direct onder de bodem van het voertuig bevindt. De rij-eigenschappen van het voertuig kunnen anders wijzigen.

Maximaal toegelaten draaglasten

Naam	Belasting (kg)
Dakrek camper	100
Fietsenrek	Voor 3 fietsen 50
	Voor 4 fietsen 60
Motorhouder	150
Boxenlade	40
Garage en opbergruimte achter (A5831) - met verlagingsmechanisme	150
Garage en opbergruimte achter (A5881, A6971, A6981, A7871-2)	250
Garage achter en opbergruimte achter (alle andere modellen)	200
Alkoofbed	200
Hefbed I-model	200
Achterste bed	200
Stapelbedden	100
Opklapbed	50

4

Voor het rijden

4.3.1 Begrippen

- ▷ In de techniek is het begrip "massa" tegenwoordig in de plaats van het begrip "gewicht" gekomen. In het algemene taalgebruik is "gewicht" echter nog het gangbare begrip. Voor een beter begrip wordt daarom in de volgende secties het begrip "massa" alleen in vaststaande formuleringen gebruikt.
- ▷ Alle gegevens conform EU-norm DIN EN 1646-2.

Technisch toegelaten totale massa in beladen toestand

De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand is het gewicht dat een voertuig nooit mag overschrijden.

De technisch toegelaten totale masse in beladen toestand bestaat uit de **massa in rijklare toestand** en de **bijlading**.

De technisch toegelaten totale massa in de beladen toestand is door de fabrikant in de voertuigpapieren aangegeven.

Toegestane massa

De toegestane massa is het gewicht dat door de fabrikant voor het verlenen van de bedrijfsvergunning opgegeven wordt. De toegestane massa mag de technisch toegestane totale massa in beladen toestand nooit overschrijden.

Massa in rijklare toestand

De massa in rijklare toestand is het gewicht van het rijklare standaardvoertuig.

De massa in rijklare toestand bestaat uit:

- Leeg gewicht (massa van het lege voertuig) met de in de fabriek ingebouwde standaarduitrusting
- Gewicht van de bestuurder
- Gewicht van de basisuitrusting

Tot het leeg gewicht behoren de ingegoten smeermiddelen als olie en koelvloeistof, het boordgereedschap, het reservewiel en een voor 90 % gevulde brandstoftank.

Als gewicht van de bestuurder wordt altijd 75 kg berekend, onafhankelijk van hoeveel de bestuurder feitelijk weegt.

De basisuitrusting bestaat uit alle uitrustingen en vloeistoffen die voor een veilig en reglementair gebruik van het voertuig noodzakelijk zijn. Het gewicht van de basisuitrusting bevat:

- Een voor 90 % gevuld watersysteem (watertank en leidingen)
- Voor 90 % gevulde gasflessen
- Een gevuld verwarmingssysteem
- Een gevuld toiletspoelsysteem
- De voedingskabels voor de 230-V-voorziening
- Het inbouwpakket voor een extra accu, als een extra accu mogelijk is

De afvalwatertank en de fecaliëntank zijn leeg.

Voorbeeld voor de berekening van de basisuitrusting

Watertank met 120 l	120 kg
Gasflessen (2 x 11 kg _{gas} + 2 x 14 kg _{fles})	+ 50 kg
Boiler met 12 l	+ 12 kg
230-V-voedingskabel	+ 4 kg
Inbouwpakket extra accu	+ 20 kg
Totaal	= 206 kg

De massa in rijklare toestand is door de fabrikant in de voertuigpapieren aangegeven.

Voor het rijden

Bijlading

De bijlading bestaat uit:

- Conventionele belasting
- Bijkomende uitrusting
- Persoonlijke uitrusting

- ▷ De bijlading van het voertuig kan verhoogd worden door de massa in rijklare toestand te verminderen. Hiervoor is het bijvoorbeeld toegestaan om de vloeistofreservoirste legen of de gasflessen te verwijderen.

Verklaringen bij de afzonderlijke bestanddelen van de bijlading vindt u in de volgende tekst.

Conventionele belasting

De conventionele belasting is het gewicht waarmee de fabrikant voor de passagiers rekening heeft gehouden.

Conventionele belasting betekent: Voor iedere zitplaats waarin de fabrikant heeft voorzien, wordt 75 kg berekend, onafhankelijk van het feitelijke gewicht van de passagiers. De bestuurdersplaats is al in de massa in rijklare toestand opgenomen en mag **niet** worden meegerekend.

Het aantal zitplaatsen is door de fabrikant in de voertuigpapieren aangegeven.

Bijkomende uitrusting

Tot de bijkomende uitrusting behoren toebehoren en speciale uitvoeringen. Voorbeelden voor bijkomende uitrusting zijn:

- Aanhangerkoppeling
- Markies
- Fietsenrek of motorhouder
- Satellietinstallatie

De gewichten van de verschillende speciale uitvoeringen zijn in hoofdstuk 16 aangegeven of kunnen bij de fabrikant worden opgevraagd.

Persoonlijke uitrusting

De persoonlijke uitrusting omvat alle in het voertuig meegenomen voorwerpen, die niet bij de conventionele belasting en de bijkomende uitrusting zijn inbegrepen. Bij de persoonlijke uitrusting worden bijvoorbeeld gerekend:

- Levensmiddelen
- Servies
- Televisie
- Radio
- Kleding
- Beddengoed
- Speelgoed
- Boeken
- Toiletartikelen

Bovendien worden tot de persoonlijke uitrusting gerekend, onafhankelijk van de opbergplek:

- Dieren
- Fietsen
- Boten
- Surfplanken
- Sportuitrustingen

Voor de persoonlijke uitrusting moet de fabrikant conform de geldende bepalingen met tenminste een gewicht rekening houden dat volgens de volgende formule wordt berekend:

Formule

Minimumgewicht M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$

Verklaring

N = max. aantal personen inclusief bestuurder, zoals door de fabrikant opgegeven
L = totale lengte van het voertuig in meters

4.3.2 Berekening van de bijlading

- ▶ De berekening van de bijlading in de fabriek is gedeeltelijk gebaseerd op gemiddelde gewichten. De technisch toegelaten totale massa in de beladen toestand mag uit veiligheidsoverwegingen echter in geen geval worden overschreden.
- ▶ In de voertuigpapieren is alleen de technisch toegelaten totale massa en de massa in rijklare toestand aangegeven, maar niet het daadwerkelijke gewicht van het voertuig. Voor uw eigen veiligheid raden wij aan het beladen voertuig (met alle voorwerpen en personen die op reis in het voertuig mee getransporteerd worden) voor het begin van de rit op een weegbrug te wegen.

De bijlading (zie sectie 4.3.1) is het verschil in gewicht tussen

- De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en
- De massa van het voertuig in rijklare toestand.

Voorbeeld voor het bepalen van de bijlading

	Te berekenen massa in kg	Berekening
Technisch toegelaten totale massa volgens de voertuigpapieren	3500	
Massa in rijklare toestand inclusief basisuitrusting volgens de voertuigpapieren	- 3070	
Leverd als toegelaten bijlading op	430	
Conventionele belasting, bijv. 3 personen à 75 kg	- 225	
Bijkomende uitrusting	- 40	
Blijft over voor de persoonlijke uitrusting	= 165	

De berekening van de bijlading uit het verschil tussen de technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en de door de fabrikant aangegeven massa in rijklare toestand is echter slechts een theoretische waarde.

Alleen als het voertuig met gevulde tanks (brandstof en water), gevulde gasflessen en complete bijkomende uitrusting op een weegbrug wordt gewogen, kan de feitelijke bijlading worden vastgesteld.

Daarbij als volgt te werk gaan:

- Het voertuig eerst alleen met de voorwielen op de weegbrug rijden en laten wegen.
- Het voertuig vervolgens met de achterwielen op de weegbrug rijden en laten wegen.

De afzonderlijke waarden geven de huidige asbelastingen aan. Deze zijn belangrijk voor de juiste belading van het voertuig (zie sectie 4.3.3). De som van de waarden is het huidige gewicht van het voertuig.

Het verschil tussen de technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en het gewogen gewicht van het voertuig is de feitelijke bijlading.

Voor het rijden

Aan de hand daarvan kan weer worden bepaald welk gewicht voor de persoonlijke uitrusting resteert:

- Het gewicht van de meerrijdende personen bepalen en van de waarde voor de feitelijke bijlading aftrekken.

Het resultaat is het gewicht dat aan persoonlijke uitrusting daadwerkelijk kan worden bijgeladen.

4.3.3 Voertuig juist beladen

- ▶ De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand uit veiligheids-overwegingen nooit overschrijden.
- ▶ De lading gelijkmatig op de linker- en rechterzijde van het voertuig verdelen.
- ▶ De lading gelijkmatig over beide assen verdelen. Daarbij de asbelastingen in acht nemen die in de voertuigpapieren zijn aangegeven. Bovendien de toegelaten draagkracht van de banden in acht nemen (zie hoofdstuk 14).
- ▶ Zware lasten achter de achteras kunnen de vooras door hefboomwerking (↕—↕) ontlasten. Dit geldt in het bijzonder bij een lange overhang achter, als een motor op de houder aan de achterkant wordt getransporteerd of als de opbergruimte achter zwaar is beladen. De ontlasting van de vooras heeft vooral een negatieve invloed op de rij-eigenschappen bij voertuigen met vooraandrijving.
- ▶ Alle voorwerpen zo opbergen dat deze niet kunnen wegglijden.
- ▶ Zware voorwerpen (voortent, conserven e. d.) in de buurt van de as opbergen. Voor het opbergen van zware voorwerpen zijn vooral diepergelegene opbergruimten geschikt, waarvan de deuren niet in de rijrichting kunnen worden geopend.
- ▶ Lichtere voorwerpen (wasgoed) in de dakopbergkasten opbergen.
- ▶ Het fietsenrek alleen met fietsen (max. vier stuks) beladen.

Grote opbergruimtes zoals de garage achter bieden ook plaats aan zware voorwerpen (bijv. scooters). De asbelasting van de achteras wordt daardoor in sommige gevallen overschreden.

De afzonderlijke assen mogen echter onder geen beding te zwaar worden beladen. Daarom is het belangrijk op welke afstand tot de assen de lading wordt opgeborgen.

Om de lading juist te verdelen, zijn een weegbrug, een meetlint, een rekenapparaat en een beetje tijd nodig.

Met twee eenvoudige formules kan worden berekend wat voor effect het gewicht van de lading op de assen heeft:

Formules $A \times G : R =$ gewicht op de achteras

Gewicht op de achteras – G = gewicht op de vooras

Verklaring

A = afstand tussen opbergruimte en vooras in cm
 G = gewicht van de lading in de opbergruimte in kg
 R = wielbasis van het voertuig (afstand tussen de assen) in cm

- ▶ De afstanden buiten het voertuig horizontaal van het midden van het voorwiel naar het midden van de opbergruimte of het midden van het achterwiel meten.

4

Voor het rijden

Asbelastingen berekenen:

- De afstand tussen opbergruimte en vooras (A) met het gewicht van de lading in de opbergruimte (G) vermenigvuldigen en het resultaat door de wielbasis (R) delen. Daaruit volgt het gewicht waarmee de lading in de opbergruimte de achteras belast. Dit gewicht en de opbergruimte noteren.
- In een tweede stap het gewicht in de opbergruimte (G) van het zojuist berekende gewicht aftrekken. Als de uitkomst daarbij een **positieve** waarde is (voorbeeld 1), betekent dat dat de vooras met deze som **ontlast** wordt. Als de uitkomst een **negatieve** waarde is (voorbeeld 2), betekent dat dat de vooras **belast** wordt. Deze waarde eveneens noteren.
- Op deze manier alle opbergruimten van het voertuig berekenen.
- In een laatste stap alle voor de achteras berekende gewichten bij de achterasbelasting optellen en alle voor de vooras berekende gewichten bij de voorasbelasting optellen of ervan aftrekken.
Hoe achterasbelasting en voorasbelasting worden berekend, is in sectie 4.3.2 beschreven.

Als de berekende waarde de toegelaten asbelasting overschrijdt, moet de lading anders worden opgeborgen.

Als de vooras te sterk wordt ontlast, verslechtert de grip van de banden op de rijbaan (tractie), vooral bij voertuigen met voorasaandrijving. Ook in dit geval de lading anders opbergen.

Voorbeeld berekening

		Voorbeeld 1	Voorbeeld 2
Afstand naar de vooras	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Gewicht in de opbergruimte	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Wielbasis van het voertuig	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belasting op de achteras (bij de asbelasting optellen)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Gewicht in de opbergruimte		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Ontlasting bij de vooras (van de asbelasting aftrekken)		38,5 (kg)	
Belasting van de vooras (bij de asbelasting optellen)			-11,5 (kg)

4.3.4 Daklasten

- ▶ Het dak alleen betreden als er een dakreling aangebouwd is. Alleen via de ladder aan de achterkant het dak op gaan.
- ▶ Wees voorzichtig bij het betreden van de ladder. Er bestaat glijgevaar bij vochtige of bevroren ladder.
- ▶ Wees voorzichtig bij het betreden van het dak. Er bestaat glijgevaar bij vochtig of bevroren dak.
- ▶ Dak niet te zwaar beladen. Met toenemende daklast verslechteren het rijgedrag en het remgedrag.

- ▷ Als het voertuig met een dakreling is uitgerust, kunnen aan de dakreling lastdragers voor daklasten worden bevestigd (bijv. voor surfplank, rubberboot of lichte kano's). Speciale dragersystemen zijn als toebehoren verkrijgbaar. De geautoriseerde dealer of het servicepunt adviseert u graag.
- ▷ De maximaal toelaatbare dakbelasting bedraagt 100 kg.

4

Voor het rijden

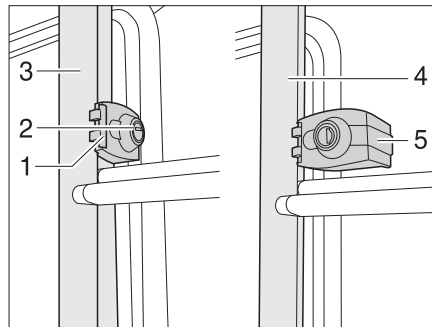

- ▷ Het dak van het voertuig is niet ontworpen voor een puntbelasting. Voor het betreden van het dak, het te betreden gedeelte ruim afdekken. Hiervoor zijn materialen geschikt met een glad of zacht oppervlak, zoals een dikke piepschuim-plaat.
- ▷ Daklasten veilig met spanriemen vastbinden. Geen rubberen expander gebruiken.
- ▷ Rekening houden met de totale hoogte van het voertuig bij beladen dakdrager.

- ▷ In de bestuurderscabine goed zichtbaar een notitie met de totale hoogte aanbrengen. Bij bruggen en doorgangen hoeft dan niet meer gerekend te worden.

Ladder achter

Afb. 1 Vergrendeling van de ladder achter

- Omlaag klappen:**
- De sleutel in het cilinderslot (Afb. 1,2) van de vergrendeling van de ladder achter (Afb. 1,1) steken en een kwartslag draaien, tot de sleutel verticaal staat.
 - Het klapbare gedeelte van de ladder achter (Afb. 1,4) vasthouden en de veiligheidsbeugel (Afb. 1,5) naar buiten draaien.
 - De sleutel verwijderen en de ladder achter omlaag klappen.
- Omhoog klappen:**
- De ladder achter omhoog klappen en vasthouden.
 - De sleutel in het cilinderslot (Afb. 1,2) van de vergrendeling van de ladder achter (Afb. 1,1) steken.
 - De veiligheidsbeugel (Afb. 1,5) naar binnen om de buis van het vaste gedeelte van de ladder achter (Afb. 1,3) draaien.
 - De sleutel een kwartslag draaien, tot de sleutel horizontaal staat.
 - De vergrendeling van de ladder achter controleren: Lichtjes aan de ladder achter trekken.

4

Voor het rijden

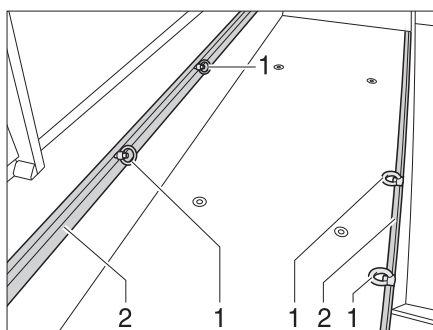
4.3.5 Garage achter/opbergruimte achter

- ▶ Bij het beladen van de garage/opbergruimte achter moet men rekening houden met de toelaatbare asbelastingen en de technisch toegelaten totale massa.
- ▶ De maximaal toegelaten belasting van de garage/opbergruimte achter bedraagt afhankelijk van het model tussen 150 kg en 250 kg. De toegestane achterasbelasting niet overschrijden.
- ▶ In acht nemen: Als de garage achter of (afhankelijk van het model) de opbergruimte achter maximaal **belast** wordt, dan wordt door de hefboomwerking de vooras **ontlast**. De rij-eigenschappen worden slechter.

- ▷ Afhankelijk van de uitrusting van het voertuig zijn in de garage achter resp. in de opbergruimte achter sjorrails met sjorogen gemonteerd. De lading altijd aan de sjorogen bevestigen. Voor het bevestigen spanriemen of evt. sjornetten maar nooit rubberen expanders gebruiken.
- ▷ Voor het vastbinden van de lading altijd het vastzitten van de sjorogen in de sjorrail controleren. Als het sjorrog niet vast in de sjorrail is verankerd, kan bij scherpe stuurbewegingen of bij remmen de lading wegglijden of losraken.
- ▷ Verdeel de lading gelijkmatig. Te zware geconcentreerde belastingen beschadigen de vloerbedekking.

- 1 Sjorrog
- 2 Sjorrail

Afb. 2 Sjorogen garage achter

Sjorogen verschuiven:

- Het sjorrog (Afb. 2,1) een halve slag tegen de klok in draaien.
- Het sjorrog in de sjorrail (Afb. 2,2) op de gewenste positie schuiven.
- Het sjorrog een halve slag met de klok mee draaien. Het sjorrog zit weer vast in de sjorrail.
- Goed vastzitten van het sjorrog controleren.

4

Voor het rijden

4.3.6 Dubbele bodem

- ▶ Bij het beladen van de dubbele bodem moet men rekening houden met de toelaatbare asbelastingen en de technisch toegelaten totale massa.

- ▷ Verdeel de lading gelijkmatig. Te zware geconcentreerde belastingen beschadigen de vloerbedekking.

4.3.7 Boxenlade

- ▷ De boxenlade maximaal met 40 kg belasten.

4.3.8 Fietsenrek

- ▶ Bij het beladen van het fietsenrek moet men rekening houden met de toelaatbare asbelastingen en de technisch toegelaten totale massa.
- ▶ Fietsen mogen niet over de maximale breedte van het voertuig uitsteken. De bevestigingen voor de fietsen instellen.
- ▶ Het fietsenrek alleen met fietsen (max. vier stuks) beladen.
- ▶ De bevestiging van de fietsen op het fietsenrek na de eerste 10 km rijden en vervolgens bij iedere rustpauze controleren.

- ▷ Het nummerbord en de achterlichten mogen niet worden afgedekt.
- ▷ Ritten met uitgeklaapt fietsenrek zonder fietsen zijn niet toegestaan.
- ▷ Voor elke rit controleren:
 - Is het fietsenrek zonder fietsen correct ingeklapt?
 - Zijn de fietsen met het koord van het fietsenrek veilig aan het fietsenrek bevestigd?
 - Is de fietsdrager vergrendeld?
- ▷ Zie voor verdere informatie de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

Beladen van het fietsenrek met fietsen

Bij het beladen van het fietsenrek rekening houden met het zwaartepunt. Het zwaartepunt van de fietsen moet erg dicht in de buurt van de achterwand van het voertuig liggen. Het fietsenrek altijd van binnen naar buiten beladen.

Zo wordt het fietsenrek juist beladen:

- Afhankelijk van het model fietsenrek naar beneden klappen of uittrekken.
- De zwaarste fiets direct tegen de achterwand plaatsen.
- De lichtere fietsen in het midden of aan de buitenkant van het fietsenrek plaatsen.
- Telkens het voorwiel en het achterwiel van een fiets met de houderlussen bevestigen die aan het fietsenrek zijn aangebracht.
- Bovendien de fiets aan de buitenkant aan de bevestigingsbeugel of bevestigingsarm bevestigen resp. met de afstandhouder bevestigen.

4

Voor het rijden

Wanneer slechts **één** fiets op het fietsenrek wordt meegenomen, de fiets zo dicht mogelijk tegen de achterwand.

4.3.9 Lastdrager, uittrekbaar

- ▶ De achterasbelasting niet overschrijden.
- ▶ Zware lasten achter de achteras kunnen de vooras door hefboomwerking (↕↔) ontlasten. Dit geldt in het bijzonder bij een lange overhang achter, als een motor op de houder aan de achterkant wordt getransporteerd of als de opbergruimte achter zwaar is beladen. De ontlasting van de vooras heeft vooral een negatieve invloed op de rij-eigenschappen bij voertuigen met voersaandrijving.
- ▶ De lading altijd verkeersveilig opbergen en tegen afvallen beveiligen.
- ▶ De lading mag niet over de maximale breedte van het voertuig uitsteken. De verlichting en het kenteken op de lastdrager mogen niet door de lading aan het zicht worden onttrokken.
- ▶ Na gebruik de lastdrager altijd inschuiven en borgen.

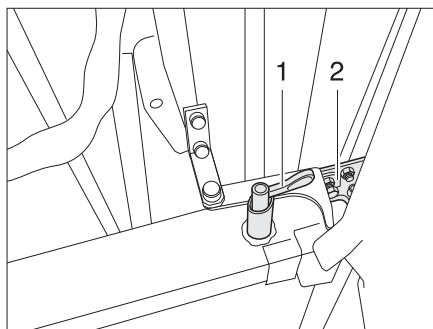
- ▷ Lastdrager en aanhangerkoppeling mogen niet tegelijkertijd worden gebruikt.

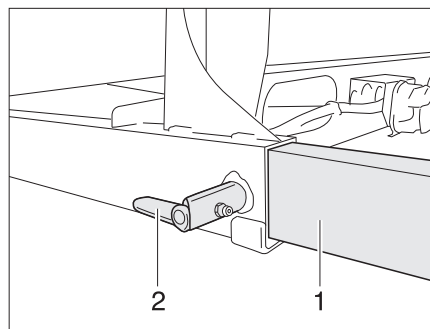
- ▷ Voor de lastdrager is een EG-vergunning verleend.
- ▷ Landspecifieke voorschriften in acht nemen.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

De lastdrager maakt het meenemen van een last (bijv. een scooter of vier fietsen) met een gewicht tot 150 kg mogelijk.

Voor het transporteren van de last zijn speciale houders verkrijgbaar. Onze geautoriseerde dealers en servicepunten adviseren u graag.

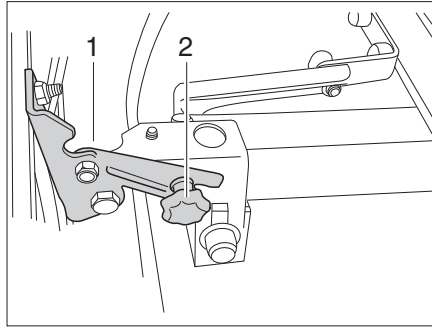
Afb. 3 Vergrendeling aan de lade, gelost

Afb. 4 Vergrendeling aan de lade, vergrendeld

Uittrekken:

- Veergrendel (Afb. 3,1) aan beide zijden een halve draai draaien en in de arrêteerstand (Afb. 3) laten vastklikken.
- Lastdrager (Afb. 3,2) zonder te kantelen tot de aanslag uittrekken.
- Veergrendel aan beide zijden een halve draai terugdraaien en laten vastklikken (Afb. 4).

Afb. 5 Vergrendeling lamphouder

- Kartelschroeven (Afb. 5,2) aan beide zijden lossen.
- Lamphouder (Afb. 5,1) openklappen.
- Kartelschroeven weer vastdraaien.
- Elektrische verbinding tussen lastdrager en voertuig tot stand brengen.

Inschuiven:

- Elektrische verbinding tussen lastdrager en voertuig scheiden.
- Kartelschroeven (Afb. 5,2) aan beide zijden lossen.
- Lamphouder (Afb. 5,1) inklappen.
- Kartelschroeven weer vastdraaien.
- Veergrendel (Afb. 4,2) aan beide zijden een halve draai draaien en in de arrêteerstand (Afb. 3) laten vastklikken.
- Lastdrager (Afb. 4,1) zonder te kantelen tot de aanslag inschuiven.
- Veergrendel aan beide zijden een halve draai terugdraaien en laten vastklikken.

4.4 Gebruik van een aanhanger

- ▶ Bij het aan- of afkoppelen van een aanhanger is voorzichtigheid geboden. Ongeval- en verwondingsgevaar!
- ▶ Tijdens het rangeren voor het aan- of afkoppelen mag niemand zich tussen het trekvoertuig en de aanhanger bevinden.
- ▶ Rekening houden met de toelaatbare oplegdruk en achterasbelasting van het trekvoertuig. Oplegdruk en achterasbelasting mogen niet worden overschreden. Voor de waarden van de steun- en achterasbelasting zie het kentekenbewijs van het voertuig en de papieren van de aanhangerkoppeling.

- ▷ Aanhanger met oplooprem: Aanhanger niet met opgelopen rem aan- of afkoppelen.
- ▷ Aanhangerkoppeling met afneembare trekhaak: Als de trekhaak verkeerd gemonteerd is, kan de aanhanger losbreken. Gebruiksaanwijzing van de aanhangerkoppeling in acht nemen.

4

Voor het rijden

4.5 Opstap

- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.
- ▶ Houd afstand tijdens het inklappen of uitklappen van de opstap.
- ▶ De opstap pas betreden, als deze volledig is uitgeklaapt. Verwondingsgevaar!
- ▶ Nooit personen of lasten met de opstap optillen of neerlaten.

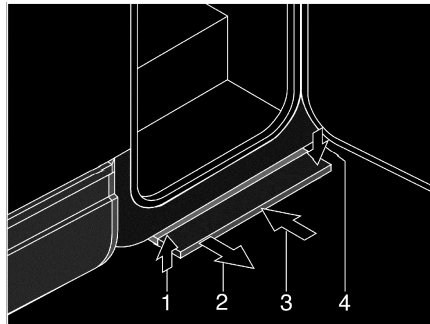

- ▷ Let op het verschil in hoogte van de treden en zorg bij het opstappen voor een vaste en effen ondergrond.
- ▷ De lagers en scharnieren van de opstap niet invetten of oliën (zie hoofdstuk 12).

4.5.1 Mechanisch te bedienen opstap

- ▷ Als de opstap niet naar behoren ingeklapt en vergrendeld is en het contact wordt ingeschakeld, klinkt een waarschuwingston.

Afb. 6 Mechanisch te bedienen opstap

- Uittrekken:*
- De opstap naar voren trekken (Afb. 6,2), tot deze vastklikt.
- Inschuiven:*
- De opstap licht optillen (Afb. 6,1).
 - De opstap tot de aanslag onder de voertuigbodem (Afb. 6,3) schuiven. Erop letten dat de opstap vastklikt (Afb. 6,4).

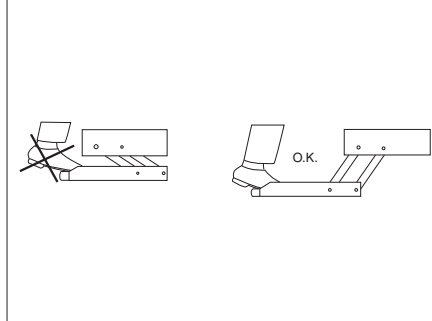
4

Voor het rijden

4.5.2 Elektrisch bedienbare opstap

- ▷ Als de opstap niet naar behoren ingeklapt en vergrendeld is en het contact wordt ingeschakeld, klinkt een waarschuwingston.
- ▷ De waarschuwing op de opstap in acht nemen.

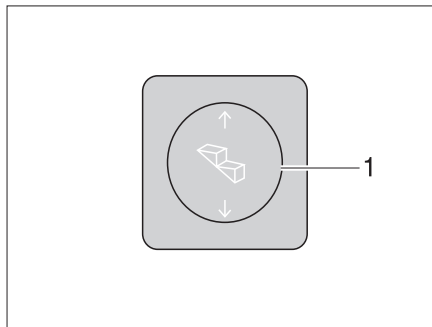

Afb. 7 Waarschuwing opstap

De opstap voor het betreden helemaal uitklappen (Afb. 7).

Bedieningsschakelaar

De schakelaar voor het bedienen van de opstap is binnen in het voertuig nabij de ingang deur geplaatst.

Afb. 8 Bedieningsschakelaar opstap

Uitklappen: ■ Wipschakelaar (Afb. 8,1) onderaan indrukken tot de opstap helemaal uitgeklaapt is.

Inklappen: ■ Wipschakelaar (Afb. 8,1) bovenaan indrukken tot de opstap helemaal ingeklapt is.

Noodbedrijf

Indien de elektrische aandrijving van de opstap uitvalt, als volgt te werk gaan om de opstap handmatig in te klappen:

- De borgsplitpen aan de verbinding naar de motor uittrekken.
- De rechthoekige verbinding naar de motor met een geschikt voorwerp (bijv. schroevendraaier) losdraaien.
- De opstap met de hand inschuiven en met een geschikt hulpmiddel (bijv. snoer) vergrendelen.
- Klantenservice opzoeken.

4

Voor het rijden

4.6 PVC-vloerbedekking

- ▷ Schoenen met spitse hakken kunnen blijvende drukpunten op de PVC-vloerbedekking achterlaten. Daarom in het voertuig geen schoenen met spitse hakken dragen.
- ▷ Het gebruik van rubberen matten of het lang inwerken van bijv. ketchup, wortelsap, balpeninkt, bloed of lippenstift kunnen tot verkleuringen van de PVC-vloerbedekking leiden. Als het mogelijk is, vlekken op de vloer altijd onmiddellijk verwijderen.

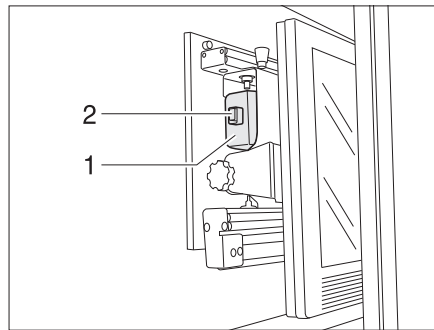
4.7 Televisie

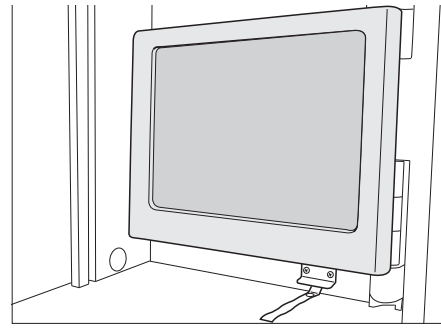
- ▶ Voor het begin van de rit de televisie van de drager verwijderen en veilig opbergen.
- ▶ Voor het begin van de rit het flatscreen en de beeldschermhouder in de basispositie brengen en vergrendelen. Wanneer de beeldschermhouder in een TV-kast is ingebouwd: TV-kast sluiten.
- ▶ Voor het begin van iedere rit controleren of de antenne zich in de parkeerstand bevindt. Gevaar voor ongevallen! Parkeerstand betekent: De antenne wijst naar achteren, is volledig neergelaten en is in deze positie vergrendeld.

- ▷ Verdere informatie over het positioneren van het flatscreen zie hoofdstuk 7.

Afb. 9 Televisie (flatscreen)

Afb. 10 Alternatief: Televisie (flatscreen)

Televisie in de TV-kast opbergen:

- Televisie in de uitgangspositie (Afb. 9) draaien en evt. laten vastklikken.
- De houder voor het flatscreen aan de greep (Afb. 9,1) naar achter schuiven. De grendel (Afb. 9,2) klikt vast.
- TV-kast sluiten.

4

Voor het rijden

4.8 Sneeuwkettingen

- ▷ Sneeuwkettingen alleen monteren, als de afstand tussen banden en voertuig-carrosserie ten minste 50 mm bedraagt.
- ▷ Banden, wielophanging en besturing zijn blootgesteld aan een bijkomende belasting, als er sneeuwkettingen zijn gemonteerd. Met sneeuwkettingen langzaam (maximaal 50 km/u) en alleen over straten rijden die volledig met sneeuw zijn bedekt. Het voertuig kan anders beschadigd worden.
- ▷ Montagevoorschrift van de producent van de sneeuwkettingen in acht nemen.
- ▷ Alleen sneeuwkettingen gebruiken die door de fabrikant zijn vrijgegeven.
- ▷ Geen sneeuwkettingen op aluminiumvelgen aanbrengen.

- ▷ Als de aandrijf-as van het voertuig dubbele banden heeft (2 banden naast elkaar), de sneeuwkettingen rond de buitenste banden aanbrengen.
- ▷ Bij voertuigen van het I-model mogen uitsluitend fijnschalmige sneeuwkettingen worden gebruikt.

Het gebruik van sneeuwkettingen is onderworpen aan de bepalingen van de afzonderlijke landen.

- Sneeuwkettingen altijd rond de aandrijfwielen aanbrengen.
- De spanning van de sneeuwkettingen controleren na enige meters te hebben gereden.

4.9 Verkeersveiligheid

- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken.

Voor het begin van de rit de checklist doornemen:

Basisvoertuig

Nr.	Controles	Gecontroleerd
1	Alle voertuigpapieren zijn aan boord	
2	Banden in reglementaire staat	
3	Voertuigverlichting, rem- en achteruitrijlichten functioneren	
4	Oliepeil van motor, transmissie en servostuur gecontroleerd	
5	Koelvloeistof en ruitenwisservloeistof gevuld	
6	Remmen functioneren	
7	Remmen reageren gelijkmatig	
8	Voertuig blijft tijdens het remmen in het spoor	

Woonopbouw buiten

9	Markies volledig opgerold	
10	Dak sneeuw- en ijsvrij (in de winter)	
11	Buitenaansluitingen afgekoppeld en leidingen opgeborgen	
12	Externe steunen verwijderd	
13	Aangebouwde hefsteunen ingeklapt en bevestigd	
14	Wielkeggen verwijderd en opgeborgen	

4

Voor het rijden

Nr.	Controles	Gecontroleerd
15	Opstap ingeklapt (letten op waarschuwingstoon)	
16	Service luiken gesloten en vergrendeld	
17	Ingang deur gesloten	
18	Totale hoogte van het voertuig, incl. beladen dakdrager vastgesteld en genoteerd. Informatie m.b.t. de hoogte in de bestuurderscabine binnen handbereik bewaren	

Woonopbouw binnen

19	Ramen en dakluiken gesloten en vergrendeld	
20	Televisie in TV-kast bevestigd of van de drager verwijderd en veilig opgeborgen	
21	TV-antenne ingetrokken (voorover ingebouwd)	
22	Losse delen opgeborgen of bevestigd	
23	Open bergruimtes opgeruimd	
24	In de dakkast van de voortentverlichting geen gaspatronen of andere licht ontvlambare materialen opgeslagen	
25	Koelkastdeur vergrendeld	
26	Koelkast omgeschakeld op 12-V-gebruik	
27	Alle schuiflades en luiken gesloten	
28	Woonruimte- en schuifdeuren vergrendeld	
29	Neerlaatbaar hefbed vergrendeld	
30	Draaistoelvergrendeling voor bestuurdersstoel en passagiersstoel vergrendeld	
31	Kinderzitjes gemonteerd op zitplaatsen met driepuntsgordels	
32	Verduisteringen in de bestuurderscabine geopend en vergrendeld	

Gasinstallatie

33	Gasflessen in de gaskast tegen verdraaien vastbinden	
34	Beschermkap op gasfles aangebracht	
35	Hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkranen gesloten	

Elektrische installatie

36	<p>Accuspanning van de start- en woonruimteaccu (zie hoofdstuk 9) controleren. Wordt er op het paneel een te lage accuspanning getoond, dan moet de betreffende accu worden bijgeladen. Let op de instructies in hoofdstuk 9</p> <p> ▷ Begin de reis met volledig opgeladen startaccu en woonruimteaccu.</p>	
----	---	--

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het rijden met de camper.

De instructies hebben betrekking op:

- de rijsnelheid
- de remmen
- de veiligheidsgordels
- de stoelen inclusief hoofdsteunen
- de rugleuningverstelling van de zitbank
- de opstelling van de zitplaatsen
- de strengblokkering
- de elektrische raamschakelaars
- de elektrisch instelbare buitenspiegels
- de vouwverduisteringen in de bestuurderscabine
- de lessenaar
- de motorkap
- het ruitenwischerreservoir
- de controle van het oliepeil
- het tanken

5.1 Rijden met de camper

- ▶ Het basisvoertuig betreft een kleine vrachtwagen. Rijstijl dien overeenkomstig aanpassen.
- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.
- ▶ Op de zitplaatsen, waaraan een veiligheidsgordel gemonteerd is, tijdens de rit altijd de veiligheidsgordel omdoen.
- ▶ Nooit tijdens de rit de veiligheidsgordel losmaken.
- ▶ Meerrijdende personen moeten op hun plaatsen blijven zitten.
- ▶ De deurvergrendeling mag niet geopend worden.
- ▶ Remmen met schokken vermijden.
- ▶ Bij gebruik van een navigatietoestel het reisdoel alleen wijzigen als het voertuig staat. Daarom een parkeerplaats of een veilige stopplaats opzoeken, als het reisdoel moet worden gewijzigd.
- ▶ Tijdens de rit via de monitor van het navigatietoestel geen DVD afspelen.

- ▷ Op slechte wegen langzaam rijden.
- ▷ Voorzichtig rijden bij het oprijden op veerboten, bij het oversteken van oneffenheden en bij het achteruitrijden. Grotere voertuigen kunnen omwille van hun relatief lange overhang uitzwenken en onder ongunstige omstandigheden "aan de grond zitten". Daarbij kunnen de onderkant of delen die daar zijn aangebouwd, beschadigd worden.

- ▷ Als deze aanwijzingen niet opgevolgd worden en daardoor een ongeluk of schade ontstaat, aanvaardt de fabrikant geen aansprakelijkheid.
- ▷ De in hoofdstuk 3 beschreven veiligheidsinstructies moeten worden nageleefd.
- ▷ Als in het voertuig een achteruitrijcamera is ingebouwd, schakelt de camera bij het schakelen in de achteruitversnelling automatisch aan.

5

Tijdens de rit

5.2 Rijsnelheid

- ▶ Het voertuig is met een krachtige motor uitgerust. Zo staan in moeilijke verkeerssituaties voldoende reserves ter beschikking. Het hoge vermogen maakt een hoge eindsnelheid mogelijk en vereist zeer goede rijcapaciteiten.
- ▶ Het voertuig is zeer gevoelig voor wind. Bijzonder gevaar levert plotseling optredende zijwind.
- ▶ Ongelijkmatige of eenzijdige belading verandert het rijgedrag.
- ▶ Op onbekende wegen kunnen moeilijke verhoudingen van de rijbanen heersen en verrassende verkeerssituaties optreden. Pas daarom voor uw eigen veiligheid de rijsnelheid telkens aan de verkeerssituatie en de omgeving aan.
- ▶ De nationale wettelijke snelheidsbeperkingen aanhouden.

5.3 Remmen

- ▶ Gebreken aan de reminstallatie meteen laten verhelpen door een geautoriseerde werkplaats.

- ▷ Hard remmen vermijden. Bij hard remmen, waarbij de wielen blokkeren, slijten de banden sneller en onregelmatig. Dit vermindert het rijcomfort. De banden kunnen zelfs onbruikbaar worden.

Voor het begin van iedere rit

Voor iedere rit door test-remmen controleren:

- Functioneren de remmen?
- Reageren de remmen gelijkmatig?
- Blijft het voertuig tijdens het remmen in het spoor?

5.4 Veiligheidsgordels

Het voertuig is in de woonruimte bij de zitplaatsen, waar volgens de wet een veiligheidsgordel is voorgeschreven, met automatische driepuntsgordels uitgerust. Voor het dragen van gordels gelden de van toepassing zijnde nationale bepalingen.

- ▶ Voor de rit de gordels omdoen en tijdens de rit omlaten.
- ▶ Gordels niet beschadigen of klemmen. Laat beschadigde veiligheidsgordels vervangen door een geautoriseerde werkplaats.
- ▶ De gordelbevestigingen, het oprolautomatisme en de gordel sloten niet wijzigen.
- ▶ Schroefverbinding van de veiligheidsgordels van tijd tot tijd controleren op vastzitten.
- ▶ Iedere veiligheidsgordel alleen gebruiken voor **een** volwassen persoon.
- ▶ Voorwerpen niet samen met een persoon vastbinden.
- ▶ Veiligheidsgordels zijn niet toereikend voor personen met een lichaamslengte van minder dan 150 cm. In dat geval extra voorzieningen gebruiken. Letten op keuringscertificaat.
- ▶ Kinderzitjes alleen op zitplaatsen met in de fabriek gemonteerde driepuntsgordels aanbrengen.

5

Tijdens de rit

- ▶ Gebruikte veiligheidsgordels na een ongeluk (laten) vervangen.
- ▶ Tijdens de rit de rugleuning van de stoel niet al te ver naar achter leunen. De werking van de veiligheidsgordel is anders niet meer gegarandeerd.

5.4.1 Veiligheidsgordel juist dragen

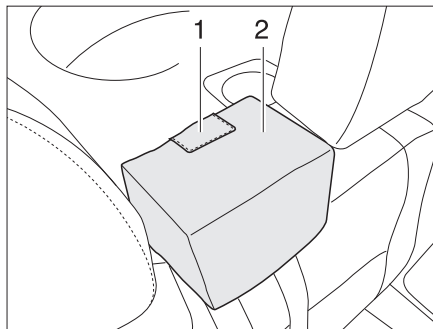
- ▶ De gordel niet verdraaien. De gordel moet plat tegen het lichaam liggen.
- ▶ Voor het dragen van de veiligheidsgordel een correcte zithouding aannemen.

De veiligheidsgordel wordt juist gedragen, als er tussen lichaam en veiligheidsgordel nog een vuistbreedte plaats over is.

5.4.2 Veiligheidsgordel correct instellen

- ▷ De veiligheidsgordels zijn niet bij alle modellen instelbaar.

Afb. 11 Veiligheidsgordel zitbank

De veiligheidsgordel voor het rijden zo instellen, dat de schoudergordel tussen hals en schoudergewricht loopt.

Gordelgeleiding naar beneden verstellen:

- De gordelstang (Afb. 11,2) met beide handen krachtig naar beneden drukken en loslaten.
De gordelstang blijft op de gewenste hoogte staan.

Gordelgeleiding naar boven verstellen:

- Op het gemarkeerde deel (Afb. 11,1) van het kussen drukken.
De vergrendeling laat los. De gordelstang beweegt naar boven.
- Wanneer de gewenste hoogte is bereikt, het gemarkeerde deel loslaten.
De gordelstang blijft op de gewenste hoogte staan.

5

Tijdens de rit

5.5 Bestuurdersstoel en passagiersstoel

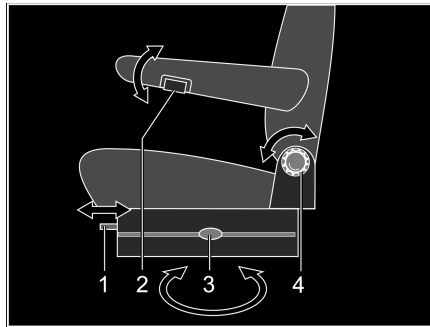

- ▶ Voor het begin van de rit alle draaibare stoelen in de rijrichting draaien en vergrendelen.
- ▶ De stoelen tijdens de rit in de rijrichting vergrendeld laten en niet verdraaien.

- ▷ De bestuurdersstoel en de passagiersstoel zijn, al naargelang het model en de uitvoeringsvariant, een bestanddeel van het basisvoertuig. In dit geval is het instellen van de stoelen in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig beschreven.

5.5.1 Stoelen (Aguti)

- 1 Verstelling in de lengte
- 2 Verstelling van de armleuningen
- 3 Draaien
- 4 Rugleuningverstelling

Afb. 12 Bestuurders- en passagiersstoel (Aguti)

Stoelen in rijpositie draaien

De draairichting is naar believen. Een vergrendeling van de stoelen is alleen mogelijk in de rijrichting.

- Beide armleuningen omhoogzetten.
- De bestuurders-/passagiersstoel naar achteren of in de middelste stand schuiven.
- De stoel in de rijrichting draaien en vergrendelen.

- ▷ Het draaien van de stoelen in opgesteld voertuig is in hoofdstuk 7 beschreven.
- ▷ De stoelen voor het draaien helemaal naar onderen brengen. De stoelen kunnen anders niet gedraaid worden.

Armleuningen instellen

De armleuningen kunnen traploos in hoogte worden veresteld.

- Kartelknop (Afb. 12,2) tegen de klok (van voren gezien) in draaien. Daardoor wordt de arretering van de armleuning losgemaakt.
- Armleuning in de gewenste stand brengen.
- Kartelknop tot de aanslag met de klok mee draaien.

Juiste zitpositie instellen

Bestuurdersstoel en passagiersstoel kunnen in positie veresteld worden. De daarvoor noodzakelijke grepen bevinden zich aan de linkerkant, aan de voorkant of aan de rechterkant van de stoel.

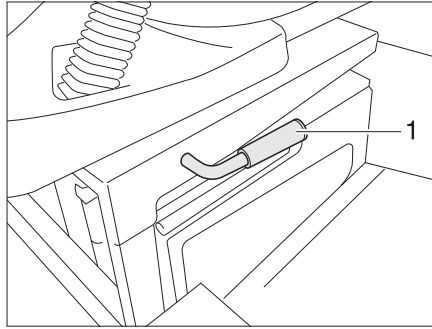
- Aan de greep (Afb. 12,1) trekken. De stoel kan naar voor of naar achter worden verschoven.
- De kartelknop (Afb. 12,4) draaien. De hoek van de rugleuning kan worden veresteld.

5

Tijdens de rit

Zithoogte instellen

Afhankelijk van de uitvoering kan de stoel traploos in de hoogte versteld worden.

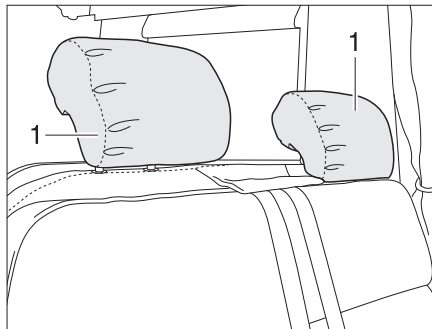
Afb. 13 Zithoogteverstelling

- Hendel (Afb. 13,1) naar boven trekken.
- Stoel ontlasten of belasten. De stoel loopt naar boven of naar beneden.
- Hendel loslaten als de gewenste positie bereikt is. De stoel wordt vergrendeld.

5.6 Hoofdsteunen

▷ De hoofdsteunen zijn niet bij alle modellen instelbaar.

Afb. 14 Hoofdsteun zitbank

Hoofdsteunen (Afb. 14,1) voor het begin van de rit zo instellen, dat het achterhoofd ongeveer op oorhoogte wordt ondersteund. De hoofdsteunen met de hand naar boven trekken of naar beneden drukken.

5

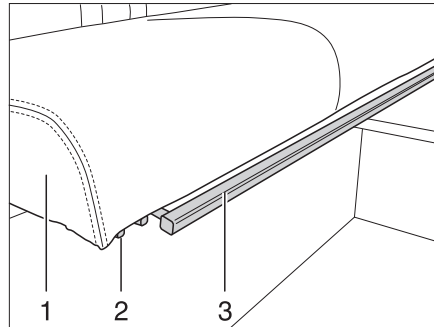
Tijdens de rit

5.7 Rugleuningverstelling zitbank

- ▶ Als het voertuig van de rugleuningverstelling voorzien is, kan de zitbank niet tot bed worden omgebouwd.

Met de rugleuningverstelling "Travel Lounge" kan de hoek van de rugleuning worden veresteld.

Afb. 15 Rugleuningverstelling van de zitbank

- De beugel (Afb. 15,1) onder het zitvlak (Afb. 15,3) naar boven trekken of drukken en in deze positie houden.
- Het zitvlak op de rails (Afb. 15,2) tot de gewenste positie of tot aan de aanslag voorzichtig naar voren trekken.
- De beugel loslaten en het zitvlak licht naar voren of achteren bewegen, tot het zitvlak hoorbaar vastklikt.

5.8 Opstelling van de zitplaatsen

- ▶ Tijdens de rit mogen personen zich alleen ophouden op de toegelaten zitplaatsen. Het toegelaten aantal zitplaatsen kan worden afgeleid uit de voertuigpapieren.
- ▶ Tijdens het rijden is het verboden op de langzitbanken te zitten.
- ▶ Op zitplaatsen geldt de verplichting tot het dragen van veiligheidsgordels.

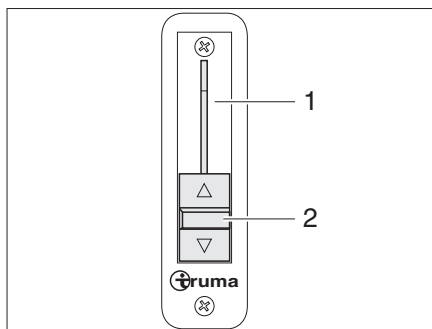

Afb. 16 Symbool Zitplaats

Zitplaatsen die tijdens de rit kunnen worden gebruikt, zijn voorzien van een sticker (Afb. 16).

5 Tijdens de rit

5.9 Strengblokkering (I-model)

Afb. 17 Strengblokkering

De schuifregelaar (Afb. 17,2) voor de strengblokkering (Afb. 17,1) bevindt zich linksbuiten op het dashboard.

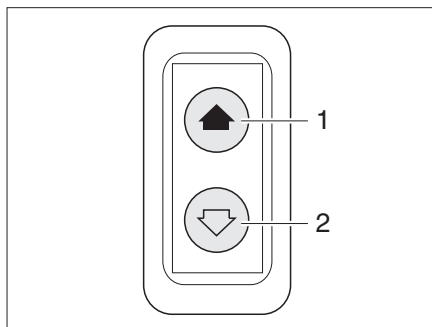
Met de schuifregelaar wordt de interieurverwarming aan de verwarming van het voertuig gekoppeld. Daarmee wordt bij stilstand de voorruit van het voertuig verwarmd.

Tijdens het rijden de strengblokkering sluiten (schuifregelaar helemaal naar beneden schuiven), zodat voor de voor- en zijruiten de volledige capaciteit van het voertuig beschikbaar is.

5.10 Elektrische raamschakelaars (I-model)

- ▶ Ongecontroleerd sluiten van het raam kan tot kneusverwondingen leiden.
- ▶ Ook bij kortstondig verlaten van het voertuig de sleutel uit het stuurslot trekken. Anders kunnen kinderen de raamschakelaar bedienen en zich verwonden aan het raam.

Afb. 18 Schakelaar voor elektrische raamschakelaar

Het voertuig is aan de bestuurderskant uitgerust met een elektrische raamschakelaar (Afb. 18).

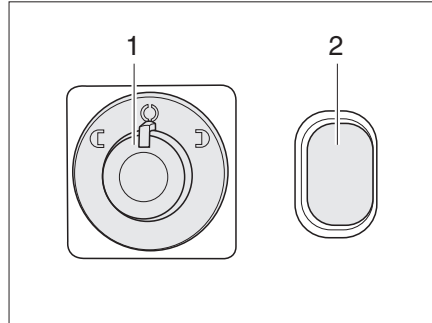
Openen: ■ Schakelaar aan de onderkant indrukken (Afb. 18,2).

Sluiten: ■ Schakelaar aan de bovenkant indrukken (Afb. 18,1).

5 Tijdens de rit

5.11 Elektrisch instelbare buitenspiegels (I-model)

Al naargelang de uitvoering is het voertuig met twee elektrisch instelbare en verwarmbare buitenspiegels uitgerust. De schakelaars voor de buitenspiegelingstelling en voor de spiegelverwarming bevinden zich op het dashboard.

Afb. 19 Schakelaar voor elektrisch instelbare buitenspiegels en spiegelverwarming

- Instellen:*
- De spiegel die moet worden ingesteld, kiezen. Daarvoor de draaischakelaar (Afb. 19,1) naar links of rechts draaien.
 - De spiegel door indrukken van de schakelaar (Afb. 19,1) naar de betreffende richting instellen.

- Verwarming inschakelen:*
- De schakelaar (Afb. 19,2) indrukken. Het controlelicht in de schakelaar geeft het gebruik aan.

5

Tijdens de rit

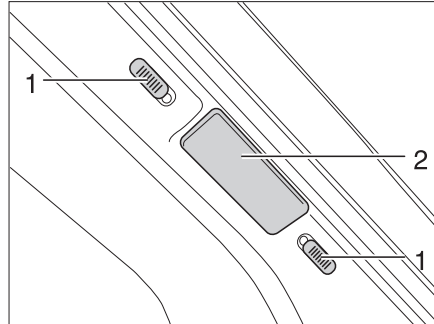
5.12 Vouwverduisteringen voor voorruit, bestuurdersraam en passagiersraam

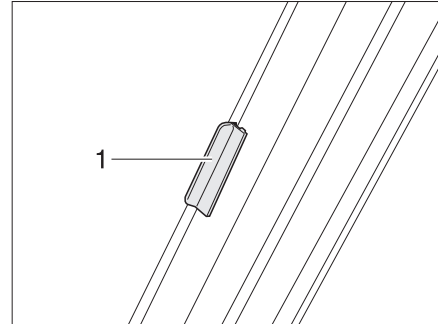
- ▶ Tijdens de rit moeten de vouwverduisteringen voor de voorruit, het bestuurders- en passagiersraam geopend, vergrendeld en geborgd zijn.

- ▷ Verdere informatie ontlenu aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

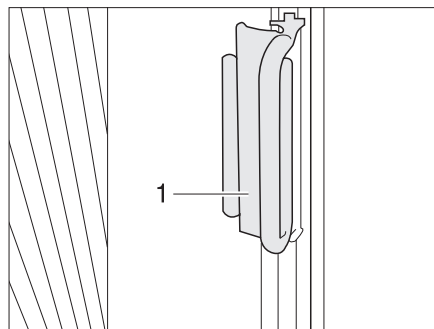
Afb. 20 Vergrendeling vouwverduistering voorruit

Afb. 21 Vergrendeling vouwverduistering voorruit (I-model)

Vouwverduistering voorruit vastmaken:

- De beide helften van de vouwverduistering voor de voorruit bij de greep (Afb. 20,2 en Afb. 21,1) tot de aanslag naar buiten schuiven.
- De vergrendelingsknoppen (Afb. 20,1) naar beneden resp. naar boven schuiven. Als de rode punt zichtbaar is, is de vergrendeling open.

Afb. 22 Vergrendeling vouwverduisteringen bestuurders-/passagiersraam

Vouwverduistering bestuurders-/passagiersraam vastmaken:

- De vouwverduisteringen voor het bestuurdersraam en het passagiersraam met de greep (Afb. 22,1) op de houder schuiven. De vouwverduistering is vergrendeld.

5

Tijdens de rit

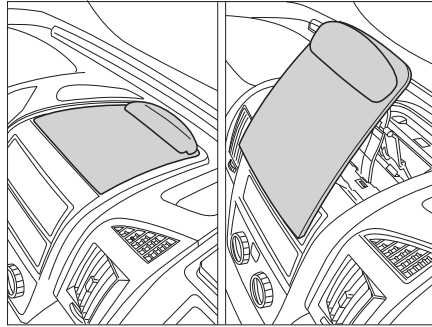
5.13 Lessenaar

- ▶ Tijdens de rit moet de lessenaar altijd gesloten zijn.

- ▷ Als er een passagiersairbag aanwezig is, dan is de lessenaar vergrendeld en kan deze niet worden opgesteld.

Afb. 23 Lessenaar

De camper is al naargelang het model met een lessenaar (Afb. 23) uitgerust.

5.14 Motorkap

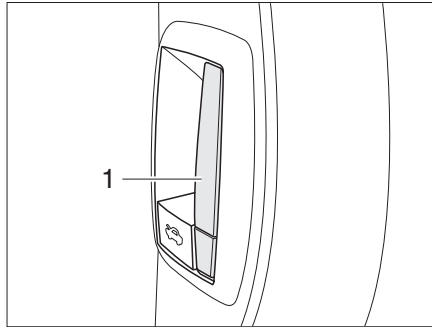

- ▶ Bij geopende motorkap bestaat verwondingsgevaar in de motorruimte.
- ▶ Ook als de motor reeds langere tijd geleden werd uitgeschakeld, kan deze nog heet zijn. Verbrandingsgevaar!
- ▶ Niet in de motorruimte werken terwijl de motor draait.
- ▶ De motorkap moet tijdens de rit vast gesloten en vergrendeld zijn. Na het sluiten controleren, of de vergrendeling is vergrendeld. Daarvoor aan de motorkap trekken.

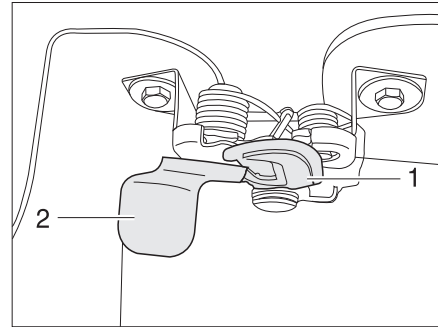
5

Tijdens de rit

5.14.1 I-model

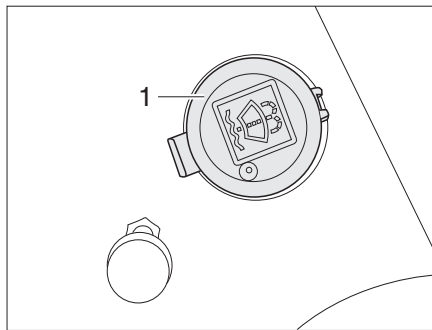
Afb. 24 Ontgrendelingsgreep motorkap binnen

Afb. 25 Ontgrendelingsgreep motorkap buiten

- Openen:*
- Trek aan de hendel (Afb. 24,1) op het dashboard aan de linkerkant van het voertuig. De motorkap opent tot de aanslag van de beveiligingshaak.
 - Met een hand onder de motorkap grijpen en de beveiligingshaak (Afb. 25,1) bedienen. Daarvoor achter de plaat (Afb. 25,2) grijpen en de plaat naar voren trekken.
 - De motorkap in een beweging naar voren en naar boven brengen.
- Sluiten:*
- De motorkap in een beweging omlaag en naar achteren brengen tot de kliksluiting hoorbaar vastklikt.
 - Controleren of de motorkap veilig is vergrendeld. Daarvoor aan de motorkap trekken.

5.15 Ruitenwisservloeistof vullen (I-model)

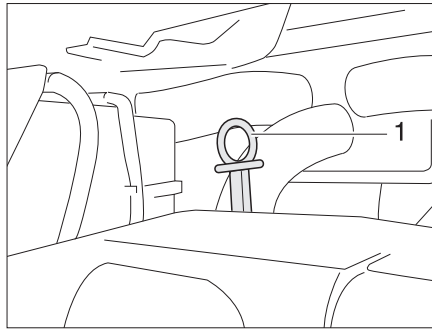
Afb. 26 Vulopening vloeistofreservoir

- Motorkap ontgrendelen en openen.
- De dop (Afb. 26,1) van de vulopening van het vloeistofreservoir verwijderen.
- Vloeistof langzaam vullen.
- De dop op de vulopening van het vloeistofreservoir indrukken.

5

Tijdens de rit

5.16 Oliepeil controleren (I-model)

1 Olie-meetstaf

Afb. 27 Olie-meetstaf (I-model)

De olie-meetstaf (Afb. 27,1) zit achter de voorste dwarsligger. De olie-meetstaf is in het rood gekenmerkt.

5.17 Diesel tanken

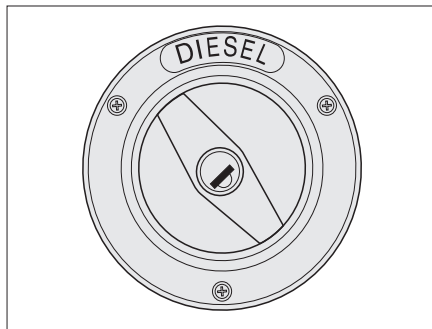

- ▶ Bij het tanken, op veerponten of in de garage, mag geen apparaat (bijv. verwarming of koelkast) in werking zijn, wanneer het met open vlam wordt gebruikt. Explosiegevaar!
- ▶ De afsluitdeksels voor de brandstofvulopening en de drinkwatervulopening lijken erg op elkaar. Voor het vullen van de tank beslist het kenmerk controleren.

- ▶ De brandstofvulopening is gekenmerkt met het opschrift "Diesel".

De brandstofvulopening bevindt zich buiten aan het voertuig, vooran links.

Afb. 28 Afsluitdeksel voor brandstofvulopening

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 28,1) steken en tegen de klok in draaien.
 - Afsluitdeksel verwijderen.
- Sluiten:**
- Afsluitdeksel op de brandstofvulopening plaatsen.
 - Sleutel met de klok mee draaien.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Controleren, of de afsluitdeksel vast op de brandstofvulopening zit.

6

Camper opstellen

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het opstellen van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de handrem
- de opstap
- de wielkeggen
- de bediening van de steunen
- de 230-V-aansluiting
- de koelkast

- ▷ Het voertuig zo horizontaal mogelijk neerzetten. Het voertuig beveiligen tegen weggrollen.
- ▷ Dieren (vooral muizen) kunnen binnen in de wagen aanzienlijke schade veroorzaken. Om dit te vermijden, het voertuig na het opstellen regelmatig op schade of sporen van dieren inspecteren.

6.1 Handrem

Bij het parkeren van het voertuig de handrem vast aantrekken.

- ▷ Bij vorstgevaar af en toe de handrem eraf doen en weer aantrekken. Zo wordt vastvriezen of vastroesten voorkomen. Voor het loszetten van de handrem het voertuig tegen weggrollen beveiligen.

6.2 Opstap

Voor het uitstappen uit het voertuig de opstap helemaal uitklappen.

6.3 Wielkeggen

Bij het parkeren van het voertuig op stijgende of dalende hellingen wielkeggen gebruiken.

Als de technisch toegelaten totale massa van het voertuig meer dan 4 t bedraagt, moeten bij het parkeren op stijgende of dalende hellingen wielkeggen worden gebruikt. De wielkeggen worden standaard geleverd bij alle voertuigen met een totale massa van meer dan 4 t.

6.4 Steunen

6.4.1 Algemene instructies

- ▷ De aangebouwde steunen niet als wagenkrik gebruiken. De steunen dienen alleen voor de stabilisatie van het geparkeerde voertuig tegen het inveren van de achteras.
- ▷ Bij het neerzetten van het voertuig erop letten dat de steunen gelijkmatig worden belast.
- ▷ De steunen voor het weggrijden tot de aanslag naar boven draaien, volledig inklappen en vergrendelen.

- ▷ Bij een zachte of doorbuigende ondergrond een grote plaat onder de steunen leggen om te voorkomen dat ze in de grond wegzakken.

6

Camper opstellen

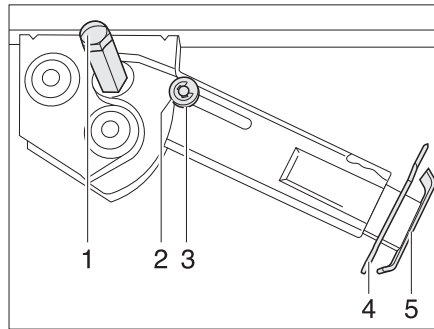
6.4.2 Hefsteunen (AL-KO)

- ▷ Al naargelang het model beschikt de zeskant over een gewricht waarmee de steeksleutel vanuit een betere positie gedraaid kan worden.

Opdat een foutloze werking is gegarandeerd, de binnenbuizen van de hefsteunen regelmatig reinigen en invetten.

Afhankelijk van het model zijn de hefsteunen in de lengte verstelbaar.

Afb. 29 Hefsteun

Uitklappen:

- De steeksleutel op de zeskant (Afb. 29,1) plaatsen en draaien tot de hefsteun loodrecht naar beneden staat.
- Splitpen (Afb. 29,4) uit de steunvoetverlenging (Afb. 29,5) trekken.
- Het steunvoetverlenging tot de gewenste lengte uitschuiven.
- Splitpen in de voetverlenging steken.
- Aan de zeskant draaien, tot de hefsteun helemaal op de grond rust en het voertuig horizontaal staat.

Inklappen:

- De steeksleutel op de zeskant (Afb. 29,1) plaatsen en draaien tot de hefsteun weer los komt van de grond.
- Splitpen (Afb. 29,4) uit de steunvoetverlenging (Afb. 29,5) trekken.
- Steunvoetverlenging (Afb. 29,5) helemaal inschuiven en splitpen (Afb. 29,4) in het gat in de steunvoetverlenging steken.
- De steeksleutel op de zeskant (Afb. 29,1) zetten en draaien tot de hefsteun naar boven gedraaid en de geleideschijf (Afb. 29,3) in de uitsparing (Afb. 29,2) geschoven is.

- ▷ Voor het begin van de rit het volgende in acht nemen: Zijn alle hefsteunen volledig ingeschoven, alle steunvoetverlengingen helemaal ingeschoven en met de splitpen vergrendeld?

6.5 230-V-aansluiting

Het voertuig kan op een 230-V-voorziening worden aangesloten (zie hoofdstuk 9).

6.6 Koelkast

Het 12-V-gebruik van de koelkast functioneert alleen als de voertuigmotor draait. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, de koelkast op 230-V-gebruik of gasgebruik omstellen.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het wonen in het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- het openen en sluiten van deuren en serviceluisen
- het ventileren van het voertuig
- het openen en sluiten van ramen en rolgordijnen
- het openen en sluiten van de dakluisen
- het draaien van de stoelen
- het veranderen van de tafelbladen
- het ombouwen van tafels
- het positioneren van de televisie
- het instellen van de halogeenspotlights
- de lichtsakelaars
- het vergroten van zitgroepen
- het gebruik van de bedden

7.1 Deuren

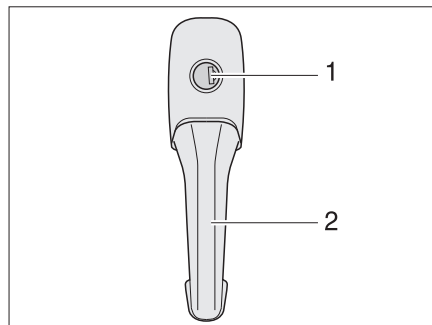

▶ Alleen met vergrendelde deuren rijden.

- ▷ Het vergrendelen van de deuren kan verhinderen, dat de deuren vanzelf open gaan, bijv. bij een ongeval.
- ▷ Vergrendelde deuren verhinderen tevens het ongewenste binnendringen van buitenaf, bijv. als u voor een verkeerslicht stopt. Door vergrendelde deuren kunnen echter hulpverleners in noodgeval het interieur van het voertuig moeilijk bereiken.
- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de deuren vergrendelen.
- ▷ Al naargelang het model zijn de sloten van de bestuurdersdeur en de passagiersdeur bestanddeel van het basisvoertuig. In dit geval is het openen en sluiten van de bestuurdersdeur en de passagiersdeur in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig beschreven.

7.1.1 Ingangsdeur, buiten

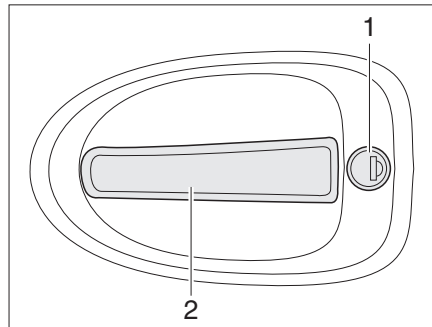

Afb. 30 Deurslot ingangsdeur, buiten

- Openen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 30,1) steken en draaien, tot het deurslot is ontgrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.
 - Aan de deurgreep (Afb. 30,2) trekken. De deur is geopend.

- Vergrendelen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 30,1) steken en draaien, tot het deurslot is vergrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.

7.1.2 Ingangsdeur, buiten (met greepkom)

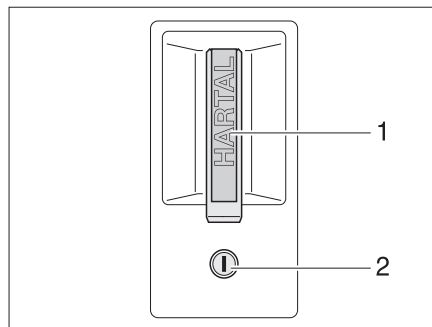

Afb. 31 Deurslot ingangsdeur, buiten

- Openen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 31,1) steken en draaien, tot het deurslot is ontgrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.
 - Aan de deurgreep (Afb. 31,2) trekken. De deur is geopend.

- Vergrendelen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 31,1) steken en draaien, tot het deurslot is vergrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.

7.1.3 Ingangsdeur, buiten (Hartal)

Afb. 32 Deurslot ingangsdeur, buiten

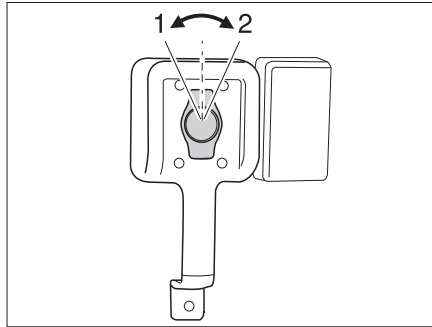
- Openen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 32,2) steken en draaien, totdat het deurslot is ontgrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.
 - Aan de deurgreep (Afb. 32,1) trekken. De deur is geopend.

- Vergrendelen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 32,2) steken en draaien, totdat het deurslot is vergrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.

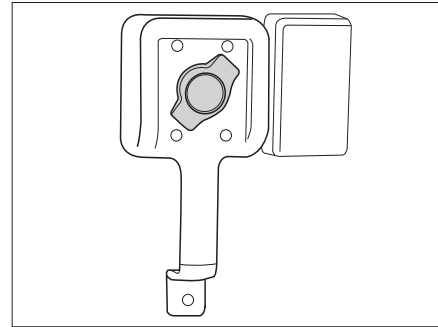
7

Wonen

7.1.4 Ingangsdeur, binnen (met knop)

Afb. 33 Deurslot ingangsdeur, binnen, open

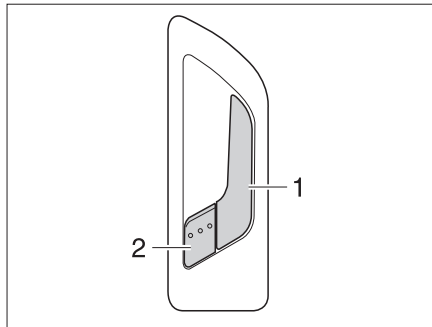

Afb. 34 Deurslot ingangsdeur, binnen, vergrendeld

Openen: ■ De deurknop tegen de klok in draaien (Afb. 33,1). Het deurslot wordt ontgrendeld.

Vergrendelen: ■ De deurknop ca. 45° met de klok mee draaien (Afb. 33,2) en in deze stand laten staan (Afb. 34).

7.1.5 Ingangsdeur, binnen (met veiligheidshendel)

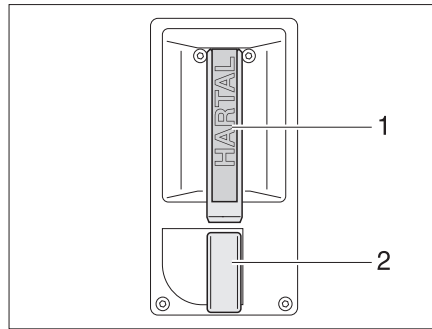

Afb. 35 Deurslot ingangsdeur, binnen

Openen: ■ Aan de greep (Afb. 35,1) trekken. Het deurslot wordt ontgrendeld. De veiligheidshendel (Afb. 35,2) springt er automatisch uit.

Vergrendelen: ■ De veiligheidshendel (Afb. 35,2) indrukken.

7.1.6 Ingangsdeur, binnen (Hartal)

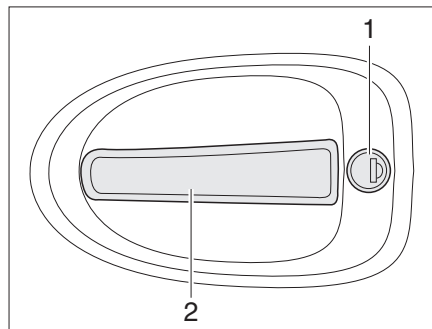

Afb. 36 Deurslot ingangsdeur, binnen

Openen: ■ Aan de greep (Afb. 36,1) trekken. Het deurslot wordt ontgrendeld.

Vergrendelen: ■ De vergrendelingsknop (Afb. 36,2) met de klok mee draaien.

7.1.7 Bestuurdersdeur, buiten

Afb. 37 Deurslot bestuurdersdeur, buiten

Openen: ■ Sleutel in cilinderslot (Afb. 37,1) steken en draaien, tot het deurslot is ontgrendeld.

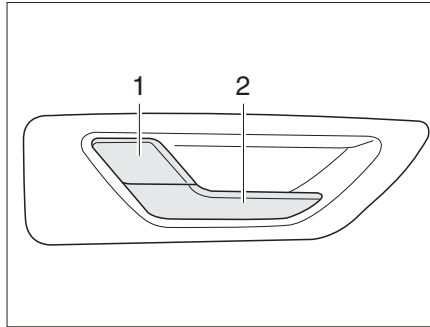
■ Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.

■ Aan de deurgreep (Afb. 37,2) trekken. De deur is geopend.

Vergrendelen: ■ Sleutel in cilinderslot (Afb. 37,1) steken en draaien, tot het deurslot is vergrendeld.

■ Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.

7.1.8 Bestuurdersdeur, binnen

Afb. 38 Deurslot bestuurdersdeur, binnen

Openen:

- Aan de greep (Afb. 38,2) trekken. Het deurslot wordt ontgrendeld. De veiligheidshendel (Afb. 38,1) springt er automatisch uit.

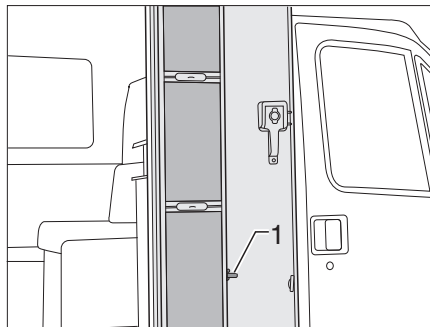
Vergrendelen:

- De veiligheidshendel (Afb. 38,1) indrukken.

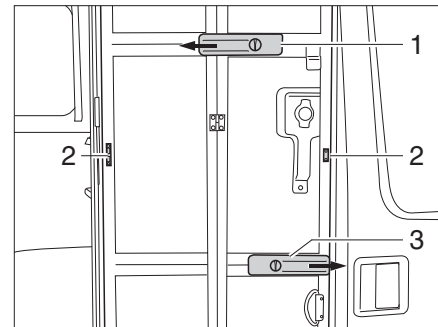
7.1.9 Hordeur, uitklapbaar

In de ingangdeur is een hordeur geïntegreerd. De hordeur kan uitgeklappt worden. De ingangdeur blijft daarbij geopend.

Variant 1

Afb. 39 Hordeur, ingeklapt

Afb. 40 Hordeur, uitgeklappt

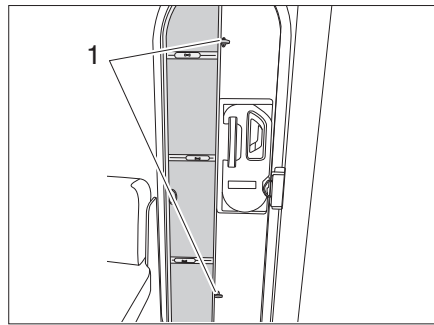
Uitklappen:

- De ingangdeur geheel openen en aan de buitenwand bevestigen.
- Al naargelang het model de grendel (Afb. 39,1 of Afb. 40,3) een kwartslag draaien of terugschuiven.
- Hordeur uitklappen.
- Rail (Afb. 40,1) voor de stabilisatie in de richting van de pijl schuiven.
- Hordeur helemaal sluiten en de grendel (Afb. 40,3) in de richting van de pijl schuiven.

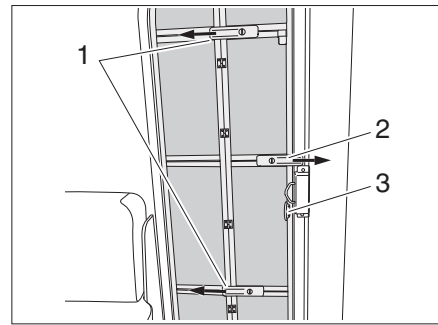
Inklappen:

- Hordeur ontgrendelen. Hiervoor de grendel (Afb. 40,3) tegengesteld aan de richting van de pijl verschuiven.
- Hordeur openen.
- Rail (Afb. 40,1) tegengesteld aan de richting van de pijl verschuiven.
- Hordeur inklappen. De vergrendeling (Afb. 40,2) grijpt in elkaar.
- Hordeur tegen de ingangdeur drukken en al naargelang het model de grendel (Afb. 39,1 of Afb. 40,3) een kwartslag draaien of in de houder aan het frame schuiven.

Variant 2

Afb. 41 Hordeur, ingeklapt

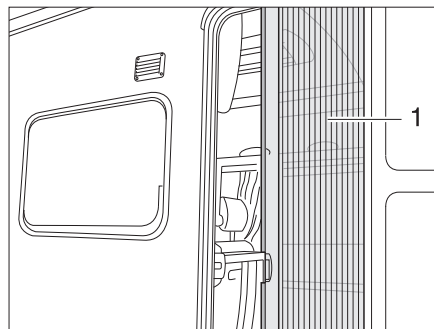
Afb. 42 Hordeur, uitgeklaapt

- Uitklappen:**
- Draai beide vergrendelingen (Afb. 41,1) een kwartslag.
 - Open de toegangsdeur helemaal en vergrendel deze aan de buitenwand.
 - Klap de hordeur uit en klik deze vast (Afb. 42,3).
 - Schuif de rails (Afb. 42,1) in de pijlrichting ter stabilisatie.
 - Sluit de hordeur helemaal en schuif de vergrendeling (Afb. 42,2) in de richting van de pijl.
- Inklappen:**
- Ontgrendel de hordeur. Schuif daarvoor de vergrendelingen (Afb. 42,1 en 2) tegen de pijlrichting in.
 - Klap de hordeur in.
 - Druk de hordeur tegen de toegangsdeur en draai de vergrendelingen (Afb. 41,1) een kwartslag.

7.1.10 Hor aan de ingangsdeur, uittrekbaar

- ▷ De hor helemaal openen voordat de ingangsdeur wordt gesloten.

Afb. 43 Hor

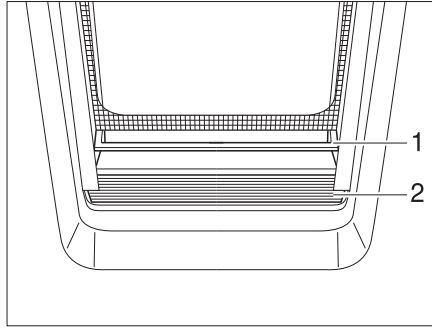
- Sluiten:**
- Hor aan de lijst (Afb. 43,1) volledig eruit trekken.
- Openen:**
- Hor aan de lijst (Afb. 43,1) in de uitgangspositie terugschuiven.

7.1.11 Raam ingangsdeur (Hartal)

In de ingangsdeur is een raam met een vouwverduistering geïntegreerd.

7

Wonen

Afb. 44 Vouwverduistering

- Sluiten:*
- De vouwverduistering (Afb. 44,2) in het midden van de greeplijst (Afb. 44,1) vastpakken, van onder naar boven trekken en op de gewenste hoogte loslaten. De vouwverduistering blijft in deze hoogte staan.
- Openen:*
- De vouwverduistering in het midden van de greeplijst vasthouden en naar beneden schuiven.

7

Wonen

7.2 Serviceluisen

- ▷ Voor het begin van de rit alle serviceluisen sluiten en de sloten van de luisen vergrendelen.
- ▷ Voor het openen en sluiten van het serviceluis alle sloten openen of sluiten die aan het serviceluis zijn aangebouwd.

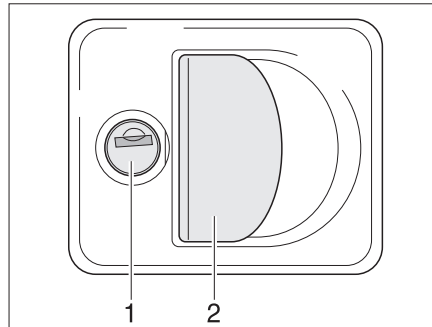
- ▷ Bij het verlaten van het voertuig alle serviceluisen sluiten.

De op het voertuig aangebrachte serviceluisen zijn met uniforme cilindersloten uitgevoerd. Daarom kunnen met één sleutel alle sloten worden geopend.

7.2.1 Klepslot met greepkom

- ▷ Voor het openen van het serviceluis alle slotgrepen tegelijk uittrekken die aan het serviceluis zijn aangebouwd.

Afb. 45 Klepslot met greepkom

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 45,1) steken en een kwartslag draaien. Het klepslot is ontgrendeld.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Aan de slotgreep (Afb. 45,2) trekken. Het serviceluis is geopend.
- Sluiten:**
- Serviceluis volledig sluiten.
 - Sleutel in cilinderslot steken en een kwartslag draaien. Het klepslot is vergrendeld.
 - De sleutel eruit trekken.

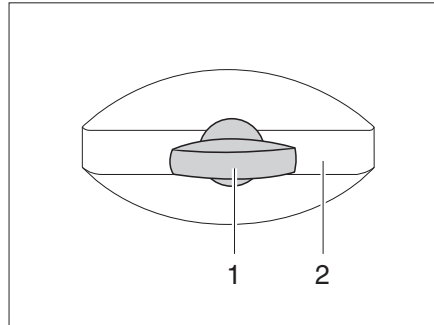
7

Wonen

7.2.2 Klepslot, ellipsvormig

- ▷ Bij regen kan water via het geopende klepslot binnendringen. Daarom de slotgreep sluiten.

Afb. 46 Klepslot, ellipsvormig, gesloten

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 46,1) steken en een kwartslag tegen de klok in draaien. Slotgreep (Afb. 46,2) springt eruit.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Slotgreep een kwartslag tegen de klok in draaien. Het klepslot is geopend.
- Sluiten:**
- Serviceluik volledig sluiten.
 - Slotgreep met de klok mee draaien tot deze horizontaal staat. Het klepslot is nu vastgeklikt, maar nog niet vergendeld.
 - Sleutel in cilinderslot steken.
 - Slotgreep met ingestoken sleutel indrukken en de sleutel een kwartslag met de klok mee draaien. De slotgreep blijft vergendeld.
 - De sleutel eruit trekken.

7.3 Ventileren

- ▶ De zuurstof binnen in het voertuig wordt door ademen of door het gebruik van op gas werkende inbouwapparaten verbruikt. Daarom moet de zuurstof voortdurend worden ververs. Met het oog hierop zijn in het voertuig kunstmatige ventilatieopeningen (bijv. dakluiken met kunstmatige ventilatie, paddestoeldakventilators of vloerventilators) ingebouwd. Kunstmatige ventilatieopeningen noch van binnen noch van buiten afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren. Er dreigt verstikkingsgevaar door een verhoogd CO₂-gehalte.

- ▷ Bij bepaalde weersomstandigheden kan ondanks toereikende ventilatie condenswater ontstaan aan metalen voorwerpen (bijv. schroefverbindingen aan de bodem van het voertuig).
- ▷ Bij opengewerkte plaatsen (bijv. paddestoeldakventilatoren, dakluikranden, contactdozen, vulopeningen, luiken enz.) kunnen bijkomende koudebruggen ontstaan.

Condenswater

Door regelmatig en doelgericht ventileren voor een continue luchtverversing zorgen. Alleen op deze manier wordt verhinderd, dat zich bij koeler weer condenswater en als gevolg daarvan schimmel vormt. Als verwarming, luchtverdeling en ventilatie op elkaar zijn afgestemd, kan in koele seizoenen een aangenaam woonklimaat worden gecreëerd. Om tocht te vermijden de luchtuitstroomopeningen op het dashboard sluiten en de luchtverdeling van het basisvoertuig op circulatielucht zetten.

Het voertuig bij langere stilstand af en toe goed doorluchten, met name in de zomer, omdat er warmteophoping mogelijk is. Daarbij niet alleen het interieur, maar ook de van buitenaf toegankelijke opbergruimten ventileren. Wanneer het voertuig in een gesloten ruimte is ondergebracht (bijv. garage), ook de staanplaats ventileren. Optredend condenswater kan schimmelvorming tot gevolg hebben.

7.4 Ramen

- ▷ De ramen zijn uitgerust met verduisteringsrollo of vouwverduistering en met rolhor of vouwbare hor. Verduisteringsrollo's en rolhorren springen na het losmaken van de vergrendeling door trekkracht automatisch terug in de uitgangspositie. Om het trekmechanisme niet te beschadigen het verduisteringsrollo of rolhor vasthouden en langzaam in de uitgangspositie terugbrengen. De vouwverduistering en de vouwbare hor bestaan uit dun weefsel. Om de vouwverduistering of de hor niet te beschadigen, de vouwverduistering of de hor voorzichtig aan de greep in de uitgangspositie terugbrengen.
- ▷ Rolgordijnen niet gedurende langere tijd gesloten houden, anders kan er materiaalvermoeidheid optreden.
- ▷ Als het verduisteringsrollo resp. de vouwverduistering helemaal is gesloten, kan er bij sterke zonnestraling warmteophoping tussen het verduisteringsrollo/de vouwverduistering en de vensterruit optreden. Het raam kan beschadigd worden. Daarom bij sterke zonnestraling het verduisteringsrollo/de vouwverduistering maar voor 2/3 sluiten.
- ▷ Voor het begin van de rit de ramen sluiten.
- ▷ Al naargelang het weer de ramen zo ver sluiten, dat er geen vocht kan binnendringen.
- ▷ Voor het openen en sluiten van het uitzetbaar raam dienen alle vergrendelingshendels die aan het uitzetbaar raam zijn gemonteerd geopend of gesloten te worden.

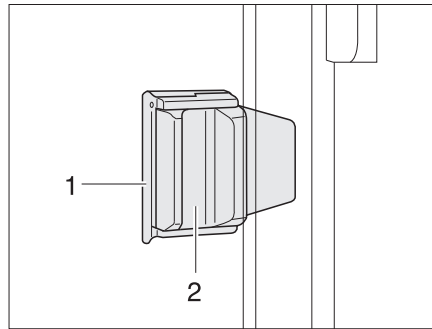

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de ramen sluiten.
- ▷ Binnen in het dubbele plexiglasraam kan zich bij sterke temperatuurverschillen of extreme weersomstandigheden een lichte aanslag van condenswater vormen. Het raam is zo geconstrueerd dat condenswater bij een stijgende buitentemperatuur gemakkelijk kan verdampen. Voor beschadiging van het dubbele plexiglasraam door condenswater hoeft men niet te vrezen.

7

Wonen

7.4.1 Schuifraam met vergrendeling

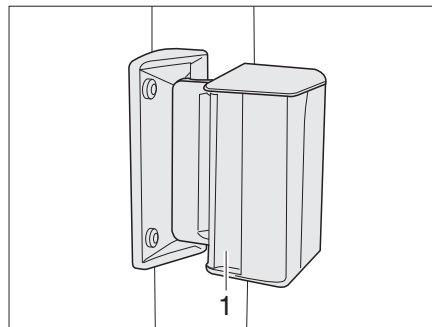

Afb. 47 Schuifraam met schuifvergrendeling

- Openen:*
- Vergrendeling (Afb. 47,1) eruit trekken.
 - Greep (Afb. 47,2) indrukken en gelijktijdig naar voren of naar achteren schuiven.
 - Raamhelft tot de gewenste stand openen.

- Sluiten:*
- Raam sluiten tot aan de aanslag.
 - Vergrendeling indrukken.

7.4.2 Schuifraam zonder vergrendeling

Afb. 48 Schuifraam

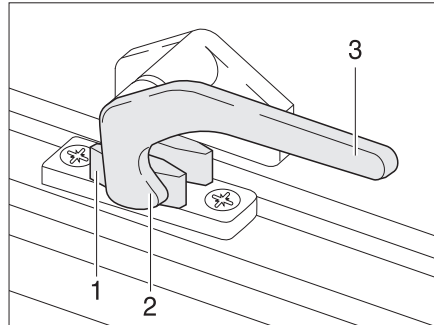
- Openen:*
- Greep (Afb. 48,1) indrukken en gelijktijdig naar voren of achteren schuiven of trekken.
 - Raamhelft tot de gewenste stand openen.

- Sluiten:*
- Raam tot de aanslag sluiten en de greep vergrendelen.

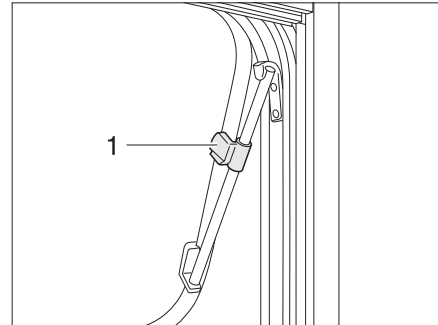
7.4.3 Uitzetbaar raam met draaibare uitzetters

- ▷ Bij het openzetten van de uitzetbare ramen erop letten dat er geen vervormingen optreden. Uitzetbare ramen gelijkmatig openen en sluiten.

Afb. 49 Vergrendelingshendel in stand "gesloten"

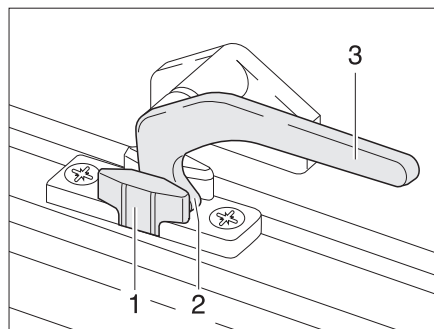

Afb. 50 Uitzetbaar raam met draaibare uitzetters, geopend

- Openen:**
- De vergrendelingshendel (Afb. 49,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.
 - Uitzetbaar raam tot de gewenste stand openen en met kartelknop (Afb. 50,1) vastzetten.

Het uitzetbaar raam blijft vergrendeld in de gewenste stand.

- Sluiten:**
- Kartelknop (Afb. 50,1) draaien tot bevestiging los is.
 - Het uitzetbaar raam sluiten.
 - De vergrendelingshendel (Afb. 49,3) een kwartslag naar het raamkozijn draaien. De vergrendelingsneus (Afb. 49,2) ligt aan de binnenzijde van de raamvergrendeling (Afb. 49,1).

Afb. 51 Vergrendelingshendel in stand "continue ventilatie"

Continue ventilatie

Met de vergrendelingshendel kan het uitzetbaar raam in twee verschillende standen worden gezet:

- In stand "continue ventilatie" (Afb. 51)
- In stand "vast afgesloten" (Afb. 49)

Om het uitzetbaar raam in de stand "continue ventilatie" te brengen:

- De vergrendelingshendel (Afb. 51,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.
- Uitzetbaar raam licht naar buiten duwen.
- De vergrendelingshendel weer terugdraaien. De vergrendelingsneus (Afb. 51,2) daarbij in de uitsparing van de raamvergrendeling (Afb. 51,1) schuiven.

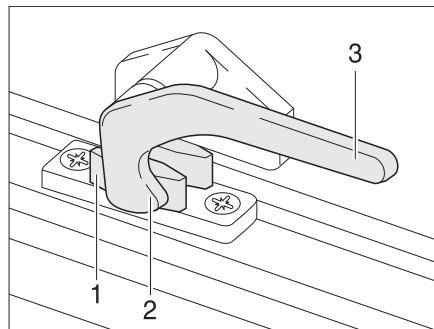
Het uitzetbare raam mag tijdens de rit niet in de stand "continue ventilatie" staan.

Bij regen kan er spatwater in de woonruimte binnendringen, als het uitzetbare raam in de stand "continue ventilatie" staat. Daarom de uitzetbare ramen volledig sluiten.

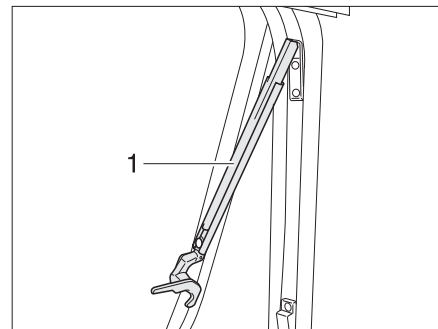
7.4.4 Uitzetbaar raam met automatische uitzetters

- ▷ Het raam helemaal openen om de vergrendeling op te heffen. Als de vergrendeling niet opgeheven en het raam toch gesloten wordt, kan het raam wegens de grote tegendruk breken.
- ▷ Bij het openzetten van de uitzetbare ramen erop letten dat er geen vervormingen optreden. Uitzetbare ramen gelijkmatig openen en sluiten.

Afb. 52 Vergrendelingshendel in stand "gesloten"

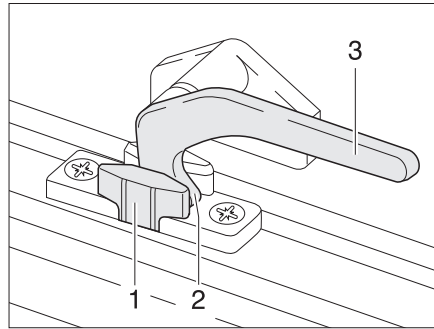

Afb. 53 Uitzetbaar raam met automatische uitzetters, geopend

- Openen:*
- De vergrendelingshendel (Afb. 52,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.
 - Uitzetbaar raam tot de gewenste vergrendelstand openen. De automatische uitzetter (Afb. 53,1) vergrendelt automatisch.

Het uitzetbaar raam blijft vergrendeld in de gewenste stand.

- Sluiten:*
- Uitzetbaar raam zover uitzetten, tot de vergrendeling is opgeheven.
 - Het uitzetbaar raam sluiten.
 - De vergrendelingshendel (Afb. 52,3) een kwartslag naar het raamkozijn draaien. De vergrendelingsneus (Afb. 52,2) ligt aan de binnenzijde van de raamvergrendeling (Afb. 52,1).

Afb. 54 Vergrendelingshendel in stand "continue ventilatie"

Continue ventilatie

Met de vergrendelingshendel kan het uitzetbaar raam in twee verschillende standen worden gezet:

- In stand "continue ventilatie" (Afb. 54)
- In stand "vast afgesloten" (Afb. 52).

Om het uitzetbaar raam in de stand "continue ventilatie" te brengen:

- De vergrendelingshendel (Afb. 54,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.
- Het uitzetbaar raam licht naar buiten duwen.
- De vergrendelingshendel een kwartslag naar het raamkozijn draaien. De vergrendelingsneus (Afb. 54,2) daarbij in de uitsparing van de raamvergrendeling (Afb. 54,1) schuiven.

Het uitzetbare raam mag tijdens de rit niet in de stand "continue ventilatie" staan.

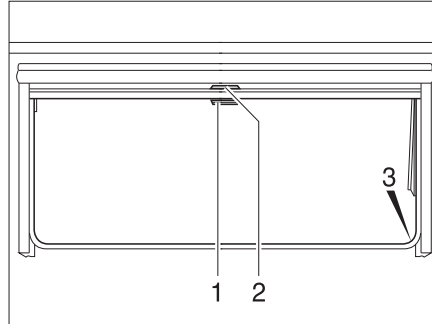
Bij regen kan er spatwater in de woonruimte binnendringen, als het uitzetbare raam in de stand "continue ventilatie" staat. Daarom de uitzetbare ramen volledig sluiten.

7.4.5 Verduisteringsrollo en rolhor

- ▷ De rolgordijnen voor het begin van de rit openen. Als de rolgordijnen gesloten zijn, kan de veeras door de schokken worden beschadigd.

De ramen zijn uitgerust met verduisteringsrollo en rolhor. Verduisteringsrollo en rolhor zijn los van elkaar bedienbaar.

Afb. 55 Uitzetbaar raam

Verduisteringsrollo

Het verduisteringsrollo bevindt zich in de rolgordijnbehuizing bovenaan.

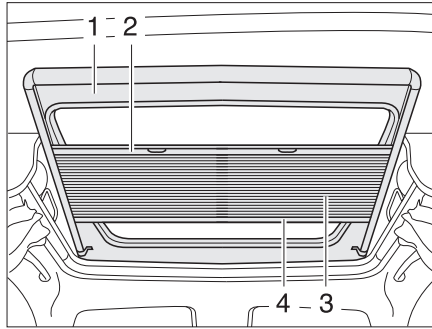
- Sluiten:*
- Verduisteringsrollo aan de greep (Afb. 55,2) naar beneden trekken. Als het verduisteringsrollo helemaal wordt gesloten, het verduisteringsrollo aan beide kanten aan het raamkozijn in de vergrendeling (Afb. 55,3) hangen.
- Openen:*
- Als het verduisteringsrollo helemaal is gesloten: De greep (Afb. 55,2) naar beneden drukken en de greep daarbij licht naar binnen trekken. Het verduisteringsrollo uit de vergrendeling links en rechts aan het raamkozijn nemen.
 - Als het verduisteringsrollo zich in een tussenstand bevindt: De greep (Afb. 55,2) lichtjes naar beneden trekken tot het rolgordijn uit de vergrendeling komt.
 - Verduisteringsrollo aan de greep langzaam terug laten lopen.

Rolhor

De rolhor bevindt zich in de rolgordijnbehuizing bovenaan.

- Sluiten:*
- Rolhor aan de greep (Afb. 55,1) naar beneden trekken en aan beide zijden van het raamkozijn in de vergrendeling (Afb. 55,3) hangen.
- Openen:*
- Greep (Afb. 55,1) naar beneden drukken en de greep daarbij licht naar binnen trekken. De rolhor uit de vergrendelingen links en rechts aan het raamkozijn nemen.
 - Rolhor met de greep langzaam terugschuiven.

7.4.6 Vouwverduistering en hor

Afb. 56 Dakraam

Vouwverduistering De vouwverduistering (Afb. 56,3) is vast met de hor (Afb. 56,1) verbonden.

- Sluiten:*
- De vouwverduistering in het midden van de afsluitstaaf (Afb. 56,4) vastpakken en voorzichtig naar beneden trekken.
 - De vouwverduistering op de gewenste positie loslaten. De vouwverduistering blijft in deze positie staan.

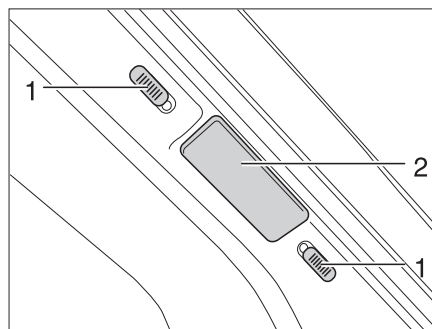
- Openen:*
- De vouwverduistering aan de afsluitstaaf (Afb. 56,4) langzaam terugbrengen.

Hor De hor is vast met de vouwverduistering verbonden. Bij het openen van de hor wordt de vouwverduistering meegeleid.

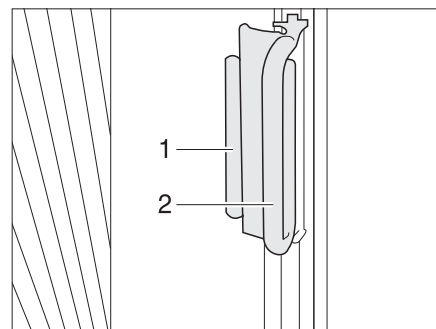
- Sluiten:*
- De hor in het midden van de afsluitstaaf (Afb. 56,2) vastpakken en voorzichtig helemaal naar beneden trekken.

- Openen:*
- De hor aan de afsluitstaaf van de vouwverduistering (Afb. 56,4) langzaam terugbrengen.

7.4.7 Vouwverduisteringen voor voorruit, bestuurdersraam en passagiersraam

Afb. 57 Vouwverduistering voor de voorruit

Afb. 58 Vouwverduisteringen voor bestuurdersraam en passagiersraam

- Sluiten:*
- Op de vouwverduistering voor de voorruit de vergrendelingsknoppen (Afb. 57,1) naar boven resp. naar beneden schuiven. Als de rode punt zichtbaar is, is de vergrendeling open.
 - De vouwverduisteringen aan de greep (Afb. 57,2 en Afb. 58,2) vastpakken en voorzichtig dichttrekken tot de magneetsluiting de vouwverduistering gesloten houdt.

- Openen:*
- De vouwverduisteringen aan de greep voorzichtig terugschuiven.
 - Op de vouwverduistering voor de voorruit de vergrendelingsknoppen naar beneden resp. naar boven schuiven. Zolang de rode punt zichtbaar is, is de vergrendeling nog open.
 - Op de vouwverduistering voor het bestuurdersraam en het passagiersraam de greep (Afb. 58,2) op de houder (Afb. 58,1) schuiven. De vouwverduistering is vergrendeld.

7.5 Dakluiken

Afhankelijk van het model zijn in het voertuig dakluiken met of zonder kunstmatige ventilatie ingebouwd. Als er een dakluik zonder kunstmatige ventilatie is ingebouwd, vindt de ventilatie plaats met de paddestoeldakventilatoren.

- ▶ De ventilatieopeningen van de kunstmatige ventilatie altijd open houden. Kunstmatige ventilatieopeningen nooit afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren.

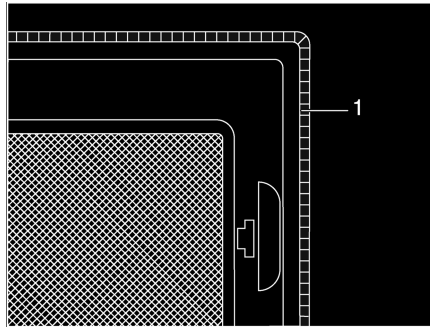

- ▷ De dakluiken zijn uitgerust met verduisteringsrollo of vouwverduistering en met rolhor of vouwbare hor. Verduisteringsrollo en rolhor springen na het losmaken van de vergrendeling door trekkracht automatisch terug in de uitgangspositie. Om het trekmechanisme niet te beschadigen het verduisteringsrollo of rolhor vasthouden en langzaam in de uitgangspositie terugbrengen. De vouwverduistering en de vouwbare hor bestaan uit dun weefsel. Om de vouwverduistering of de hor niet te beschadigen, de vouwverduistering of de hor voorzichtig aan de greep in de uitgangspositie terugbrengen.
- ▷ Rolgordijnen niet gedurende langere tijd gesloten houden, anders kan er materiaalvermoeidheid optreden.
- ▷ Als het verduisteringsrollo resp. de vouwverduistering helemaal is gesloten, kan er bij sterke zonnestraling warmteophoping tussen het verduisteringsrollo/de vouwverduistering en het dakluik optreden. Het dakluik kan beschadigd worden. Daarom bij sterke zonnestraling het verduisteringsrollo/de vouwverduistering maar voor 2/3 sluiten. Het dakluik iets openen of in ventilatiestand brengen.
- ▷ Al naargelang het weer de dakluiken zo ver sluiten, dat er geen vocht kan binnendringen.
- ▷ Niet op de dakluiken gaan staan.
- ▷ Voor het begin van de rit de dakluiken sluiten.
- ▷ Voor het begin van de rit de vergrendeling van de dakluiken controleren.
- ▷ Voor het begin van de rit de verduisteringsrollo's en de vouwverduisteringen openen.
- ▷ De dichtingen van de dakluiken minstens 1 x per jaar met talk inwrijven.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de dakluiken sluiten.

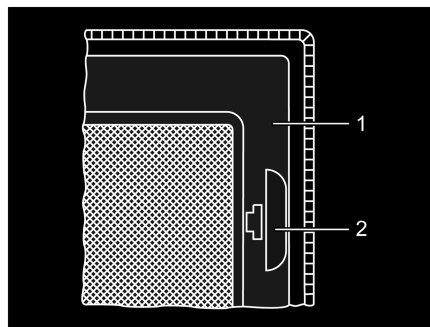
7.5.1 Dakluik met kliksluiting (variant 1)

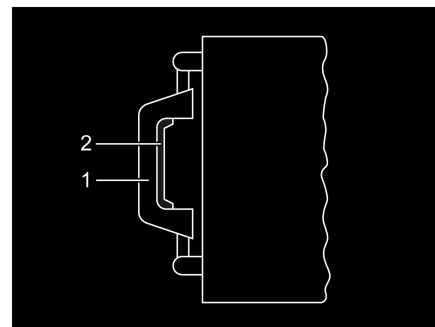
Afb. 59 Kunstmatige ventilatie

Afhankelijk van het model is in de woonruimte en de toiletruimte een dakluik met kunstmatige ventilatie (Afb. 59,1) ingebouwd.

Het dakluik kan aan één of beide kanten omhoog worden gezet.

Afb. 60 Hor

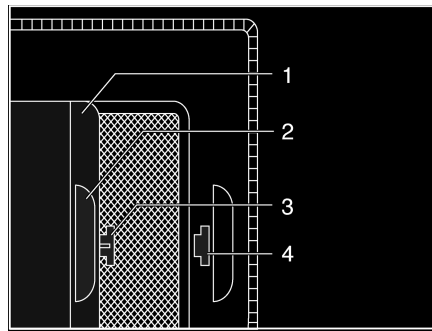

Afb. 61 Dakluik, greep

- Openen:**
- Aan de greep (Afb. 60,2) trekken.
 - Hor (Afb. 60,1) naar beneden klappen.
 - Kliksluiting (Afb. 61,2) naar de binnenkant van het dakluik drukken. Tegelijkertijd met de greep (Afb. 61,1) het dakluik naar boven drukken.
 - Hor (Afb. 60,1) naar boven schuiven, tot deze vastklikt.
- Sluiten:**
- Aan de greep (Afb. 60,2) trekken.
 - Hor (Afb. 60,1) naar beneden klappen.
 - Het dakluik aan beide grepen (Afb. 61,1) krachtig naar beneden trekken, tot beide kliksluitingen zijn vergrendeld.
 - Hor (Afb. 60,1) naar boven schuiven, tot deze vastklikt.

Verduisteringsrollo

Om het verduisteringsrollo te sluiten en te openen:

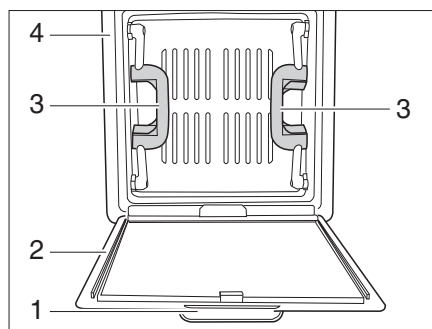
Afb. 62 Verduisteringsrollo

Sluiten: ■ Verduisteringsrollo (Afb. 62,1) bij de greep (Afb. 62,2) dichttrekken en de haak (Afb. 62,3) in de opening (Afb. 62,4) vasthaken.

Openen: ■ Haak (Afb. 62,3) uit de opening (Afb. 62,4) trekken en verduisteringsrollo terugschuiven.

7.5.2 Dakluik met kliksluiting (variant 2)

Het dakluik kan aan één of beide kanten omhoog worden gezet.

Afb. 63 Dakluik met kliksluiting (variant 2)

Openen: ■ De hor (Afb. 63,2) aan de greep (Afb. 63,1) naar beneden trekken. De hor klapt naar beneden.

■ Het dakluik aan beide grepen (Afb. 63,3) naar boven drukken.

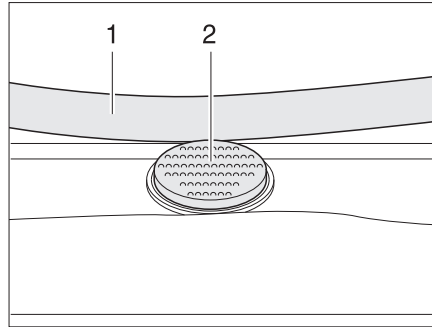
■ De hor naar boven klappen en in het frame (Afb. 63,4) vastklikken.

Sluiten: ■ De hor (Afb. 63,2) aan de greep (Afb. 63,1) naar beneden trekken. De hor klapt naar beneden.

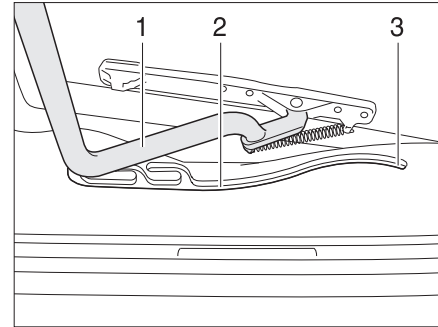
■ Het dakluik aan beide grepen (Afb. 63,3) met kracht naar beneden trekken.

■ De hor naar boven klappen en in het frame (Afb. 63,4) vastklikken.

7.5.3 Heki-dakluik (mini en midi)

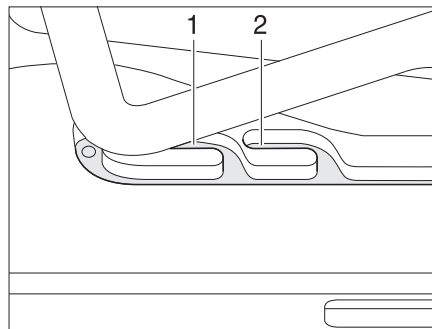
Afb. 64 Vergrendelingsknop aan het Heki-dakluik

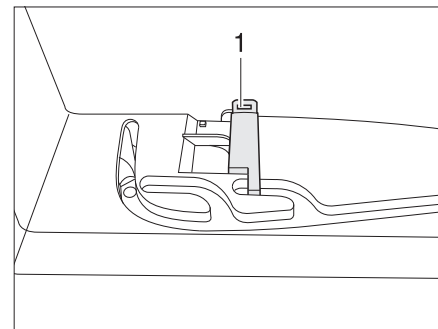
Afb. 65 Heki-dakluik, geleiding

Het Heki-dakluik wordt aan één kant omhoog gezet.

- Openen:**
- De vergrendelingsknop (Afb. 64,2) indrukken en de beugel (Afb. 64,1) met beide handen naar beneden trekken.
 - De beugel (Afb. 65,1) in de geleidingen (Afb. 65,2) tot in de achterste positie (Afb. 65,3) trekken.
- Sluiten:**
- De beugel (Afb. 65,1) met beide handen licht naar boven drukken.
 - De beugel in de geleidingen terugschuiven.
 - De beugel met beide handen naar boven drukken, tot de beugel boven de vergrendelingsknop (Afb. 64,2) ligt.

Afb. 66 Heki-dakluik in ventilatiestand

Afb. 67 Vergrendeling ventilatiestand

Ventilatiestand

Het Heki-dakluik kan in twee ventilatiestanden worden gezet: Stand voor slecht weer (Afb. 66,1) en middelste stand (Afb. 66,2). Al naargelang het model kan het dakluik in de middelste stand met de grendel (Afb. 67,1) vergrendeld worden.

- De vergrendelingsknop (Afb. 64,2) indrukken en de beugel (Afb. 64,1) met beide handen naar beneden trekken.
- De beugel in de geleidingen (Afb. 65,2) tot de gewenste stand trekken.
- De beugel licht naar boven drukken en in de gekozen geleiding (Afb. 66,1 of 2) schuiven en evt. vergrendelen.

Vouwverduistering

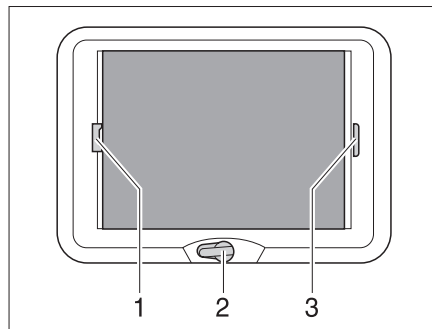
Om de vouwverduistering te sluiten en te openen:

- Sluiten:*
- De vouwverduistering aan de greep uittrekken en in gewenste stand loslaten. De vouwverduistering blijft in deze positie staan.
- Openen:*
- De vouwverduistering aan de greep langzaam in uitgangspositie schuiven.

Hor

Om de hor te sluiten en te openen:

- Sluiten:*
- De hor met de greep naar de tegenoverliggende greep van de vouwverduistering trekken.
- Openen:*
- De greep aan de hor achteraan indrukken. De vergrendeling wordt ontgrendeld.
 - De hor met de greep langzaam terugschuiven.

7.5.4 Draaidakluik

Afb. 68 Draaidakluik

Het draaidakluik kan met de handslinger worden geopend.

- Openen:*
- De handslinger (Afb. 68,2) draaien, tot er weerstand merkbaar is (max. openingshoek 70°).
- Sluiten:*
- De handslinger draaien, tot het draaidakluik is gesloten. Na nog twee of drie omwentelingen kan het draaidakluik worden vergrendeld.
 - De vergrendeling controleren. Daarvoor met de hand tegen het plexiglas drukken.

Vouwverduistering

De vouwverduistering kan op een willekeurige hoogte worden gesloten. Als de vouwverduistering met de hor is vergrendeld, wordt bij het sluiten van de vouwverduistering de hor meegeleid.

- Sluiten:*
- De vouwverduistering aan de greep (Afb. 68,3) trekken en in gewenste stand loslaten. De vouwverduistering blijft in deze positie staan.
- Openen:*
- De vouwverduistering aan de greep langzaam in uitgangspositie schuiven.

7

Wonen

Hor Als de hor met de vouwverduistering is vergrendeld, wordt bij het sluiten van de hor de vouwverduistering meegeleid.

Sluiten: ■ De hor bij de greep (Afb. 68,1) naar de tegenoverliggende greep van de vouwverduistering (Afb. 68,3) trekken en vergrendelen.

Openen: ■ De greep van de hor (Afb. 68,1) achteraan naar boven drukken en de hor van de vouwverduistering (Afb. 68,3) losmaken.
■ De hor aan de greep langzaam in uitgangspositie schuiven.

7.6 Stoelen draaien

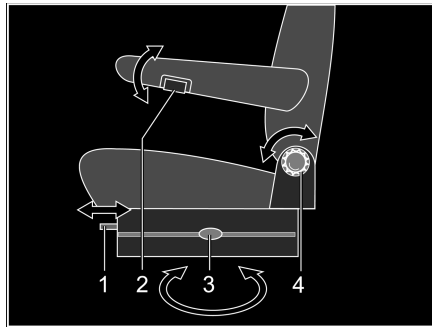

► Voor het begin van de rit alle draaibare stoelen in de rijrichting draaien en vergrendelen. Tijdens de rit moeten de draaibare stoelen in de rijrichting vergrendeld blijven.

- ▷ Het instellen van de zitpositie en de armleuningen is in hoofdstuk 5 beschreven.
- ▷ De stoelen voor het draaien helemaal naar onderen brengen. De stoelen kunnen anders niet gedraaid worden.

De hendel voor het draaien van de stoel bevindt zich links aan de stoel.

Afb. 69 Bestuurdersstoel en passagiersstoel (Aguti)

Draaien: ■ Bij bestuurders-/passagiersstoel beide armleuningen omhoogzetten.
■ De bestuurders-/passagiersstoel naar achteren of in de middelste stand schuiven.
■ De hendel (Afb. 69,3) voor het draaien van de stoel indrukken of trekken. De stoel wordt uit de vergrendeling gehaald.

De draairichting is naar believen. Een vergrendeling van de stoelen is alleen mogelijk in de rijrichting.

7

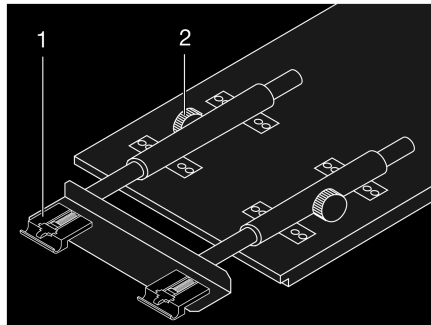
Wonen

7.7 Tafels

7.7.1 Hangtafel met scharnier-steunpoot

- ▷ Al naargelang het model worden verschillende tafelbladverlengingen en scharnier-steunpoten gebruikt. De tafel kan daarom van de hier afgebeelde vorm afwijken. Het principe van de ombouw is echter bij alle tafels hetzelfde.

Afb. 70 Hangtafel vergroten

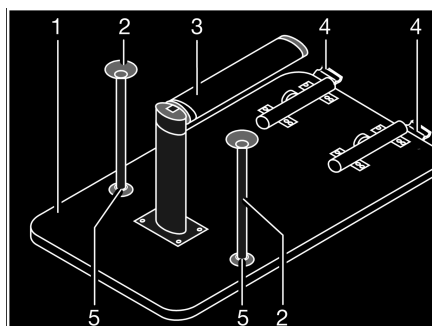
Het tafelblad van de hangtafel kan door het inleggen van een tafelbladverlenging worden vergroot.

Vergroten:

- De kartelschroeven (Afb. 70,2) losdraaien.
- Het tafelblad vooraan licht optillen en tot aan de aanslag uittrekken. De tafelbladverlenging (Afb. 70,1) is helemaal uitgeschoven.
- De tafel neerzetten.
- De tafelbladverlenging in de tafelerlenging leggen.
- Het tafelblad vooraan licht optillen en tot aan de aanslag terugschuiven.
- De kartelschroeven vastdraaien.

Verkleinen:

- De kartelschroeven (Afb. 70,2) losdraaien.
- Het tafelblad vooraan licht optillen en uittrekken.
- De tafelbladverlenging verwijderen en veilig opbergen.
- Het tafelblad vooraan licht optillen en tot aan de aanslag terugschuiven. De tafelbladverlenging (Afb. 70,1) is helemaal ingeschoven.
- De tafel neerzetten.
- De kartelschroeven vastdraaien.

Afb. 71 Bed-onderstel

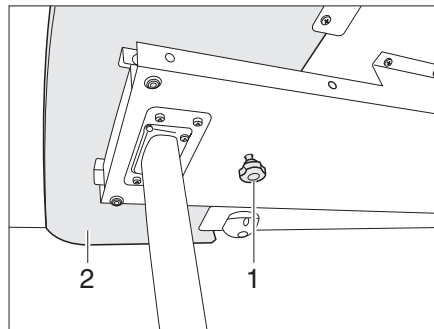
De tafel kan door de scharnier-steunpoot als bed-onderstel worden gebruikt.

Ombouw tot bed-onderstel:

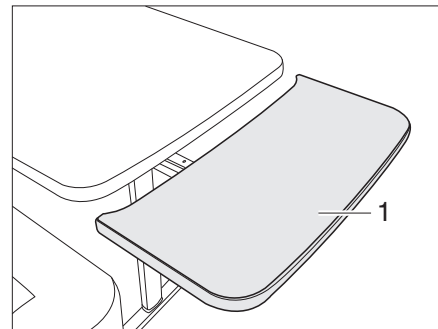
- Het tafelblad (Afb. 71,1) vooraan ca. 45° optillen.
- Het onderste deel van de scharnier-steunpoot (Afb. 71,3) 90° omklappen. Hier-voor al naargelang het model het onderste gedeelte van de scharnier-steunpoot naar onderen trekken of de ontgrendelingsknop indrukken.
- Op de vergrendeling (Afb. 71,4) de ontgrendelingsknop indrukken.
- Het tafelblad ca. 45° naar boven zwenken en de tafel uit de houder nemen.
- Afhankelijk van het model de beide extra steunpoten (Afb. 71,2) in de houders (Afb. 71,5) aan de onderkant van het tafelblad steken.
- De tafel in de onderste houder plaatsen en vergrendelen.

7.7.2 Hangtafel (barzitgroep)

Het aflegvlak van de hangtafel kan door het uittrekken van de tafelbladverlenging vergroot worden.

Afb. 72 Vergrendeling van de tafelbladverlenging

Afb. 73 Tafelbladverlenging

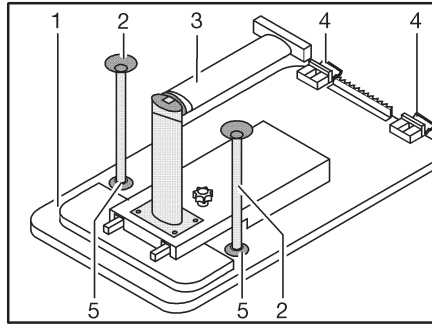
Vergroten:

- Kartelschroef (Afb. 72,1) losdraaien.
- Tafelbladverlenging (Afb. 72,2) tot aan de aanslag uittrekken (Afb. 73).
- Tafelbladverlenging (Afb. 73,1) met een boog naar boven leiden. De tafelbladverlenging ligt gelijk tegen het tafelblad.

Verkleinen:

- Tafelbladverlenging (Afb. 73,1) tot aan de aanslag van het tafelblad wegtrekken en tegen de weerstand van de sluitveren naar beneden drukken. De tafelbladverlenging loopt in een boog naar beneden (Afb. 73).
- Tafelbladverlenging er tot aan de aanslag inschuiven.
- Kartelschroef (Afb. 72,1) vastdraaien.

De tafel kan door de scharnier-steunpoot als bed-onderstel worden gebruikt.

Afb. 74 Bed-onderstel

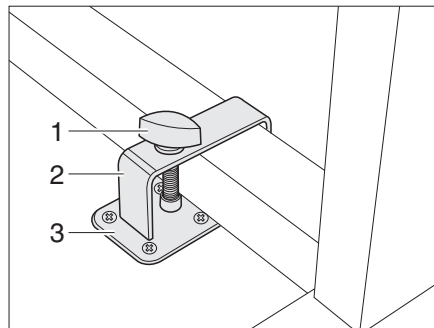
Ombouw tot bed-onderstel:

- Tafelblad (Afb. 74,1) vooraan licht optillen.
- Tafelpoot (Afb. 74,3) bij het gewricht ontgrendelen en inklappen.
- Tafelblad ca. 45° naar boven zwenken en uit de houders (Afb. 74,4) uit de bovenste houderrail hangen.
- Afhankelijk van het model de beide extra steunpoten (Afb. 74,2) in de houders (Afb. 74,5) aan de onderkant van het tafelblad steken.
- Hangtafel in de onderste houderrail haken en op het gewricht van de tafelpoot leggen.

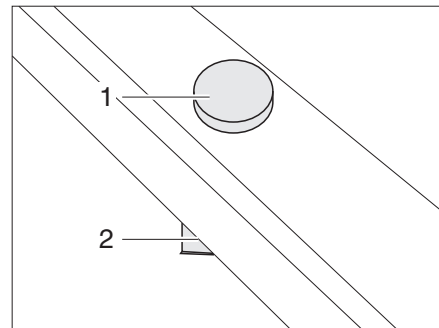
7.7.3 Zwenktafel van de ronde zitgroep

- ▶ De zwenktafel voor het begin van de rit verkleinen en vergrendelen.

Afb. 75 Vergrendeling zwenktafel met beugel

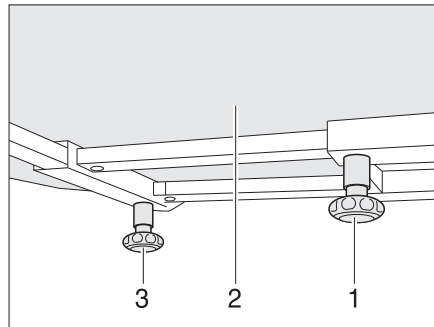
Afb. 76 Vergrendeling zwenktafel zonder beugel

Vergrendelen:

- De zwenktafel naast de houder (Afb. 75,3) of op de houder (Afb. 76,2) zetten.
- De beugel (Afb. 75,2) met de borgschroef (Afb. 75,1) over de tafelpoot leggen.
- De beugel en evt. de zwenktafel zo verschuiven, dat de borgschroef (Afb. 75,1 resp. Afb. 76,1) in de houder (Afb. 75,3 resp. Afb. 76,2) kan worden geschroefd.
- De borgschroef in de houder schroeven en goed vasttrekken.

7.7.4 Vaste tafel (tafelblad verschuifbaar)

Het tafelblad van de vaste tafel kan in de lengte en breedte worden verschoven.

Afb. 77 Vaste tafel

In de lengte verschuiven:

- Kartelschroef (Afb. 77,1) losdraaien.
- Tafelblad (Afb. 77,2) naar de gewenste positie verschuiven.
- Kartelschroef weer vastdraaien.

In de breedte verschuiven:

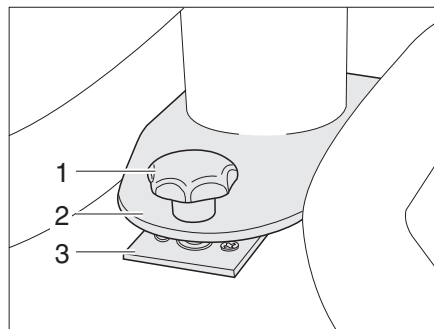
- Kartelschroef (Afb. 77,3) losdraaien.
- Tafelblad (Afb. 77,2) naar de gewenste positie verschuiven.
- Kartelschroef weer vastdraaien.

De vaste tafel kan niet als bed-onderstel worden gebruikt.

7.7.5 Vaste tafel

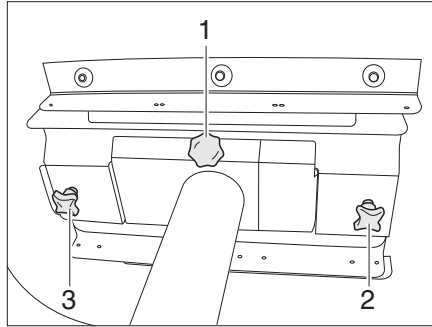
- ▶ De vaste tafel voor het begin van de rit vergrendelen.

Afb. 78 Vergrendeling vaste tafel

Vergrendelen:

- De vaste tafel met de geperforeerde plaat (Afb. 78,2) op de houder (Afb. 78,3) zetten.
- De vaste tafel zo verschuiven, dat de borgschroef (Afb. 78,1) in de houder (Afb. 78,3) kan worden geschroefd.
- De borgschroef in de houder schroeven en goed vasttrekken.

Afb. 79 Vaste tafel (aanzicht van onder)

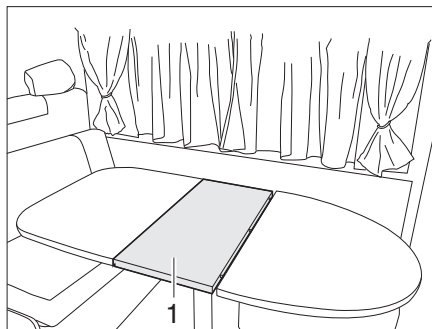
Het tafelblad van de vaste tafel kan in de lengte worden verschoven of naar de zijkant worden geklapt.

In de lengte verschuiven:

- Bevestigingsschroeven (Afb. 79,2 en 3) losdraaien.
- Tafelblad verschuiven.
- Tafelblad met de bevestigingsschroeven vastzetten.

Tafelblad naar de zijkant klappen:

- Bevestigingsschroef (Afb. 79,1) helemaal eruit draaien.
- Tafelblad naar de zijkant klappen.

Afb. 80 Vaste tafel vergroten

Afhankelijk van het model kan het tafelblad van de vaste tafel worden vergroot.

Vergroten:

- De kartelschroeven (Afb. 79,2 en 3) losdraaien.
- Het tafelblad uit elkaar trekken.
- De tafelbladverlenging (Afb. 80,1) plaatsen.
- Het tafelblad weer samenschuiven.
- De kartelschroeven vastdraaien.

Verkleinen:

- De kartelschroeven (Afb. 79,2 en 3) losdraaien.
- Het tafelblad uit elkaar trekken.
- De tafelbladverlenging (Afb. 80,1) verwijderen en veilig opbergen.
- Het tafelblad weer samenschuiven.
- De kartelschroeven vastdraaien.

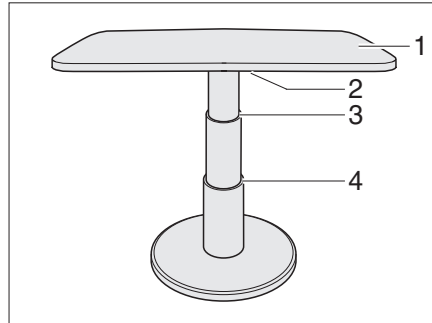
7

Wonen

7.7.6 Heftafel van de ronde zitgroep

- ▶ De heftafel is niet aan de vloer bevestigd. Voor het rijden de heftafel tot de bovenste aanslag neerlaten en met de meegeleverde gordels aan de zitbanken bevestigen.

Afb. 81 Heftafel van de ronde zitgroep

De heftafel kan door zijn hefmechanisme als bed-onderstel worden gebruikt.

Ombouw tot bed-onderstel:

- De vergrendelingshendel (Afb. 81,2) naar links zwenken. De vergrendeling is open.
- Het tafelblad (Afb. 81,1) in het midden tot de gewenste aanslag (Afb. 81,3 of 4) naar beneden drukken en gedrukt houden.
- De vergrendelingshendel (Afb. 81,2) naar rechts zwenken. De heftafel is vergrendeld.

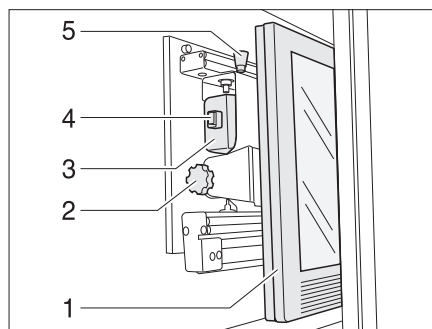
7.8 Televisie

- ▶ Voor het begin van de rit de televisie van de drager verwijderen en veilig opbergen.
- ▶ Voor het begin van de rit het flatscreen en de beeldschermhouder in de basispositie brengen en vergrendelen. Wanneer de beeldschermhouder in een TV-kast is ingebouwd: TV-kast sluiten.
- ▶ Voor het begin van iedere rit controleren of de antenne zich in de parkeerstand bevindt. Gevaar voor ongevallen!

Flatscreen in de TV-kast

De flatscreen is in de TV-kast aan een uitschuifdeel bevestigd.

Afb. 82 TV-kast

Televisieconsole naar voor trekken:

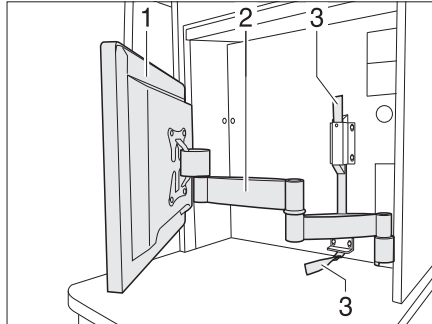
- De ontgrendelingsknop (Afb. 82,5) indrukken en de houder voor flatscreen bij de greep (Afb. 82,4) tot de aanslag naar voren trekken.

Televisieconsole draaien:

- Aan de ontgrendelingsknop (Afb. 82,1) trekken en het flatscreen (Afb. 82,2) in de gewenste positie draaien.
- Kartelschroef (Afb. 82,3) losdraaien.
- Gewenste helling van de flatscreen instellen en kartelschroef weer vastdraaien.

Flatscreen met scharnierarm

De flatscreen is aan een scharnierarm bevestigd.

Afb. 83 Flatscreen met scharnierarm

Flatscreen met scharnierarm positioneren:

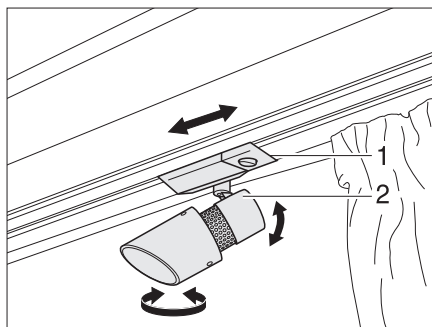
- Aan de textielband (Afb. 83,3) trekken om de scharnierarm (Afb. 83,2) te ontgrendelen.
- Flatscreen (Afb. 83,1) in gewenste stand draaien.
- Flatscreen met beide handen bij de bovenste en onderste rand vastpakken en de gewenste hellingshoek instellen.

7.9 Lampen

- ▶ Gloeilampen en lamphouders kunnen erg warm worden.
- ▶ De gloeilampen en lamphouders eerst laten koelen voor u ze aanraakt.
- ▶ Als de lamp ingeschakeld of nog heet is, moet de veiligheidsafstand tot brandbare voorwerpen zoals stores of gordijnen tenminste 30 cm bedragen. Brandgevaar!

7.9.1 Spotlight

Afb. 84 Spotlight

Spotlight draaien:

- De behuizing (Afb. 84,2) vastpakken en draaien.

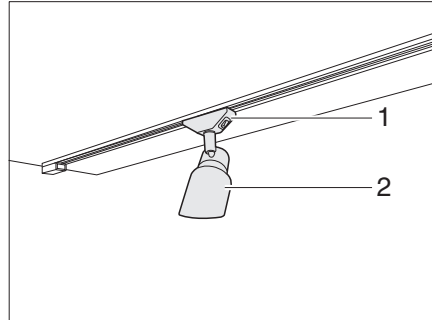
De behuizing kan in verschillende richtingen worden gedraaid:

- Naar links of naar rechts
- Naar boven of beneden

Spotlight verschuiven:

- Houder (Afb. 84,1) vastpakken.
- Spotlight willekeurig langs de stang verschuiven.

7.9.2 Halogeenspotlight

Afb. 85 Halogeenspotlight

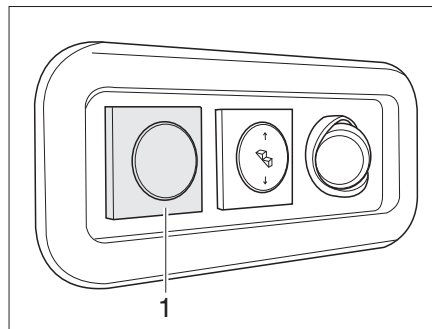
Halogeenspotlight verstellen:

- Pak de behuizing (Afb. 85,1) vast verdraai deze over 45°.
- Verwijder de halogeenspotlight (Afb. 85,2) uit de rail.
- Steek de halogeenspotlight (Afb. 85,2) op de gewenste positie op de rail en verdraai de spot over 45°.
- Verdraai de spot aan de houder (Afb. 85,1) over 45°.

7.10 Lichtschakelaar

- ▷ Al naargelang het model zijn de lichtschakelaars op verschillende plaatsen ondergebracht. De lichtschakelaars bevinden zich direct bij de betreffende lamp of in diens lichtbereik, bijv. in de buurt van de zitgroep.

Afb. 86 Lichtschakelaar verlichting ingang

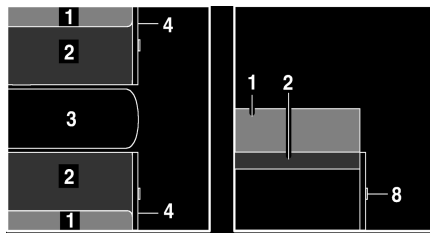
Afhankelijk van het model zit de lichtschakelaar voor de ingang onderaan in het ingangsbereik (Afb. 86,1).

7

Wonen

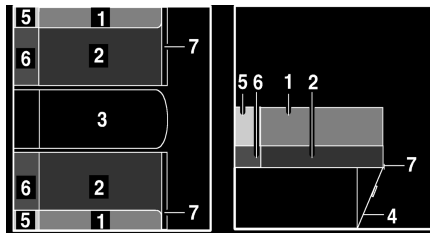
7.11 Zitgroep vergroten

7.11.1 Middelste zitgroep vergroten

- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Klep
- 5 Extra kussen
- 6 Extra kussen
- 7 Zitbankverlenging
- 8 Greep

Afb. 87 Voor het vergroten

Afb. 88 Na het vergroten

- Tafel (Afb. 87,3) vergroten (zie sectie 7.7).
- Aan greep (Afb. 87,8) trekken en klep (Afb. 87,4) openen.
- Zitbankverlenging (Afb. 88,7) omhoog klappen en met klep (Afb. 88,4) vastzetten.
- De rugkussens (Afb. 88,1) en de zitkussens (Afb. 88,2) over de zitbankverlenging trekken.
- De extra kussens (Afb. 88,6) tussen de zitkussens en de buitenwand leggen.
- De extra kussens (Afb. 88,5) tussen de rugkussens en de buitenwand leggen.

7.12 Bedden

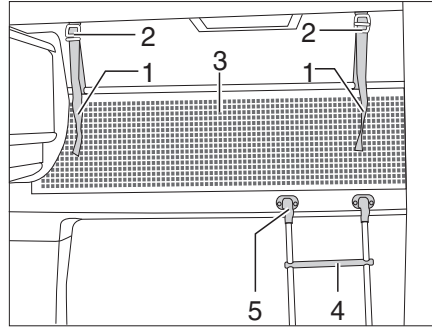
7.12.1 Alkoofbed

- ▶ Het alkoofbed met maximaal 200 kg belasten.
- ▶ Het alkoofbed alleen gebruiken als het veiligheidsnet is gespannen.
- ▶ Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het alkoofbed laten.
- ▶ Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet van het alkoofbed kunnen vallen.
- ▶ Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.

- ▷ Het alkoofbed niet zonder matras gebruiken. Het kunststof vormdeel kan breken!

Afb. 89 Alkoofbed

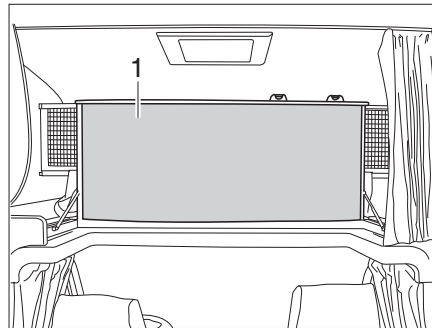
Bedladder Om in het alkoofbed te klimmen de standaard bijgevoegde bedladder (Afb. 89,4) gebruiken.

Vasthaken: ■ De ladder met de bomen in de houder (Afb. 89,5) aan de alkoofafscherming hangen.

Veiligheidsnet Het veiligheidsnet (Afb. 89,3) is standaard opgeborgen tussen de matras en de lattenbodem. Het veiligheidsnet pas opspannen, als er zich reeds personen in de alkoof bevinden.

Opspannen: ■ De omsnoeringsbanden (Afb. 89,1) in de houders aan het plafond (Afb. 89,2) vastklikken.

Klapmechanisme Afhankelijk van het model kan het alkoofbed omhoog worden geklapt. Daardoor wordt de doorgang van de bestuurderscabine naar de woonruimte vergemakkelijkt.

Afb. 90 Alkoofbed, omhoog geklapt

Omhoog klappen: ■ Matras voor optillen en op de plaat leggen.
 ■ Alkoofbed (Afb. 90,1) vooraan omhoog klappen. Het alkoofbed wordt door middel van gasdrukveren in de bovenste stand gehouden.

Omlaag klappen: ■ Alkoofbed naar beneden trekken.
 ■ Matras indien nodig achter de plaat drukken.

7.12.2 Hefbed (I-model)

- ▶ Het hefbed met maximaal 200 kg belasten.
- ▶ Het hefbed mag niet als bagageruimte worden gebruikt. Alleen het voor twee personen noodzakelijke beddengoed erin bewaren.
- ▶ Voor het begin van de rit het hefbed met de veiligheidsriem aan het dak bevestigen. De veiligheidsriem vast aantrekken.
- ▶ Gebruik het hefbed uitsluitend wanneer het helemaal omlaag is gezet en het veiligheidsnet is opgespannen.
- ▶ Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het hefbed laten.
- ▶ Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet uit het hefbed kunnen vallen.
- ▶ Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.
- ▶ De leeslampen aan de onderkant van het hefbed uitschakelen, als het hefbed wordt neergelaten. Brandgevaar!
- ▶ De leeslampen in het hefbed uitschakelen, als het hefbed naar boven wordt geschoven. Brandgevaar!
- ▶ Al naargelang het model van de stoel staat de rugleuning onder sterke veerspanning. Als bij deze stoelen de rugleuning geen weerstand ondergaat, schiet de rugleuning na het ontgrendelen naar voren.
- ▶ Beweeg het hefbed uitsluitend wanneer het onbelast is.

Voorbereiding van de bestuurderscabine

De bestuurdersstoel en de passagiersstoel moeten, al naargelang de uitvoering, voor het neerlaten van het hefbed verschillend worden ingesteld.

Variant 1

De zitplaatsen van de middelste zitgroep die tegen de rijrichting zijn afgesteld, zijn **niet** met hoofdsteunen uitgerust (**geen** veiligheidspakket).

- De bestuurdersstoel en de passagiersstoel in rijrichting draaien, vergrendelen en naar achteren schuiven.
- De rugleuning naar achteren klappen.
- De verduistering in de bestuurderscabine sluiten.

Variant 2

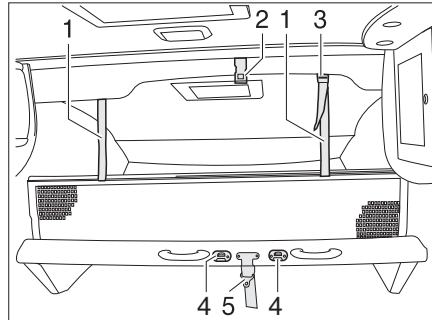
De zitplaatsen van de middelste zitgroep die tegen de rijrichting in zijn afgesteld, zijn met hoofdsteunen uitgerust (veiligheidspakket). De hoofdsteunen aan bestuurdersstoel en passagiersstoel kunnen worden verwijderd.

- De hoofdsteunen afnemen.
- De bestuurdersstoel in rijrichting draaien, vergrendelen en naar achteren schuiven.
- De rugleuning van de bestuurdersstoel naar achteren klappen.
- De passagiersstoel naar voren schuiven en de rugleuning helemaal naar achteren klappen.
- De passagiersstoel zo ver tegen de rijrichting in draaien dat het hefbed kan worden neergelaten.
- De verduistering in de bestuurderscabine sluiten.

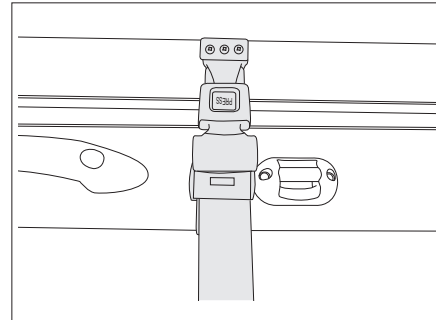
Variant 3

De zitplaatsen van de middelste zitgroep die tegen de rijrichting in zijn afgesteld, zijn met hoofddeunen uitgerust (veiligheidspakket). De hoofddeunen aan bestuurdersstoel en passagiersstoel kunnen **niet** worden verwijderd.

- De bestuurdersstoel en de passagiersstoel naar voren schuiven en de rugleuning helemaal naar achteren klappen.
- De bestuurdersstoel en de passagiersstoel zo ver tegen de rijrichting in draaien dat het hefbed volledig kan worden neergelaten.
- De verduistering in de bestuurderscabine sluiten.

Handmatig hefbed

Afb. 91 Handmatig hefbed

Afb. 92 Veiligheidsriem hefbed handmatig

Hefbed neerlaten:

- De leeslampen aan de onderkant van het hefbed uitschakelen.
- De veiligheidsriem (Afb. 91,5) van het dak (Afb. 91,2) losmaken.
- Het hefbed met beide handen in een boog naar beneden trekken tot het hoorbaar vergrendelt.

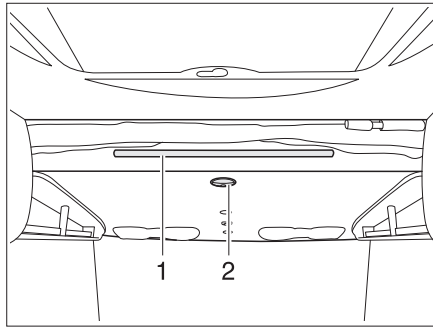
Hefbed naar boven klappen:

- De leeslampen aan het plafond boven het hefbed uitschakelen.
- De riemen van het veiligheidsnet losmaken en het veiligheidsnet onder de matras leggen.
- Het hefbed met beide handen naar boven drukken.
- Het hefbed met de veiligheidsriem (Afb. 91,5) aan het dak (Afb. 91,2) bevestigen.

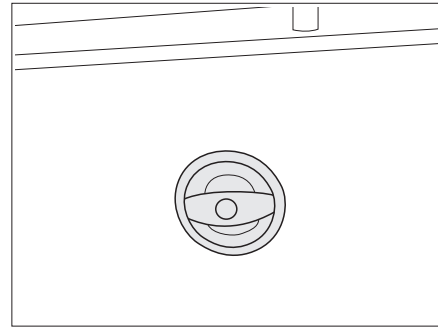
Bedladder

Om in het hefbed te klimmen, de standaard bijgevoegde bedladder gebruiken.

- De bedladder met de beide beugels in de krammen (Afb. 91,4) aan het hefbed hangen.

Elektrisch hefbed

Afb. 93 Elektrisch hefbed

Afb. 94 Handgreep hefbed elektrisch

Hefbed laten zakken:

- Schakel de leeslampen aan de onderzijde van het hefbed uit.
- Draai de handgreep (Afb. 93,2) aan de onderzijde van het hefbed.
- Het hefbed zakt automatisch omlaag.

Hefbed omhoog klappen:

- Schakel de leeslampen aan het plafond boven het hefbed uit.
- Maak de riemen van het veiligheidsnet los en leg het net onder de matras.
- Draai de handgreep aan de onderzijde van het hefbed.
- Het hefbed klapt automatisch omhoog.

Bedladder

Gebruik de standaard meegeleverde ladder om op het hefbed te klimmen.

- Hang de bedladder met beide beugels in de stang (Afb. 93,1) van het hefbed.

Elektrisch hefbed handmatig bedienen

Wanneer het hefbed niet meer elektrisch wil zakken of omhoog kan worden geklapt, kan het zo nodig ook handmatig worden bediend.

- Maak de splitpen van de hefcilinders los.
- Verwijder de stift.
- Beweeg het hefbed handmatig omhoog of omlaag.

Veiligheidsnet

Het veiligheidsnet is standaard opgeborgen tussen de matras en de lattenbodern. Het veiligheidsnet pas opspannen, als er zich reeds personen in het hefbed bevinden.

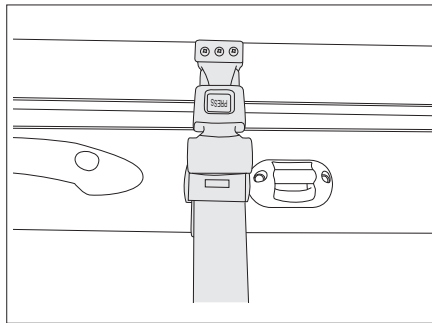
Opspannen:

- De omsnoeringsbanden (Afb. 91,1) in de houders (Afb. 91,3) aan het plafond vastklikken.

7.12.3 Hefbed (T-model)

- ▶ Het hefbed met maximaal 200 kg belasten.
- ▶ Het hefbed mag niet als bagageruimte worden gebruikt. Alleen het voor twee personen noodzakelijke beddengoed erin bewaren.
- ▶ Voor begin van de rit het hefbed beveiligen. Hiervoor het hefbed vergrendelen.
- ▶ Gebruik het hefbed uitsluitend wanneer het helemaal omlaag is gezet en het veiligheidsnet is opgespannen.
- ▶ Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het hefbed laten.
- ▶ Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet uit het hefbed kunnen vallen.
- ▶ Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.
- ▶ De leeslampen aan de onderkant van het hefbed uitschakelen, als het hefbed wordt neergelaten. Brandgevaar!
- ▶ De leeslampen in het hefbed uitschakelen, als het hefbed naar boven wordt geschoven. Brandgevaar!

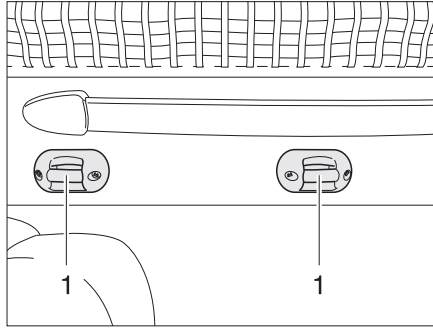

Afb. 95 Veiligheidsriem

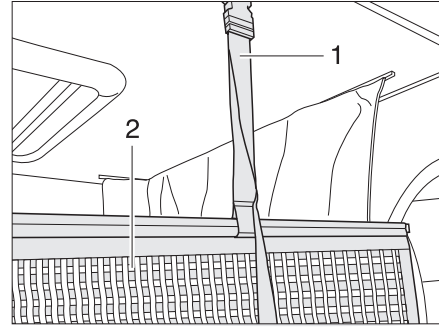
Het hefbed bevindt zich boven de voorste zitgroep.

- Hefbed openen:*
- Schakel de leeslampen aan de onderzijde van het hefbed uit.
 - Maak de veiligheidsriem (Afb. 95) los.
 - Trek het hefbed met beide handen helemaal omlaag.

- Hefbed sluiten:*
- Schakel de leeslampen in het hefbed uit.
 - Maak de riemen van het veiligheidsnet los en leg het net onder de matras.
 - Druk het hefbed met beide handen helemaal omhoog.
 - Breng de veiligheidsriem (Afb. 95) aan.

Afb. 96 Houders bedladder

Afb. 97 Houder veiligheidsnet

Bedladder Om in het hefbed te klimmen, de standaard bijgevoegde bedladder gebruiken.

- Hang de bedladder met beide beugels in de klemhaken (Afb. 96,1) van het hefbed.

Veiligheidsnet Het veiligheidsnet (Afb. 97,2) met de riem is onder het matras opbergen. Het veiligheidsnet pas opspannen, als er zich reeds personen in het hefbed bevinden.

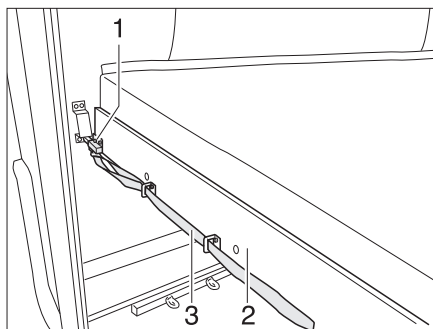
Opspannen: ■ Klik de riemen (Afb. 97,1) vast in de houders aan het plafond.

7.12.4 Stapelbed

- ▶ Het stapelbed met maximaal 100 kg belasten.
- ▶ Het stapelbed alleen gebruiken als het veiligheidsnet is gespannen.
- ▶ Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het stapelbed laten.
- ▶ Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet van het stapelbed kunnen vallen.
- ▶ Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.

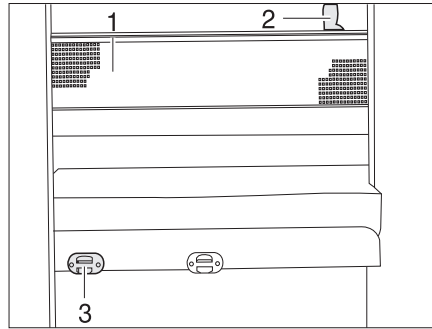
Al naargelang van het model is het achterste gedeelte van een stapelbed voorzien. Het stapelbed kan ook als garage achter worden gebruikt.

Afb. 98 Stapelbed (achter)

Stapelbed voor de garage achter ombouwen:

- Aan de lus (Afb. 98,3) trekken en de grendel (Afb. 98,1) losmaken.
- De lattenbodern (Afb. 98,2) met de matras naar voren trekken, tot deze vastklikt.

Afb. 99 Veiligheidsnet

Bedladder Voor het opgaan van het bovenste bed de standaard meegeleverde bedladder gebruiken.

Vasthaken: ■ De bedladder met de bomen in de houder (Afb. 99,3) aan de afscherming hangen.

Veiligheidsnet Het veiligheidsnet (Afb. 99,1) is standaard opgeborgen tussen de matras en de lattenbodern. Het veiligheidsnet pas opspannen, als er zich reeds een persoon in de alkoof bevindt.

Opspannen: ■ De omsnoeringsbanden (Afb. 99,2) in de houders aan het plafond vastklikken.

7.12.5 Stapelbed (zijde)

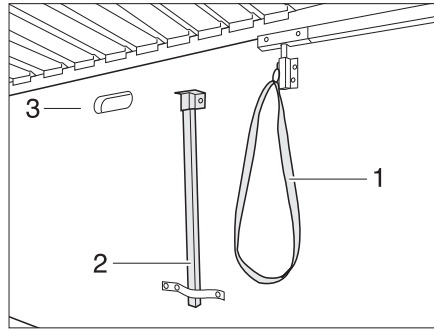

- ▶ Het stapelbed met maximaal 100 kg belasten.
- ▶ Het stapelbed alleen gebruiken als het veiligheidsnet is gespannen.
- ▶ Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het stapelbed laten.
- ▶ Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet van het stapelbed kunnen vallen.
- ▶ Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.

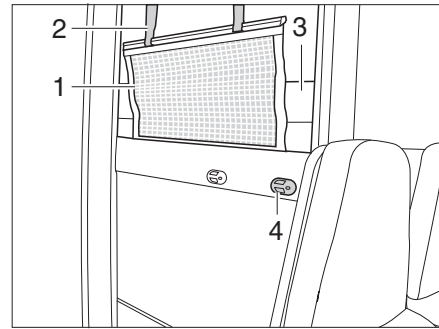

- ▷ Voor het ombouwen van het stapelbed tot een opslagplaats, de matras van het onderste bed wegnemen en in het bovenste bed leggen.

Al naargelang van het model is het zijgedeelte van een stapelbed voorzien. Het stapelbed kan ook als opslagplaats worden gebruikt.

Afb. 100 Steun en ontgrendeling

Afb. 101 Stapelbed (zijde)

Opslagplaats tot een stapelbed ombouwen:

- Serviceluisen openen en steunpoot (Afb. 100,2) onder het bed openklappen.
- Aan lus (Afb. 100,1) trekken en bed (Afb. 100,3) naar beneden kantelen.
- Matras (Afb. 101,3) van het bovenste bed nemen en op het onderste bed leggen.

Bedladder

Voor het opgaan van het bovenste bed de standaard meegeleverde bedladder gebruiken.

Vasthaken:

- De bedladder met de bomen in de houder (Afb. 101,4) aan de afscherming hangen.

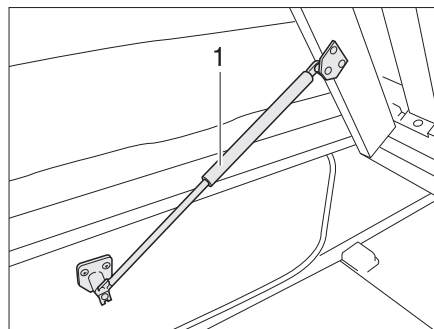
Veiligheidsnet

Het veiligheidsnet (Afb. 101,1) is standaard opgeborgen tussen de matras en de lattenbodemplaat. Het veiligheidsnet pas opspannen, als er zich reeds personen in de alkoof bevinden.

Opspannen:

- De omsnoeringsbanden (Afb. 101,2) in de houders aan het plafond vastklikken.

7.12.6 Vast bed (gasdrukveer)

Afb. 102 Vast bed

Onder het bed bevindt zich een opbergruimte. Voor het inruimen of uitruimen van de opbergruimte van binnen in het voertuig de lattenbodemplaat naar boven klappen.

Openen:

- Matras voor optillen en op de plaat leggen.
- Lattenbodemplaat optillen. De gasdrukveren (Afb. 102,1) houden de lattenbodemplaat in de geopende stand.

Sluiten:

- Lattenbodemplaat tegen de weerstand van de gasdrukveren naar beneden duwen.
- Matras indien nodig achter de plaat drukken.

7.13 Zitgroepen ombouwen om te slapen

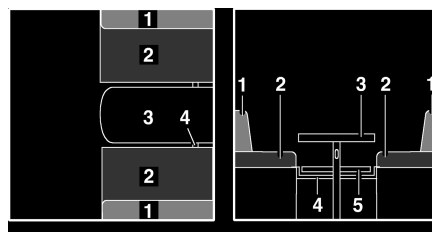

- ▶ Bij een ongeval, bij een noodstop of op oneffen wegen kunnen extra kussens met versterkte onderkant door het voertuig worden geslingerd en inzittenden in het voertuig verwonden. Voor het rijden de extra kussens veilig opbergen of borgen met de daarvoor bestemde riemen.

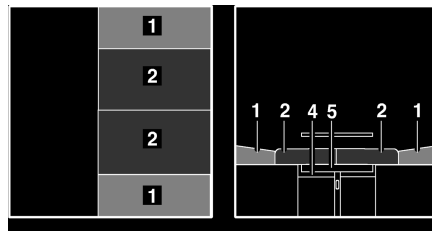
- ▷ Al naargelang het model, kan de zitgroep van de hier weergegeven zitgroep afwijken in vorm en positie.
- ▷ Al naargelang het model moet bovendien een meegeleverd extra kussen tussen de zitkussens worden gelegd.

7.13.1 Middelste zitgroep

- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Lijst
- 5 Houderrail

Afb. 103 Voor de ombouw

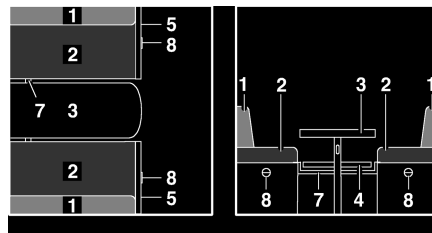
Afb. 104 Na de ombouw

- Tafel (Afb. 103,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.7).
- Afhankelijk van het model de lijst (Afb. 103,4) aanbrengen of naar binnen trekken. De lijst is correct aangebracht als deze het tafelblad ca. 15 - 20 cm achter de tafelpoot ondersteunt.
- De zitkussens (Afb. 104,2) naar het midden trekken.
- De rugkussens (Afb. 104,1) tussen de zitkussens en de wand leggen.

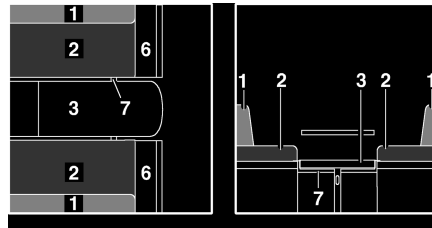
- ▷ Al naargelang het model moet er op de plaats van het tweede rugkussen (Afb. 104,1) een extra kussen ingelegd worden.

7.13.2 Middelste zitgroep met verlenging

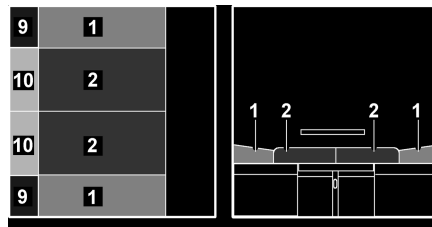

Afb. 105 Voor de ombouw

- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Houderrail
- 5 Klep
- 6 Zitbankverlenging
- 7 Lijst
- 8 Greep
- 9 Extra kussen
- 10 Extra kussen

Afb. 106 Tijdens de ombouw

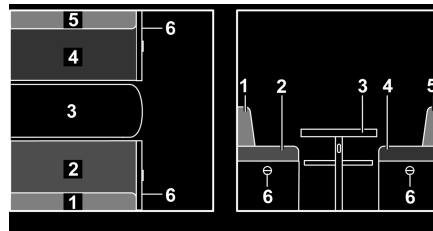
Afb. 107 Na de ombouw

- Tafel (Afb. 105,3) vergroten en tot bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.7).
- Lijst (Afb. 105,7) aanbrengen of naar binnen trekken. De lijst is correct aangebracht als deze het tafelblad ca. 15 - 20 cm achter de tafelpoot ondersteunt.
- Aan greep (Afb. 105,8) trekken en klep (Afb. 105,5) openen.
- Zitbankverlenging (Afb. 106,6) omhoogklappen en met klep vastzetten.
- De zitkussens (Afb. 107,2) naar voren en in het midden trekken.
- De rugkussens (Afb. 107,1) tussen de zitkussens en de wand leggen.
- De extra kussens (Afb. 107,9) tussen de rugkussens en de wand leggen.
- De extra kussens (Afb. 107,10) tussen de zitkussens en de wand leggen.

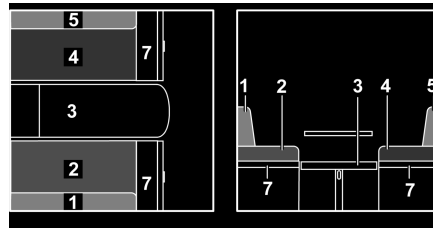
- ▷ Al naargelang het model moeten op de plaats van het tweede rugkussen (Afb. 107,1) en het tweede extra kussen (Afb. 107,9) twee kleine extra kussens worden ingelegd.

7.13.3 Tegenoverliggende zitgroep met verlenging

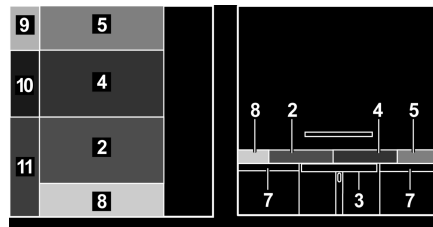

Afb. 108 Voor de ombouw

- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Zitkussen
- 5 Rugkussen
- 6 Klep
- 7 Zitbankverlenging
- 8 Extra kussen
- 9 Extra kussen
- 10 Extra kussen
- 11 Extra kussen

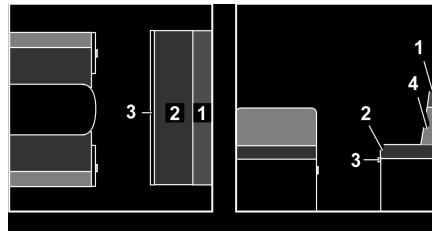
Afb. 109 Tijdens de ombouw

Afb. 110 Na de ombouw

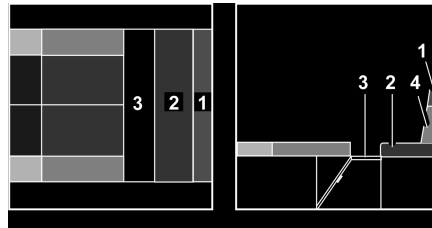
- Tafel (Afb. 108,3) vergroten en tot bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.7).
- Het rugkussen (Afb. 108,1) verwijderen en terzijde leggen.
- Aan greep trekken en klep (Afb. 108,6) openen.
- Zitbankverlenging (Afb. 109,7) omhoogklappen en met klep vastzetten.
- De zitkussens (Afb. 110,2 en 4) naar voren en in het midden trekken.
- Het rugkussen (Afb. 110,5) tussen het zitkussen en de wand leggen.
- Het extra kussen (Afb. 110,8) tussen het zitkussen en de wand leggen.
- De extra kussens (Afb. 110,9, 10 en 11) tussen de kussens op de tafel en de zitplaat en wand leggen.

7.13.4 Middelste zitgroep met langszitbank

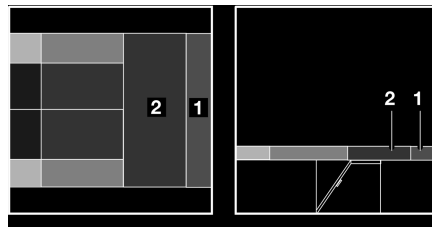

- 1 Extra kussen
- 2 Zitkussen
- 3 Lattenbodembodem
- 4 Rugkussen

Afb. 111 Voor de ombouw

Afb. 112 Tijdens de ombouw

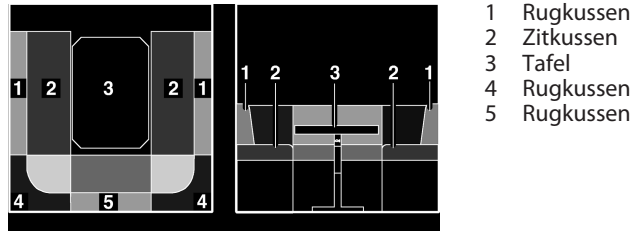

Afb. 113 Na de ombouw

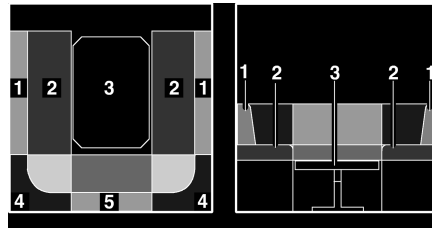
- Middelste zitgroep ombouwen om te slapen (zie sectie 7.13.2).
 - Lattenbodembodem (Afb. 112,3) uittrekken.
 - Het zitkussen (Afb. 113,2) naar de middelste zitgroep trekken.
 - Het extra kussen (Afb. 113,1) van het rugkussen (Afb. 112,4) aftrekken. Het extra kussen is met klitteband aan het rugkussen bevestigd en kan er gemakkelijk van worden losgemaakt.
 - Het rugkussen terzijde leggen.
 - Het extra kussen tussen de zitkussens en de buitenwand leggen.
- ▷ Bij het model A 5831 moet op de langszitbank achter de passagiesstoel nog een klein extra kussen gelegd worden.

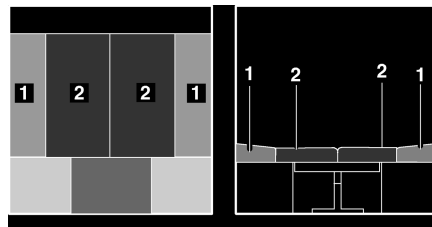
7.13.5 Ronde zitgroep (zonder lattenbodern)

Afb. 114 Voor de ombouw

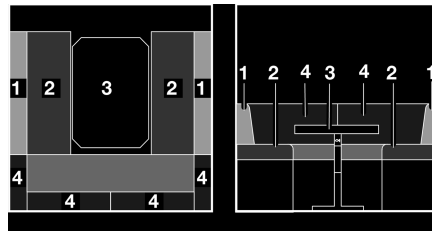
Afb. 115 Tijdens de ombouw

Afb. 116 Na de ombouw

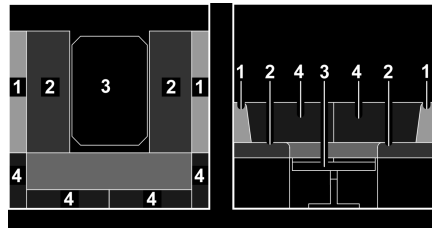
- Tafel (Afb. 114,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.7).
- De zitkussens (Afb. 115,2) naar het midden trekken.
- De rugkussens (Afb. 115,1) tussen de zitkussens en de buitenwand leggen.
- De rugkussens (Afb. 115,4 en 5) verwijderen en terzijde leggen.

7.13.6 Ronde zitgroep

- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Rugkussen

Afb. 117 Voor de ombouw

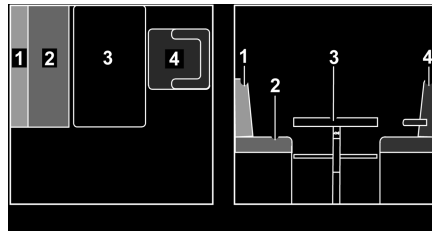
Afb. 118 Tijdens de ombouw

Afb. 119 Na de ombouw

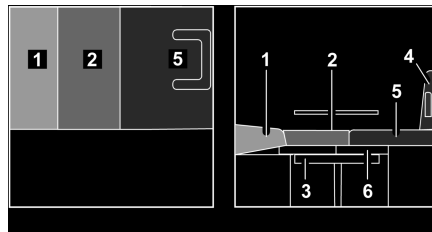
- Tafel (Afb. 117,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.7).
- De zitkussens (Afb. 118,2) naar het midden trekken.
- De rugkussens (Afb. 118,1) tussen de zitkussens en de buitenwand leggen.
- De rugkussens (Afb. 118,4) verwijderen en terzijde leggen.

7.13.7 Zitbank voor

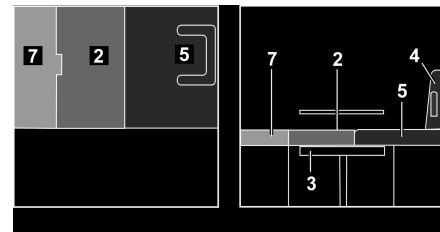

Afb. 120 Voor de ombouw

- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Bestuurdersstoel
- 5 Extra kussen
- 6 Onderlegger voor noodbed
- 7 Extra kussen

Afb. 121 Na de ombouw (variant 1)

Afb. 122 Na de ombouw (variant 2)

- ▷ Wanneer er sportstoelen in het voertuig zijn gemonteerd: Voor het plaatsen van het extra kussen een stoelwig op de bestuurdersstoel leggen.

- Bestuurdersstoel (Afb. 120,4) draaien en volledig naar voren schuiven.
- Tafel (Afb. 120,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.7).

Variant 1

- Als het voertuig over een onderlegger voor een noodbed (Afb. 121,6) beschikt, het rugkussen (Afb. 120,1) en het zitkussen (Afb. 120,2) verwijderen en terzijde leggen.
- Afhankelijk van het model de meegeleverde onderlegger voor het noodbed (Afb. 121,6) op de tafel leggen. De voorste rand van de onderlegger voor het noodbed daarbij direct tegen de bestuurdersstoel of de steunbalk aan de bestuurderscabine leggen.
- Het extra kussen (Afb. 121,5) op de bestuurdersstoel leggen.
- Het zitkussen (Afb. 121,2) op de tafel leggen.
- Het rugkussen (Afb. 121,1) tussen het zitkussen en de achterwand leggen. Letten op de wigvorm.

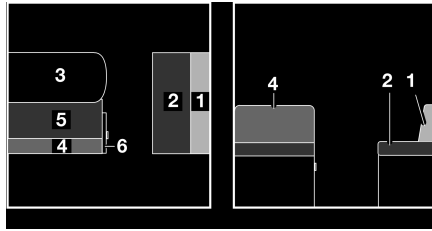
Variant 2

- Het extra kussen (Afb. 122,5) op de bestuurdersstoel leggen.
- Het zitkussen (Afb. 122,2) op de tafel leggen.
- Het extra kussen (Afb. 122,7) tussen het zitkussen en de achterwand leggen.

Beide varianten

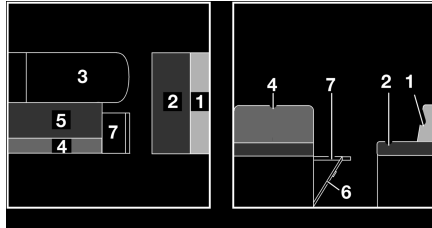
- Bestuurdersstoel (Afb. 121,4 of Afb. 122,4) weer naar achteren schuiven.

7.13.8 Zitbank voor met langszitbank

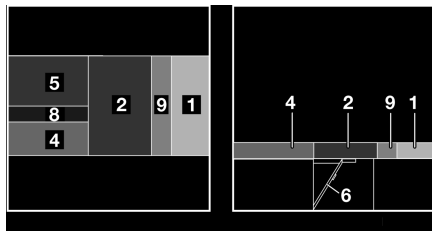

Afb. 123 Voor de ombouw

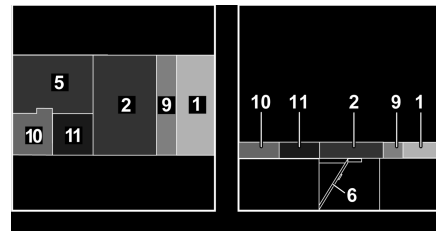
- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Rugkussen
- 5 Zitkussen
- 6 Klep
- 7 Zitbankverlenging
- 8 Extra kussen
- 9 Extra kussen
- 10 Extra kussen
- 11 Extra kussen

Afb. 124 Tijdens de ombouw

Afb. 125 Na de ombouw (variant 1)

Afb. 126 Na de ombouw (variant 2)

- Tafel (Afb. 123,3) vergroten en tot bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.7).
- Aan greep trekken en klep (Afb. 123,6) openen.
- Zitbankverlenging (Afb. 124,7) omhoogklappen en met klep vastzetten.
- Het zitkussen (Afb. 124,2) van de langszitbank naar het midden trekken.
- Het rugkussen (Afb. 124,1) van de langszitbank tussen het zitkussen en de wand leggen.
- Het zitkussen (Afb. 124,5) naar voren op de tafel trekken.

Variant 1

- Het rugkussen (Afb. 125,4) omklappen en naar het midden trekken.
- Het extra kussen (Afb. 125,8) tussen het rugkussen (Afb. 125,4) en het zitkussen (Afb. 125,5) leggen.

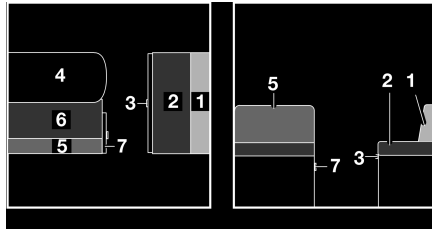
Variant 2

- Het rugkussen (Afb. 124,4) verwijderen en terzijde leggen.
- De extra kussens (Afb. 126,10 en 11) tussen het zitkussen (Afb. 126,5) en de wand leggen.

Beide varianten

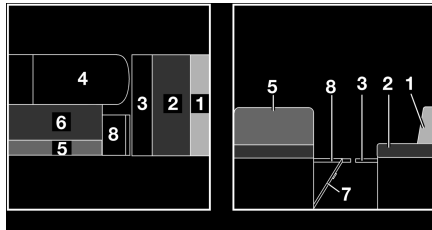
- Het extra kussen (Afb. 125,9 of Afb. 126,9) tussen het rugkussen (Afb. 125,1 of Afb. 126,1) en het zitkussen (Afb. 125,2 of Afb. 126,2) leggen.

7.13.9 Zitbank voor met langszitbank (uitschuifbaar)

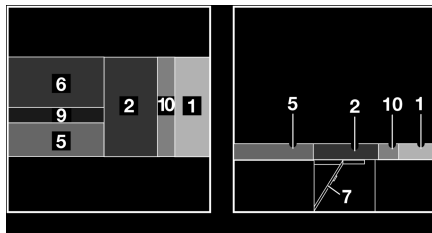

Afb. 127 Voor de ombouw

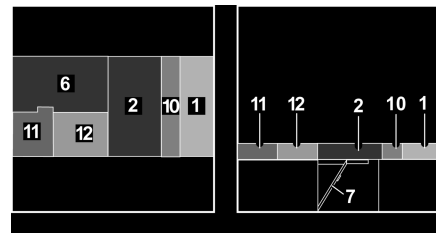
- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Bedkast-verlenging
- 4 Tafel
- 5 Rugkussen
- 6 Zitkussen
- 7 Klep
- 8 Zitbankverlenging
- 9 Extra kussen
- 10 Extra kussen
- 11 Extra kussen
- 12 Extra kussen

Afb. 128 Tijdens de ombouw

Afb. 129 Na de ombouw (variant 1)

Afb. 130 Na de ombouw (variant 2)

- Tafel (Afb. 127,4) vergroten en tot bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.7).
- Aan greep trekken en klep (Afb. 127,7) openen.
- Zitbankverlenging (Afb. 128,8) omhoogklappen en met klep vastzetten.
- Bedkast-verlenging (Afb. 128,3) uittrekken.
- Het zitkussen (Afb. 128,2) van de langszitbank naar het midden trekken.
- Het rugkussen (Afb. 128,1) van de langszitbank tussen het zitkussen en de wand leggen.
- Het zitkussen (Afb. 128,6) naar voren op de tafel trekken.

Variant 1

- Het rugkussen (Afb. 129,5) omklappen en naar het midden trekken.
- Het extra kussen (Afb. 129,9) tussen het rugkussen (Afb. 129,5) en het zitkussen (Afb. 129,6) leggen.

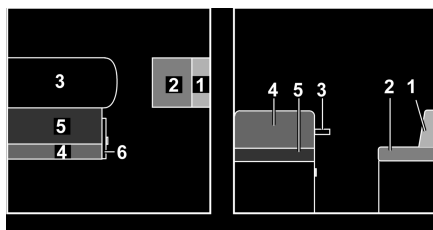
Variant 2

- Het rugkussen (Afb. 128,5) verwijderen en terzijde leggen.
- De extra kussens (Afb. 130,11 en 12) tussen het zitkussen (Afb. 130,6) en de achterwand leggen.

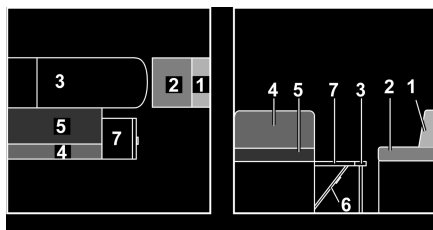
Beide varianten

- Het extra kussen (Afb. 129,10 of Afb. 130,10) tussen het rugkussen (Afb. 129,1 of Afb. 130,1) en het zitkussen (Afb. 129,2 of Afb. 130,2) leggen.

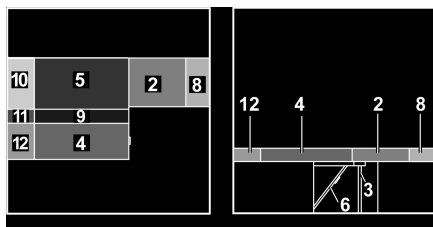
7.13.10 Zitbank voor met langszit

Afb. 131 Voor de ombouw

Afb. 132 Tijdens de ombouw

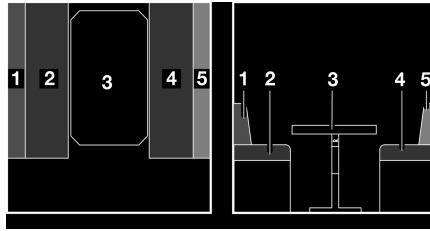

Afb. 133 Na de ombouw

- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Rugkussen
- 5 Zitkussen
- 6 Klep
- 7 Zitbankverlenging
- 8 Extra kussen
- 9 Extra kussen
- 10 Extra kussen
- 11 Extra kussen
- 12 Extra kussen
- 13 Extra kussen (speciale modellen)

- Tafel (Afb. 131,3) vergroten en de vergrote hangtafel tot bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.7).
- Aan greep trekken en klep (Afb. 131,6) openen.
- Zitbankverlenging (Afb. 132,7) omhoogklappen en met klep vastzetten.
- Het rugkussen van de langszit (Afb. 132,1) verwijderen en terzijde leggen.
- Het zitkussen van de langszit (Afb. 132,2) naar voren trekken tot aan de tafel.
- Het extra kussen (Afb. 133,8) tussen het zitkussen van de langszit en de achterwand leggen.
- Het zitkussen van de zitbank (Afb. 132,5) naar voren op de tafel trekken.
- Het rugkussen van de zitbank (Afb. 132,4) omklappen en op de zitbankverlenging trekken.
- Het extra kussen (Afb. 132,9) tussen het zitkussen en het rugkussen leggen.
- Het extra kussens (Afb. 132,10, 11 en 12) tussen de zijwand en de kussens op op de tafel en de zitplaat leggen.

7.13.11 Boegzitgroep

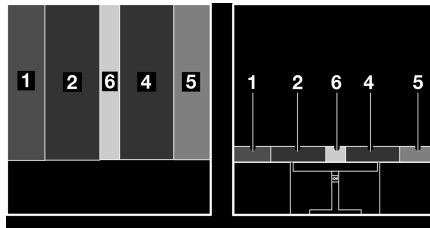

Afb. 134 Voor de ombouw

- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Zitkussen
- 5 Rugkussen
- 6 Extra kussen

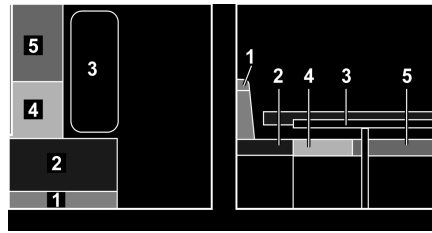
Afb. 135 Tijdens de ombouw

Afb. 136 Na de ombouw

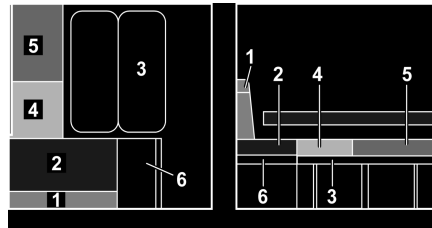
- Tafel (Afb. 134,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.7).
- De zitkussens (Afb. 135,2 en 4) naar het midden trekken.
- De rugkussens (Afb. 135,1 en 5) tussen de zitkussens en de buitenwand leggen.
- Het extra kussen (Afb. 136,6) tussen de zitkussens (Afb. 136,2 en 4) leggen.

7.13.12 L-zitgroep

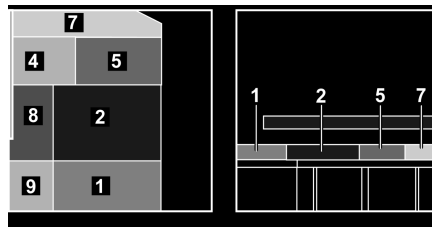

- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Zitkussen
- 5 Zitkussen
- 6 Zitbankverlenging
- 7 Extra kussen
- 8 Extra kussen
- 9 Extra kussen

Afb. 137 Voor de ombouw

Afb. 138 Tijdens de ombouw

Afb. 139 Na de ombouw

- Bestuurdersstoel draaien en volledig naar boven schuiven.
- Tafel (Afb. 137,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.7).
- Tafelplaat opklappen en steunen.
- Aan de greep trekken en klep van de zitbankverlenging openen.
- Zitbankverlenging (Afb. 138,6) omhoogklappen en met klep vastzetten.
- Het extra kussen (Afb. 139,7) op de tafel leggen.
- De zitkussens (Afb. 139,4 en 5) achter het extra kussen op de tafel leggen.
- Het zitkussen (Afb. 139,2) naar voren trekken.
- Het rugkussen (Afb. 139,1) tussen het zitkussen en de achterwand leggen.
- De extra kussens (Afb. 139,8 en 9) tussen de zijwand en de kussens op op de tafel en de zitplaat leggen.
- Bestuurdersstoel als tegendruk weer naar achteren schuiven.

7 Wonen

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de gasinstallatie van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de veiligheid
- het gasverbruik
- het wisselen van gasflessen
- de gasafsluitkranen
- de slangbreukbeveiliging
- de externe gasaansluiting
- de automatische omschakelinstallatie

De bediening van de op gas werkende apparaten van het voertuig is in hoofdstuk 10 beschreven.

8.1 Algemeen

- ▶ Voor het begin van de rit, bij het verlaten van het voertuig of als de gastoestellen niet gebruikt worden, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten.
- ▶ Bij het tanken, op veerponten of in de garage, mag geen apparaat (bijv. verwarming of koelkast) in werking zijn, wanneer het met open vlam wordt gebruikt. Explosiegevaar!
- ▶ Wanneer een apparaat met open vlam wordt gebruikt, het apparaat niet in gesloten ruimtes (bijv. garages) in gebruik nemen. Vergiftigings- en verstikingsgevaar!
- ▶ De gasinstallatie alleen door een geautoriseerde werkplaats laten onderhouden, repareren of wijzigen.
- ▶ De gasinstallatie voor de ingebruikname en conform de nationale bepalingen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren. Dit geldt ook voor niet aangemelde voertuigen. Bij wijzigingen aan de gasinstallatie de gasinstallatie meteen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Ook de gasdrukregelaar en de gasafvoerbuizen moeten worden gecontroleerd. De gasdrukregelaar moet na 10 jaar worden vervangen. De eigenaar van het voertuig is verantwoordelijk voor het initiatief van de maatregel.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluik openen.
- ▶ Gaskooktoestel of gasbakoven niet gebruiken voor verwarmingsdoeleinden.
- ▶ Als er meerdere gastoestellen voorhanden zijn, dan is voor ieder apparaat een gasafsluitkraan vereist. Wanneer gastoestellen niet worden gebruikt, moet de betreffende gasafsluitkraan worden gesloten.
- ▶ Ontstekingsbeveiligingen moeten na uitgaan van de gasvlam binnen een minuut sluiten. Daarbij is een klik te horen. Werking zo nu en dan controleren.

- ▶ De ingebouwde gastoestellen zijn uitsluitend ontworpen voor gebruik met propaangas, butaangas of een mengsel van beide gassen. De gasdrukregelaar alsmede alle ingebouwde gastoestellen zijn ontworpen voor een bedrijfsdruk van 30 mbar.
- ▶ Propaangas is gasvormig tot -42 °C, butaangas daarentegen slechts tot 0 °C. Bij lagere temperaturen is er geen gasdruk meer aanwezig. Butaangas is niet geschikt voor gebruik in de winter.
- ▶ De gaslang op de aansluiting van de gasflessen regelmatig op dichtheid controleren. De gaslang mag geen scheurtjes vertonen en niet poreus zijn. De gaslang uiterlijk 10 jaar na productiedatum in een erkende werkplaats laten vervangen. De gebruiker van de gasinstallatie moet voor de vervanging zorgen.
- ▶ De gaskast is door zijn functie en constructie een ruimte met opening naar buiten. De standaard ingebouwde kunstmatige ventilatie nooit afdekken of dichtzetten. Ontsnappend gas kan anders niet naar buiten worden weggeleid.
- ▶ De gaskast niet als opbergruimte gebruiken, omdat er geen vocht kan binnendringen.
- ▶ De gaskast beveiligen tegen de toegang van onbevoegden. Daarvoor de toegang afsluiten.
- ▶ De hoofdafsluitkraan op de gasfles moet toegankelijk zijn.
- ▶ Alleen apparaten op gas (bijv. gasgrill) aansluiten die voor een gasdruk van 30 mbar zijn bedoeld.
- ▶ De gasafvoerbuis moet aan de verwarming en aan de schoorsteen goed afsluiten en stevig vastzitten. De gasafvoerbuis mag niet beschadigd zijn.
- ▶ De rookgassen moeten onbelemmerd naar buiten kunnen stromen en de verse lucht moet onbelemmerd toe kunnen treden. Daarom de gasafvoerschoorsteen en inlaatopeningen schoon houden en vrijhouden (bijv. van sneeuw en ijs). De onderrand van het voertuig mag niet met flappen of door sneeuwwallen worden afgesloten.

8.2 Gasflessen

- ▶ Gasflessen alleen in de gaskast meenemen.
- ▶ Gasflessen in de gaskast verticaal plaatsen.
- ▶ Gasflessen beveiligd tegen draaien en kantelen vastbinden.
- ▶ Als de gasflessen niet op de gaslang zijn aangesloten, altijd de beschermkap aanbrengen.
- ▶ Hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten voordat de gasdrukregelaar of de gaslang van de gasfles wordt verwijderd.
- ▶ Gasdrukregelaar of gaslang op de gasfles alleen met de hand aansluiten. Geen gereedschap gebruiken.
- ▶ Voor het gebruik in voertuigen uitsluitend een speciale gasdrukregelaar met veiligheidsventiel gebruiken. Andere gasdrukregelaars zijn niet toegelaten en voldoen niet aan de hoge eisen.
- ▶ Bij temperaturen onder 5 °C ijsbestrijdingsinstallatie (Eis-Ex) voor gasdrukregelaar gebruiken.

8

Gasinstallatie

- ▶ Alleen gasflessen van 11 kg of 5 kg gebruiken. Campinggasflessen met ingebouwd terugslagventiel (blauwe flessen met een inhoud van max. 2,5 resp. 3 kg) mogen in uitzonderingsgevallen met een veiligheidsventiel worden gebruikt.
- ▶ Voor buitengasflessen zo kort mogelijke slangen gebruiken (max. 150 cm).
- ▶ Blokkeer nooit de ventilatieopeningen in de vloer onder de gasflessen.

- ▷ Bij een aantal modellen bevindt de gaskast zich direct naast de ingang deur. Bij deze modellen de gaskast alleen openen als de ingang deur gesloten is. Gevaar voor beschadiging.

- ▷ Schroefverbindingen van de gasdrukregelaar hebben linkse schroefdraad.
- ▷ Voor apparaten op gas moet de gasdruk tot 30 mbar worden gereduceerd.
- ▷ De niet-verstelbare gasdrukregelaar direct op het flesventiel aansluiten met veiligheidsventiel.
De gasdrukregelaar reduceert de gasdruk van de gasfles tot de bedrijfsdruk van de gastoestellen.
- ▷ Voor het vullen en aansluiten van de gasflessen in Europa levert de toebehorenhandel de betreffende Euro-vulsets c.q. Euro-flessensets.
- ▷ Informatie bij de handelspartners of het servicepunt.
- ▷ Informatie over de gasvoorziening in Europa vindt u in hoofdstuk 17.

8.3 Gasverbruik

- ▷ De gegevens over het gasverbruik van de afzonderlijke gastoestellen zijn doorsnee richtwaarden.

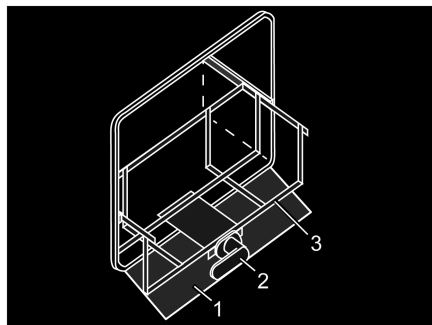
Verbruikers	Gasverbruik in gram/uur
Verwarming	Ca. 170 - 490 g/h
Kooktoestel, per kookplaat	Ca. 140 - 165 g/h
Koelkast	Ca. 18 g/h

Voorbeeld Een volle 11 kg gasfles is voldoende om:

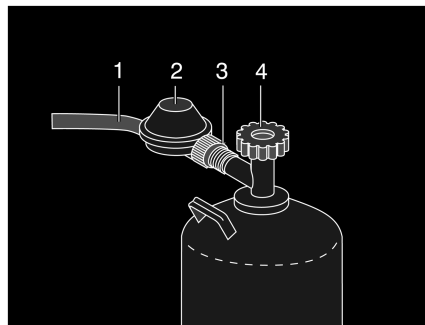
- 3 dagen lang op een pit te koken,
- 22 uren lang op vol vermogen te verwarmen of
- 25 dagen lang te koelen.

8.4 Gasflessen vervangen

- ▶ Bij het vervangen van de gasflessen niet roken en geen open vuur ontsteken.
- ▶ Na het vervangen van gasflessen controleren of er bij de aansluitpunten geen gas uitloopt. Daarvoor de aansluiting met lekzoek-spray inspuiten. De toebereidingshandel biedt deze middelen aan.

Afb. 140 Gaskast

Afb. 141 Aansluiting gasfles

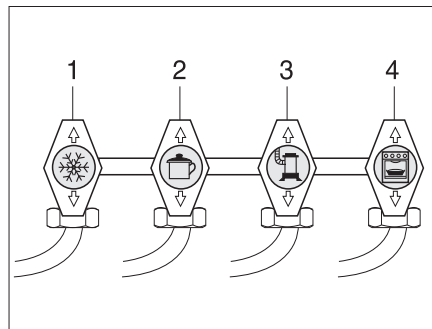
Afhankelijk van de modeluitvoering is de gasfleshouder in de gaskast uittrekbaar:

- Servicelukkig voor gaskast openen (zie sectie 7.2).
- Als er een beschermingsplaat aanwezig is, de beschermingsplaat (Afb. 140,1) omlaagklappen.
- De slede (Afb. 140,3) via de greep (Afb. 140,2) ontgrendelen.
- Slede (Afb. 140,3) tot de aanslag uittrekken.
- Greep (Afb. 140,2) terugdraaien.
- Hoofdafsluitkraan (Afb. 141,4) op de gasfles sluiten. Let op de richting van de pijl.
- Gasdrukregelaar (Afb. 141,2) vasthouden en kartelmoer (Afb. 141,3) openen (linkse schroefdraad).
- Gasdrukregelaar met gas slang (Afb. 141,1) van de gasfles verwijderen.
- Bevestigingsriemen losmaken en gasfles uitnemen.
- Gevulde gasfles in de gaskast zetten.
- Gasfles met de bevestigingsriemen bevestigen.
- Gasdrukregelaar (Afb. 141,2) met gas slang (Afb. 141,1) op de gasfles aanbrengen en kartelmoer (Afb. 141,3) met de hand vastdraaien (linkse schroefdraad).
- De slede (Afb. 140,3) via de greep (Afb. 140,2) ontgrendelen.
- Slede (Afb. 140,3) tot de aanslag inschuiven en de greep (Afb. 140,2) terugdraaien.
- Als er een beschermingsplaat aanwezig is, de beschermingsplaat (Afb. 140,1) omhoogklappen.
- Servicelukkig sluiten (zie sectie 7.2).

8

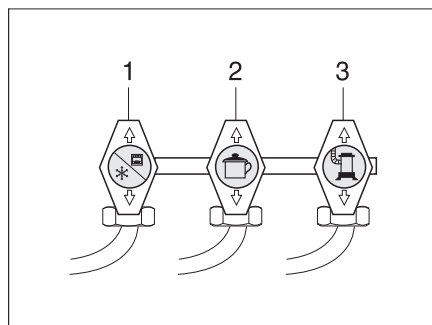
Gasinstallatie

8.5 Gasafsluitkranen

- 1 Koelkast
- 2 Kookplaat
- 3 Verwarming/boiler
- 4 Bakoven

Afb. 142 Symbolen van de gasafsluitkranen

- 1 Koelkast/oven
- 2 Kooktoestel
- 3 Verwarming/boiler

Afb. 143 Symbolen op de gasafsluitkranen alternatief

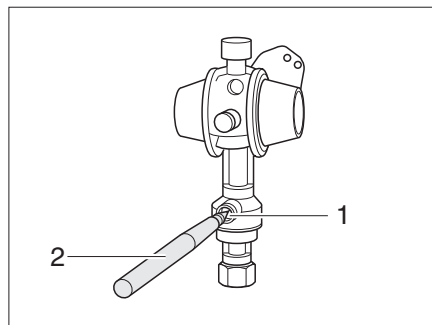
In het voertuig is voor ieder gastoestel een gasafsluitkraan (Afb. 142) ingebouwd. De gasafsluitkranen bevinden zich bij het kookfront.

8.6 Slangbreukbeveiliging (crashsensor)

- ▷ Wanneer het voertuig is voorzien van een crashsensor, mag tijdens het rijden de woonruimteverwarming worden gebruikt.
- ▷ Neem tevens de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

De crashsensor (Afb. 144) beschermt tegen onbedoeld vrijkomen van gas. Bij een ongeval of bij te sterk overhellen van het voertuig wordt de gastoevoer automatisch onderbroken.

Afb. 144 Crashsensor

Wanneer de crashsensor is geactiveerd, moet deze handmatig worden ontgrendeld.

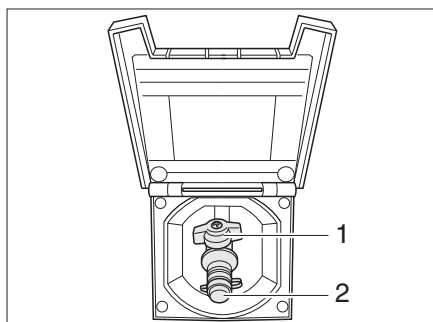
Ontgrendelen:

- Druk met een stift (Afb. 144,2) de ontgrendelingsknop (Afb. 144,1) enkele seconden in.

8.7 Externe gasaansluiting

- ▶ Als de externe gasaansluiting niet wordt gebruikt, altijd de gasafsluitkraan sluiten.
- ▶ Op de externe gasaansluiting alleen gasverbruikers aansluiten die de passende adapter hebben.
- ▶ Alleen externe gasverbruikers aansluiten die zijn ontworpen voor een bedrijfsdruk van 30 mbar.
- ▶ Erop letten dat na het aansluiten en na het openen van de gasafsluitkraan geen gas uit het aansluitpunt ontsnapt. Als de externe gasaansluiting niet dicht is, stroomt gas in de open lucht. Onmiddellijk de gasafsluitkraan en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. De externe gasaansluiting door een geautoriseerde werkplaats laten nakijken.
- ▶ Tijdens het aansluiten van een externe gasverbruiker mag er zich geen open vuur in de buurt van de externe gasaansluiting bevinden.
- ▶ De externe gasaansluiting niet voor het bijvullen van de gasflessen gebruiken. De aanwijzingsstickers op de externe gasaansluiting in acht nemen.

Afb. 145 Externe gasaansluiting, gasafsluitkraan gesloten

De externe gasaansluiting (Afb. 145) bevindt zich, afhankelijk van het model, aan de achterkant of aan de linker of rechter zijde van het voertuig.

- Extern gastoestel op het aansluitpunt (Afb. 145,2) aansluiten.
- De gasafsluitkraan (Afb. 145,1) openen.

8

Gasinstallatie

8.8 Duomatic-omschakelinstallatie

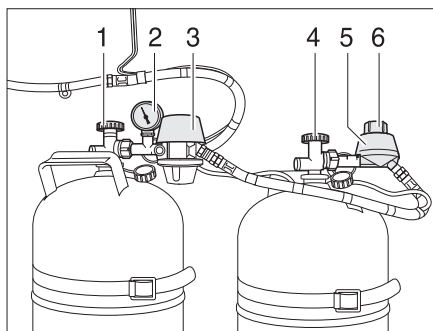

- ▶ De omschakelinstallatie niet gebruiken in gesloten ruimtes.

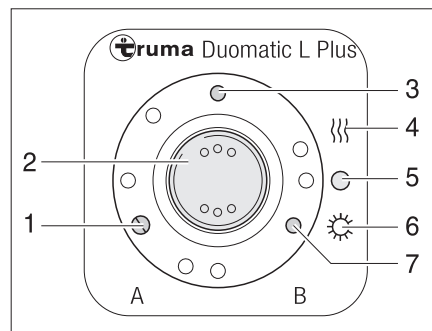

- ▷ Wanneer het voertuig is uitgerust met een paneel uit de DT-serie en de bediening van de omschakelinstallatie via dit paneel plaatsvindt, vervalt het bedieningspaneel.
- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant van de apparatuur.

De Duomatic is een automatische omschakelinstallatie met afstandsindicatie voor een tweeflessen-gasinstallatie. De Duomatic-omschakelinstallatie schakelt automatisch de gastoevoer om van de bedrijfsfles naar de reservefles, als de bedrijfsfles leeg of niet meer bedrijfsklaar is. Daarbij kunnen de gasverbruikers aanblijven. De Duomatic-omschakelinstallatie is geschikt voor alle in de handel verkrijgbare gasflessen van 3 kg tot 33 kg.

Afb. 146 Duomatic-omschakelinstallatie

Afb. 147 Bedieningspaneel

Constructie van de installatie

De Duomatic-omschakelinstallatie bestaat uit een centrale regelaar (Afb. 146,3) en een omschakelregelaar (Afb. 146,5). Met de draaiknop (Afb. 146,6) aan de omschakelregelaar kan worden bepaald, welke gasfles als bedrijfsfles en welke gasfles als reservefles wordt gebruikt.

Beide regelaars zijn met een drukschakelaar en de regelaar-ijsbestrijdingsinstallatie Eis-Ex uitgerust. Zo worden storingen van de gasinstallatie in de winter vermeden.

De manometer (Afb. 146,2) op de centrale regelaar geeft de druk in de gasfles aan, niet het peil van de gasfles. Met de manometer kan de gasfles op dichtheid worden gecontroleerd.

Aan het bedieningspaneel (Afb. 147) kunnen alleen de elektrische functies worden geschakeld. De hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 146,1 en 4) moeten handmatig worden geopend.

De centrale regelaar waarborgt een constante gasdruk, om het even welke gasfles gas levert. De twee controlelichten op het bedieningspaneel geven aan, uit welke gasfles gas genomen kan worden. Als beide controlelichten branden, geeft de stand van de draaiknop op de omschakelregelaar aan, uit welke gasfles op dat moment gas wordt genomen.

- ▷ Bij gebruik met slechts één gasfles (bijv. in de zomer) de centrale regelaar aan deze gasfles aansluiten. De draaiknop op de omschakelregelaar in het rode bereik zetten.

Gebruikswijzen

De Duomatic-omschakelinstallatie heeft twee gebruikswijzen:

- Wintergebruik "Aan en Verwarmen"
- Zomergebruik "Aan"

In gebruik nemen:

- De hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 146,1 en 4) openen.
- Met de draaiknop (Afb. 146,6) op de omschakelregelaar (Afb. 146,5) de gasfles kiezen, waaruit als eerste gas genomen moet worden (bedrijfsfles).
De draaiknop altijd tot aanslag draaien.
Als de draaiknop in het rode bereik staat, wordt het gas eerst uit de gasfles met de centrale regelaar (Afb. 146,3) genomen.
Als de draaiknop in het groene bereik staat, wordt het gas eerst uit de gasfles met de omschakelregelaar (Afb. 146,5) genomen.
- Op het bedieningspaneel (Afb. 147) de Duomatic-omschakelinstallatie inschakelen.
Daarvoor de wipschakelaar (Afb. 147,2) op wintergebruik "Aan en Verwarmen" (Afb. 147,4) of op zomergebruik "Aan" (Afb. 147,6) zetten. Beide gasdrukregelaars zijn nu ontlucht. De bedrijfsindicatie (Afb. 147,3) brandt.

Uitschakelen:

- De wipschakelaar (Afb. 147,2) op "O" (Afb. 147,5) zetten. De bedrijfsindicatie (Afb. 147,3) gaat uit.
- De hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 146,1 en 4) sluiten.

Afstandsindicatie

De controlelichten op het bedieningspaneel (Afb. 147) signaleren binnen in het voertuig of de gasflessen bedrijfsklaar zijn.

- Controlelicht "A" (Afb. 147,1): Gasfles aan de centrale regelaar
- Controlelicht "B" (Afb. 147,7): Gasfles aan de omschakelregelaar

Gasflessen vervangen

Als een controlelicht tijdens het gebruik uitgaat, is de bijbehorende gasfles leeg en moet deze vervangen worden. De reservefles voorziet de gasverbruikers verder van gas.

- ▶ Bij het vervangen van de gasflessen niet roken en geen open vuur ontsteken.

- ▷ De regelaar altijd zo monteren, dat de beschermkap boven is.

Gasflessen vervangen:

- De hoofdafsluitkraan op de lege gasfles sluiten.
- De regelaar van de gasfles schroeven.
- De volle gasfles aan de regelaar aansluiten.
- De hoofdafsluitkraan op de gasfles openen.
- De draaiknop op de omschakelregelaar met een halve slag zo instellen, dat de zojuist vervangen gasfles als reservefles dient.

8

Gasinstallatie

8.9 DuoControl-omschakelinstallatie

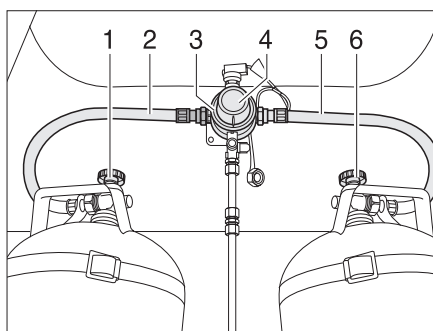

- ▶ De omschakelinstallatie niet gebruiken in gesloten ruimtes.

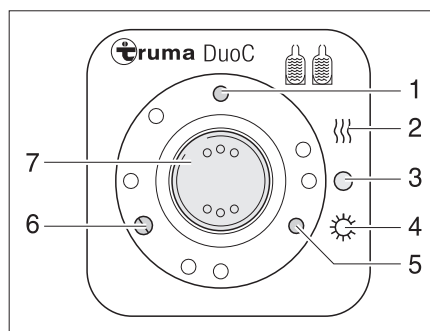

- ▷ Wanneer het voertuig is uitgerust met een paneel uit de DT-serie en de bediening van de omschakelinstallatie via dit paneel plaatsvindt, vervalt het bedieningspaneel.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

De DuoControl is een automatische omschakelinstallatie met afstandsindicatie voor een tweeflessen-gasinstallatie. De DuoControl-omschakelinstallatie schakelt automatisch de gastoevoer om van de bedrijfsfles naar de reservefles, als de bedrijfsfles leeg of niet meer bedrijfsklaar is. Daarbij kunnen de gasverbruikers aanblijven. De DuoControl-omschakelinstallatie is geschikt voor alle in de handel verkrijgbare gasflessen van 3 kg tot 33 kg.

Afb. 148 DuoControl-omschakelinstallatie

Afb. 149 Bedieningspaneel

Constructie van de installatie

De DuoControl-omschakelinstallatie bestaat uit een omschakelventiel (Afb. 148,3) en het bedieningspaneel (Afb. 149). Het omschakelventiel is tussen de gaslangen (Afb. 148,2 en 5) gemonteerd. Met de draaiknop (Afb. 148,4) op het omschakelventiel kan worden bepaald welke gasfles als bedrijfsfles en welke gasfles als reservefles wordt gebruikt.

Het omschakelventiel is met de regelaar-ijsbestrijdingsinstallatie Eis-Ex uitgerust. Zo worden storingen van de gasinstallatie in de winter vermeden.

Aan het bedieningspaneel (Afb. 149) kunnen alleen de elektrische functies worden geschakeld. De hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 148,1 en 6) moeten handmatig worden geopend.

Het omschakelventiel waarborgt een constante gasdruk, om het even welke gasfles gas levert. De twee controlelichten op het bedieningspaneel geven de vulstand van de bedrijfsfles aan. Wanneer het groene controlelicht (Afb. 149,6) brandt, is de bedrijfsfles vol. Wanneer het rode controlelicht (Afb. 149,5) brandt, is de bedrijfsfles leeg. De gasvoorziening vindt dan plaats via de reservefles.

Gebruikswijzen

De DuoControl-omschakelinstallatie heeft twee gebruikswijzen:

- Wintergebruik "Aan en Verwarmen"
- Zomergebruik "Aan"

In gebruik nemen:

- De hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 148,1 en 6) openen.
- Met de draaiknop (Afb. 148,4) op het omschakelventiel (Afb. 148,3) de gasfles kiezen waaruit als eerste gas genomen moet worden (bedrijfsfles). De draaiknop altijd tot aanslag draaien.
- Op het bedieningspaneel (Afb. 149) de DuoControl-omschakelinstallatie inschakelen. Daarvoor de wipschakelaar (Afb. 149,7) op wintergebruik "Aan en Verwarmen" (Afb. 149,2) of op zomergebruik "Aan" (Afb. 149,4) zetten. Het omschakelventiel is nu ontvlucht. Het gele controlelicht (Afb. 149,1) brandt wanneer wintergebruik wordt gekozen en de regelaar-ijsbestrijdingsinstallatie is ingeschakeld.

Uitschakelen:

- De wipschakelaar (Afb. 149,7) op "O" (Afb. 149,3) zetten. Het gele controlelicht (Afb. 149,1) gaat uit.
- De hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 148,1 en 6) sluiten.

Afstandsindicatie

De controlelichten op het bedieningspaneel (Afb. 149,5 en 6) signaleren binnen in het voertuig of de bedrijfsfles bedrijfsklaar is.

Gasflessen vervangen

Wanneer het groene controlelicht (Afb. 149,6) tijdens het bedrijf uitgaat en het rode controlelicht (Afb. 149,5) gaat branden, is de als bedrijfsfles gekozen gasfles leeg en moet deze worden vervangen. De reservefles voorziet de gasverbruikers verder van gas.

- ▶ Bij het vervangen van de gasflessen niet roken en geen open vuur ontsteken.

Gasflessen vervangen:

- De hoofdafsluitkraan op de lege gasfles sluiten.
- De gaslang van de gasfles schroeven.
- De volle gasfles aan de gaslang aansluiten.
- De hoofdafsluitkraan op de gasfles openen.
- De draaiknop op het omschakelventiel met een halve slag zo instellen, dat de zojuist vervangen gasfles als reservefles dient.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de elektrische installatie van het voertuig. De instructies hebben betrekking op:

- de veiligheid
- verklaringen van begrippen met betrekking tot de accu
- het 12-V-boordnet
- de woonruimteaccu
- het laden van de accu's
- het elektroblok
- het paneel
- het 230-V-boordnet
- de aansluiting op de 230-V-voorziening
- de zekeringenindeling

De bediening van de op elektriciteit werkende apparaten van de woonopbouw is in hoofdstuk 10 beschreven.

9.1 Algemene veiligheidsinstructies

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.
- ▶ Alle elektrische apparaten (bijv. mobiele telefoons, zend-ontvangapparaten, televisies of DVD-spelers), die naderhand in de camper zijn ingebouwd en tijdens de rit in gebruik zijn, moeten bepaalde kenmerken hebben: Dit zijn het CE-kenmerk, de EMC-keuring (elektromagnetische compatibiliteit) en de "E1"-keuring.

Alleen zo is een goed functioneren van het voertuig tijdens de rit gegarandeerd. Anders is het mogelijk, dat de airbag wordt geactiveerd of de boordelektronica wordt gestoord.

Het voertuig biedt tijdens onweer een veilig onderkomen (Faraday-kooi). Voor de zekerheid echter de 230-V-aansluiting ontkoppelen en de antennes induwen ter bescherming van de elektrische apparaten.

9.2 Begrippen

Rustspanning De rustspanning is de spanning van de accu in rusttoestand, d.w.z. er wordt geen stroom opgenomen en de accu niet geladen.

Ruststroom Sommige elektrische verbruikers, zoals bijv. klok en controlelichten hebben continu elektrische stroom nodig; deze worden daarom ook wel als stille verbruikers aangeduid. Deze ruststroom stroomt ook bij uitgeschakelde 12-V-voorziening.

Diepontlading Diepontlading van de accu dreigt wanneer een accu door ingeschakelde verbruikers en door ruststroom volledig wordt ontladen.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.

Capaciteit

Als capaciteit wordt de hoeveelheid elektriciteit aangeduid, die een accu kan opnemen.

De capaciteit van een accu wordt in ampère-uren (Ah) aangegeven. Als een accu een capaciteit van 80 Ah heeft, kan de accu 80 uur lang een stroom van 1 A of 40 uur lang 2 A geven.

Externe invloeden zoals temperatuur veranderen het opnamevermogen van de accu.

9.3 12-V-boordnet

- ▷ Om **alle** elektrische 12-V-verbruikers van de spanningsvoorziening te scheiden, de woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet. Daartoe al naar gelang het model de schakelaar op het elektroblok bedienen of de accu-scheiding op het paneel activeren.
- ▷ De radio in de bestuurderscabine en de standverwarming zijn in de fabriek via een aparte zekering aangesloten op de woonruimteaccu. Wanneer de woonruimteaccu via de accu-scheidingsschakelaar van het elektroblok of de accu-scheiding op het paneel gescheiden is van het boordnet, blijven deze apparaten bedrijfsklaar.

Als het voertuig niet op de 230-V-voorziening is aangesloten of als de 230-V-voorziening is uitgeschakeld, voedt de woonruimteaccu de woonruimte met 12 V gelijkspanning. De woonruimteaccu heeft slechts een begrensde energievoorraad. Daarom elektrische verbruikers zoals bijvoorbeeld radio of lampen niet gedurende een langere periode zonder 230-V-voorziening gebruiken.

Bij verwarming wordt de circulatieluchtventilator door een thermostaatregelaar in- en uitgeschakeld. Daardoor wordt de woonruimteaccu belast, als er geen 230-V-voorziening is aangesloten.

Als de voertuigmotor draait, worden de woonruimteaccu en de startaccu door de voertuigdynamo bijgeladen.

De 12-V-voorziening kan op het paneel door de hoofdschakelaar 12 V worden onderbroken. Afhankelijk van de modeluitvoering blijven verwarming, basisverlichting/opstap en reserve 4 of alleen de elektrische opstap verder werken. De koelkast wordt alleen dan met 12 V gebruikt, als de voertuigmotor draait. Daardoor wordt een snelle ontlading van de woonruimteaccu voorkomen.

9.3.1 Woonruimteaccu

- ▷ Alleen aan de reis beginnen met een volgeladen woonruimteaccu. Daarom de woonruimteaccu voor het begin van de reis tenminste 20 uur laden.
- ▷ Tijdens de reis iedere gelegenheid om de woonruimteaccu op te laden benutten.
- ▷ Na de reis de woonruimteaccu tenminste 20 uur laden.
- ▷ Voor een tijdelijke stilstand de accu ten minste 20 uur laden.
- ▷ Voor het opladen van de woonruimteaccu de daarvoor bestemde laadmodule in het elektroblok gebruiken. Bij externe oplading een gangbaar laadapparaat gebruiken, dat geschikt is voor het accutype en de capaciteit van de accu van de woonruimte.
- ▷ Bij langere stilstand (4 weken of langer) de woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet of regelmatig bijladen.
- ▷ Bij het vervangen van de woonruimteaccu alleen accu's van dezelfde bouwwijze gebruiken.

9

Elektrische installatie

- ▷ Bij het vervangen van de woonruimteaccu alleen accu's gebruiken die overeenkomen met de minimale capaciteit van het laadapparaat. De afzonderlijke gebruiksaanwijzing van het laadapparaat in acht nemen. Accu's met te geringe capaciteit verhitten bij het laden te sterk. Explosiegevaar!
- ▷ Voor het los- en vastklemmen van de accu de voertuigmotor uitschakelen, de 230-V- en de 12-V-voorziening alsmede alle verbruikers uitschakelen. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ Het contact niet bedienen als de startaccu of de woonruimteaccu losgekoppeld zijn. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ De onderhoudsinstructies en gebruiksaanwijzing van de accuproducent in acht nemen.

- ▷ De accu is onderhoudsvrij. Onderhoudsvrij betekent:
De zuurstand hoeft niet gecontroleerd te worden.
De accupolen hoeven niet ingevet te worden.
Er hoeft geen gedestilleerd water bijgevoerd te worden.
Ook een onderhoudsvrije accu moet doorlopend worden bijgeladen.

Inbouwplaats

De woonruimteaccu is afhankelijk van het model onder de bestuurdersstoel, onder de passagiersstoel of in de zitbank achter de passagiersstoel ingebouwd.

Ontlading

Door de ruststroom, die sommige elektrische verbruikers permanent verbruiken, wordt de woonruimteaccu ontladen.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.
- ▷ Accu tijdig opladen.

De zelfontlading van de accu is afhankelijk van de temperatuur. Bij 20 tot 25 °C bedraagt het zelfontladingspercentage ca. 3 % van de capaciteit/maand. Bij stijgende temperaturen neemt het zelfontladingspercentage toe: Bij 35 °C bedraagt het zelfontladingspercentage ca. 20 % van de capaciteit/maand.

Bij lage buitentemperaturen verliest de accu aan capaciteit.

Een oude accu beschikt niet meer over de volle capaciteit.

Hoe meer elektrische verbruikers ingeschakeld zijn, des te sneller is de energievoorraad van de woonruimteaccu verbruikt.

- ▷ Verbruikers zoals veiligheids-/aftapventiel, laadapparaat, zonneregelaar, paneel en dergelijke nemen ca. 20 mA tot 65 mA stroom van de accucapaciteit, ook als de hoofdschakelaar 12 V is uitgeschakeld. Daarom de woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.

9.4 Woonruimteaccu en startaccu laden

- ▶ Accuzuur in de accu is giftig en bijtend. Ieder contact met de huid of de ogen vermijden.
- ▶ Bij het laden met een extern laadapparaat bestaat explosiegevaar. Accu alleen in goed geventileerde ruimtes en ver verwijderd van open vuur of mogelijke vonkbronnen laden.
- ▶ Om de woonruimteaccu of startaccu op te laden met een extern laadapparaat de accu altijd uit het voertuig bouwen.

- ▷ Accukabels niet op de verkeerde polen aansluiten.
- ▷ Het contact niet bedienen als de startaccu of de woonruimteaccu losgekoppeld zijn. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ Voor het los- en vastklemmen van de accu de voertuigmotor uitschakelen, de 230-V- en de 12-V-voorziening alsmede alle verbruikers uitschakelen. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ Voor het laden van de accu controleren of het externe laadapparaat voor het accutype geschikt is.
- ▷ De gebruiksaanwijzingen van het basisvoertuig en het laadapparaat in acht nemen.
- ▷ Bij overlading wordt de woonruimteaccu onherstelbaar beschadigd.

De startaccu kan alleen met een extern laadapparaat vol geladen worden. Bij 230-V-voorziening ontvangt de startaccu door het elektroblok uitsluitend een druppellading. Ook tijdens het rijden is een volledig laden van de startaccu door de voertuigdynamo niet mogelijk.

9.4.1 Laden met 230-V-voorziening

Als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten, worden de woonruimteaccu en de startaccu via de laadmodule in het elektroblok bijgeladen. De startaccu wordt hierbij alleen met een druppellading geladen. De laadstroom wordt aan de laadtoestand van de accu aangepast. Daardoor is overladen niet mogelijk.

Om de volle capaciteit van de laadmodule in het elektroblok te gebruiken, dienen alle elektrische verbruikers tijdens het laden uitgeschakeld te worden.

9.4.2 Laden met voertuigmotor

Als de voertuigmotor draait, worden de woonruimteaccu en de startaccu door de voertuigdynamo bijgeladen. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, worden de accu's automatisch door een relais in het elektroblok van elkaar gescheiden. Daardoor wordt voorkomen dat de startaccu door elektrische verbruikers in de woonruimte wordt ontladen. Daardoor ontstaan er geen problemen bij het starten van het voertuig. De laadtoestand van de woonruimteaccu, resp. de startaccu kan op het paneel worden afgelezen.

9.4.3 Laden met een extern laadapparaat

Bij het laden van de woonruimteaccu en de startaccu met een extern laadapparaat als volgt te werk gaan:

- De voertuigmotor afzetten.
- Hoofdschakelaar 12 V op het paneel uitschakelen. Het controlelicht gaat uit.
- De woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet.
- De netstekker van het elektroblok loskoppelen.
- Alle gasverbruikers uitschakelen, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.
- Bij het afklemmen van de accupolen bestaat kortsluitingsgevaar. Daarom van de woonruimteaccu of de startaccu eerst de minpool en vervolgens de pluspool afklemmen.
- De woonruimteaccu of startaccu uit het voertuig bouwen.
- Controleren, of het externe laadapparaat is uitgeschakeld.
- Het externe laadapparaat aan de woonruimteaccu of de startaccu klemmen. Letten op de poling: Eerst de pooltang "+" aan de pluspool van de accu klemmen, vervolgens de pooltang "-" aan de minpool van de accu klemmen.
- Extern laadapparaat inschakelen.
- Informatie over de laadduur van de accu ontleen aan de gebruiksaanwijzing van het aangebrachte laadapparaat.
- Informatie over de sterkte van de accu vindt u op de accu.
- Extern laadapparaat in omgekeerde volgorde losklemmen.

9

Elektrische installatie

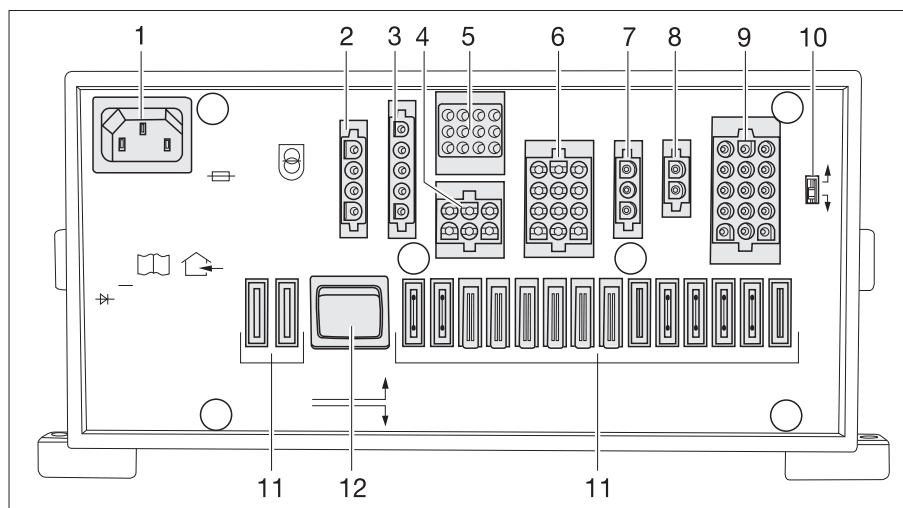
9.5 Elektroblok (EBL 99)

- ▷ Ventilatiesleuven niet afdekken. Gevaar voor oververhitting!

- ▷ Afhankelijk van het model zijn niet altijd alle stekkerplaatsen voor zekeringen uitgerust.
- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

Afb. 150 Elektroblok (EBL 99)

- 1 Netaansluitdoos 230 V~
- 2 Uitgang: Blok 1 - koelkast
- 3 Ingang: Blok 2 - stuurleidingen, dynamo D+
- 4 Uitgang: Blok 4 - verwarming, veiligheids-/aftapventiel, basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik), opstap
- 5 Uitgang: Blok 3 - paneel
- 6 Uitgang: Blok 5 - Indicatie zonnecel op boordcomputer (voorzover aanwezig), reserve 2, reserve 3, reserve 4
- 7 Uitgang: Blok 6 - zonneregelaar (voorzover aanwezig)
- 8 Uitgang: Blok 7 - extra laadapparaat
- 9 Uitgang: Blok 8 - verbruikerscircuit 1, verbruikerscircuit 2, TV, waterpomp, reserve 1, reserve 5, reserve 6
- 10 Schakelaar accukeuze ("Blei-Säure/Blei-Gel" (lood-zuur/lood-gel))
- 11 Zekeringen
- 12 Accu-scheidingschakelaar ("Batterie Ein/Aus" (accu Aan/Uit))

Taken Het elektroblok heeft de volgende taken:

- Het elektroblok laadt de woonruimteaccu. De startaccu krijgt via het elektroblok alleen een druppellading.
- Het elektroblok bewaakt de spanning van de woonruimteaccu.
- Het elektroblok verdeelt de stroom naar de 12-V-stroomcircuits en beveiligt deze. Aan de contactdozen kunnen apparaten met maximaal 10 A worden aangesloten.
- Het elektroblok bevat aansluitingen voor een zonneregelaar, een extra laadapparaat alsmede verdere besturings- en bewakingsfuncties.
- Het elektroblok scheidt de startaccu elektrisch van de woonruimteaccu als de voertuigmotor is uitgeschakeld. Zo kunnen de 12-V-verbruikers van de woonruimte de startaccu niet ontladen.

Het elektroblok functioneert alleen in combinatie met een paneel.

Als het elektroblok sterk wordt belast, reduceert het ingebouwde laadapparaat de laadstroom. Zo beschermt het laadapparaat zich tegen oververhitting. Het elektroblok wordt bijv. sterk belast als een lege woonruimteaccu wordt geladen, daarnaast elektrische verbruikers zijn ingeschakeld en de omgevingstemperatuur hoog is.

Inbouwplaats

Afhankelijk van het model bevindt het elektroblok zich in de stoelconsole onder de bestuurdersstoel of de passagiersstoel.

9.5.1 Accu-scheidingsschakelaar

- ▷ Bij het uitschakelen van de accu-scheidingsschakelaar gaat het veiligheids-/aftapventiel open. Het water stroomt uit de boiler. Als de accu-scheidingsschakelaar weer is ingeschakeld, het veiligheids-/aftapventiel van de boiler met de hand sluiten.
- ▷ Een koelkast met een automatisch energiekeuze-systeem bovendien uitschakelen. De koelkast schakelt anders om op gasgebruik.
- ▷ Nadat de accu-scheidingsschakelaar weer werd ingeschakeld: basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik), opstap, verwarming en reserve 4 weer in gebruik nemen (afhankelijk van de modeluitvoering). Daarvoor de hoofdschakelaar 12 V kort inschakelen. Dit geldt ook als de woonruimteaccu losgekoppeld en weer aangeklemd werd.

De accu-scheidingsschakelaar schakelt alle 12-V-verbruikers in de woonruimte, ook het veiligheids-/aftapventiel, uit. Daardoor wordt een langzame ontlading van de woonruimteaccu vermeden als het voertuig gedurende langere tijd niet wordt gebruikt (bijv. tijdelijke stilstand).

De accu's kunnen verder door het elektroblok worden geladen, ook als de accu-scheidingsschakelaar is uitgeschakeld.

In-/uitschakelen:

- Accu-scheidingsschakelaar boven indrukken: Accu Aan ("Batterie Ein").
- Accu-scheidingsschakelaar beneden indrukken: Accu Uit ("Batterie Aus").

9.5.2 Accu-keuzeschakelaar

- ▶ Als de accu-keuzeschakelaar verkeerd is ingesteld, kan zich knalgas vormen. Explosiegevaar!

- ▷ Door een verkeerde stand van de accu-keuzeschakelaar kan de woonruimteaccu beschadigd worden.
- ▷ De fabrieksinstelling van de accu-keuzeschakelaar niet veranderen.

Met de accu-keuzeschakelaar kan de laadmodule in het elektroblok worden ingesteld op het type woonruimteaccu ("lood-gel" of "lood-zuur") dat in het voertuig is ingebouwd.

9.5.3 Accubewaking

- ▷ Een ontladen woonruimteaccu zo snel mogelijk weer volledig laden.

De accubewaking in het elektroblok bewaakt de spanning in de woonruimteaccu. Als de accuspanning onder 10,5 V daalt, schakelt de accubewaking in het elektroblok alle 12-V-verbruikers uit met uitzondering van het veiligheids-/aftapventiel. Een koelkast met een automatisch energiekeuze-systeem schakelt om op gasgebruik.

Maatregelen:

- Alle elektrische verbruikers die niet strikt noodzakelijk zijn met hun schakelaar uitschakelen.
- Indien nodig met de hoofdschakelaar 12 V de 12-V-voorziening voor kortstondig bedrijf inschakelen. Dit is echter alleen mogelijk, wanneer de accuspanning boven 11 V ligt. Ligt de spanning daaronder, kan de 12-V-voorziening pas weer worden ingeschakeld als de woonruimteaccu werd opgeladen.

9.5.4 Acculading

Als de voertuigmotor draait, worden de woonruimteaccu en de startaccu door de voertuigdynamo bijgeladen. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, worden de accu's automatisch door een relais in het elektroblok van elkaar gescheiden. Daardoor wordt voorkomen dat de startaccu door elektrische verbruikers in de woonruimte wordt ontladen. Daardoor ontstaan er geen problemen bij het starten van het voertuig. De laadtoestand van de woonruimteaccu, resp. de startaccu kan op het paneel worden afgelezen.

Als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten, worden de woonruimteaccu en de startaccu via de laadmodule in het elektroblok bijgeladen. De startaccu wordt hierbij alleen met een druppellading geladen. De laadstroom wordt aan de laadtoestand van de accu aangepast. Daardoor is overladen niet mogelijk.

Om de volle capaciteit van de laadmodule in het elektroblok te gebruiken, dienen alle elektrische verbruikers tijdens het laden uitgeschakeld te worden.

9

Elektrische installatie

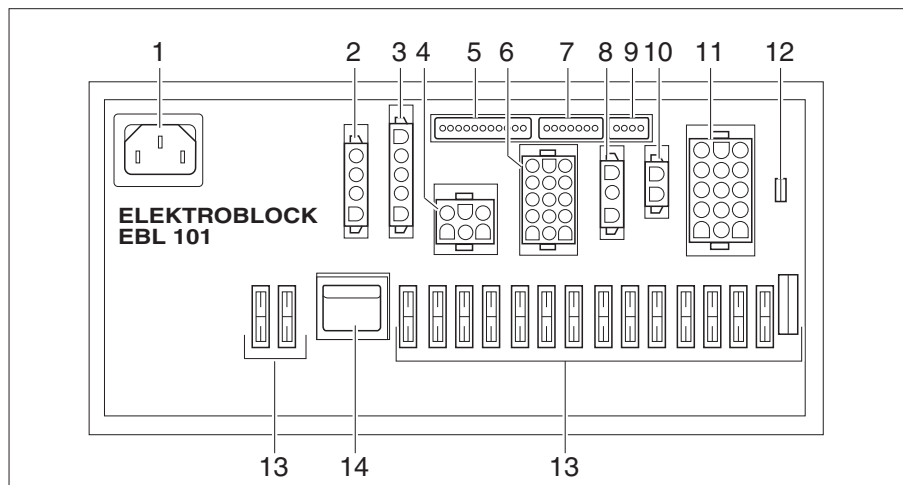
9.6 Elektroblok (EBL 101)

- ▷ Ventilatiesleuven niet afdekken. Gevaar voor oververhitting!

- ▷ Afhankelijk van het model zijn niet altijd alle stekkerplaatsen voor zekeringen uitgerust.
- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

Afb. 151 Elektroblok (EBL 101)

- 1 Netaansluitdoos 230 V~
- 2 Aansluitingen blok 1: Koelkast
- 3 Aansluitingen blok 2: Dynamo D+, sensor-/stuurleidingen, koelkastvoeding
- 4 Aansluitingen blok 4: Verwarming, veiligheids-/aftapventiel, basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik), opstap
- 5 Aansluitingen blok 3: Paneel
- 6 Aansluitingen blok 5: Reserve 2, reserve 3, reserve 4
- 7 Aansluitingen blok 9: Paneel
- 8 Aansluitingen blok 6: Zonneregelaar (voorzover aanwezig)
- 9 Aansluitingen blok 10: Indicatie zonnecel op boordcomputer (voorzover aanwezig)
- 10 Aansluitingen blok 7: Extra laadapparaat
- 11 Aansluitingen blok 8: Verbruikerscircuit 1, verbruikerscircuit 2, TV, waterpomp, reserve 1, reserve 5, reserve 6
- 12 Schakelaar accukeuze: "Blei-Säure/Blei-Gel" (lood-zuur/lood-gel)
- 13 Zekeringen
- 14 Accu-scheidingsschakelaar: "Batterie Ein/Aus" (accu Aan/Uit)

Taken Het elektroblok heeft de volgende taken:

- Het elektroblok laadt de woonruimteaccu. De startaccu krijgt via het elektroblok alleen een druppellading.
- Het elektroblok bewaakt de spanning van de woonruimteaccu.
- Het elektroblok verdeelt de stroom naar de 12-V-stroomcircuits en beveiligd deze. Aan de contactdozen kunnen apparaten met maximaal 10 A worden aangesloten.
- Het elektroblok bevat aansluitingen voor een zonneregelaar en een extra laadapparaat alsmede verdere besturings- en bewakingsfuncties.
- Het elektroblok scheidt de startaccu elektrisch van de woonruimteaccu als de voertuigmotor is uitgeschakeld. Zo kunnen de 12-V-verbruikers van de woonruimte de startaccu niet ontladen.

Het elektroblok functioneert alleen in combinatie met een paneel.

Als het elektroblok sterk wordt belast, reduceert het ingebouwde laadapparaat de laadstroom. Zo beschermt het laadapparaat zich tegen oververhitting. Het elektroblok wordt bijv. sterk belast als een lege woonruimteaccu wordt geladen, daarnaast elektrische verbruikers zijn ingeschakeld en de omgevingstemperatuur hoog is.

Inbouwplaats Afhankelijk van het model is het elektroblok (Afb. 151) in de stoelconsole onder de bestuurdersstoel of de passagiersstoel ingebouwd.

9.6.1 Accu-scheidingsschakelaar

- ▷ Bij het uitschakelen van de accu-scheidingsschakelaar gaat het veiligheids-/aftapventiel open. Het water stroomt uit de boiler. Als de accu-scheidingsschakelaar weer is ingeschakeld, het veiligheids-/aftapventiel van de boiler met de hand sluiten.
- ▷ Een koelkast met een automatisch energiekeuze-systeem bovendien uitschakelen. De koelkast schakelt anders om op gasgebruik.
- ▷ Nadat de accu-scheidingsschakelaar weer werd ingeschakeld: basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik), opstap, verwarming en reserve 4 weer in gebruik nemen (afhankelijk van de modeluitvoering). Daarvoor de hoofdschakelaar 12 V kort inschakelen. Dit geldt ook als de woonruimteaccu losgekoppeld en weer aangeklemd werd.

De accu-scheidingsschakelaar schakelt alle 12-V-verbruikers in de woonruimte, ook het veiligheids-/aftapventiel, uit. Daardoor wordt een langzame ontleding van de woonruimteaccu vermeden als het voertuig gedurende langere tijd niet wordt gebruikt (bijv. tijdelijke stilstand).

De accu's kunnen verder door het elektroblok worden geladen, ook als de accu-scheidingsschakelaar is uitgeschakeld.

- In-/uitschakelen:*
- Accu-scheidingsschakelaar boven indrukken: Accu Aan ("Batterie Ein").
 - Accu-scheidingsschakelaar beneden indrukken: Accu Uit ("Batterie Aus").

9.6.2 Accu-keuzeschakelaar

- ▶ Als de accu-keuzeschakelaar verkeerd is ingesteld, kan zich knalgas vormen. Explosiegevaar!

- ▷ Door een verkeerde stand van de accu-keuzeschakelaar kan de woonruimteaccu beschadigd worden.
- ▷ De fabrieksinstelling van de accu-keuzeschakelaar niet veranderen.

Met de accu-keuzeschakelaar kan de laadmodule in het elektroblok worden ingesteld op het type woonruimteaccu ("lood-gel" of "lood-zuur") dat in het voertuig is ingebouwd.

9.6.3 Accubewaking

- ▷ Een ontladen woonruimteaccu zo snel mogelijk weer volledig laden.

De accubewaking in het elektroblok bewaakt de spanning in de woonruimteaccu. Als de accuspanning onder 10,5 V daalt, schakelt de accubewaking in het elektroblok alle 12-V-verbruikers uit met uitzondering van het veiligheids-/aftapventiel. Een koelkast met een automatisch energiekeuze-systeem schakelt om op gasgebruik.

Maatregelen:

- Alle elektrische verbruikers die niet strikt noodzakelijk zijn met hun schakelaar uitschakelen.
- Indien nodig met de hoofdschakelaar 12 V de 12-V-voorziening voor kortstondig bedrijf inschakelen. Dit is echter alleen mogelijk, wanneer de accuspanning boven 11 V ligt. Ligt de spanning daaronder, kan de 12-V-voorziening pas weer worden ingeschakeld als de woonruimteaccu werd opgeladen.

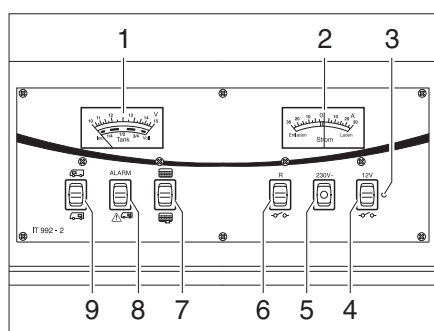
9.6.4 Acculading

Als de voertuigmotor draait, worden de woonruimteaccu en de startaccu door de voertuigdynamo bijgeladen. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, worden de accu's automatisch door een relais in het elektroblok van elkaar gescheiden. Daardoor wordt voorkomen dat de startaccu door elektrische verbruikers in de woonruimte wordt ontladen. Daardoor ontstaan er geen problemen bij het starten van het voertuig. De laadtoestand van de woonruimteaccu, resp. de startaccu kan op het paneel worden afgelezen.

Als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten, worden de woonruimteaccu en de startaccu via de laadmodule in het elektroblok bijgeladen. De startaccu wordt hierbij alleen met een druppellading geladen. De laadstroom wordt aan de laadtoestand van de accu aangepast. Daardoor is overladen niet mogelijk.

Om de volle capaciteit van de laadmodule in het elektroblok te gebruiken, dienen alle elektrische verbruikers tijdens het laden uitgeschakeld te worden.

9.7 Paneel IT 992

- 1 Indicatie-instrument V/tank
- 2 Indicatie-instrument stroom
- 3 12-V-controlelicht
- 4 Hoofdschakelaar 12 V
- 5 230-V-controlelicht
- 6 Wipschakelaar voor circulatiepomp
- 7 Wipschakelaar voor peil in de watertank of afvalwatertank
- 8 Waarschuwinglicht ALARM voor woonruimteaccu
- 9 Wipschakelaar voor accuspanning van de startaccu en woonruimteaccu

Afb. 152 Paneel IT 992

9.7.1 Indicatie-instrument V/tank voor accuspanning en water- of afvalwaterhoeveelheid

Accuspanning Met het indicatie-instrument V/tank kan de accuspanning van de startaccu of de woonruimteaccu worden getoond.

Bij het indicatie-instrument V/tank (Afb. 152,1) letten op de bovenste schaalverdeling. Het indicatie-instrument wordt automatisch verlicht, zodra een schakelaar wordt ingedrukt.

- Indicaties:*
- Wipschakelaar (Afb. 152,9) boven indrukken "🚐": De accuspanning van de startaccu wordt getoond.
 - Wipschakelaar (Afb. 152,9) beneden indrukken "🚐": De accuspanning van de woonruimteaccu wordt getoond.

De volgende tabellen helpen u de op paneel IT 992 getoonde accuspanning van de woonruimteaccu juist te interpreteren.

Diepontlading dreigt (accu-alarm)

Accuspanning (waarden bij lopende werking)	Rijden (voertuig rijdt, geen 230-V-aansluiting)	Accugebruik (voertuig staat stil, geen 230-V-aansluiting)	Netgebruik (voertuig staat stil, 230-V-aansluiting)
11 V of minder ¹⁾	12-V-boordnet overbelast	Indien verbruikers uitgeschakeld: Accu leeg	12-V-boordnet overbelast
	Accu wordt door de dynamo niet geladen, regelaar van de dynamo defect	Indien verbruikers ingeschakeld: Accu overbelast	Accu wordt door het elektroblok niet geladen, elektroblok defect
11,1 V tot 13,2 V	12-V-boordnet overbelast ²⁾	Normaal bereik	12-V-boordnet overbelast ²⁾
	Accu wordt door de dynamo niet geladen, regelaar van de dynamo defect		Accu wordt door het elektroblok niet geladen, elektroblok defect
13,3 V tot 13,7 V	Accu wordt geladen (hoofdlading)	Treedt slechts kortdurend na het laden op	Accu wordt geladen (hoofdlading)
13,8 V tot 14,4 V	Accu wordt geladen (druppellading)	–	Accu wordt geladen (druppellading)
Meer dan 14,5 V	Accu wordt overladen, regelaar van de dynamo defect	–	Accu wordt overladen, elektroblok defect

¹⁾ Accubewaking schakelt alle verbruikers uit (bij 10,5 V).

²⁾ Indien de spanning dit bereik meerdere uren niet overschrijdt.

Waarden voor rustspanning	Laadtoestand van de accu
Minder dan 11 V	Diepontladen
12,3 V	50 %
12,5 V	75 %
Meer dan 12,8 V	Vol

9

Elektrische installatie

- ▷ Langere diepontlading beschadigt de accu onherstelbaar.

Waterhoeveelheid/ afvalwaterhoeveelheid

Met het indicatie-instrument V/tank kan de waterhoeveelheid of de afvalwaterhoeveelheid worden getoond.

Bij het indicatie-instrument V/tank (Afb. 152,1) letten op de onderste schaalverdeling. Het indicatie-instrument wordt automatisch verlicht, zodra een schakelaar wordt ingedrukt.

Indicaties:

- Wipchakelaar (Afb. 152,7) boven indrukken "☰": De waterhoeveelheid wordt getoond.
- Wipchakelaar (Afb. 152,7) beneden indrukken "☷": De afvalwaterhoeveelheid wordt getoond.

- ▷ Tankpeil slechts kort aflezen. Als de indicatie langere tijd ingeschakeld blijft, kunnen de meetvoelers beschadigd raken.

9.7.2 Accu-alarm voor woonruimteaccu

Het rode waarschuwingslicht ALARM (Afb. 152,8) knippert zodra de spanning van de woonruimteaccu (meting bij lopende werking) minder dan 11 V bedraagt en daardoor diepontlading dreigt op te treden.

- ▷ Bij accu-alarm verbruikers uitschakelen en woonruimteaccu laden, ofwel door te rijden of door aansluiting op een 230-V-voorziening.
- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.

- ▷ Als de accuspanning onder 10,5 V daalt, schakelt de accubewaking in het elektroblok alle 12-V-verbruikers uit met uitzondering van het veiligheids-/aftapventiel.

9.7.3 Indicatie-instrument stroom voor laad-/ontlaadstroom van de woonruimteaccu

Het indicatie-instrument stroom (Afb. 152,2) toont voortdurend de actuele accus-troom aan. Het indicatie-instrument wordt automatisch verlicht, zodra een schakelaar wordt ingedrukt.

- Rode gedeelte "Ontladen": Accu wordt met de getoonde ontladstroom tussen 0...30 A ontladen.
- Indicatie "0": Geen lading of ontlading van de accu.
- Groene gedeelte "Laden": Accu wordt met de getoonde laadstroom tussen 0...30 A geladen.

Instructies voor laad/ ontlaadstroomindicatie

Indicatie	Rijden (voertuig rijdt, geen 230-V-aan- sluiting)	Accugebruik (voertuig staat stil, geen 230-V- aansluiting)	Netgebruik (voertuig staat stil, 230-V-aan- sluiting)
Rode gedeelte (ontlaadstroom)	Geen lading! Te veel verbruikers ingeschakeld of dy- namo defect	Verbruikers zijn in- geschakeld Accu wordt ontla- den	Geen lading! Er zijn teveel ver- bruikers ingescha- keld
0 A (er staat geen stroom op)	Accu vol of bijna vol ¹⁾	Verbruikers zijn uit- geschakeld	Accu vol of bijna vol ²⁾
Groene gedeelte (laadstroom)	Accu wordt gela- den (tot 30 A mo- gelijk)	Accu wordt gela- den (alleen bij zon- ne-energie mogelijk)	Accu wordt gela- den (maximaal 16 A mogelijk; met extra laadapparaat 32 A)

¹⁾ Als de indicatie uit het groene gedeelte tegen 0 ligt en alle verbruikers (behalve koelkast) zijn uitgeschakeld.

²⁾ Als de indicatie uit het groene gedeelte tegen 0 ligt en alle verbruikers zijn uitgeschakeld.

9.7.4 Hoofdschakelaar 12 V

De hoofdschakelaar 12 V (Afb. 152,4) schakelt het paneel en de 12-V-voorziening van de woonruimte aan en uit.

Uitzondering: Afhankelijk van het model blijven veiligheids-/aftapventielen, verwarming, basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik), opstap en reserve bedrijfsklaar.

Inschakelen: ■ Wipschakelaar (Afb. 152,4) boven indrukken " ": De 12-V-voorziening van de woonruimte is ingeschakeld. Het controlelicht (Afb. 152,3) licht groen op.

Uitschakelen: ■ Wipschakelaar (Afb. 152,4) beneden indrukken " ": De 12-V-voorziening van de woonruimte is uitgeschakeld. Het controlelicht (Afb. 152,3) gaat uit.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig de hoofdschakelaar 12 V uitschakelen. Zo kan een onnodige ontleding van de woonruimteaccu worden vermeden.
- ▷ Verbruikers zoals veiligheids-/aftapventiel, laadapparaat, zonneregelaar, paneel en dergelijke nemen ca. 20 mA tot 65 mA stroom van de accucapaciteit, ook als de hoofdschakelaar 12 V is uitgeschakeld. Daarom de woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.

9.7.5 12-V-controlelicht

Het 12-V-controlelicht (Afb. 152,3) licht op, als de hoofdschakelaar 12 V (Afb. 152,4) is ingeschakeld.

9.7.6 230-V-controlelicht

Het gele 230-V-controlelicht (Afb. 152,5) licht op, als aan de ingang van het elektro-blok netspanning aanwezig is.

9

Elektrische installatie

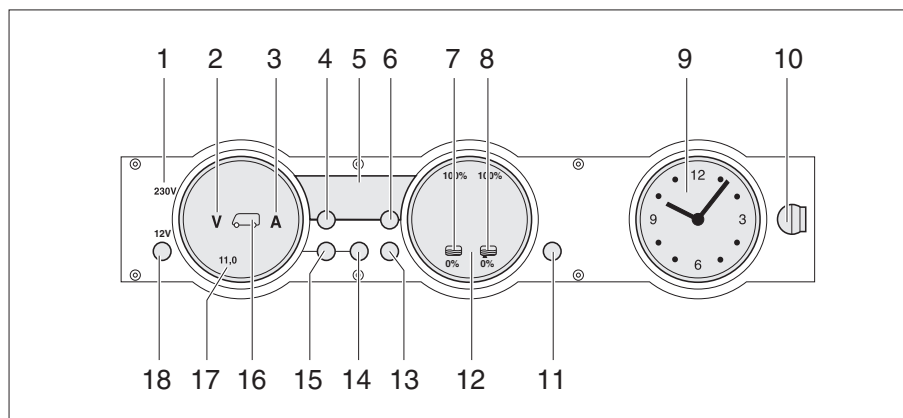
9.7.7 Schakelaar voor circulatiepomp

- Inschakelen:**
- Wipschakelaar (Afb. 152,6) bovenaan indrukken: de circulatiepomp is ingeschakeld.
- Uitschakelen:**
- Wipschakelaar (Afb. 152,6) onderaan indrukken " ": de circulatiepomp is uitgeschakeld.

9.8 Paneel MP 20-T

- ▷ De lichtsterkte van de lichtdioden (LED's) en van de symbolen past zich automatisch aan de omgevingshelderheid aan.
- ▷ De weergaven kunnen alleen opgeroepen worden als de 12-V-voeding ingeschakeld is.
- ▷ Zodra een toets ingedrukt wordt, wordt het weergave-instrument automatisch verlicht. 20 seconden na het laatste indrukken van een toets gaat de indicatie uit.
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

Afb. 153 Paneel MP 20-T

- 1 230-V-controlelicht
- 2 Symbool volt
- 3 Symbool ampère
- 4 Toets binnenruimtetemperatuur
- 5 Digitale indicatie
- 6 Toets buitentemperatuur
- 7 Symbool watertank
- 8 Symbool afvalwatertank
- 9 Weergave-instrument klok
- 10 Vergrendeling
- 11 Toets reserve
- 12 Weergave-instrument tanks
- 13 Toets tanks
- 14 Toets woonruimteaccu
- 15 Toets startaccu
- 16 Symbool startaccu en woonruimteaccu
- 17 Weergave-instrument accu's
- 18 Toets 12-V-voorziening (hoofdschakelaar 12 V)

9.8.1 230-V-controlelicht

Het 230-V-controlelicht (Afb. 153,1) licht op, als aan de ingang van het elektroblok netspanning aanwezig is.

9.8.2 Hoofdschakelaar 12 V

De hoofdschakelaar 12 V (Afb. 153,18) schakelt het paneel en de 12-V-voorziening van de woonruimte aan en uit.

Uitzondering: Verwarming, veiligheids-/aftapventiel, basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik) en opstap blijven bedrijfsklaar.

Inschakelen:

- Toets "12 V" (Afb. 153,18) kort indrukken. De 12-V-voorziening van de woonruimte is ingeschakeld. De controle-indicatie "12 V" brandt.
- ▷ Als na het inschakelen de LED "11,0" van de voltindicatie en het symbool volt "V" (Afb. 153,2) in het weergave-instrument accu's (Afb. 153,17) knipperen, dan is de spanning van de woonruimteaccu te gering. Accu laden.
- ▷ Als na het inschakelen de controle-indicatie "12 V", het symbool woonruimteaccu (Afb. 153,16) en het symbool volt "V" (Afb. 153,2) drie keer knipperen, dan is de accuscheiding geactiveerd. Accuscheiding deactiveren.

Uitschakelen:

- Toets "12 V" (Afb. 153,18) kort indrukken. De 12-V-voorziening van de woonruimte is uitgeschakeld. De controle-indicatie "12 V" gaat uit.

*Accuscheiding activeren
(elektroblok zonder
accuscheidingschakelaar):*

- 12-V-voorziening uitschakelen.
- Toets woonruimteaccu (Afb. 153,14) indrukken en ca. 10 seconden lang ingedrukt houden. De symbolen volt "V" (Afb. 153,2) en ampère "A" (Afb. 153,3) knipperen drie keer. De woonruimteaccu is losgekoppeld van het 12-V-boordnet.

*Accuscheiding deactiveren
(elektroblok zonder
accuscheidingschakelaar):*

- Toets "12 V" (Afb. 153,18) indrukken en ca. 5 seconden lang ingedrukt houden. Het symbool volt "V" (Afb. 153,2) knippert drie keer. De woonruimteaccu is met het 12-V-boordnet verbonden. De controle-indicatie brandt na ca. 2 seconden.
- ▷ Bij het verlaten van het voertuig de hoofdschakelaar 12 V uitschakelen. Zo kan een onnodige ontlading van de woonruimteaccu worden vermeden.
- ▷ Verbruikers zoals veiligheids-/aftapventiel, laadapparaat, zonneregelaar, paneel en dergelijke nemen ca. 20 mA tot 65 mA stroom van de accucapaciteit, ook als de hoofdschakelaar 12 V is uitgeschakeld. Daarom de woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.

9.8.3 Weergave-instrument accu's

Met het weergave-instrument accu's kunnen de spanning en de lading/ontlading van de woonruimteaccu of de spanning van de startaccu weergegeven worden.

Indicaties:

- Toets woonruimteaccu (Afb. 153,14) indrukken. Het symbool volt "V" (Afb. 153,2) brandt. Het symbool ampère "A" brandt afhankelijk van de lading of ontlading in het wit of in het rood. De accuspanning en de stroom van de woonruimteaccu worden via de LED's in het weergave-instrument getoond.
- Toets startaccu (Afb. 153,15) indrukken. Het symbool volt "V" (Afb. 153,2) brandt. De accuspanning van de startaccu wordt via de LED's in het weergave-instrument getoond.

De volgende tabellen helpen u de op het paneel getoonde toestanden juist te interpreteren.

Voltindicatie (blauw)

1 LED	2 LED	3 LED	4 LED	5 LED	6 LED	7 LED	8 LED
< 11,0 V	11,5 V	12,0 V	12,2 V	12,5 V	12,7 V	13,0 V	> 13,5 V

**Diepontlading dreigt
(accu-alarm)**

Accuspanning (waarden bij lopende werking)	Rijden (voertuig rijdt, geen 230-V-aansluiting)	Accugebruik (voertuig staat stil, geen 230-V-aansluiting)	Netgebruik (voertuig staat stil, 230-V-aansluiting)
11 V of minder ¹⁾	12-V-boordnet overbelast	Indien verbruikers uitgeschakeld: Accu leeg	12-V-boordnet overbelast
	Accu wordt door de dynamo niet geladen, regelaar van de dynamo defect	Indien verbruikers ingeschakeld: Accu overbelast	Accu wordt door het elektroblok niet geladen, elektroblok defect
11,5 V tot 13 V	12-V-boordnet overbelast ²⁾	Normaal bereik	12-V-boordnet overbelast ²⁾
	Accu wordt door de dynamo niet geladen, regelaar van de dynamo defect		Accu wordt door het elektroblok niet geladen, elektroblok defect
Meer dan 13,5 V	Accu wordt geladen (hoofdlading)	Treedt slechts kortdurend na het laden op	Accu wordt geladen (hoofdlading)

¹⁾ Accubewaking schakelt alle verbruikers uit (bij 10,5 V).

²⁾ Indien de spanning dit bereik meerdere uren niet overschrijdt.

Waarden voor rustspanning	Laadtoestand van de accu
Minder dan 11 V	Diepontladen
12,0 V	0 % (ontladen)
12,2 V	25 %
12,3 V	50 %
12,5 V	75 %
Meer dan 12,8 V	Vol

▷ Langere diepontlading beschadigt de accu onherstelbaar.

**Ampère-indicatie
(blauw)**

1 LED	2 LED	3 LED	4 LED	5 LED	6 LED	7 LED	8 LED
Ontlading met:				Lading met:			
> 30 A	> 10 A	> 3 A	> 1 A	Ca. 0 A	> 1 A	> 3 A	> 10 A

Weergavewaarde stroom	Toestand van het systeem	Symbool ampère "A"
-30 A tot -10 A	Accu wordt momenteel sterk ontladen	Brandt rood
-10 A tot -1 A	Accu wordt momenteel ontladen	Brandt wit
0 A	Accustroom is gering of 0 A	Brandt wit
+1 A tot +10 A	Accu wordt momenteel geladen	Brandt wit

9

Elektrische installatie

9.8.4 Weergave-instrument tank

Met het weergave-instrument tank kunnen de hoeveelheid water en de hoeveelheid afvalwater weergegeven worden.

Indicaties:

- Toets tanks " " (Afb. 153,13) indrukken. De symbolen watertank " " (Afb. 153,7) en afvalwatertank " " (Afb. 153,8) branden. Het vulpeil van de watertanks (linker schaal) en van de afvalwatertank (rechter schaal) wordt via de LED's in het weergave-instrument weergegeven.

De volgende tabel helpt u het op het paneel getoonde vulpeil juist te interpreteren.

**Niveauaanduiding
(blauw)**

1 LED	2 LED	3 LED	4 LED	5 LED	6 LED	7 LED	8 LED
25 %		50 %		75 %		100 %	

9.8.5 Alarmen

- ▷ De alarmfuncties zijn alleen bij het opvragen van de betreffende indicatie actief. Regelmatig controles uitvoeren.
- ▷ Controles het best 's morgens uitvoeren voor de 12-V-verbruikers ingeschakeld worden.

Accu-alarm

Het symbool volt "V" (Afb. 153,2) en de LED "11,0" knipperen zodra de spanning van de accu 11 V (meting bij lopend bedrijf) onderschrijdt en hierdoor diepontlading dreigt op te treden.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.

- ▷ Als de accuspanning onder 10,5 V daalt, schakelt de accubewaking in het elektroblok alle 12-V-verbruikers uit met uitzondering van het veiligheids-/aftapventiel.

Maatregelen:

- Bij accu-alarm verbruikers uitschakelen en accu laden, ofwel door te rijden of door aansluiting op een 230-V-voorziening.

Tankalarm

Het symbool watertank " " (Afb. 153,7) of het symbool afvalwatertank " " (Afb. 153,8) knippert als de watertank leeg of de afvalwatertank vol is.

- ▷ Als bij het oproepen van het vulpeil bovenop het tanksymbool de LED's van de schaal knipperen, is er een sensorfout. Tanksensoren reinigen.

Maatregelen:

- Watertank vullen of afvalwatertank leegmaken.

9.8.6 Temperatuuraanduiding

Via de digitale weergave (Afb. 153,5) kunnen de binnen- en buitentemperatuur weergegeven worden.

- Indicaties:*
- Toets binnentemperatuur " (Afb. 153,4) indrukken. De binnentemperatuur wordt getoond.
 - Toets buitentemperatuur " (Afb. 153,6) indrukken. De buitentemperatuur wordt getoond.

9.8.7 Weergave-instrument klok

Het weergave-instrument klok (Afb. 153,9) geeft de tijd aan. De klok heeft een eigen batterij is is niet op het 12-V-boordnet aangesloten.

Als de batterij vervangen moet worden of als de klok ingesteld moet worden, de klok eraf nemen.

- Klok afnemen:*
- Vergrendeling (Afb. 153,10) een kwartslag draaien. De vergrendeling is ontgrendeld.
 - Klok naar voren toe afnemen.

- Klok aanbrengen:*
- Klok inzetten.
 - Vergrendeling (Afb. 153,10) lichtjes indrukken en een kwartslag draaien.
 - Vergrendeling aan de klok controleren door er lichtjes aan te trekken.

9.8.8 Schakelaar voor tankverwarming

Met de toets "Res" (Afb. 153,11) kan de tankverwarming in- en uitgeschakeld worden.

- Inschakelen:*
- Toets reserve "Res" (Afb. 153,11) indrukken. Het symbool "Res" brandt.

- Uitschakelen:*
- Toets reserve "Res" (Afb. 153,11) indrukken. Het symbool "Res" gaat uit.

- ▷ De schakeltoestand wordt bij het uitschakelen van de 12-V-voeding opgeslagen. Dat betekent: Als de tankverwarming bij het uitschakelen van de 12-V-voeding ingeschakeld was, dan is deze ook na het herinschakelen van de 12-V-voeding ingeschakeld.

9

Elektrische installatie

9.9 230-V-boordnet

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.

Het 230-V-boordnet verzorgt:

- de contactdozen met randaarde voor apparaten met maximaal 16 A
- de koelkast
- het elektroblok

De elektrische verbruikers, die op het 12-V-boordnet van de woonruimte aangesloten zijn, worden door de woonruimteaccu van spanning voorzien.

Het voertuig zo vaak mogelijk op een externe 230-V-voorziening aansluiten. Daarbij laadt de laadmodule in het elektroblok automatisch de woonruimteaccu. Bovendien wordt de startaccu met een druppellading geladen.

9.9.1 230-V-aansluiting

- ▶ De externe 230-V-voorziening moet beveiligd zijn met een aardlekschakelaar (FI-schakelaar, 30 mA).

- ▶ Voor de aansluitpunten op campings (campingverdelers) zijn uiterst gevoelige aardlekschakelaars (FI-schakelaars, 30 mA) voorgeschreven.

Het voertuig kan op een externe 230-V-voorziening worden aangesloten. De kabel mag een lengte van max. 25 m hebben.

9.9.2 Voedingskabel voor externe 230-V-aansluiting

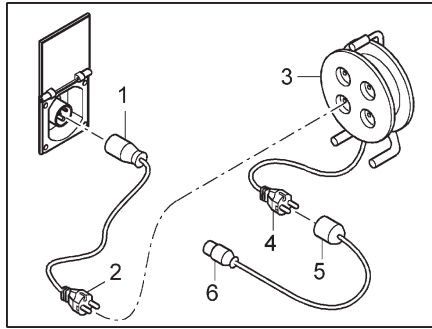
- ▶ De kabel volledig van de kabelhaspel afwikkelen om oververhitting te vermijden.

Voedingskabel

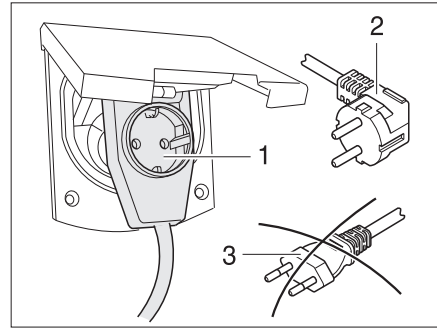
- Drieadrig (3 x 2,5 mm²) flexibel snoer met rubber mantel
- Max. 25 m lengte
- 1 stekker met randaarde
- 1 aansluitkoppeling met randaarde (steekvoorzieningen conform EN 60309)

Aansluitmogelijkheden

Wij adviseren als voedingskabel een CEE-verbindingkabel met CEE-stekker en CEE-koppeling. Als deze aansluitmogelijkheid niet mogelijk is, adviseren wij de volgende combinatie met een randaardestekker:

Afb. 154 Aansluitmogelijkheden 230-V-aansluiting

Afb. 155 Aansluiting aan een hoekkoppeling met contactdoos

- Adapterkabel:
CEE 17 aansluitkoppeling met randaarde (Afb. 154,1) – stekker met randaarde (Afb. 154,2)
- Kabelhaspel:
Contactdoos met randaarde (Afb. 154,3) – stekker met randaarde (Afb. 154,4)
- Adapterkabel:
Aansluitkoppeling met randaarde (Afb. 154,5) – CEE 17 stekker met randaarde (Afb. 154,6)

- Bij gebruik van een CEE 17 hoekkoppeling met een aan de achterkant ingebouwde contactdoos (Afb. 155,1) alleen een rubberen en verzegelde IP 44 stekker met randaarde (Afb. 155,2) gebruiken. Geen stekker zonder randaarde (Afb. 155,3) gebruiken. Gevaar voor een stroomschok!

Al naar gelang de uitvoering is het luik voor de 230-V-aansluiting gemerkt met het symbool "⚡".

Voedingskabel aansluiten:

- Serviceluik openen.
 - Al naar gelang de uitvoering de afdekking naar boven kantelen.
 - Stekker insteken.
- ▷ Al naar gelang de uitvoering de stekker voor het uittrekken ontgrendelen.

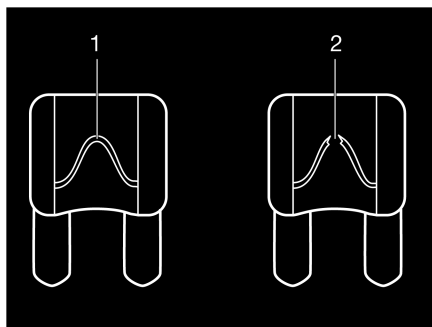
9.10 Zekeringen

- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen, als de foutoorzaak bekend en verholpen is.
- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen als de stroomvoorziening is uitgeschakeld.
- ▶ Zekeringen nooit overbruggen of repareren.

9.10.1 Zekeringen 12 V

De verbruikers die in de woonruimte op de 12-V-voorziening zijn aangesloten, zijn beveiligd door aparte zekeringen. De zekeringen zijn op verschillende inbouwplaatsen in het voertuig toegankelijk.

- 1 Onbeschadigd zekeringselement
- 2 Onderbroken zekeringselement

Afb. 156 Zekering 12 V

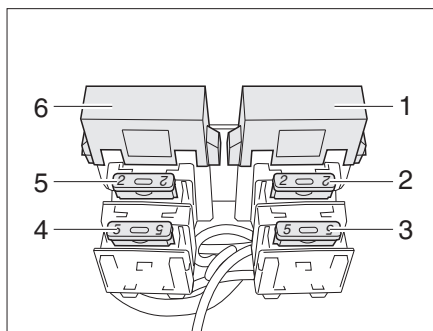
Een intacte 12-V-zekering is aan het onbeschadigde zekeringselement (Afb. 156,1) zichtbaar. Als het zekeringselement onderbroken is (Afb. 156,2) de zekering vervangen.

Om de zekeringen te vervangen werking, waarde en kleur van de betreffende zekeringen ontlenen aan de navolgende gegevens. Bij vervangen van de zekeringen uitsluitend platte zekeringen met de waarden gebruiken die hierna staan vermeld.

Zekeringen voor de startaccu

De zekeringen zijn in de buurt van de startaccu of in de buurt van het elektroblok ingebouwd.

Bij voertuigen op Fiat-chassis zijn de zekeringen in de buurt van het elektroblok in de console van de bestuurdersstoel ingebouwd.

- 1 Platte Jumbo-zekering 40 A/oranje
- 2 Platte zekering voor extra apparaten
- 3 Platte zekering 5 A/beige (voor flankverlichting rechts)
- 4 Platte zekering 5 A/beige (voor flankverlichting links)
- 5 Platte zekering 2 A/grijs (voor dynamo D+)
- 6 Platte Jumbo-zekering 20 A/geel (voor laadleiding)

Afb. 157 Zekeringen voor de startaccu

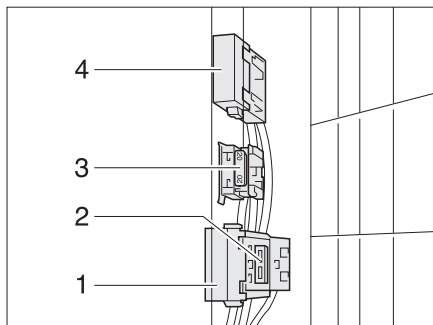
Niet weergegeven: Platte Jumbo-zekering 40 A/oranje (bij koelkasten met automatisch energiekeuze-systeem)

Elektrische installatie

Zekeringen aan de woonruimteaccu

De zekeringen zijn in de buurt van de woonruimteaccu of in de bestuurderscabine voor de bestuurdersstoel ingebouwd.

Bij voertuigen op Fiat-chassis zijn de zekeringen in de console van de passagiersstoel ingebouwd.

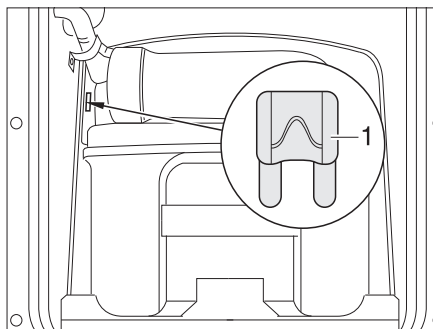

Afb. 158 Zekeringen aan de woonruimteaccu (Fiat)

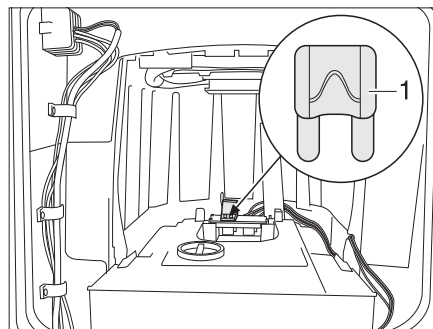
- 1 Platte Jumbo-zekering 40 A/oranje (voor woonruimteaccu)
- 2 Platte zekering 2 A/grijs (voor accuvoeler laadapparaat)
- 3 Platte zekering 20 A/geel (voor koelkast)
- 4 Platte Jumbo-zekering (waarde al naargelang extra apparaat)

Zekering van het Thetford-toilet (zwenkbaar toilet)

De zekering bevindt zich in het behuizingsframe van de Thetford-cassette.

Afb. 159 Zekering van het Thetford-toilet

Afb. 160 Zekering van het Thetford-toilet (alternatief)

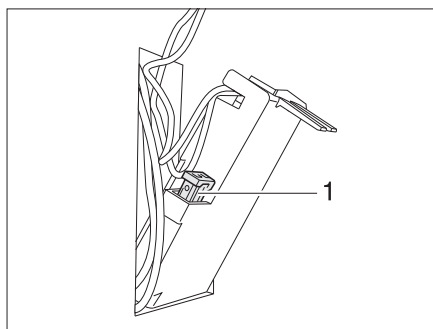
- 1 Platte zekering 3 A/violet

Vervangen:

- Het luik voor de Thetford-cassette buiten aan het voertuig openen.
- De Thetford-cassette er volledig uittrekken.
- De zekering (Afb. 159,1 resp. Afb. 160,1) vervangen.

Zekering van het Thetford-toilet (vast bank)

De zekering bevindt zich in het behuizingsframe van de Thetford-cassette.

Afb. 161 Zekering van het Thetford-toilet

- 1 Platte zekering 3 A/violet

9

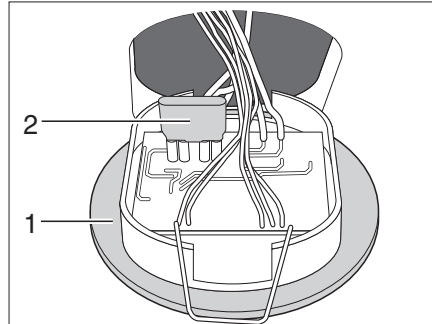
Elektrische installatie

Vervangen:

- Het luik voor de Thetford-cassette buiten aan het voertuig openen.
- De Thetford-cassette verwijderen en het luik in de behuizingswand naar buiten klappen.
- De zekering (Afb. 161,1) vervangen.

Zekering van het Dometic-toilet

De zekering bevindt zich op de achterkant van het bedieningsgedeelte van het toilet.

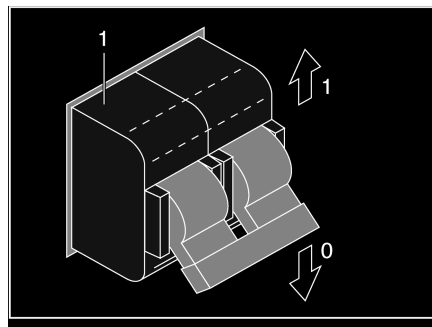
- 1 Bedieningsgedeelte
- 2 Platte zekering 7,5 A/bruin

Afb. 162 Zekering van het toilet

Vervangen:

- Bedieningsgedeelte voor het toilet (Afb. 162,1) met een hiervoor geschikt gereedschap optillen en uit de wand trekken.
- De zekering (Afb. 162,2) vervangen.

9.10.2 Zekering 230 V

Afb. 163 230-V-beveiligingsautomaat

De 230-V-aansluiting is door een of meer tweepolige beveiligingsautomaten (Afb. 163) beveiligd.

Inbouwplaats

Afhankelijk van het model bevindt zich de beveiligingsautomaat in de kledingkast of onder een afdekking in het achterste gedeelte (onder de lattenbodem).

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de inbouwapparatuur van het voertuig.

De instructies hebben alleen betrekking op de bediening van de inbouwapparatuur.

Verdere informatie over de inbouwapparatuur kunt u in de gebruiksaanwijzingen van de inbouwapparatuur vinden, die apart bij het voertuig zijn meegeleverd.

De instructies hebben betrekking op:

- de verwarming
- de klimaatregeling
- de boiler
- het gaskooktoestel
- de gasbakoven
- de magnetron
- de afzuigkap
- de koelkast

10.1 Algemeen

- ▷ De warmtewisselaar van de heteluchtverwarming Truma moet na 30 jaar worden vervangen. De warmtewisselaar van de warmwaterverwarming Alde moet na 10 jaar worden vervangen. Alleen de fabrikant van de verwarming of een erkende werkplaats mag de warmtewisselaar vervangen. De gebruiker van de verwarming moet voor de vervanging zorgen.
- ▷ Uit veiligheidsoverwegingen moeten reserveonderdelen voor verwarmingsapparaten beantwoorden aan de opgaves van de producent en door hem als reserveonderdeel zijn toegelaten. Deze reserveonderdelen mogen alleen door de producent van het apparaat of een erkende werkplaats worden ingebouwd.

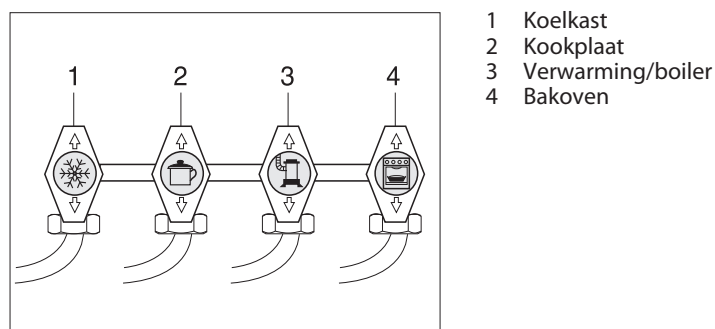

- ▷ Nadere informatie kan worden ontleend aan de aparte gebruiksaanwijzing van het betreffende inbouwapparaat.

In het voertuig zijn al naargelang uitvoering de inbouwapparaten verwarming, boiler, kookplaat, koelkast en klimaatregeling ingebouwd.

In deze gebruiksaanwijzing worden alleen de bediening en de bijzonderheden van de inbouwapparatuur beschreven.

Voor ingebruikname van een op gas werkend inbouwapparaat de hoofdafsluitkraan op de gasfles en de desbetreffende gasafsluitkraan openen.

Afb. 164 Symbolen van de gasafsluitkranen

10.2 Verwarming

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Bij het tanken, op veerboten en in de garage de verwarming nooit in gasgebruik laten werken. Explosiegevaar!
- ▶ In gesloten ruimtes (bijv. garages) de verwarming nooit op gas laten werken. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!

Eerste ingebruikname

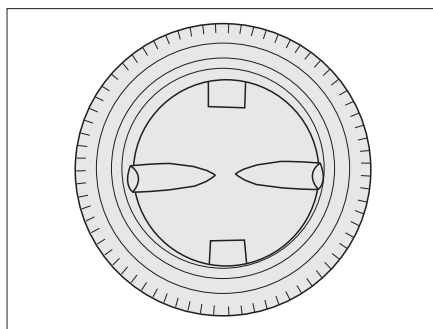
Bij de eerste ingebruikname van de verwarming treedt er kortstondig een lichte rook- en geurhinder op. Onmiddellijk de verwarming met de bedieningsschakelaar op de hoogste stand zetten. Ramen en deuren openen en goed ventileren. Rook en geur verdwijnen na korte tijd vanzelf.

10.2.1 Modeluitvoeringen met gasafvoerschoorsteen aan de rechter voertuigkant

- ▶ Als de voortent is opgebouwd en de verwarming in gasgebruik is ingeschakeld, kunnen de afvoergassen van de verwarming zich ophopen in de ruimte van de voortent. Verstikkingsgevaar! Zorgen voor een toereikende ventilatie.

10.2.2 Juist verwarmen

Afb. 165 Luchtuitstroomopening

Verdeling van de hete lucht

In het voertuig zijn verschillende luchtuitstroomopeningen (Afb. 165) aangebracht. Buizen leiden de warme lucht naar de luchtuitstroomopeningen. De luchtuitstroomopeningen zo draaien, dat de warme lucht daar naar buiten gaat, waar het gewenst is. Om tocht te vermijden de luchtuitstroomopeningen op het dashboard sluiten en de luchtverdeling van het basisvoertuig op circulatielucht zetten.

Instelling van de luchtuitstroomopeningen

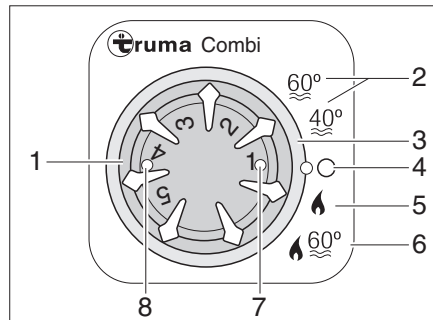
- Helemaal geopend: Volle warme luchtstroom
- Half of slechts gedeeltelijk geopend: Verminderde warme luchtstroom

Als er 5 luchtuitstroomopeningen volledig zijn geopend, dan komt er bij elke opening minder warme lucht naar buiten. Als er echter slechts 3 luchtuitstroomopeningen zijn geopend, dan stroomt uit elke opening meer warme lucht.

10.2.3 Heteluchtverwarming Truma Combi

- ▷ Maak het volledige verwarmingssysteem leeg wanneer de verwarming bij gevaar voor bevriezing buiten bedrijf is.
- ▷ Gebruik de ruimte boven en achter de verwarming niet als opbergruimte.

Afb. 166 Bedieningseenheid voor verwarming/boiler

- 1 Temperatuurdraaiknop
- 2 Zomergebruik watertemperatuur 40 °C of 60 °C
- 3 Draaischakelaar
- 4 Uit
- 5 Wintergebruik "Verwarming zonder boiler"
- 6 Wintergebruik "Verwarming en boiler"
- 7 Controlelamp groen:
brandt = "Verwarming in bedrijf"
knippert = "Naloop voor verlagening van de temperatuur van het apparaat is actief"
- 8 Controlelamp geel/rood:
brandt geel = "Boiler opwarmfase"
knippert/brandt rood = "Storing"

Bedrijfsstanden De verwarming heeft twee bedrijfsstanden:

- Wintergebruik
- Zomergebruik

Het voertuig kan uitsluitend in de bedrijfsstand "Winter" worden verwarmd. In de bedrijfsstand "Zomer" wordt alleen het water in de boiler verwarmd. Verwarming van het voertuig is in deze bedrijfsstand niet mogelijk.

Bedrijfsstand selecteren: ■ Stel de bedrijfsstand in met de draaischakelaar (Afb. 166,3).

De voeding van de verwarming kan niet met de 12 V-hoofdschakelaar worden onderbroken.

Wintergebruik

De verwarming selecteert afhankelijk van de ingestelde verwarmingsstand zelf de benodigde branderstand. In de bedrijfsstand "Verwarming en boiler" (Afb. 166,6) wordt ook het water in de boiler verwarmd. De verwarming kan in de bedrijfsstand "Verwarming zonder boiler" (Afb. 166,5) met een lege boiler worden gebruikt.

- Inschakelen:*
- Open de hoofdafsluitkraan van de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/boiler".
 - Zet de temperatuurdraaiknop (Afb. 166,1) op de bedieningseenheid op de gewenste verwarmingsstand.
 - Zet de draaischakelaar (Afb. 166,3) op wintergebruik "Verwarming zonder boiler" (Afb. 166,5) of op wintergebruik "Verwarming en boiler" (Afb. 166,6).

De groene controlelamp (Afb. 166,7) brandt.

De circulatieluchtventilator schakelt automatisch in wanneer de verwarming in bedrijf wordt genomen.

- Uitschakelen:*
- Zet de draaischakelaar (Afb. 166,3) op "O" (Afb. 166,4).
 - Sluit de gasafsluitkraan "Verwarming/boiler" en de hoofdafsluitkraan van de gasfles.

Na het uitschakelen van de verwarming kan de circulatieluchtventilator nalopen om de restwarmte te benutten.

Zomergebruik

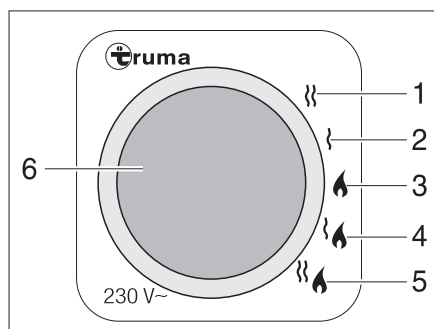
Verwarming van het voertuig is in de bedrijfsstand "Zomer" niet mogelijk. In deze bedrijfsstand wordt alleen het water in de boiler verwarmd.

- ▷ Zie voor meer informatie de aparte gebruiksaanwijzing "Gasverwarming".
- ▷ Zie voor meer informatie over de bediening van de boiler de paragraaf "Boiler".

**Variant: Verwarming met
gas- en 230-V-
elektragebruik**

- ▷ Het 230-V-elektragebruik is alleen mogelijk, als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De capaciteitsstand bij het 230-V-elektragebruik zo kiezen dat deze met de beveiliging van de 230-V-aansluiting overeenkomt (900 W bij 3,9-A-zekering, 1800 W bij 7,8-A-zekering).
- ▷ Als de verwarming bij het bedieningspaneel op zomergebruik is gezet en de energiekeuzeschakelaar op gemengd gebruik wordt gezet, werkt de verwarming toch alleen in het 230-V-gebruik. De gasbrander wordt niet ingeschakeld.

- 1 230-V-elektragebruik (1800 W)
- 2 230-V-elektragebruik (900 W)
- 3 Gasgebruik
- 4 Gas- en 230-V-elektragebruik (900 W)
- 5 Gas- en 230-V-elektragebruik (1800 W)
- 6 Geel controlelicht "230-V-elektragebruik"

Afb. 167 Energiekeuzeschakelaar voor verwarming/boiler

De verwarming kan met de volgende energiesoorten worden gebruikt:

- Gasgebruik (Afb. 167,3)
- 230-V-elektragebruik met de capaciteitsstanden 900 W (Afb. 167,2) of 1800 W (Afb. 167,1)
- Gasgebruik en 230-V-elektragebruik (gemengd gebruik) met de capaciteitsstanden 900 W (Afb. 167,4) of 1800 W (Afb. 167,5)

De combinatie gasgebruik en 230-V-elektragebruik verkort de opwarmtijd (alleen mogelijk als de verwarming bij het bedieningspaneel (Afb. 166) op wintergebruik is gezet).

Als het 230-V-elektragebruik is gekozen, brandt het gele controlelicht (Afb. 167,6).

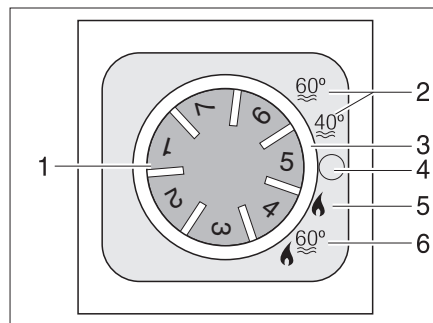
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Gasverwarming".
- ▷ Verdere informatie voor de bediening van de boiler zie sectie "Boiler".

10.2.4 Heteluchtverwarming Trumatic C

- ▷ Als de verwarming bij vorstgevaar buiten werking is, het volledige verwarmingssysteem leegmaken.
- ▷ De ruimte boven en achter de verwarming niet als opbergruimte gebruiken.
- ▷ De circulatieluchtventilator schakelt automatisch in, als de heteluchtverwarming in gebruik wordt genomen, en blijft continu in bedrijf. Daardoor wordt de woonruimteaccu extreem belast, als het voertuig niet op een externe 230-V-voorziening is aangesloten. Houdt er rekening mee, dat de woonruimteaccu maar een beperkte energievoorraad heeft.

Al naargelang de uitrusting zijn in de voertuigen verschillende verwarmingen ingebouwd. De verwarmingen verschillen met betrekking tot de energiesoort, waarop ze werken.

- 1 Temperatuurdraaiknop
- 2 Zomergebruik watertemperatuur 40 °C of 60 °C
- 3 Draaischakelaar
- 4 Uit
- 5 Wintergebruik "Verwarming zonder boiler"
- 6 Wintergebruik "Verwarming en boiler"

Afb. 168 Bedieningspaneel voor verwarming/boiler

Gebruikswijzen

Alle verwarmingen hebben twee gebruikswijzen:

- Wintergebruik
- Zomergebruik

Het verwarmen van het voertuig is alleen mogelijk met de gebruikswijze "Winter". Bij de gebruikswijze "Zomer" wordt alleen het water in de boiler verwarmd. Het verwarmen van het voertuig is bij deze gebruikswijze niet mogelijk.

Gebruikswijze instellen:

- Gebruikswijze instellen met de draaischakelaar (Afb. 168,3).

De spanningsvoorziening van de verwarming kan via de hoofdschakelaar 12 V niet worden onderbroken.

Variant: Verwarming met gasgebruik

De verwarming wordt uitsluitend met gas gebruikt.

Wintergebruik

De verwarming kiest naargelang de gewenste ruimtetemperatuur zelfstandig het vereiste branderniveau. Als de gewenste ruimtetemperatuur is bereikt, schakelt de brander uit. De ruimtetemperatuur wordt gemeten met de temperatuursensor naast het paneel. Bij gebruikswijze "Verwarming en boiler" (Afb. 168,6) wordt ook het water in de boiler opgewarmd. De verwarming kan in de gebruikswijze "Verwarming zonder boiler" (Afb. 168,5) met lege boiler werken.

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/Boiler" openen.
- Temperatuurdraaiknop (Afb. 168,1) op het bedieningspaneel instellen op de gewenste verwarmingsstand.
- Draaischakelaar (Afb. 168,3) op wintergebruik "Verwarming zonder boiler" (Afb. 168,5) of op wintergebruik "Verwarming en boiler" (Afb. 168,6) instellen.

De circulatieluchtventilator schakelt automatisch in, als de verwarming in gebruik wordt genomen.

- Uitschakelen:*
- Draaischakelaar (Afb. 168,3) op "O" (Afb. 168,4) zetten.
 - Gasafsluitkraan "Verwarming/boiler" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Na uitschakelen van de verwarming kan de circulatieluchtventilator nalopen om de restwarmte te verbruiken.

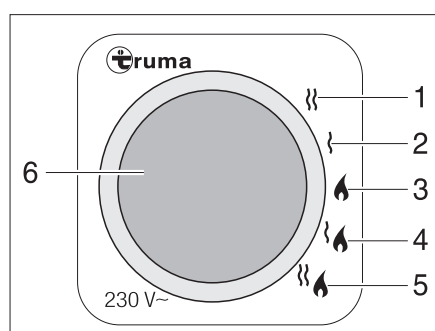
Zomergebruik

Het verwarmen van het voertuig is in de gebruikswijze "Zomer" niet mogelijk. Bij deze gebruikswijze wordt alleen het water in de boiler verhit.

Variant: Verwarming met gas- en 230-V-elektragebruik

- ▷ Het 230-V-elektragebruik is alleen mogelijk, als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De capaciteitsstand bij het 230-V-elektragebruik zo kiezen dat deze met de beveiliging van de 230-V-aansluiting overeenkomt (900 W bij 3,9-A-zekering, 1800 W bij 7,8-A-zekering).
- ▷ Als de verwarming bij het bedieningspaneel op zomergebruik is gezet en de energiekeuzeschakelaar op gemengd gebruik wordt gezet, werkt de verwarming toch alleen in het 230-V-gebruik. De gasbrander wordt niet ingeschakeld.

- 1 230-V-elektragebruik (1800 W)
- 2 230-V-elektragebruik (900 W)
- 3 Gasgebruik
- 4 Gas- en 230-V-elektragebruik (900 W)
- 5 Gas- en 230-V-elektragebruik (1800 W)
- 6 Geel controlelicht "230-V-elektragebruik"

Afb. 169 Energiekeuzeschakelaar voor verwarming/boiler

De verwarming kan met de volgende energiesoorten worden gebruikt:

- Gasgebruik (Afb. 169,3)
- 230-V-elektragebruik met de capaciteitsstanden 900 W (Afb. 169,2) of 1800 W (Afb. 169,1)
- Gasgebruik en 230-V-elektragebruik (gemengd gebruik) met de capaciteitsstanden 900 W (Afb. 169,4) of 1800 W (Afb. 169,5)

De combinatie gasgebruik en 230-V-elektragebruik verkort de opwarmtijd (alleen mogelijk als de verwarming bij het bedieningspaneel (Afb. 168) op wintergebruik is gezet).

Als het 230-V-elektragebruik is gekozen, brandt het gele controlelicht (Afb. 169,6).

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Gasverwarming".
- ▷ Verdere informatie voor de bediening van de boiler zie sectie "Boiler".

10.2.5 Warmwaterverwarming Alde

- ▷ Warmwaterverwarming nooit zonder verwarmingsvloeistof gebruiken. Letten op instructies uit hoofdstuk 13.
- ▷ Nooit gaten in de vloer boren. Daardoor kunnen de warmwaterbuizen beschadigd raken.
- ▷ De ruimte boven en achter de verwarming niet als opbergruimte gebruiken.

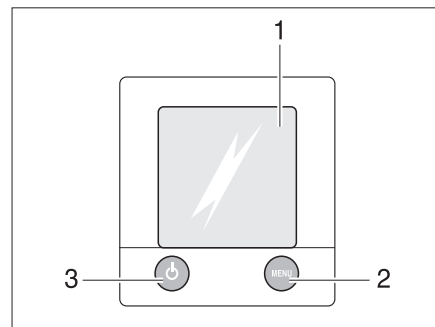
- ▷ Als de warmwaterverwarming in gebruik is, moet altijd de circulatiepomp aangeschakeld zijn.
- ▷ Na het eerste verwarmen adviseren wij om het verwarmingssysteem te ont-luchten en het glycolgehalte te controleren. Letten op instructies uit hoofdstuk 13.
- ▷ Als de verwarming wordt ingeschakeld, start deze met de als laatste gebruikte instellingen.
- ▷ Meer informatie vindt u in de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant. Zie voor het onderhoud de instructies in hoofdstuk 13.
- ▷ Verdere informatie voor de bediening van de boiler zie sectie "Boiler".

De warmwaterverwarming is onder in de kledingkast ingebouwd.

Bedieningspaneel

Het bedieningspaneel bestaat uit twee gedeeltes:

- Display (touchscreen)
- Bedieningstoetsen

- 1 Display (touchscreen)
- 2 Toets "Menu"
- 3 Toets "Aan/uit"

Afb. 170 Bedieningspaneel voor warmwaterverwarming

- ▷ Als er geen toets wordt ingedrukt, schakelt het bedieningspaneel na twee minuten automatisch in ruststand.
- ▷ Wijzigingen aan de instellingen worden na 10 seconden automatisch opgeslagen.

Bedieningstoetsen

De bedieningstoetsen hebben de volgende functies:

Pos. in Afb. 170	Toets	Functie
2	MENU	Instelmenu openen
3		Verwarming activeren

Display

Het display (Afb. 170,1) is als contactvlak (touchscreen) ontworpen. Het aanraken van symbolen roept de bijbehorende functie op.

Startscherm

Na het inschakelen van de verwarming verschijnt het startscherm op het display. Het startscherm bevat de volgende informatie:

Symbol	Betekenis
	Dit symbool verschijnt als de circulatiepomp geactiveerd is
	Dit symbool verschijnt als een omschakelinstallatie voor gasflessen geactiveerd is
	Dit symbool verschijnt als een spanning van 230 V aan de verwarming voorhanden is
	Naast dit symbool wordt de binnentemperatuur weergegeven
	Naast dit symbool wordt de buitentemperatuur weergegeven voor zover een buitensensor gemonteerd is

Instelmenu

De toets "MENU" roept het instelmenu op. De betekenis van de verschillende symbolen is in de volgende tabel beschreven.

Via de symbolen "+" of "-" kunnen waarden verhoogd of verlaagd worden.

Symbol	Betekenis
	Gewenste temperatuur van +5 tot +30 °C instellen
	Watertemperatuur in de boiler instellen
	Verwarmingsvermogen in het elektragebruik instellen
	Functie "Verwarmen in het gasgebruik" activeren
	Vrijschakelmenu voor de gereedschapmenu's oproepen

Verwarming naar standaardinstelling resetten:

- Toets "MENU" 15 seconden ingedrukt houden.

Gereedschapmenu's

Via de gereedschapmenu's kunnen de verschillende functies van de verwarming opgeroepen en ingesteld worden. De pijlsymbolen dienen voor het wisselen tussen de menu's. De betekenis van de verschillende functies is in de gebruiksaanwijzing van de fabrikant beschreven.

Pompsnelheid instellen:

- Toets "MENU" indrukken.
- Op het symbool "" drukken.
- Op het symbool "" drukken.
- Met de pijl omlaag bladeren.
- Op het symbool "" drukken.
- Toets "+" indrukken tot het gewenste niveau is bereikt.
- Met de toets "OK" de invoer bevestigen.

Gebruikswijze instellen

De warmwaterverwarming kan met de volgende energiebronnen worden gebruikt:

- Gasgebruik
- 230-V-elektragebruik
- Gas- en 230-V-elektragebruik

De gebruikswijze wordt via het bedieningspaneel geselecteerd.

Gasgebruik kiezen:

- Toets "On" naast het symbool "⏻" indrukken. Het gasgebruik wordt geactiveerd.

230-V-elektragebruik kiezen:

- Toets "+" naast het symbool "⚡" indrukken tot het gewenste verwarmingsvermogen bereikt is.

- ▷ De capaciteitsstand bij het 230-V-elektragebruik zo kiezen dat deze met de beveiliging van de 230-V-aansluiting overeenkomt:

Stand 1 (1050 W) bij 6 A

Stand 2 (2100 W) bij 10 A

Stand 3 (3150 W) bij 16 A

Gas- en 230-V-elektragebruik kiezen:

- Op het bedieningspaneel zowel gasgebruik als 230-V-elektragebruik selecteren.

- ▷ Wanneer gas- en 230-V-elektragebruik wordt geselecteerd en het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten, werkt de warmwaterverwarming in eerste instantie alleen met 230-V-elektragebruik. Pas als de verwarmingscapaciteit niet meer voldoende is, wordt het gasgebruik automatisch ingeschakeld.
- ▷ Het gasgebruik is alleen mogelijk als de hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan geopend zijn.
- ▷ Het 230-V-elektragebruik is alleen mogelijk, als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten.

Als de verwarming wordt ingeschakeld, start deze met de als laatste ingestelde gebruikswijze.

Verwarming inschakelen:

- Toets "⏻" indrukken. Het startscherm verschijnt op het display. De verwarming start automatisch.

Verwarming uitschakelen:

- Toets "⏻" indrukken. De verwarming schakelt uit.

Schakelaar voor waterpomp

De schakelaar voor de waterpomp bevindt zich onder de bestuurdersstoel.

- ▷ Het in- en uitschakelen geldt uitsluitend voor IVECO-voertuigen.

Inschakelen:

- Wipschakelaar bovenaan indrukken: de waterpomp is ingeschakeld.

Uitschakelen:

- Wipschakelaar onderaan indrukken "⏻": de waterpomp is uitgeschakeld.

Warmtewisselaar Alde

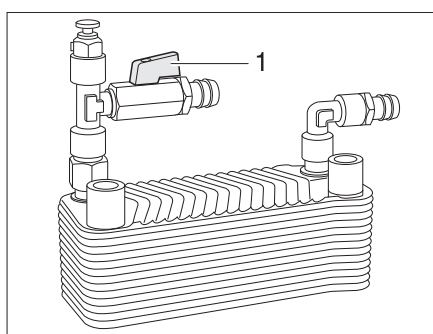
- ▷ De warmtewisselaar functioneert alleen als de voertuigmotor draait.
- ▷ Als de warmtewisselaar niet wordt gebruikt (bijv. in de zomer), de warmtewisselaar met de afsluitkraan afsluiten.

Met de warmtewisselaar kan de woonruimte van het voertuig tijdens de rit worden verwarmd, zonder de warmwaterverwarming van de woonruimte in gebruik te nemen.

De warmtewisselaar is op het koelcircuit van de voertuigmotor aangesloten en heeft zo dezelfde functie als de verwarming van het voertuig.

De verwarmingscapaciteit wordt via de verwarmingsregeling van de woonruimte ingesteld.

De afsluitkraan voor de warmtewisselaar bevindt zich direct aan de warmtewisselaar.

Afb. 171 Warmtewisselaar Alde

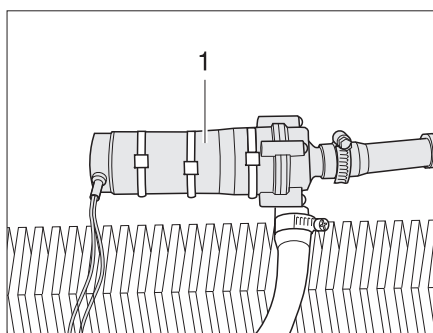
Aanzetten: ■ Greep (Afb. 171,1) van de afsluitkraan parallel aan de buisleiding zetten.

Afsluiten: ■ Greep (Afb. 171,1) van de afsluitkraan dwars op de buisleiding zetten.

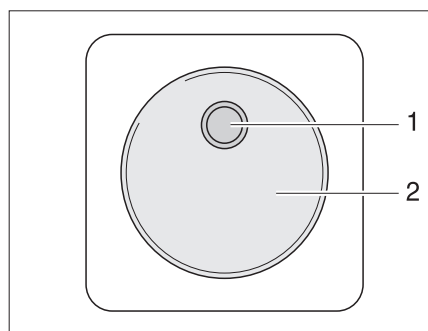
Extra circulatiepomp Alde

- ▷ De extra circulatiepomp functioneert alleen als de warmtewisselaar is ingebouwd en ingeschakeld en de warmwaterverwarming werkt.

Afb. 172 Extra circulatiepomp

Afb. 173 Bedieningschakelaar extra circulatiepomp

Via de extra circulatiepomp (Afb. 172,1) kan de motor van het voertuig bij stilstand worden verwarmd.

De extra circulatiepomp is op het koelcircuit van de voertuigmotor aangesloten en heeft zo dezelfde functie als een motorverwarming.

De schakelaar (Afb. 173,2) voor de extra circulatiepomp bevindt zich naast het bedieningspaneel van de warmwaterverwarming. Het gele controlelicht (Afb. 173,1) brandt als de pomp in gebruik is.

Toerental van de circulatiepomp instellen

- ▷ Stand 2 = normale stand
- ▷ Stand 5 = ontluchten

Capaciteit instellen:

- De stelschroef van de pomp op stand 2 zetten.
- Om de pomp te ontluchten de stelschroef op stand 5 zetten.

230-V-circulatiepomp

Afhankelijk van de uitrusting heeft de warmwaterverwarming een extra 230-V-circulatiepomp.

Als het voertuig aan de 230-V-voorziening is aangesloten, kan naar het grotere vermogen van de 230-V-circulatiepomp worden omgeschakeld.

Het omschakelen tussen de 12-V-circulatiepomp en de 230-V-circulatiepomp verloopt via het bedieningspaneel van de warmwaterverwarming.

10.2.6 Extra warmtewisselaar Arizona

- ▶ De extra warmtewisselaar niet aan tankstations gebruiken. Explosiegevaar!

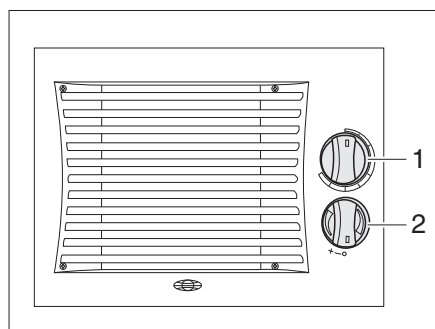

- ▷ De ventilator aan de extra warmtewisselaar kan als ventilatie worden gebruikt.
- ▷ De verwarmingscapaciteit wordt traploos ingesteld.

De extra warmtewisselaar is ingebouwd in de zitkist.

Met de extra warmtewisselaar kan de woonruimte van het voertuig tijdens de rit extra worden verwarmd.

De extra warmtewisselaar is in het verwarmingscircuit van het basisvoertuig geïntegreerd en daarom alleen in gebruik als de voertuigmotor draait.

Afb. 174 Bedieningselementen extra warmtewisselaar

Inschakelen:

- De draairegelaar (Afb. 174,1) van de doorstromingsregelaar tot de gewenste positie draaien. Het watercircuit is open.
- De ventilatorschakelaar (Afb. 174,2) van de circulatieluchtventilator met de klok mee draaien.

Uitschakelen:

- De ventilatorschakelaar (Afb. 174,2) op "O" draaien.
- De draaieregelaar (Afb. 174,1) van de doorstromingsregelaar volledig terugdraaien.

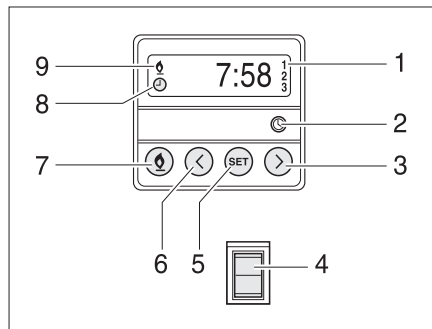
10.2.7 Standverwarming

- ▶ De standverwarming niet gebruiken in gesloten ruimten. Verstikkingsgevaar!
- ▶ De standverwarming niet gebruiken op tankstations. Explosiegevaar!

Met de standverwarming kunnen het interieur en de motor worden verwarmd. De verwarming van de motor kan worden uitgeschakeld.

De standverwarming kan handmatig of door een tijdschakeling in- en uitgeschakeld worden. Het tijdstip waarop de verwarming moet aanslaan kan nauwkeurig worden ingesteld, variërend van 1 minuut tot 24 uur. De programmering van 3 schakeltijden is mogelijk, hiervan kan er echter slechts een worden geactiveerd. De maximale inschakelduur bedraagt 60 minuten.

Afb. 175 Bedieningspaneel voor standverwarming

Handmatig inschakelen:

- Toets (Afb. 175,7) indrukken. De verwarming wordt door het symbool (Afb. 175,9) getoond. De ventilator wordt pas ingeschakeld bij een koelwatertemperatuur van 30 °C.

Handmatig uitschakelen:

- Toets (Afb. 175,7) indrukken. Het symbool (Afb. 175,9) gaat uit.

Motorverwarming inschakelen:

- Schakelaar (Afb. 175,4) beneden indrukken. Motor wordt voorverwarmd. De ventilator wordt meteen ingeschakeld.

Motorverwarming uitschakelen:

- Schakelaar (Afb. 175,4) boven indrukken. Motor blijft koud.

Tijd instellen:

- Toets (Afb. 175,2) indrukken. De tijdsinstelling wordt door het symbool (Afb. 175,8) getoond.
- Met de toetsen (Afb. 175,3 en 6) de tijd instellen.

Begin verwarming programmeren:

- Toets (Afb. 175,5) indrukken.
- Binnen 10 seconden met de toetsen (Afb. 175,3 en 6) de inschakeltijd instellen.

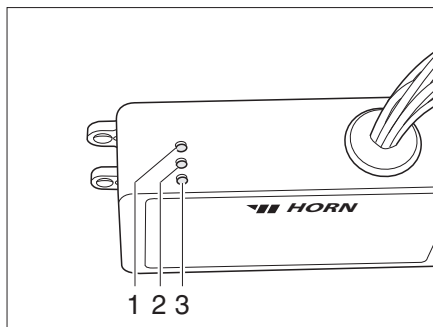
Geprogrammeerde inschakeltijd selecteren:

- Toets (Afb. 175,5) indrukken tot het gewenste programmanummer (Afb. 175,1) op het display verschijnt.

10.2.8 Verwarming voor afvalwatertank en afvalwaterleidingen (Winter-Comfort-pakket)

Ter voorkoming van bevriezing van de afvalwaterinstallatie, kunnen de afvalwatertank en de afvalwaterleidingen gescheiden van elkaar, elektrisch worden verwarmd.

Als de verwarming ingeschakeld is, bewaken temperatuursensoren de temperatuur bij de afvalwatertank en de afvalwaterleidingen. Als de temperatuur onder de 5 °C komt, worden de verwarmingselementen ingeschakeld en de afvalwatertank en afvalwaterleidingen verwarmd. Als de temperatuur boven een bepaalde waarde komt, worden de verwarmingselementen weer uitgeschakeld.

Afb. 176 Regelapparaat

Het regelapparaat (Afb. 176) is in de kledingkast aangebracht. De controlelichten op het regelapparaat hebben de volgende betekenis:

- Controlelicht (Afb. 176,2) licht groen op: Regeling is bedrijfsklaar.
- Controlelicht (Afb. 176,1) licht rood op: Afvalwatertank wordt verwarmd.
- Controlelicht (Afb. 176,3) licht rood op: Afvalwaterleidingen worden verwarmd.

Voor het in- en uitschakelen de wipschakelaar op het paneel gebruiken.

10.2.9 Elektrische vloerverwarming

- ▶ Bij modellen met elektrische vloerverwarming mogen in geen geval gaten in de vloer geboord of schroeven ingedraaid worden. Let op met puntige voorwerpen. Gevaar voor een stroomschok of kortsluiting door beschadiging van een verwarmingsdraad.

- ▷ De regelaar niet afdekken. Gevaar voor oververhitting!

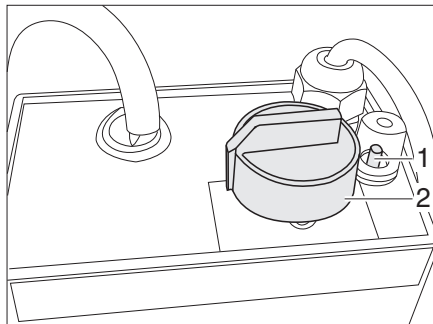
- ▷ De elektrische vloerverwarming werkt alleen als het voertuig aan de 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De capaciteit van de elektrische vloerverwarming is niet voldoende om de woonruimte te verwarmen.

De regelaar voor de elektrische vloerverwarming is in de kledingkast ingebouwd.

Standen

De elektrische vloerverwarming heeft vier standen:

- 0 "Uit"
- 20 V "Lage verwarmingsstand"
- 22 V "Middelste verwarmingsstand"
- 24 V "Hoogste verwarmingsstand"

Afb. 177 Regelaar voor de elektrische vloerverwarming

- Inschakelen:**
- Het voertuig op de 230-V-voorziening aansluiten (zie sectie 9.9.1).
 - De draairegelaar (Afb. 177,2) in de gewenste verwarmingsstand draaien.

- Uitschakelen:**
- De draairegelaar (Afb. 177,2) op de stand "0" zetten.

Na het uitschakelen blijft de vloer nog een tijdje warm door restwarmte.

Als de regelaar overbelast wordt, spreekt de overbelastingsbeveiliging aan. De pen (Afb. 177,1) springt eruit.

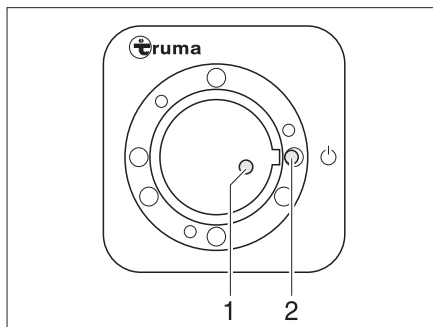
- Overbelastingsbeveiliging inschakelen:**
- De pen (Afb. 177,1) aan de overbelastingsbeveiliging indrukken als de regelaar is afgekoeld.

10.3 Klimaatregeling

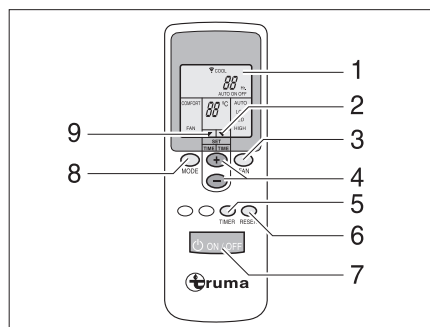
10.3.1 Truma

- ▷ De klimaatregeling is uitsluitend ingebouwd in voertuigen met dubbele bodem.
- ▷ De klimaatregeling is alleen actief, als het voertuig op een 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De externe 230-V-voorziening moet met tenminste 3 A zijn beveiligd. Anders is een reglementair gebruik van de klimaatregeling niet mogelijk.

Afb. 178 Ontvanger

Afb. 179 Afstandsbediening

Voor het uitvoeren van de aparte schakelcommando's de afstandsbediening altijd op de ontvanger richten.

Inschakelen:

- Voertuig aan de 230-V-voorziening aansluiten. De klimaatregeling is bedrijfsklaar.
- Aan de schakelaar (Afb. 179,7) de afstandsbediening inschakelen. Het groene controlelicht (Afb. 178,1) geeft het koelbedrijf weer.
- De gewenste gebruikswijze met de toets (Afb. 179,8) instellen.
 - "FAN": Alleen ventilatie zonder koeling.
 - "COMFORT": Koeling. Het vermogen van de ventilator en de ruimtetemperatuur kunnen individueel worden ingesteld. Het groene controlelicht in de ontvanger signaleert het gebruik van de compressor en daarmee het koelbedrijf.
- Indien nodig met de toetsen (Afb. 179,3 en 4) het gewenste vermogen van de ventilator en de ruimtetemperatuur instellen. De pijl (Afb. 179,9) geeft de geselecteerde instelmodus weer.

Als de op de afstandsbediening ingestelde temperatuur bereikt is, gaat het groene controlelicht uit, de compressor schakelt uit en de circulatieluchtventilator draait verder.

- ▷ Op de ontvanger bevindt zich een extra toetsschakelaar (Afb. 178,2) waarmee de klimaatregeling ook zonder afstandsbediening kan worden uit- of ingeschakeld. Als de klimaatregeling via deze toetsschakelaar wordt ingeschakeld, dan wordt automatisch de laatste op de afstandsbediening ingestelde gebruikswijze geselecteerd.

Uitschakelen:

- Voor het uitschakelen de toets (Afb. 179,7) op de afstandsbediening opnieuw indrukken.
- ▷ Tijdens het koelen ontstaat condens op de verdamper. Stel het voertuig zo op, dat het horizontaal staat. Zo kan optredende condens weglopen. Neem de aparte gebruiksaanwijzing van de klimaatregeling in acht.

- ▷ Droog de verdamper door de klimaatregeling ca. 5 tot 10 minuten op de standen "FAN" en "HIGH" te zetten om bacteriegroei in de condens te voorkomen.

Timer

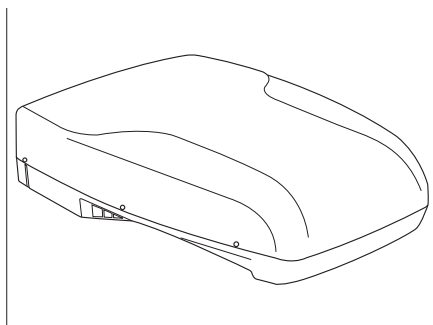
Met de geïntegreerde schakelklok kan de klimaatregeling vanaf de actuele tijd tot max. 15 uur van tevoren automatisch worden in- of uitgeschakeld. Een voorprogrammering op een bepaalde tijd is niet mogelijk.

- Voor het programmeren de klimaatregeling met de toets (Afb. 179,7) op de afstandsbediening inschakelen.
- Met de toetsen (Afb. 179,8, 3 en 4) de gewenste gebruikswijze en ruimtetemperatuur instellen.
- Met de toets (Afb. 179,5) de gewenste functie (Afb. 179,1) selecteren:
 - "ON": Inschakelen
 - "OFF": Uitschakelen
- Met de toetsen (Afb. 179,4) de gewenste schakeltijd kiezen (1 tot 15 uur). De pijl (Afb. 179,2) knippert en geeft de instelmodus weer.
- Als "ON" (Inschakelen) is geselecteerd, moet de klimaatregeling na het instellen met de afstandsbediening weer worden uitgeschakeld. Het controlelicht in de ontvanger knippert en bevestigt de programmering.
- Als "OFF" (Uitschakelen) is geselecteerd, knippert het controlelicht in de ontvanger en bevestigt de programmering. De klimaatregeling met de afstandsbediening **niet uitschakelen**.

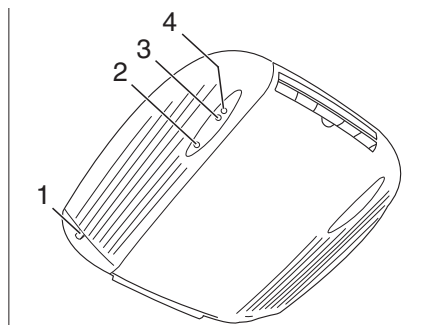

- ▷ Voor het sparen van de accu's in de afstandsbediening kan na de "OFF"-programmering de infraroodzender met de hand afgedekt en vervolgens de afstandsbediening worden uitgeschakeld. Zo wordt er geen signaal naar de ontvanger overgebracht en blijft de programmering bestaan.
- ▷ Met de toets (Afb. 179,6) worden de instellingen van de afstandsbediening meermaals naar de ontvanger gezonden.
- ▷ Verdere informatie ontlenuen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

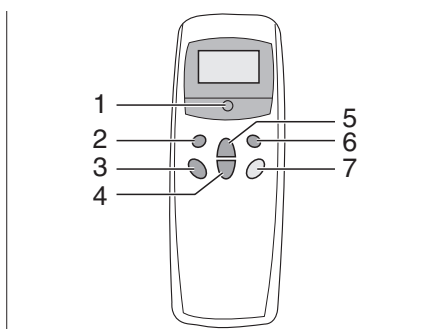
10.3.2 Klimaatregeling (Teleco)

Afb. 180 Dakaanzicht

Afb. 181 Binnenaanzicht

Afb. 182 Afstandsbediening

De klimaatregeling is op het dak van het voertuig aangebracht. De afstandsbediening (Afb. 182) voor de klimaatregeling bevindt zich in de keuken.

Inschakelen:

- Voertuig op de 230-V-voorziening aansluiten. De klimaatregeling is bedrijfsklaar. De rode LED (Afb. 181,2) brandt.
- Met de schakelaar (Afb. 182,5) de afstandsbediening inschakelen.
- De gewenste gebruikswijze met de toets (Afb. 182,1) instellen. Het groene controlelicht (Afb. 181,3) geeft koeling aan, het rode controlelicht (Afb. 181,4) verwarming.
 - "KOELING"
 - "AUTOMATISCH"
 - "VERWARMING"
- Indien nodig met de toetsen (Afb. 182,3 en 4) de gewenste ventilatorcapaciteit en ruimtetemperatuur instellen.

Uitschakelen:

- Om uit te schakelen de toets (Afb. 182,5) op de afstandsbediening opnieuw indrukken.

10.4 Boiler

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Bij het tanken, op veerboten en in de garage de boiler nooit op gas laten werken. Explosiegevaar!
- ▶ In gesloten ruimtes (bijv. garages) de boiler nooit op gas laten werken. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!
- ▶ Het water in de boiler kan tot 65 °C worden verwarmd. Gevaar voor brandwonden!

- ▷ Boiler nooit aanzetten zonder waterinhoud.
- ▷ Boiler bij vorstgevaar leegmaken, als de boiler niet in gebruik is.
- ▷ Boiler uitsluitend met maximale temperatuurinstelling gebruiken als er veel warm water nodig is. Hierdoor wordt de boiler beschermd tegen verkalking.

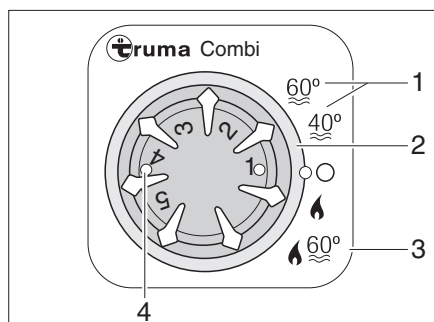
- ▷ Dethleffs adviseert het water uit de boiler niet als drinkwater te gebruiken.

10.4.1 Modeluitvoeringen met gasafvoerschoorsteen aan de rechter voertuigkant

- ▶ Als de voortent is opgebouwd en de boiler in gasgebruik is ingeschakeld, kunnen de afvoergassen van de boiler zich ophopen in de ruimte van de voortent. Verstikkingsgevaar! Zorgen voor een toereikende ventilatie.

10.4.2 Boiler Truma Combi

- 1 Zomergebruik watertemperatuur 40 °C of 60 °C
- 2 Draaischakelaar
- 3 Wintergebruik "Verwarming en boiler"
- 4 Controlelamp geel/rood:
brandt geel = "Boiler opwarmfase"
knippert/brandt rood = "Storing"

Afb. 183 Bedieningseenheid voor verwarming/boiler

De boiler is geïntegreerd in de verwarming en is gasegestookt. De boiler wordt ingeschakeld op de bedieningseenheid (Afb. 183) met de draaischakelaar (Afb. 183,2). Bij wintergebruik "Verwarming en boiler" (Afb. 183,3) wordt bij het inschakelen van de verwarming automatisch ook het water in de boiler verwarmd. Wanneer de verwarming bij het bereiken van de gewenste kamertemperatuur uitschakelt, verwarmt de boiler door tot de ingestelde watertemperatuur is bereikt.

Bij zomergebruik (Afb. 183,1) wordt uitsluitend het water in de boiler tot 40 °C of 60 °C verwarmd. Het water wordt in ca. 25 minuten tot 60 °C verwarmd. De gele controlelamp (Afb. 183,4) brandt tijdens de opwarmfase van de boiler.

De voeding voor het toestel kan niet met de 12 V-hoofdschakelaar worden onderbroken. Bij een storing gaat de rode controlelamp (Afb. 183,4) op de bedieningseenheid branden (zie hoofdstuk 14).

Veiligheids-/aftapventiel

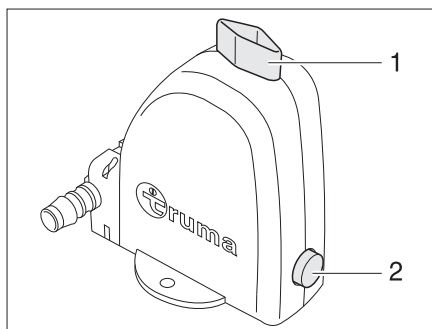

De boiler is voorzien van een veiligheids-/aftapventiel (Afb. 184). Het veiligheids-/aftapventiel voorkomt dat het water in de boiler bevroert wanneer bij vorst de verwarming niet is ingeschakeld.

- ▷ Open het veiligheids-/aftapventiel en maak de boiler leeg wanneer het voertuig lange tijd niet wordt gebruikt.
- ▷ Bij temperaturen onder ca. 3 °C opent het veiligheids-/aftapventiel vanzelf. Schakel voor het vullen van de boiler de verwarming in en wacht tot de temperatuur van het veiligheids-/aftapventiel boven ca. 7 °C komt. Pas dan kan het veiligheids-/aftapventiel weer worden gesloten.
- ▷ De waterpomp en de waterarmaturen worden niet door het veiligheids-/aftapventiel beschermd tegen bevriezing.

- ▷ De aftapaansluiting van het veiligheids-/aftapventiel moet altijd vrij zijn van vuil (b.v. bladeren, ijs).

Afb. 184 Veiligheids-/aftapventiel van de boiler

Wintergebruik

Bij wintergebruik is in de schakelaarstand "Verwarming en boiler" de boiler reeds uitgeschakeld.

Zomergebruik

Bij zomergebruik kan het water tot 40 °C of 60 °C worden verwarmd.

Inschakelen:

- Open de hoofdafsluitkraan van de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/boiler".
- Zet op de bedieningseenheid (Afb. 183) de draaischakelaar (Afb. 183,2) op "Zomergebruik" (Afb. 183,1).

De gele controlelamp (Afb. 183,4) brandt tijdens de opwarmfase. Bij het bereiken van de ingestelde watertemperatuur is de opwarmfase beëindigd en gaat de gele controlelamp uit.

Uitschakelen:

- Zet op de bedieningseenheid (Afb. 183) de draaischakelaar (Afb. 183,2) op "O".
- Sluit de gasafsluitkraan "Verwarming/boiler" en de hoofdafsluitkraan van de gasfles.

Boiler vullen/leegmaken

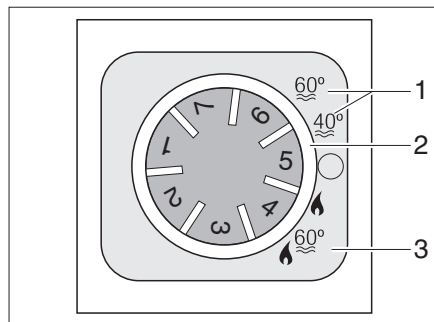
De boiler wordt uit de watertank van water voorzien.

Boiler met water vullen:

- 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.
- Veiligheids-/aftapventiel sluiten. Hiervoor de draaiknop (Afb. 184,1) dwars ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien en de drukknop (Afb. 184,2) indrukken.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtbelletjes uit de waterkranen stroomt. Alleen zo is gegarandeerd dat de boiler met water is gevuld.
- Alle waterkranen sluiten.

Boiler leegmaken:

- Op het bedieningspaneel (Afb. 183) de draaischakelaar (Afb. 183,2) op "O" zetten.
 - Het veiligheids-/aftapventiel openen. Hiervoor de draaiknop (Afb. 184,1) parallel ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien. De draaiknop (Afb. 184,2) springt naar buiten. De boiler wordt via het veiligheids-/aftapventiel naar buiten toe afgetapt.
 - Controleren, of het water uit de boiler volledig wegloopt (ca. 10 liter).
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Boiler".

10.4.3**Boiler Trumatic C**

- 1 Zomergebruik watertemperatuur 40 °C of 60 °C
- 2 Draaischakelaar
- 3 Wintergebruik "Verwarming en boiler"

Afb. 185 Bedieningspaneel voor verwarming/boiler

De boiler is in de verwarming geïntegreerd en wordt met gas (gasgebruik) resp. met gas en/of stroom (gas- en 230-V-elektragebruik) gebruikt. De boiler wordt ingeschakeld op het bedieningspaneel (Afb. 185) met de draaischakelaar (Afb. 185,2). Op de energiekeuzeschakelaar (Afb. 187) wordt de energiesoort ingesteld (gas- en 230-V-elektragebruik).

Bij wintergebruik "Verwarming en boiler" (Afb. 185,3) wordt bij het aanzetten van de verwarming automatisch ook het water in de boiler verhit. Als de verwarming bij het bereiken van de gewenste ruimtetemperatuur uitschakelt, dan verhit de boiler verder tot de watertemperatuur is bereikt.

Bij zomergebruik (Afb. 185,1) wordt alleen het water in de boiler tot 40 °C of 60 °C verwarmd. Het water wordt in ca. 1 uur tot 60 °C verhit. Het gele controlelicht licht op tijdens de opwarmfase van de boiler.

De spanning voor het apparaat en het veiligheids-/aftapventiel kan niet met de hoofdschakelaar 12 V worden onderbroken. Al naargelang het model licht bij storing het rode controlelicht op het bedieningspaneel voor verwarming/boiler Trumatic C op (zie hoofdstuk 15).

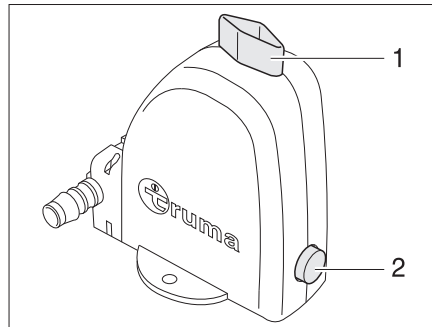
Veiligheids-/aftapventiel

De boiler is uitgerust met een veiligheids-/aftapventiel (Afb. 186). Het veiligheids-/aftapventiel voorkomt, dat het water in de boiler bevroest als bij vorst de verwarming niet is ingeschakeld.

- ▷ Bij gesloten veiligheids-/aftapventiel vloeit er een geringe elektrische stroom, die de woonruimteaccu extra belast. Daarom de accuspanning dagelijks controleren op het paneel. Als de accuspanning onder de 10,8 V daalt, kan de werking van het veiligheids-/aftapventiel niet meer worden gegarandeerd.
- ▷ Veiligheids-/aftapventiel openen en de boiler leegmaken, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.
- ▷ Bij temperaturen onder 8 °C gaat het veiligheids-/aftapventiel automatisch open. Daarom voor het vullen van de boiler de verwarming inschakelen en wachten tot de temperatuur in de woonruimte boven 8 °C ligt.
- ▷ De waterpomp en de waterarmaturen zijn niet tegen vorst beschermd door het veiligheids-/aftapventiel.

- ▷ De aftapaansluiting van het veiligheids-/aftapventiel moet altijd vrij van verontreinigingen (bijv. bladeren, ijs) zijn.

Afb. 186 Veiligheids-/aftapventiel van de boiler - geopende stand

Variant: Boiler met gasgebruik

De boiler werkt alleen op gas.

Wintergebruik

Bij wintergebruik is in de schakelaarstand "Verwarming en boiler" de boiler reeds uitgeschakeld.

Zomergebruik

Bij zomergebruik kan het water tot 40 °C of 60 °C worden verwarmd.

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/Boiler" openen.
- Op het bedieningspaneel (Afb. 185) de draaischakelaar (Afb. 185,2) op "Zomergebruik" (Afb. 185,1) zetten.

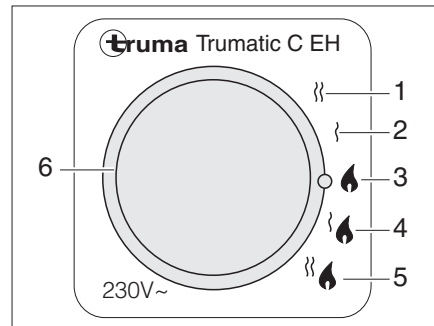
Het gele controlelicht licht op tijdens de opwarmfase. Bij het bereiken van de ingestelde watertemperatuur is de opwarmfase beëindigd en het gele controlelicht gaat uit.

Uitschakelen:

- Op het bedieningspaneel (Afb. 185) de draaischakelaar (Afb. 185,2) op "O" zetten.
- Gasafsluitkraan "Verwarming/boiler" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Variant: Boiler met gas- en 230-V-elektragebruik

- ▷ Het 230-V-elektragebruik is alleen mogelijk, als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De capaciteitsstand bij het 230-V-elektragebruik zo kiezen dat deze met de beveiliging van de 230-V-aansluiting overeenkomt (900 W bij 3,9-A-zekering, 1800 W bij 7,8-A-zekering).
- ▷ Als de boiler bij het bedieningspaneel op zomergebruik is gezet en de energiekeuzeschakelaar op gemengd gebruik wordt gezet, werkt de boiler toch alleen in het 230-V-gebruik. De gasbrander wordt niet ingeschakeld.

- 1 230-V-elektragebruik (1800 W)
- 2 230-V-elektragebruik (900 W)
- 3 Gasgebruik
- 4 Gas- en 230-V-elektragebruik (900 W)
- 5 Gas- en 230-V-elektragebruik (1800 W)
- 6 Geel controlelicht "230-V-elektragebruik"

Afb. 187 Energiekeuzeschakelaar voor verwarming/boiler

De boiler kan met verschillende energiesoorten worden gebruikt:

- Gasgebruik (Afb. 187,3)
- 230-V-elektragebruik met de capaciteitsstanden 900 W (Afb. 187,2) of 1800 W (Afb. 187,1)
- Gasgebruik en 230-V-elektragebruik (gemengd gebruik) met de capaciteitsstanden 900 W (Afb. 187,4) of 1800 W (Afb. 187,5)

De combinatie gasgebruik en 230-V-elektragebruik verkort de opwarmtijd (alleen mogelijk als de boiler bij het bedieningspaneel (Afb. 185) op wintergebruik is gezet).

Als het 230-V-elektragebruik is gekozen, brandt het gele controlelicht (Afb. 187,6).

Boiler vullen/leegmaken

De boiler wordt uit de watertank van water voorzien.

Boiler met water vullen:

- 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.
- Veiligheids-/aftapventiel sluiten. Hiervoor de trekschakelaar (Afb. 186,1) naar boven trekken.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtbellen uit de waterkranen stroomt. Alleen zo is gegarandeerd dat de boiler met water is gevuld.
- Alle waterkranen sluiten.

Boiler leegmaken:

- Op het bedieningspaneel (Afb. 185) de draaischakelaar (Afb. 185,2) op "O" zetten.
- Het veiligheids-/aftapventiel openen. Daarvoor de trekschakelaar (Afb. 186,1) naar beneden duwen. De boiler wordt via het veiligheids-/aftapventiel naar buiten toe afgetapt.
- Controleren, of het water uit de boiler volledig wegloopt (ca. 12,5 liter).

- ▷ Door de zuigende werking kan een deel van de watervoorraad uit de leidingen en de watertank weglopen. De waterinstallatie wordt echter niet volledig geleegd.
- ▷ Verdere informatie ontlene aan de aparte gebruiksaanwijzing "Boiler".

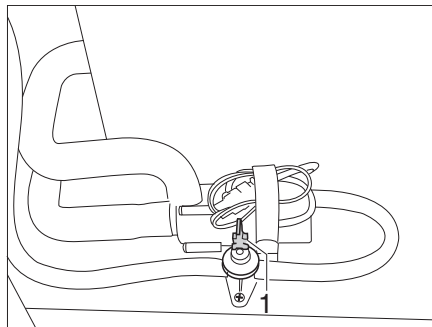
10.4.4 Boiler Alde

Boiler inschakelen/ uitschakelen

De boiler is in de warmwaterverwarming geïntegreerd. Een afzonderlijke bediening is niet mogelijk. Voor de bediening van de warmwaterverwarming zie sectie 10.2.5.

Boiler vullen/leegmaken

De boiler wordt uit de watertank van water voorzien.

Afb. 188 Aftapkraan

Boiler met water vullen:

- Aftapkraan sluiten. Daarvoor kiphendel (Afb. 188,1) horizontaal zetten.
- 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtbelletjes uit de waterkranen stroomt. Alleen zo is gegarandeerd dat de boiler met water is gevuld.
- Alle waterkranen sluiten.

Boiler leegmaken:

- Boiler uitschakelen.
- Alle waterkranen openzetten en in de middelste stand zetten.
- Aftapkraan (Afb. 188) openen. Daarvoor kiphendel (Afb. 188,1) verticaal zetten. De boiler wordt via de aftapkraan naar buiten geleegd.
- Controleren, of het water uit de boiler volledig wegloopt (ca. 12,5 liter).

- ▷ Verdere informatie ontlene aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

10.5 Kookplaat

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluik openen.
- ▶ Gaskooktoestel of gasbakoven niet voor het verwarmen gebruiken.
- ▶ Voor het hanteren van hete pannen en dergelijke voorwerpen ovenwanten of pannenlappen gebruiken. Verwondingsgevaar!

10.5.1 Gaskooktoestel

- ▶ Tijdens het inschakelen en als het gaskooktoestel wordt gebruikt, mogen er geen brandbare of licht ontvlambare voorwerpen zoals theedoeken, servetten enz. in de buurt van het gaskooktoestel zijn. Brandgevaar!
- ▶ Bij aansteken moet het ontstekingsproces zichtbaar zijn en mogen er nog geen pannen neergezet worden.
- ▶ De afdekking van het gaskooktoestel wordt al naargelang het model door veerkracht dichtgetrokken. Bij het sluiten bestaat verwondingsgevaar!

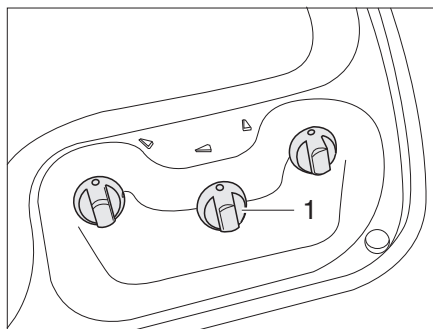
- ▷ De glazen afdekking van het gaskooktoestel niet als kookveld gebruiken.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel niet sluiten als het gaskooktoestel wordt gebruikt.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel niet belasten wanneer deze gesloten is.
- ▷ Geen hete pannen op de afdekking van het gaskooktoestel zetten.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel na het koken zolang de branders warmte afgeven open laten staan. De glasplaat kan anders barsten.

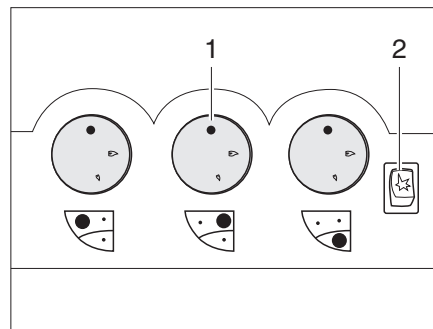
- ▷ Alleen pannen gebruiken waarvan de diameter geschikt is voor het rooster van de brander van het gaskooktoestel.
- ▷ Als de vlam uitgaat, blokkeert het ontstekingsbeveiligingsventiel automatisch de gastoevoer.
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Inbouwgas-kooktoestel".

Het keukenblok van het voertuig is uitgerust met een 3-pits-gaskooktoestel.

Afhankelijk van het model zitten de bedieningselementen voor het gaskooktoestel op het bedieningspaneel of direct op het kooktoestel.

Afb. 189 Bedieningselementen voor gas-kooktoestel

Afb. 190 Alternatief: Bedieningselementen voor gaskooktoestel

Inschakelen:

- Open de hoofdafsluitkraan van de gasfles en de gasafsluitkraan "Kooktoestel".
- Open de afdekking van het gaskooktoestel.
- Draai de draairegelaar (Afb. 189,1 of Afb. 190,1) van de gewenste pit naar de ontstekingsstand (grote vlam).
- Druk de draairegelaar in en houd deze ingedrukt.
- Wanneer het kooktoestel is voorzien van een ontstekingsknop (Afb. 190,2): Maak een vonk door te drukken op de ontstekingsknop.
- Wanneer het kooktoestel niet is voorzien van een ontstekingsknop: Ontsteek de pit met een gasaansteker, een lucifer of een andere geschikte ontstekingsbron.

Inbouwapparatuur

- Als de vlam brandt, de draairegelaar nog 10 tot 15 seconden ingedrukt houden tot het ontstekingsbeveiligingsventiel de gastoevoer open houdt.
- Draairegelaar loslaten en in de gewenste instelling draaien.
- Als het aansteken niet is gelukt, de procedure vanaf het begin herhalen.

Uitschakelen:

- Draairegelaar in 0-stand draaien. De vlam dooft.
- Gasafsluitkraan "Kookplaat" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

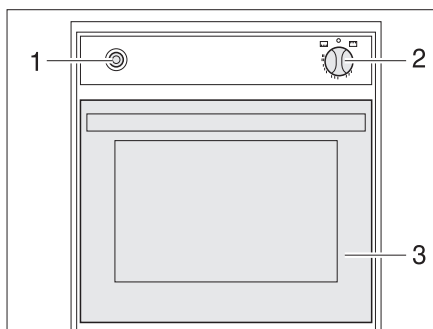
10.5.2 Gasbakoven (Spinflo)

- ▶ De ventilatieopeningen op de gasbakoven niet bedekken.
- ▶ Bij gebruik van de bakoven mogen geen brandbare voorwerpen in de buurt van de gasbakoven aanwezig zijn.
- ▶ De bakovenklep moet tijdens het gebruik geopend blijven.
- ▶ Als het aansteken niet is gelukt, de procedure vanaf het begin herhalen. Zonodig controleren of gas en/of stroom in de gasbakoven ontbreken.
- ▶ Als de gasbakoven toch niet functioneert, de gasafsluitkraan sluiten en het servicepunt inlichten.
- ▶ Als de brandervlam per ongeluk wordt gedoofd, bakoven uitschakelen en de brander tenminste 1 minuut uitgeschakeld laten. Pas daarna opnieuw ontsteken.
- ▶ Bij het grillen het hittescherm eruit trekken en de klep helemaal open laten staan.

- ▷ Voor de eerste ingebruikname van de gasbakoven 30 minuten op de hoogste temperatuur en zonder inhoud verwarmen.
- ▷ Als de vlam uitgaat, blokkeert het ontstekingsbeveiligingsventiel automatisch de gastoevoer.
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Gas- bakoven".

Afb. 191 Gasbakoven (Spinflo)

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Bakoven" openen.
- Bakovenklep (Afb. 191,3) helemaal openen.
- Draairegelaar (Afb. 191,2) licht indrukken op "BAKOVEN" (bakoven) of "GRILL" (grill) instellen.
- Draairegelaar (Afb. 191,2) indrukken en 5 tot 10 seconden ingedrukt houden. Er stroomt gas naar de brander.
- De ontstekingschakelaar (Afb. 191,1) zo vaak indrukken, tot de vlam brandt.

Inbouwapparatuur

- Als de vlam brandt, de draairegelaar nog 10 tot 15 seconden ingedrukt houden tot het ontstekingsbeveiligingsventiel de gastoevoer open houdt.
- Draairegelaar loslaten en in de gewenste instelling draaien.

Uitschakelen:

- Draairegelaar (Afb. 191,2) op "O" zetten. De vlam dooft.
- Gasafsluitkraan "Bakoven" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

10.5.3 Gasbakoven (Dometic)

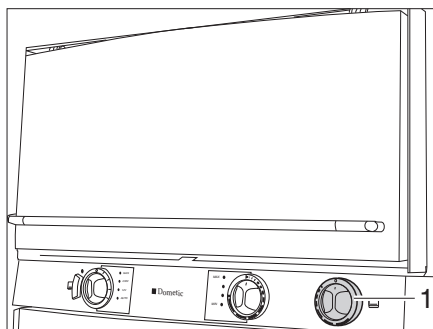

- ▶ De ventilatieopeningen op de gasbakoven niet bedekken.
- ▶ Bij gebruik van de bakoven mogen geen brandbare voorwerpen in de buurt van de gasbakoven aanwezig zijn.
- ▶ Als het aansteken niet is gelukt, de procedure vanaf het begin herhalen. Zonodig controleren of gas en/of stroom in de gasbakoven ontbreken.
- ▶ Als de gasbakoven toch niet functioneert, de gasafsluitkraan sluiten en het servicepunt inlichten.
- ▶ Als de brandervlam per ongeluk wordt gedoofd, draairegelaar op "O" draaien en de brander tenminste 1 minuut uitgeschakeld laten. Pas daarna opnieuw ontsteken.

- ▷ Al naargelang het model is in de gasbakoven een grill geïntegreerd.
- ▷ Voor de eerste ingebruikname van de gasbakoven 30 minuten op de hoogste temperatuur en zonder inhoud verwarmen.
- ▷ Als de vlam uitgaat, blokkeert het ontstekingsbeveiligingsventiel automatisch de gastoevoer.
- ▷ Verdere informatie ontlenuen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Gas- bakoven".

De bakoven is uitgerust met een elektronische ontsteking.

Afb. 192 Gasbakoven (Dometic)

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Bakoven" openen.
- De draairegelaar (Afb. 192,1) licht indrukken en naar links in een willekeurige stand draaien.
- Draairegelaar indrukken en 5 tot 10 seconden ingedrukt houden. Ontsteken gaat automatisch.
- Draairegelaar loslaten en in de gewenste instelling draaien.

Uitschakelen:

- De draairegelaar (Afb. 192,1) op "O" zetten. De vlam dooft.
- Gasafsluitkraan "Bakoven" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

10.5.4 Magnetron

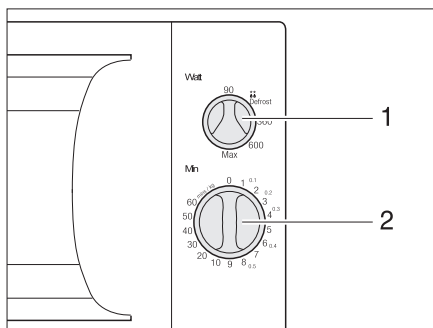
- ▶ Alleen vaklieden mogen de magnetron repareren. Door ondeskundige reparaties kan ernstig gevaar voor de gebruiker ontstaan.
- ▶ De veiligheidsvoorziening tegen het uittreden van magnetronenergie nooit verwijderen.
- ▶ De magnetron alleen gebruiken, als deze volgens voorschrift is ingebouwd.
- ▶ De magnetron uitsluitend in gebruik nemen als de deurafdichting niet beschadigd is.
- ▶ De magnetron niet zonder toezicht laten, als deze in bedrijf is.
- ▶ Bij rookvorming de magnetron gesloten houden, uitschakelen en de stroomvoorziening onderbreken.

- ▷ De magnetron alleen met draaiplateau en draaikruis gebruiken.
- ▷ Alleen servies gebruiken dat geschikt is voor de magnetron.

- ▷ De magnetron werkt alleen bij een correcte 230-V-voorziening. Bij spanningschommelingen of spanningen onder 230 V schakelt de magnetron zich compleet uit. Schakel daarom tijdens het gebruik van de magnetron geen andere 230-V-verbruikers in. Voornamelijk in zuidelijke landen wordt als netspanning weliswaar 230 V aangegeven, maar deze wordt slechts zelden ook daadwerkelijk bereikt. Daardoor kan het gebeuren dat de magnetron in die landen niet werkt.
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Magnetron".

Afb. 193 Bedieningselementen voor de magnetron

Inschakelen:

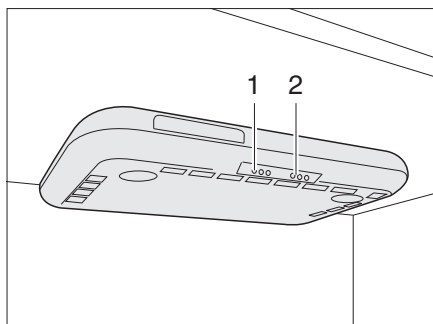
- De deur openen en het voedsel in de kookruimte zetten.
- Deur sluiten. Bij het sluiten is een klikgeluid hoorbaar.
- Met de draairegelaar (Afb. 193,1) het vermogen kiezen.
- De kooktijd met de draairegelaar (Afb. 193,2) instellen. Het verwarmen begint.

Wanneer de kooktijd is verstreken klinkt een signaal. De magnetron schakelt automatisch uit.

Uitschakelen:

- De deur openen en het voedsel uitnemen.

10.5.5 Afzuigkap

Afb. 194 Afzuigkap

Boven het kooktoestel bevindt zich een circulatie-afzuigkap. Deze is voorzien van een ventilator met twee standen en verlichting met twee standen.

Afzuigkap in-/uitschakelen: ■ Schakel de afzuigkap in en uit met de schakelaar (Afb. 194,1).

Verlichting in-/uitschakelen: ■ Schakel de kooktoestelverlichting in en uit met de schakelaar (Afb. 194,2).

10.6 Koelkast

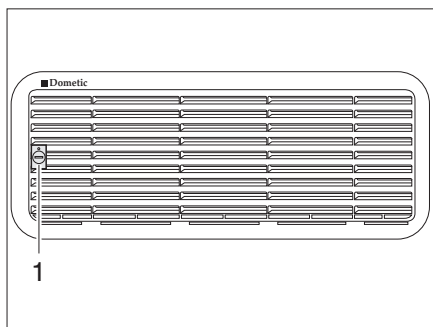
Tijdens de rit de koelkast alleen via het 12-V-boordnet gebruiken. Bij hoge omgevingstemperaturen bereikt de koelkast geen volle koelcapaciteit meer. Bij hoge buitentemperaturen is de volledige koelcapaciteit van het koelaggregaat alleen gegarandeerd, als de koelkast voldoende wordt geventileerd. Om een betere ventilatie te verkrijgen, kunnen de koelkast-ventilatieroosters worden weggenomen.

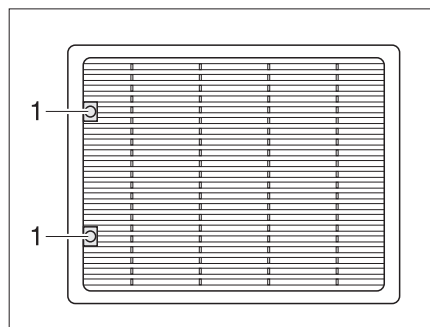
▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de koelkast-ventilatieroosters in elkaar zetten. Bij regen kan er anders water binnendringen.

10.6.1 Koelkast-ventilatierooster

Dometic

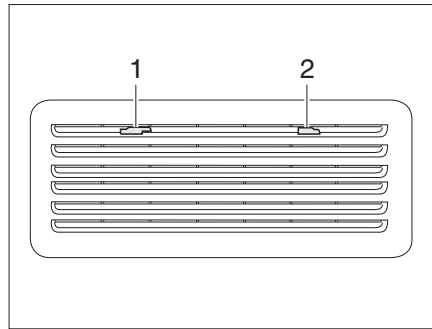
Afb. 195 Koelkast-ventilatierooster (Dometic klein)

Afb. 196 Koelkast-ventilatierooster (Dometic groot)

- Verwijderen:*
- Schroef (Afb. 195,1 resp. Afb. 196,1) met behulp van een munt een kwartslag draaien.
 - Koelkast-ventilatierooster wegnemen.

Thetford

Afb. 197 Koelkast-ventilatierooster (Thetford)

- Verwijderen:
- Vergrendeling (Afb. 197,1) naar het midden schuiven.
 - Koelkast-ventilatierooster wegnemen.

10.6.2 Gebruik (Dometic 8-serie)

Gebruikswijzen De koelkast heeft 2 gebruikswijzen:

- Gasgebruik
- Elektrisch gebruik (230 V wisselspanning of 12 V gelijkspanning)

De gebruikswijze wordt ingesteld via het bedieningspaneel aan de voorzijde van de koelkast.

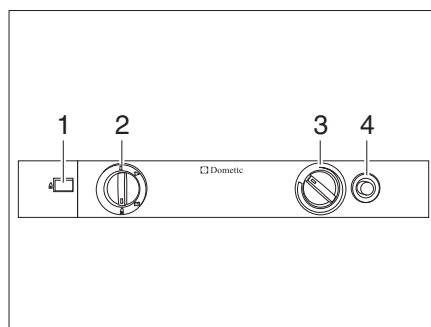

- ▷ Slechts één energiebron inschakelen.

Gasgebruik

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Gebruik op gas van de koelkast met autogas is niet toegestaan.

Afb. 198 Bedieningselementen voor de koelkast (Dometic 8-serie)

- 1 Vlaminindicator
- 2 Energiekeuzeschakelaar
- 3 Draairegelaar temperatuurinstelling
- 4 Gasontstekingsknop

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.
- Energiekeuzeschakelaar (Afb. 198,2) op "▲" zetten.
- Draairegelaar (Afb. 198,3) indrukken, op de hoogste stand zetten en ingedrukt houden. Wachten, tot er gas naar de brander stroomt.
- Gasontstekingsknop (Afb. 198,4) indrukken en ingedrukt houden. Ontsteken gaat automatisch.
- Gasontstekingsknop (Afb. 198,4) ingedrukt houden tot de vlamindicator (Afb. 198,1) groen wordt, dan loslaten.
- Draairegelaar (Afb. 198,3) nog 10 tot 15 seconden ingedrukt houden, dan loslaten.
- Koeltemperatuur met de draairegelaar instellen.

Uitschakelen:

- Energiekeuzeschakelaar op "○" zetten. De koelkast is uitgeschakeld.
- Gasafsluitkraan "Koelkast" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Elektrisch gebruik

- ▷ De gasafsluitkraan "Koelkast" sluiten als de koelkast op elektriciteit werkt.

De koelkast kan werken met de volgende spanningen:

- 230 V wisselspanning
- 12 V gelijkspanning

230-V-gebruik inschakelen:

- Energiekeuzeschakelaar (Afb. 198,2) op "▶" zetten.
- Koeltemperatuur met de draairegelaar (Afb. 198,3) instellen.

230-V-gebruik uitschakelen:

- Energiekeuzeschakelaar op "○" zetten. De koelkast is uitgeschakeld.

12-V-gebruik inschakelen:

- Energiekeuzeschakelaar (Afb. 198,2) op "▶" zetten.
- Koeltemperatuur met de draairegelaar (Afb. 198,3) instellen.

12-V-gebruik uitschakelen:

- Energiekeuzeschakelaar op "○" zetten. De koelkast is uitgeschakeld.

Bij 12-V-gebruik wordt de koelkast uitsluitend door de startaccu van het voertuig met stroom gevoed. De startaccu voedt de koelkast echter alleen dan met 12 V als de voertuigmotor draait. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, wordt de koelkast elektrisch afgesloten van de spanningsvoeding in de woonruimte. Bij langere pauzes daarom omschakelen op gasgebruik.

- ▷ Verdere informatie ontlenuen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant van de apparatuur.

10.6.3 Gebruik (Dometic 8-serie met handmatig energiekeuze-systeem HES)

Gebruikswijzen De koelkast heeft 2 gebruikswijzen:

- Gasgebruik
- Elektrisch gebruik (230 V wisselspanning of 12 V gelijkspanning)

De gebruikswijze wordt ingesteld via het bedieningspaneel aan de voorzijde van de koelkast.

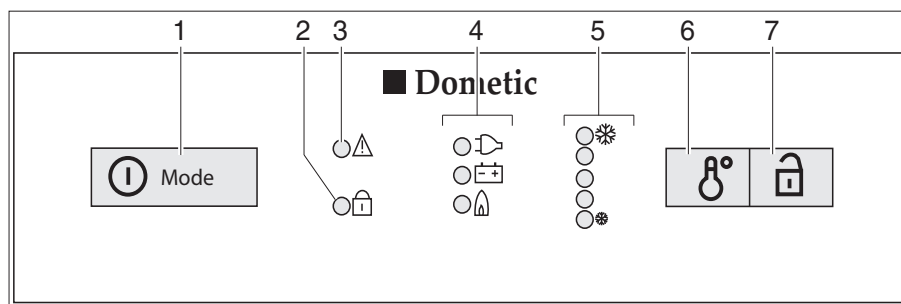

- ▷ Slechts één energiebron inschakelen.
- ▷ Ook als de 12-V-voorziening uitgeschakeld is, is er een geringe stroom aanwezig, die de woonruimteaccu extra belast. Bij een tijdelijke stilstand de koelkast altijd uitschakelen.

Gasgebruik

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.

Afb. 199 Bedieningselementen voor de koelkast (Dometic 8-serie met HES)

- 1 Inschakelaar/Energiekeuzeschakelaar
- 2 Indicatie-LED "Open deur" (alleen bij centrale vergrendeling van de koelkastdeur)
- 3 Indicatie-LED "Storing"
- 4 Bedrijfsindicaties
- 5 Indicatie-LED "Temperatuurstand"
- 6 Schakelaar temperatuurinstelling
- 7 Deuropener (alleen bij centrale vergrendeling koelkastdeur)

- Inschakelen:**
- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.
 - De inschakelaar/energiekeuzeschakelaar (Afb. 199,1) 2 seconden lang indrukken om het apparaat in te schakelen. De LED van de laatst gekozen bedrijfsmodus licht op.
 - Evt. de inschakelaar/energiekeuzeschakelaar (Afb. 199,1) meermaals kort indrukken tot de bedrijfsindicatie Gas "🔥" brandt. De gastoevoer is geopend. Ontsteken gaat automatisch. Er klinkt een tikkend geluid tot het gas ontstoken is.
 - De koeltemperatuur met de schakelaar voor de temperaturinstelling (Afb. 199,6) instellen.

- Uitschakelen:**
- Druk de inschakelaar/energiekeuzeschakelaar 2 seconden lang in. De koelkast is uitgeschakeld.
 - Gasafsluitkraan "Koelkast" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Elektrisch gebruik

- ▷ De gasafsluitkraan "Koelkast" sluiten als de koelkast op elektriciteit werkt.

De koelkast kan werken met de volgende spanningen:

- 230 V wisselspanning
- 12 V gelijkspanning

230-V-gebruik inschakelen:

- De inschakelaar/energiekeuzeschakelaar (Afb. 199,1) 2 seconden lang indrukken om het apparaat in te schakelen. De LED van de laatst gekozen bedrijfsmodus licht op.
- Evt. de inschakelaar/energiekeuzeschakelaar (Afb. 199,1) meermaals kort indrukken tot de bedrijfsindicatie 230 V "☒" brandt.
- De koeltemperatuur met de schakelaar voor de temperatuurinstelling (Afb. 199,6) instellen.

230-V-gebruik uitschakelen:

- Druk de inschakelaar/energiekeuzeschakelaar 2 seconden lang in. De koelkast is uitgeschakeld.

12-V-gebruik inschakelen:

- De inschakelaar/energiekeuzeschakelaar (Afb. 199,1) 2 seconden lang indrukken om het apparaat in te schakelen. De LED van de laatst gekozen bedrijfsmodus licht op.
- Evt. de inschakelaar/energiekeuzeschakelaar (Afb. 199,1) meermaals kort indrukken tot de bedrijfsindicatie 12 V "☒" brandt.
- De koeltemperatuur met de schakelaar voor de temperatuurinstelling (Afb. 199,6) instellen.

12-V-gebruik uitschakelen:

- Druk de inschakelaar/energiekeuzeschakelaar 2 seconden lang in. De koelkast is uitgeschakeld.

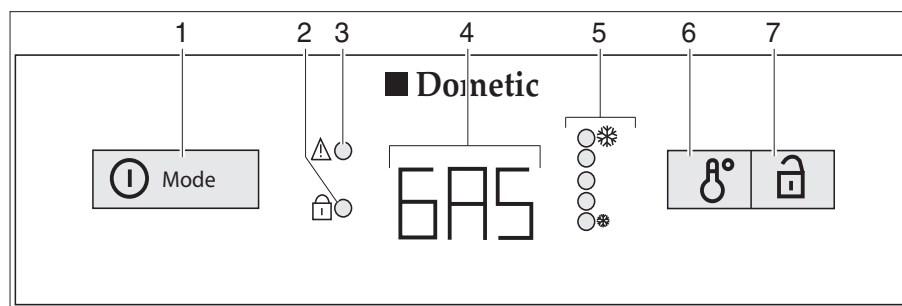
Bij 12-V-gebruik wordt de koelkast uitsluitend door de startaccu van het voertuig met stroom gevoed. De startaccu voedt de koelkast echter alleen dan met 12 V als de voertuigmotor draait. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, wordt de koelkast elektrisch afgesloten van de spanningsvoeding in de woonruimte. Bij langere pauzes daarom omschakelen op gasgebruik.

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Koelkast".

10.6.4 Gebruik (Dometic 8-serie met een automatisch energiekeuze-systeem)

Gebruikswijzen

Afb. 200 Bedieningselementen voor de koelkast (Dometic 8-serie met AES)

- 1 Inschakelaar/Energiekeuzeschakelaar
- 2 Indicatie-LED "Open deur" (alleen bij centrale vergrendeling van de koelkastdeur)
- 3 Indicatie-LED "Storing"
- 4 Bedrijfsindicatie
- 5 Indicatie-LED "Temperatuurstand"
- 6 Schakelaar temperatuurinstelling
- 7 Deuropener (alleen bij centrale vergrendeling koelkastdeur)

De koelkast is uitgerust met een automatisch energiekeuze-systeem (AES). Wanneer de automatische modus (AU) geselecteerd is, kiest het AES automatisch de optimale energiebron uit en regelt de werking van de koelkast. Manuele ingrepen voor de energiekeuze zijn niet vereist, maar zijn mogelijk.

Het AES kiest uit de volgende energiebronnen:

- Zonnepanelen 12 V
- 230 V wisselspanning
- 12 V gelijkspanning
- Gas

De prioriteit van de energiebron is vastgelegd in deze volgorde.

Bij storingen knippert de indicatie-LED Storing "⚠" (Afb. 200,3).

- ▷ Ook als de 12-V-voorziening uitgeschakeld is, is er een geringe stroom aanwezig, die de woonruimteaccu extra belast. Bij een tijdelijke stilstand de koelkast altijd uitschakelen.

230-V-gebruik

Is de 230-V-voorziening aangesloten, dan wordt deze energiebron als eerste prioriteit geselecteerd door het AES.

12-V-gebruik

12-V-gebruik wordt alleen geselecteerd door het AES, als de voertuigmotor loopt en de dynamo voldoende 12-V-bedrijfsspanning levert.

Gasgebruik

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.

- ▷ De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.

Als de 230-V-voorziening **niet** aangesloten en de voertuigmotor **uitgeschakeld** is, kiest het AES de voeding met gas. Bij het selecteren van het gebruik op gas wordt de ontstekingsbeveiliging automatisch geopend, zodat er gas naar de brander kan stromen. Tegelijkertijd wordt de elektronische ontsteker ingeschakeld. Wordt de gasvlam bijv. door een windstoot gedoofd, dan wordt de ontsteker onmiddellijk geactiveerd en steekt deze het gas weer aan. Bij storing bij gebruik op gas knippert in de bedrijfsindicatie (Afb. 200,4) de tekst "GAS".

Omschakeling tussen energiebronnen

- ▶ In de buurt van tankstations is het gebruik van open vuur verboden. Indien het oponthoud langer duurt dan 15 minuten, moet de koelkast met de energiekeuzeschakelaar worden uitgeschakeld.

Bij het omschakelen tussen de afzonderlijke energiebronnen zijn er opzettelijke vertragingen ingebouwd in het AES. De koelkast is daarom na het omschakelen op een nieuwe energiebron niet meteen bedrijfsklaar. Bij het omschakelen van 12-V-gebruik op gasgebruik is in het AES een 15-minuten durende vertraging ingebouwd. Daardoor wordt het omschakelen op gasgebruik bij een korte stop van het voertuig met afgezette motor (bijv. tankstop) verhinderd.

Koeltemperatuur-regeling

Na het inschakelen kiest de koelkast automatisch de middelste thermostaatinstelling. Deze instelling kan handmatig worden bijgesteld met de schakelaar voor de temperatuurinstelling (Afb. 200,6). De indicatie-LED's (Afb. 200,5) tonen de geselecteerde thermostaatinstelling. Met de schakelaar wordt de koeltemperatuur voor alle drie de energiesoorten ingesteld. Het duurt een paar uur, tot de koelkast de normale bedrijfstemperatuur heeft bereikt. Bij het omschakelen van de gebruikswijze blijft de thermostaatinstelling behouden. De koeltemperatuur blijft onafhankelijk van de energiesoort behouden.

Handmatige modus

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.
- De inschakelaar/energiekeuzeschakelaar (Afb. 200,1) 2 seconden lang indrukken om het apparaat in te schakelen. De laatst geselecteerde bedrijfsmodus wordt weergegeven in de bedrijfsindicatie (Afb. 200,4).
- Met de inschakelaar/energiekeuzeschakelaar (Afb. 200,1) de energiesoort kiezen.
- De koeltemperatuur met de schakelaar voor de temperatuurinstelling (Afb. 200,6) instellen. De indicatie-LED's (Afb. 200,5) tonen de geselecteerde thermostaatinstelling.

Bij 12-V-gebruik wordt de koelkast uitsluitend door de woonruimteaccu met stroom gevoed.

Inbouwapparatuur

- ▷ Als de koelkast handmatig op "12 V" is gezet, verbruikt hij continu stroom. Daarom op gasgebruik instellen, als de voertuigmotor **niet** draait en het voertuig **niet** aan de 230-V-voorziening is aangesloten.

Uitschakelen:

- Druk de inschakelaar/energiekeuzeschakelaar (Afb. 200,1) 2 seconden lang in. Alle indicaties gaan uit.
- Gasafsluitkraan "Koelkast" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.
- ▷ Verdere informatie ontlenuen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Koelkast".

10.6.5 Gebruik (Thetford)

- ▷ De koelkast start bij het inschakelen met de laatst geselecteerde instelling.
- ▷ Zodra er een toets wordt ingedrukt, is het display ca. 10 seconden lang verlicht.
- ▷ Bij storingen knippert het display om de seconde en wordt er een foutcode op het display weergegeven (zie sectie 15.6.2).

Gebruikswijzen

De koelkast heeft 2 gebruikswijzen:

- Gasgebruik
- Elektrisch gebruik (230 V wisselspanning of 12 V gelijkspanning)

De gebruikswijze wordt ingesteld met de toets (Afb. 201,4) aan de voorzijde van de koelkast.

- ▷ Slechts één energiebron inschakelen.
- ▷ Ook als de 12-V-voorziening uitgeschakeld is, is er een geringe stroom aanwezig, die de woonruimteaccu extra belast. Bij een tijdelijke stilstand de koelkast altijd uitschakelen.

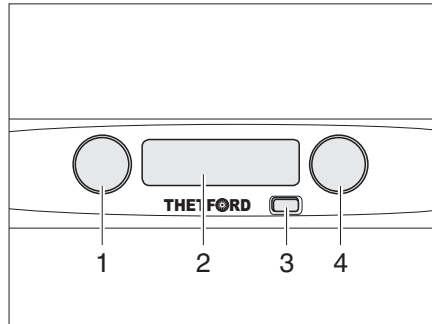
Koeltemperatuur-regeling

Na het inschakelen kiest de koelkast automatisch de laatst geselecteerde thermostaatinstelling. Deze instelling kan manueel worden bijgesteld met de toets (Afb. 201,1). De balken op het display (Afb. 201,3) tonen de geselecteerde thermostaatinstelling. Met de toets wordt de koeltemperatuur voor alle drie de energiesoorten ingesteld. Het duurt een paar uur, tot de koelkast de normale bedrijfstemperatuur heeft bereikt. Bij het omschakelen van de gebruikswijze blijft de thermostaatinstelling behouden. De koeltemperatuur blijft onafhankelijk van de energiesoort behouden.

Gasgebruik

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Gebruik op gas van de koelkast met autogas is niet toegestaan.

- 1 Toets voor thermostaat
- 2 Toets Aan/Uit
- 3 Display
- 4 Toets voor gebruikswijze

Afb. 201 Bedieningselementen voor de koelkast (Thetford zonder SES)

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.
- De toets (Afb. 201,2) indrukken. Het display (Afb. 201,3) licht blauw op en de actuele instellingen worden getoond.
- De toets (Afb. 201,4) indrukken. De actuele instelling van de gebruikswijze wordt op het display getoond. Voor het wijzigen van de instelling de toets zo vaak indrukken tot op het display de gebruikswijze gas "▲" wordt getoond. De gastoevoer is geopend. Ontsteken gaat automatisch. Er klinkt een tikkend geluid tot het gas ontstoken is.
- De toets (Afb. 201,1) indrukken. De actuele thermostaatinstelling wordt op het display getoond. Voor het wijzigen van de instelling de toets zo vaak indrukken tot op het display de gewenste instelling wordt getoond.

Uitschakelen:

- De toets (Afb. 201,2) indrukken. Het display (Afb. 201,3) brandt niet meer. De koelkast is uitgeschakeld.
- Gasafsluitkraan "Koelkast" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Elektrisch gebruik

- ▷ De gasafsluitkraan "Koelkast" sluiten als de koelkast op elektriciteit werkt.

De koelkast kan werken met de volgende spanningen:

- 230 V wisselspanning
- 12 V gelijkspanning

230-V-gebruik inschakelen:

- De toets (Afb. 201,2) indrukken.
- De toets (Afb. 201,4) zo vaak indrukken tot op het display de gebruikswijze 230-V-gebruik "▶" wordt getoond.
- De toets (Afb. 201,1) zo vaak indrukken tot op het display de gewenste thermostaatinstelling wordt getoond.

230-V-gebruik uitschakelen:

- De toets (Afb. 201,2) indrukken. Het display brandt niet meer. De koelkast is uitgeschakeld.

12-V-gebruik inschakelen:

- De toets (Afb. 201,2) indrukken.
- De toets (Afb. 201,4) zo vaak indrukken tot op het display de gebruikswijze 12-V-gebruik "12V" wordt getoond.
- De toets (Afb. 201,1) zo vaak indrukken tot op het display de gewenste thermostaatinstelling wordt getoond.

12-V-gebruik uitschakelen:

- De toets (Afb. 201,2) indrukken. Het display brandt niet meer. De koelkast is uitgeschakeld.

Bij 12-V-gebruik wordt de koelkast uitsluitend door de startaccu van het voertuig met stroom gevoed. De startaccu voedt de koelkast echter alleen dan met 12 V als de voertuigmotor draait. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, wordt de koelkast elektrisch afgesloten van de voedingsvoeding in de woonruimte. Bij langere pauzes daarom omschakelen op gasgebruik.

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Koelkast".

10.6.6 Vergrendeling van de koelkastdeur

Afhankelijk van het model heeft de koelkast een apart vriesvak. De informatie in deze sectie geldt ook voor de deur van het vriesvak.

- ▷ Tijdens de rit moet de koelkastdeur altijd gesloten en in de gesloten stand gearreteerd zijn.

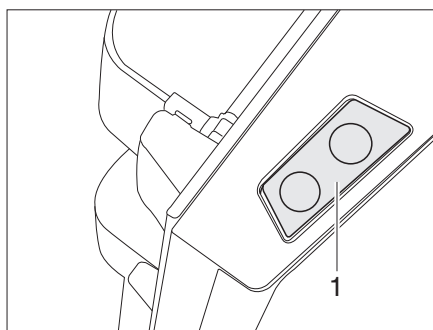

- ▷ Als de koelkast is uitgeschakeld, de koelkastdeur in ventilatiestand vastzetten. Zo kan schimmelvorming worden vermeden.

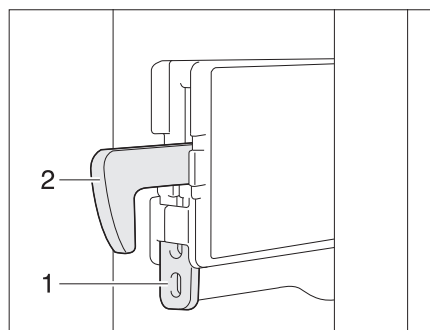
De koelkastdeur kan in twee standen worden vergrendeld:

- Gesloten koelkastdeur tijdens de rit en als de koelkast wordt gebruikt
- Licht geopende koelkastdeur als ventilatiestand, als de koelkast is uitgeschakeld

Dometic 8-serie

Afb. 202 Ontgrendelingsknop van de koelkastdeur (Dometic 8-serie)

Afb. 203 Vastzetten vergrendelingshaak

Openen: ■ De ontgrendelingsknop (Afb. 202,1) indrukken en de koelkastdeur openen.

Sluiten: ■ De koelkastdeur sluiten. De vergrendelingshaak klikt hoorbaar vast.

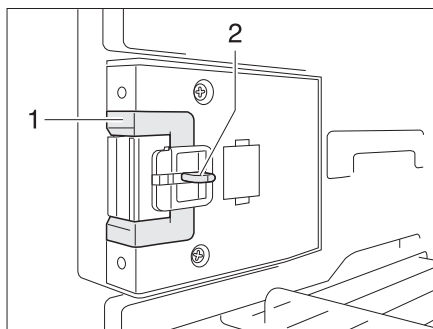
Als het voertuig is opgesteld, kan de vergrendelingshaak worden vastgezet. De koelkastdeur kan dan worden geopend, zonder dat de ontgrendelingsknop ingedrukt hoeft te worden.

Vergrendelingshaak vastzetten:

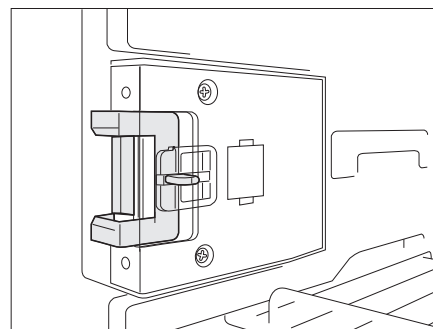
- De grendelschuif (Afb. 203,1) naar boven drukken. De vergrendelingshaak (Afb. 203,2) wordt naar boven gedrukt en is buiten werking.

Vergrendelingshaak losmaken:

- De vergrendelingshaak (Afb. 203,2) naar beneden drukken. De vergrendelingshaak werkt weer.

Afb. 204 Sluiting in normale stand

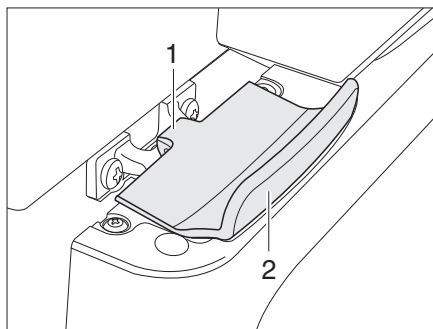
Afb. 205 Sluiting in ventilatiestand

In ventilatiestand vergrendelen:

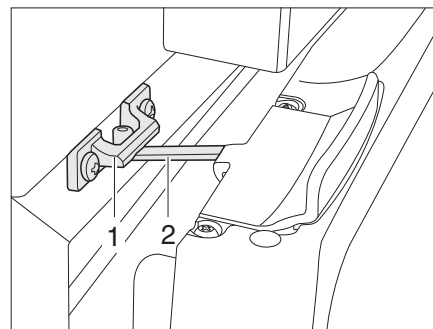
- De koelkastdeur openen.
- De ontgrendeling (Afb. 204,2) indrukken.
- De sluiting (Afb. 204,1) naar voren schuiven (Afb. 205).

Als de koelkastdeur nu wordt gesloten, blijft de koelkastdeur op een kier geopend staan.

Thetford

Afb. 206 Vergrendeling van de koelkastdeur, gesloten (Thetford)

Afb. 207 Koelkastdeur in ventilatiestand (Thetford)

Openen:

- Koelkastdeur aan de greep (Afb. 206,2) openen. De vergrendeling (Afb. 206,1) wordt automatisch ontgrendeld.

Sluiten:

- Koelkastdeur helemaal sluiten. Erop letten dat de vergrendeling inklikt.

In ventilatiestand vergrendelen:

- Koelkastdeur/vriesvakdeur iets openen.
- Vergrendeling (Afb. 207,2) omhoog klappen en in de vergrendelingshouder (Afb. 207,1) arreteren. De koelkastdeur blijft zo op een kier geopend.

10 Inbouwapparatuur

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de sanitaire inrichtingen van het voertuig. De instructies hebben betrekking op:

- de watertank
- de afvalwatertank
- de complete waterinstallatie
- de toiletruimte
- het toilet

11.1 Watervoorziening, algemeen

- ▶ Watertank alleen vullen uit verzorgingsinstallaties met aantoonbare drinkwaterkwaliteit.
- ▶ Voor het vullen alleen slangen of reservoirs gebruiken, die zijn goedgekeurd voor drinkwater.
- ▶ Vulslang of reservoir vóór het gebruik grondig spoelen met drinkwater (2- tot 3-voudige hoeveelheid van de inhoud).
- ▶ Vulslang of reservoir na het gebruik volledig leegmaken en openingen van de vulslang of het reservoir afsluiten.
- ▶ Staand water in de watertank of in waterleidingen wordt na korte tijd ondrinkbaar. Daarom voor ieder gebruik van het voertuig waterleidingen en de watertank grondig reinigen. Na ieder gebruik van het voertuig de watertank en alle waterleidingen volledig leegmaken.
- ▶ Bij stilstand van meer dan één week de waterinstallatie vóór het gebruik van het voertuig ontsmetten.

- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.
- ▷ De waterpomp loopt zonder water warm en kan beschadigd worden. Waterpomp nooit gebruiken als de watertank leeg is.

Het voertuig is uitgerust met een ingebouwde watertank. Een elektrische waterpomp pompt het water naar de afzonderlijke waterwinplaatsen. Door het openen van een waterkraan wordt de waterpomp automatisch ingeschakeld en pompt ze water naar de waterwinplaats.

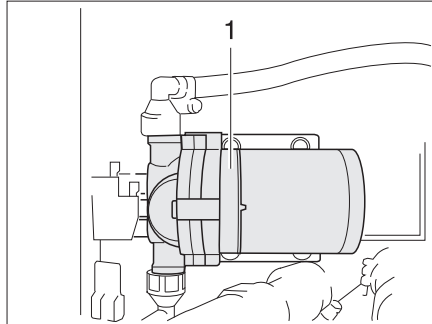
De afvalwatertank vangt het vervuilde water op. Op het paneel kan worden gevraagd hoe vol de watertank of de afvalwatertank is.

- ▷ Voordat de waterarmaturen worden gebruikt, moet de 12-V-voorziening op het paneel zijn ingeschakeld. De waterpomp werkt anders niet.
- ▷ Als waterpompen worden er, afhankelijk van de uitvoering, twee verschillende types pomp gebruikt: Dompelpompen of drukwaterpompen.

- ▷ Bij pompelampen met ontluuchting of een ontluucht terugslagventiel komt bij een niet volledig ondergedompelde pomp een fijne waterstraal vrij tussen pompdeksel en aanzet van de aansluiting. Dit borreleffect is de eigenlijke ontluuchting van de pomp en dus niet bezwaarlijk.
- ▷ De pompen zijn ontworpen voor een bedrijfstijd van max. 20 minuten. Afhankelijk van het interval moet een pauze worden ingelast. Wordt dat niet gedaan, dan kan er gevolgschade optreden.

Afb. 208 Drukwaterpomp

Inbouwplaats van de waterpompen

De pompelampen bevinden zich in de watertank.

De drukwaterpompen (Afb. 208,1) worden buiten de watertank gemonteerd.

11.2 Schakelaar voor waterpomp (Winter-Comfort-pakket)

De schakelaar voor de waterpomp bevindt zich onder de bestuurdersstoel.

Bij IVECO-voertuigen kan met de schakelaar de waterpomp worden uitgeschakeld.

Bij alle andere voertuigen kan de waterpomp via het paneel worden uitgeschakeld.

Daardoor wordt voorkomen, dat de waterpomp begint te werken als de waterinstallatie leeg is en de waterkranen worden geopend. De waterpomp kan anders heetlopen en de woonruimteaccu kan leegraken.

11

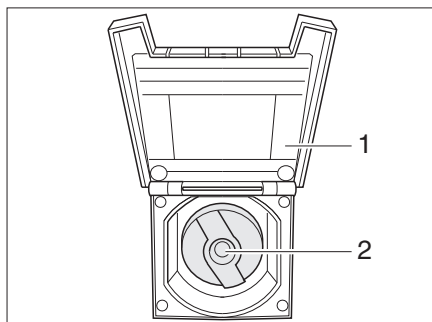
Sanitaire inrichting

11.3 Watertank

11.3.1 Drinkwatervulopening met deksel

- ▶ De afsluitdeksels voor de drinkwatervulopening en de brandstofvulopening lijken erg op elkaar. Voor het vullen van de tank beslist het kenmerk controleren.

Afb. 209 Afsluitdeksel voor drinkwatervulopening

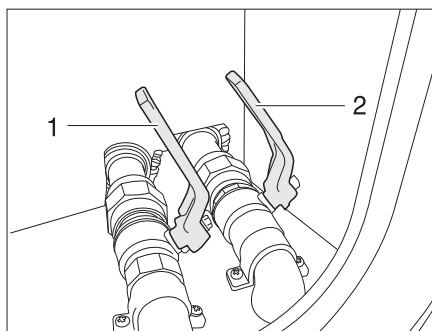
De drinkwatervulopening is al naargelang de uitvoering van het model aangebracht aan de linker- of rechterkant van het voertuig.

- Openen:*
- Deksel (Afb. 209,1) van de drinkwatervulopening openen.
 - Sleutel in cilinderslot (Afb. 209,2) steken en een kwartslag tegen de klok in draaien.
 - Afsluitdeksel verwijderen.
 - Watertank met drinkwater vullen.
- Sluiten:*
- Afsluitdeksel weer op de drinkwatervulopening plaatsen.
 - Sleutel een kwartslag met de klok mee draaien.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Controleren, of het afsluitdeksel vast in de drinkwatervulopening zit.

11.3.2 Waterafvoer

Modellen met dubbele bodem

Op de afvoeropening voor water onder de bodem van het voertuig kan een slang worden aangesloten.

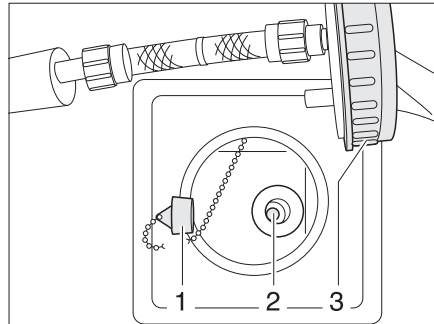
Afb. 210 Aftapkraan in de dubbele bodem

De aftapkraan (Afb. 210,1) is in de dubbele bodem aangebracht. Op de aftapkraan is de markering "Wasser" (water) aangebracht.

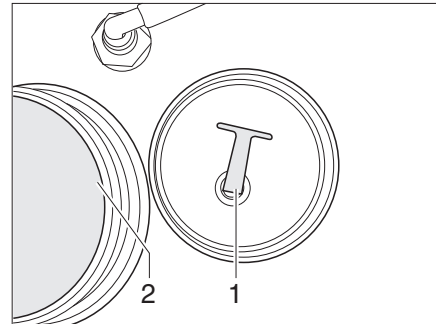
Modellen zonder dubbele bodem

Geen van de modellen zonder dubbele bodem heeft een aftapkraan.

Bij deze modellen wordt de tank met behulp van een afsluitstop in de watertank leeggemaakt.

Afb. 211 Afsluitstop

Afb. 212 Afsluitstop

De afsluitstop (Afb. 211,1 resp. Afb. 212,1) uit de aftapopening (Afb. 211,2) trekken of schroeven.

11.3.3 Water vullen

- Bij het vullen van de watertank de technisch toegelaten totale massa van het voertuig in acht nemen. Als de watertank vol is, moet de bagage overeenkomstig worden gereduceerd.

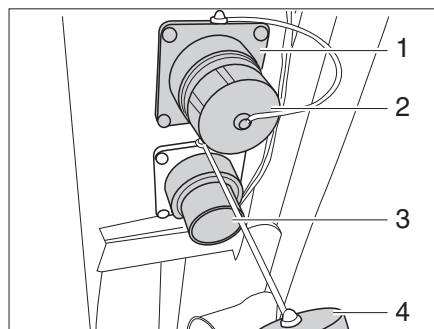
Als volgt te werk gaan om de watertank met drinkwater te vullen:

- Drinkwatervulopening (Afb. 209) openen.
- Watertank met drinkwater vullen. Voor het vullen een waterslang, waterjerrycan met trechter o.d. gebruiken.
- Drinkwatervulopening sluiten.

11.3.4 Water aftappen

Modellen met dubbele bodem

Als volgt te werk gaan om de watertank leeg te maken:

Afb. 213 Afvoeropening voor water en afvoeropening voor afvalwater

- Afdekkap (Afb. 213,2) op de afvoeropening voor water (Afb. 213,1) ontgrendelen, door deze een kwartslag met de klok mee te draaien, en afnemen.
- Serviceluik openen (zie sectie 7.2).

Sanitaire inrichting

- Geschikte afvoerslang aan de afvoeropening voor water (Afb. 213,1) monteren of geschikte opvangbak onder de afvoeropening voor water zetten.
- Aftapkraan (Afb. 210,1) openen. Het water loopt weg.
- Aftapkraan sluiten.
- Serviceluik sluiten.
- Afdekkap plaatsen en vergrendelen door deze een kwartslag tegen de klok in te draaien.

Modellen zonder dubbele bodem

Als volgt te werk gaan om de watertank leeg te maken:

- Afsluitdeksel van de watertank afschroeven.
- De afsluitstop uit de aftapopening trekken of schroeven. Het water loopt weg.
- Afsluitstop aanbrengen of inschroeven.
- Afsluitdeksel op de watertank schroeven.

11.4 Afvalwatertank

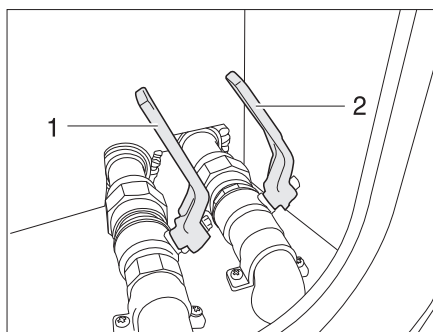
- ▷ Bij vorstgevaar de afvalwatertank met zo'n hoeveelheid antivries (bijv. keukenzout) vullen, dat het afvalwater niet kan bevriezen.
- ▷ Bij modellen met dubbele bodem: Als de woonruimteverwarming buiten bedrijf is, dan is de afvalwatertank niet meer voldoende beschermd tegen vorst.
- ▷ Nooit kokend water direct in de afvoer gieten. Kokend water kan tot vervormingen en lekken in het afvalwater-buizensysteem leiden.

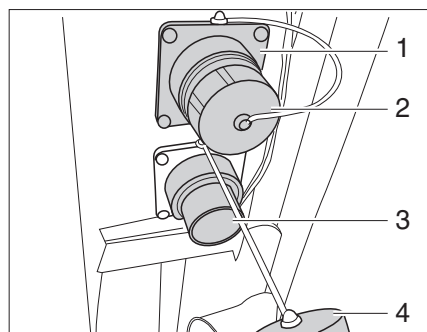
- ▷ De afvalwatertank alleen leegmaken op daarvoor aangewezen sanitairstations op campings of staanplaatsen.

11.4.1 Afvalwatertank (modellen met dubbele bodem)

De afvalwatertank wordt bij de modellen met dubbele bodem verwarmd door warme lucht van de woonruimteverwarming. De afvalwatertank is daardoor beschermd tegen vorst als de woonruimteverwarming in gebruik is.

Afb. 214 Afvalwaterkraan

Afb. 215 Afvoeropening voor afvalwater

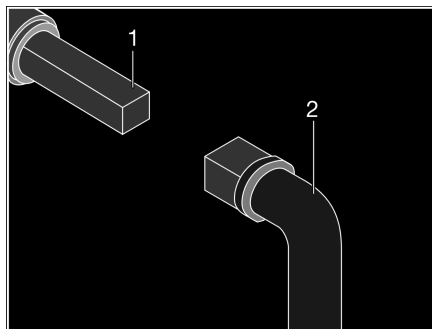
Afhankelijk van het model is de afvalwaterkraan voor de afvalwaterverwerking aan de linker of rechter voertuigzijde aangebracht.

De afvalwaterkraan (Afb. 214,2) is in de dubbele bodem aangebracht. Op de afvalwaterkraan is de markering "Abwasser" (afvalwater) aangebracht.

Op de afvoeropening voor afvalwater (Afb. 215,3) kan een slang worden aangesloten.

Leegmaken:

- Afdekkap (Afb. 215,4) op de afvoeropening voor afvalwater (Afb. 215,3) door deze een kwartslag met de klok mee te draaien ontgrendelen en wegnemen.
- Serviceluik openen (zie sectie 7.2).
- Geschikte afvoerslang aan de afvoeropening voor afvalwater monteren of geschikte opvangbak onder de afvoeropening voor afvalwater zetten.
- Afvalwaterkraan (Afb. 214,2) openen. Het afvalwater loopt weg.
- Afvalwaterkraan sluiten.
- Serviceluik sluiten.
- Afdekkap plaatsen en vergrendelen door deze een kwartslag tegen de klok in te draaien.

11.4.2 Afvalwatertank (modellen zonder dubbele bodem)

Afb. 216 Bediening afvalwaterkraan

Afhankelijk van het model is de afvalwaterkraan voor de afvalwaterverwerking aan de linker of rechter voertuigzijde aangebracht.

Het vierkant voor het openen van de afvalwaterkraan is direct onder de bodem van het voertuig te bereiken.

Leegmaken:

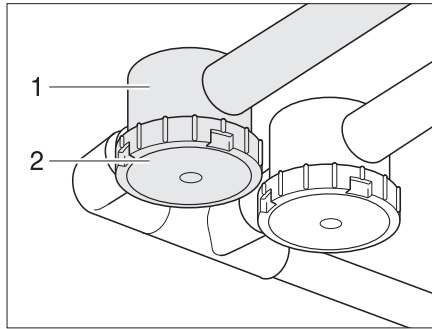
- Sleutel (Afb. 216,2) op vierkant (Afb. 216,1) steken.
- Om de afvalwaterkraan te openen het vierkant een kwartslag draaien.
- Afvalwatertank volledig leegmaken.
- Voor het sluiten van de afvalwaterkraan het vierkant tot de aanslag terugdraaien.

11.4.3 Sifon

- ▷ Als er vorstgevaar is, dient bij modellen zonder dubbele bodem de sifonbodem verwijderd te worden. Zo wordt het sifon beschermd tegen bevriezen.
- ▷ Als de sifonbodems zijn verwijderd en het voertuig wordt gebruikt: een geschikt reservoir onder de sifons plaatsen, om het afvalwater op te vangen (niet bij modellen met dubbele bodem).

- ▷ Bij campers die in de fabriek met de speciale uitvoering "Winter-Comfortpakket" zijn uitgerust, worden de afvalwaterleidingen elektrisch verwarmd. Bij temperaturen onder 5 °C wordt deze antivries-installatie automatisch ingeschakeld.

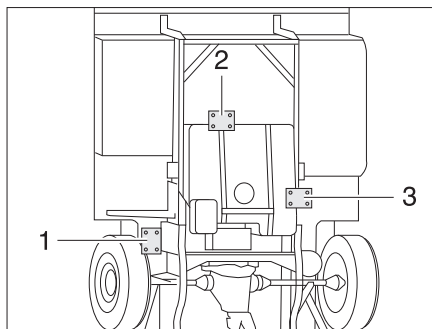

Afb. 217 Sifon

Ter voorkoming van evt. nare geurtjes veroorzaakt door de afvalwaterinstallatie, is het voertuig, al naar gelang het model, met sifons (Afb. 217,1) uitgerust. De sifons zijn in de afvalwaterleidingen ingebouwd.

De sifons minstens elk tweede jaar schoonmaken. Daarvoor de bodem (Afb. 217,2) eraf schroeven.

Bij alle Globeline-modellen zijn de sifons alleen via een gat in de bodemplaat toegankelijk. Dit gat is met een afdekplaat spatdicht afgesloten. Voor het verwijderen van de sifonbodem de vier borgschroeven eruit draaien en de afdekplaat verwijderen. De positie van de afdekplaat is op de volgende afbeelding zichtbaar.

- 1 Afdekplaat bij T 7013
- 2 Afdekplaat bij T 7043
- 3 Afdekplaat bij T 6813 en T 7073

Afb. 218 Inbouwpositie afdekplaten

11.5 Waterinstallatie vullen

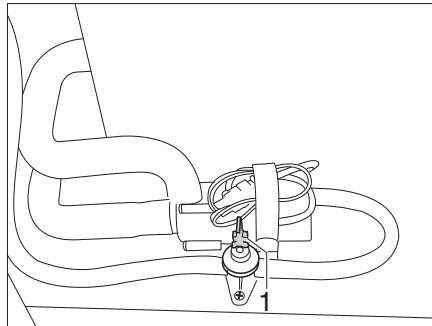
- ▶ Bij het vullen van de watertank de technisch toegelaten totale massa van het voertuig in acht nemen. Als de watertank vol is, moet de bagage overeenkomstig worden gereduceerd.

- ▷ De waterpomp loopt zonder water warm en kan beschadigd worden. Waterpomp nooit gebruiken als de watertank leeg is.

- ▷ De Truma installatie (verwarming/boiler) heeft een elektrisch veiligheids-/aftapventiel en afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.
- ▷ De Alde-installatie (verwarming/boiler) heeft afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.
- ▷ Terwijl de watertank wordt gevuld, kan de waterhoeveelheid op het paneel worden gecontroleerd.

Afb. 219 Aftapkraan

- Voertuig horizontaal zetten.
- 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.
- Evt. de waterpomp op het paneel inschakelen.
- Waterinstallatie reinigen resp. ontsmetten.
- Veiligheids-/aftapventiel (Truma) sluiten. Hiervoor de trekschakelaar naar boven trekken of de draaiknop dwars ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien en de drukknop indrukken.
Bij temperaturen onder de 6 °C kan het veiligheids-/aftapventiel niet worden gesloten. Daarom de woonruimteverwarming inschakelen en wachten tot de temperatuur bij het veiligheids-/aftapventiel boven 6 °C ligt.
- Alle aftapkranen sluiten. Daarvoor kiphendel (Afb. 219,1) horizontaal zetten.
- Evt. de afsluitstop in de aftapopening van de watertank aanbrengen of inschroeven.
- Alle waterkranen sluiten.
- Watertank met drinkwater vullen.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtballen uit de waterkranen stroomt. Alleen zo is gegarandeerd dat de boiler met water is gevuld.

Sanitaire inrichting

- Alle waterkranen op "Koud" zetten en geopend laten. De koudwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtballen uit de waterkranen stroomt.
- Alle waterkranen sluiten.
- Controleren of de afsluitdeksel van de watertank dicht is.

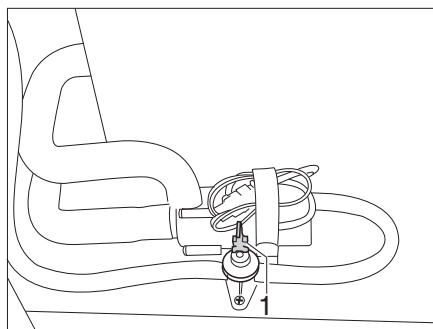
11.6 Waterinstallatie leegmaken

- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.
- ▷ Als de waterpomp via het paneel kan worden uitgeschakeld, dan voor het leegmaken van de waterinstallatie altijd de waterpomp op het paneel uitschakelen. De waterpomp draait anders door tot de pomp oververhit raakt, of de accu leeg is.

- ▷ De Truma installatie (verwarming/boiler) heeft een elektrisch veiligheids-/aftapventiel en afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.
- ▷ De Alde-installatie (verwarming/boiler) heeft afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.

Afb. 220 Aftapkraan

Als volgt te werk gaan om de waterinstallatie voldoende leeg te maken en te ventileren. Zo kunnen vorstschade en afzettingen worden voorkomen:

- Voertuig horizontaal zetten.
- Evt. de waterpomp op het paneel uitschakelen.
- De 12-V-voorziening op het paneel uitschakelen.
- Boiler uitzetten (zie sectie 10.4).
- Alle aftapkranen openen. Daarvoor kiphendel (Afb. 220,1) verticaal zetten.
- Het veiligheids-/aftapventiel openen (alleen boiler Truma). Hiervoor de trek-schakelaar naar beneden drukken of de draaiknop parallel draaien aan het veiligheids-/aftapventiel.
- Bij modellen met waterafvoer in de watertank: Afsluitdeksel van de watertank schroeven.
- Afvoer van de watertank openen (zie sectie 11.3.4).

Sanitaire inrichting

- Bij modellen met dubbele bodem: Afdekkap van de afvoeropening voor water nemen en aftapkraan openen.
- Alle waterkranen openzetten en in de middelste stand zetten.
- Handsproeier naar boven in douchestand hangen.
- Rijd na het volledig leegmaken van de installatie nog een paar kilometer met het voertuig om het resterende water uit de tank te laten lopen.
- Laat de pomp nog ca. 1 minuut lopen om deze te drogen.
- De afvalwatertank leegmaken. Milieu-instructies in dit hoofdstuk in acht nemen.
- Thetford-cassette leegmaken. Milieu-instructies in dit hoofdstuk in acht nemen.
- Watertank reinigen en vervolgens grondig doorspoelen.
- Waterinstallatie zo lang mogelijk laten drogen.
- Na de lediging alle waterkranen in de middelste stand geopend laten.
- Alle aftapkranen geopend laten.

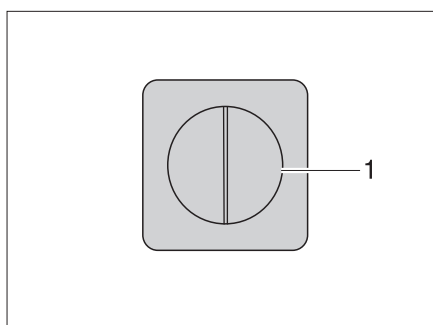
11.7 Toiletruimte

- ▷ Geen zware lasten in de douchebak zetten. De douchebak of andere delen in de toiletruimte kunnen beschadigd raken.

- ▷ Om te ventileren tijdens of na het douchen of om natte kleding te drogen de deur van de toiletruimte sluiten en het raam of het dakluik van de toiletruimte openen. De lucht kan dan beter circuleren.
- ▷ Het douchegordijn bij het douchen volledig sluiten, zodat er geen water tussen de wasruimtemwand en de douchebak kan komen.
- ▷ Na het douchen dienen de zeepresten uit de douchebak gespoeld te worden, anders ontstaan er te zijner tijd scheuren in de bak.
- ▷ Douche na gebruik droogvegen, anders kan er zich vocht afzetten.
- ▷ Verdere informatie over de reiniging van de toiletruimte vindt u in de paragraaf 12.2.

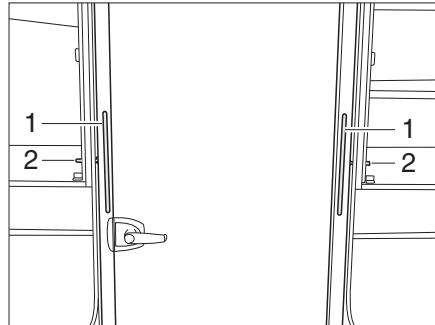
Afb. 221 Lichtschakelaar

De schakelaars voor de toiletruimteverlichting zijn, afhankelijk van het model, op verschillende plaatsen in de toiletruimte aangebracht.

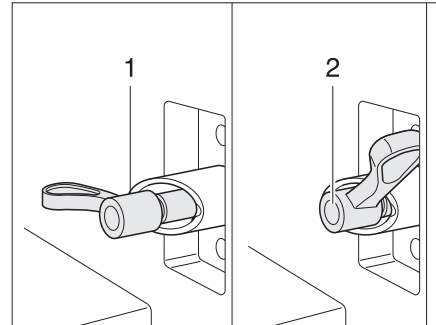
De lichtschakelaar (Afb. 221,1) van de toiletruimte bevindt zich bijvoorbeeld onder de badkamerkast.

11.7.1 Uitschuifbare toiletruimte

Afhankelijk van het model is er in het voertuig een uitschuifbare toiletruimte ingebouwd. De toiletruimte kan met enkele handelingen zo worden gewijzigd, dat er voor de lichaamsverzorging een volledig uitgeruste sanitaire ruimte ter beschikking staat.

Afb. 222 Toiletruimte, ingeschoven

Afb. 223 Vergrendeling toiletruimte

Eruit trekken:

- Kledingkastdeuren aan beide zijden van de toiletruimte openen (Afb. 222).
- Aan beide zijden de veergrendel (Afb. 222,2) een halve slag draaien. De vleugel van de vergrendelingshendel moet op het hoogste punt van de schuine huls staan (Afb. 223,1).
- Toiletruimte zonder zonder kantelen met de grepen (Afb. 222,1) tot de aanslag eruit trekken.
- De veergrendels aan beide zijden een halve slag terugdraaien en laten vastklikken (Afb. 223,2).
- Kledingkastdeuren weer sluiten.

Inschuiven:

- Kledingkastdeuren aan beide zijden van de toiletruimte openen (Afb. 222).
- Aan beide zijden de veergrendel (Afb. 222,2) een halve slag draaien. De vleugel van de vergrendelingshendel moet op het hoogste punt van de schuine huls staan (Afb. 223,1).
- Toiletruimte zonder zonder kantelen met de grepen (Afb. 222,1) tot de aanslag erin schuiven.
- De veergrendels aan beide zijden een halve slag terugdraaien en laten vastklikken (Afb. 223,2)

11.7.2 Vario-toilet

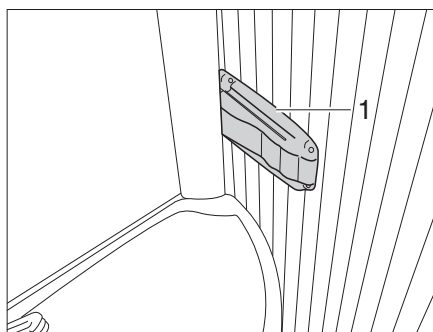
- ▷ Het binnengedeelte van de ingang deur van het toilet alleen eruit draaien als deze gesloten is.

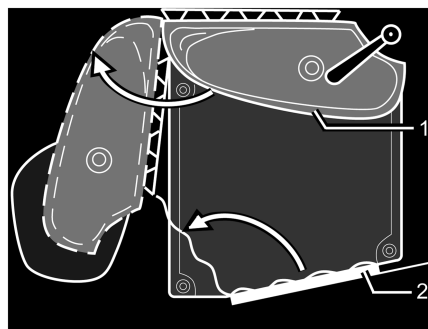
- ▷ Al naargelang het model is het Vario-toilet in spiegelbeeld ten opzichte van het hier afgebeelde gemonteerd. De ombouw geschiedt dan eveneens in spiegelbeeld ten opzichte van het afgebeelde Vario-toilet.

Afhankelijk van het model is er in het voertuig een Vario-toilet ingebouwd. Het Vario-toilet kan met een paar handelingen zodanig veranderd worden dat er een gesloten douchecabine ontstaat. Het toiletgedeelte is zodoende beschermd tegen spatwater.

Ombouw tot douchecabine

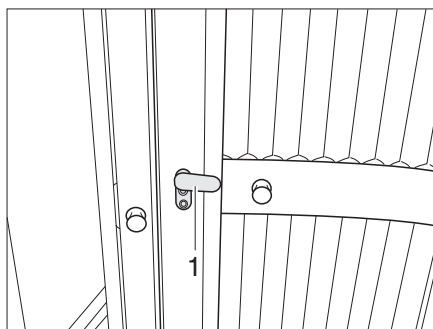

Afb. 224 Vario-toilet, arretering van de douchewand

Afb. 225 Vario-toilet

- Arretering (Afb. 224,1) rechts op de wasbak indrukken en licht aan de wasbak trekken. De wasbak beweegt zich met de achterwand naar voren.
- Wasbak met achterwand (Afb. 225,1) in de richting van de pijl draaien.
- De toiletruimte betreden en de ingang deur van het toilet (Afb. 225,2) van binnen sluiten en vergrendelen.

Afb. 226 Vario-toilet, ingang deur van het toilet

- De grendel (Afb. 226,1) op de ingang deur van het toilet verticaal plaatsen en het binnengedeelte van de ingang deur uitklappen.
- Het binnengedeelte van de ingang deur van het toilet in de richting van de pijl en tegen de achterwand van de wasbak drukken.

De douchecabine is volledig opgebouwd en kan worden gebruikt.

Ombouw tot toiletruimte

- Het binnengedeelte naar de ingang deur van het toilet draaien en voor het sluiten de grendel (Afb. 226,1) horizontaal zetten.
- Wasbak met achterwand in de uitgang positie draaien en arreteren.

11

Sanitaire inrichting

11.8 Toilet

- ▷ Fecaliëntank (cassette) leegmaken als er vorstgevaar bestaat en het voertuig niet is verwarmd.
- ▷ Niet op het toiletdeksel gaan zitten. Het deksel is niet berekend op het gewicht van personen en kan breken.
- ▷ Voor het toilet een geschikt chemisch middel gebruiken. De ventilatie verwijdert uitsluitend geurtjes, geen bacteriën of gassen. Deze bacteriën en gassen vreten het rubber van de afdichting aan.

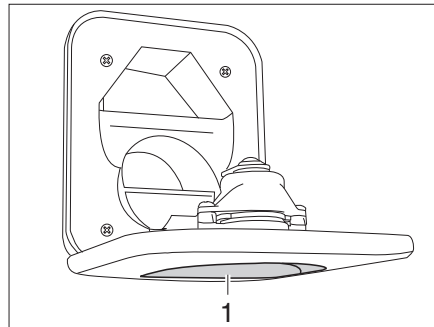
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

- ▷ Fecaliëntank (cassette) alleen leegmaken op daarvoor aangewezen sanitairstations op campings of staanplaatsen.

11.8.1 Zwenkbaar toilet (Thetford)

De spoeling van het Thetford-toilet geschiedt direct via de watersysteem van het voertuig of via een eigen watertank die in het toilet is geïntegreerd.

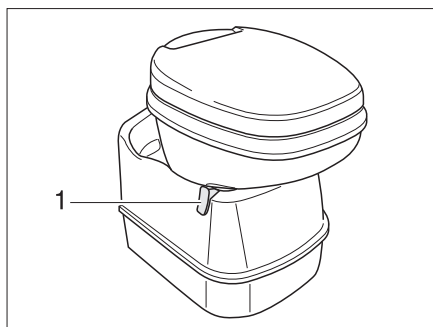

Afb. 227 Vulopening voor vers water voor toilet

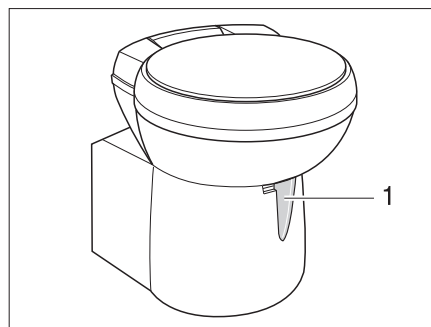
Watertank vullen:

- Vulopening voor vers water voor toilet (Afb. 227,1) boven het luik voor de Thetford-cassette openen en naar beneden zwenken.
- Watertank met vers water vullen. Voor het vullen een waterslang, waterjerrycan met trechter o.d. gebruiken.
- De vulopening voor vers water sluiten.

Indien nodig kan de toiletpot in de gewenste positie worden gedraaid.

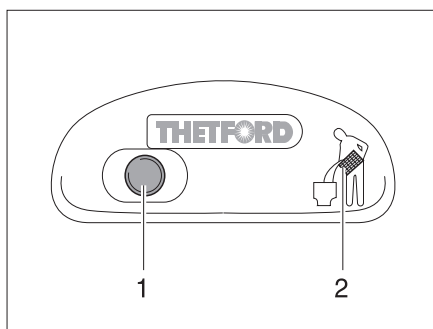

Afb. 228 Thetford-toilet, zwenkbaar

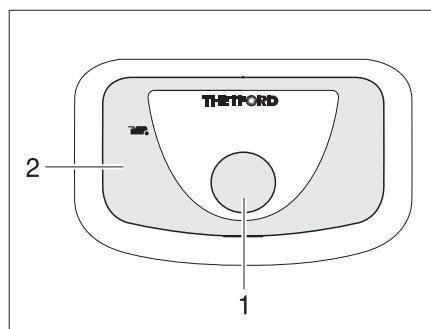

Afb. 229 Thetford-toilet, zwenkbaar (alternatief)

De bedieningseenheid bevindt zich in de buurt van de toiletpot.

Afb. 230 Spoelknop/controlericht Thetford-toilet

Afb. 231 Spoelknop/controlericht Thetford-toilet (alternatief)

- Spoelen:*
- Alvorens te spoelen de schuif van het Thetford-toilet openen. Daarvoor de schuifhendel (Afb. 228,1 resp. Afb. 229,1) tegen de klok in schuiven.
 - Om te spoelen de blauwe spoelknop (Afb. 230,1 resp. Afb. 231,1) indrukken.
 - Na het spoelen de schuif sluiten. Hiervoor de schuifhendel met de klok mee schuiven.

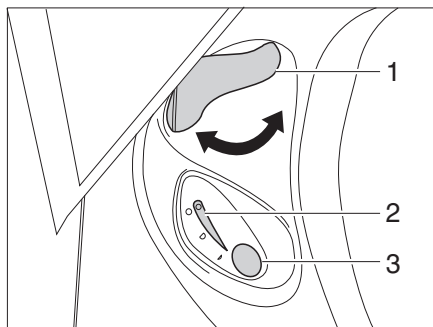
Het controlelicht (Afb. 230,2 resp. Afb. 231,2) brandt als de Thetford-cassette moet worden geleegd.

- Watertank leegmaken:*
- De schuif openen. Daarvoor de schuifhendel tegen de klok in schuiven.
 - De spoelknop zo lang indrukken, tot geen water meer in bak stroomt.
 - De schuif weer sluiten. Hiervoor de schuifhendel met de klok mee schuiven.
 - De Thetford-cassette leegmaken.

- Thetford-cassette leegmaken:*
- De schuifhendel (Afb. 228,1 resp. Afb. 229,1) met de klok mee schuiven. De schuif wordt gesloten. Om deze leeg te maken **moet** in het Thetford-toilet de schuif zijn gesloten.
 - Thetford-cassette verwijderen en leegmaken, zoals in de secties 11.8.5 en 11.8.6 beschreven.

11.8.2 Toilet met vaste bank

De spoeling van het toilet verloopt via het watersysteem van het voertuig.

Afb. 232 Bedieningspaneel Thetford-toilet

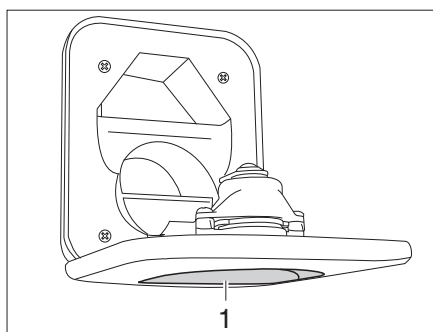
- Spoelen:*
- Alvorens te spoelen de schuif van het Thetford-toilet openen. Daarvoor de schuifhendel (Afb. 232,1) tegen de klok in draaien.
 - Om te spoelen de blauwe spoelknop (Afb. 232,3) indrukken.
 - Na het spoelen de schuif sluiten. Hiervoor de schuifhendel (Afb. 232,1) met de klok mee draaien.

Het controlelicht (Afb. 232,2) brandt als de Thetford-cassette moet worden geleegd.

- Leegmaken:*
- De schuifhendel (Afb. 232,1) met de klok mee draaien. De schuif wordt gesloten. Om deze leeg te maken **moet** in het Thetford-toilet de schuif zijn gesloten.
 - Thetford-cassette verwijderen en leegmaken, zoals in de secties 11.8.5 en 11.8.6 beschreven.

11.8.3 Toilet (Dometic)

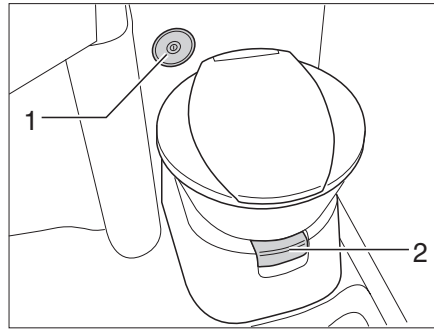
De spoeling van het toilet geschiedt direct via de watersysteem van het voertuig of via een eigen watertank die in het toilet is geïntegreerd.

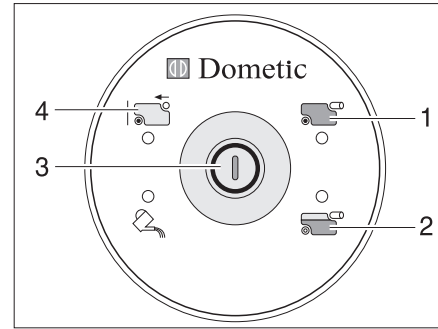
Afb. 233 Vulopening voor vers water voor toilet

1 Vulopening voor vers water

- Watertank vullen:*
- Vulopening voor vers water voor toilet (Afb. 233,1) boven het luik voor de fecaliëntank openen en naar beneden zwenken.
 - Watertank met vers water vullen. Voor het vullen een waterslang, waterjerrycan met trechter o.d. gebruiken.
 - Vulopening voor vers water sluiten.

Afb. 234 Toiletpot met controle- en bedieningspaneel

Afb. 235 Controle- en bedieningspaneel toilet

Voor gebruik van het toilet een beetje water in de toiletpot laten lopen. Daartoe de spoelknop (Afb. 235,3) op het controle- en bedieningspaneel (Afb. 234,2) indrukken.

- Spoelen:*
- Alvorens te spoelen de schuif van het toilet openen. Daartoe de schuifhendel (Afb. 234,1) uittrekken.
 - Om te spoelen de spoelknop (Afb. 235,3) indrukken.
 - Na het spoelen de schuif sluiten. Daartoe de schuifhendel indrukken.

Het controlelicht (Afb. 235,2) brandt als de fecaliëntank voor 3/4 is gevuld.

Het controlelicht (Afb. 235,1) brandt als de fecaliëntank moet worden geleegd.

- Watertank leegmaken:*
- De schuif openen. Daartoe de schuifhendel (Afb. 234,1) uittrekken.
 - De spoelknop zo lang indrukken, tot geen water meer in bak stroomt.
 - De schuif weer sluiten. Daartoe de schuifhendel indrukken.
 - De fecaliëntank leegmaken.

- Fecaliëntank leegmaken:*
- De schuifhendel (Afb. 234,1) indrukken. De schuif wordt gesloten. Om deze leeg te maken **moet** aan het toilet de schuif zijn gesloten.
 - Fecaliëntank verwijderen en leegmaken, zoals in de secties 11.8.5 en 11.8.6 beschreven. Op het controle- en bedieningspaneel licht de indicatie "Fecaliëntank verwijderd" (Afb. 235,4) op.

11.8.4 Vacuüm-toilet (Dometic)

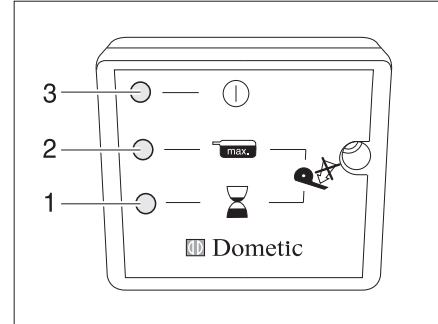

▷ Het toilet alleen spoelen als het deksel gesloten is.

De spoeling van het toilet verloopt rechtstreeks via het watersysteem van het voertuig.

Afb. 236 Vacuüm-toilet

Afb. 237 Paneel vacuüm-toilet

In gebruik nemen:

- De stroomvoorziening inschakelen. Op het paneel (Afb. 236,1) brandt ca. 1 minuut lang de gele LED (Afb. 237,1). In het systeem wordt een vacuüm gegenereerd.
- Als de groene LED (Afb. 237,3) aan het paneel oplicht, het pedaal (Afb. 236,3) kort optillen, zodat er wat water in de toiletpot (Afb. 236,2) loopt en de sluiting aan de bodem met water bedekt is.

Het vacuüm-toilet is gebruiksklaar.

▷ De spoeling functioneert alleen als de groene LED brandt.

Spoelen:

- Het deksel van het toilet sluiten.
- Het pedaal (Afb. 236,3) een paar seconden naar onderen drukken.
- Het pedaal kort optillen, zodat er wat water in de toiletpot (Afb. 236,2) loopt en de sluiting aan de bodem met water bedekt is.

De rode LED (Afb. 237,2) brandt als de cassette moet worden leeggemaakt of verwijderd is.

Cassette verwijderen:

- Cassette verwijderen en leegmaken, zoals in de secties 11.8.5 en 11.8.6 beschreven.

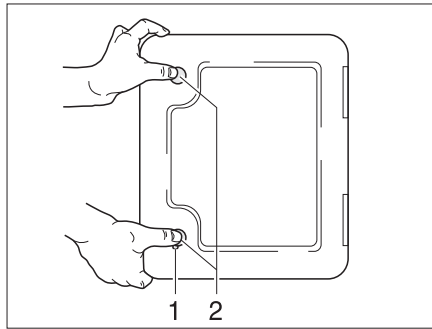
11.8.5 Cassette verwijderen

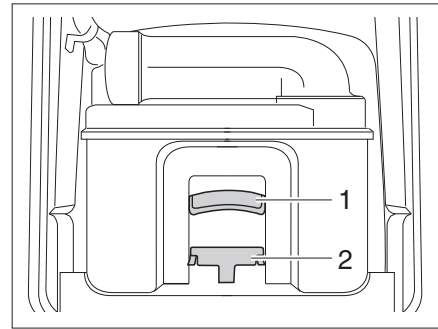
- ▷ De fecaliëntank (cassette) kan alleen worden verwijderd als de schuif is gesloten.

Afhankelijk van het model is de fecaliëntank (cassette) van buiten het voertuig via een speciaal serviceluik of via de opbergruimte achter toegankelijk.

Serviceluik De fecaliëntank (cassette) is via het speciale serviceluik toegankelijk.

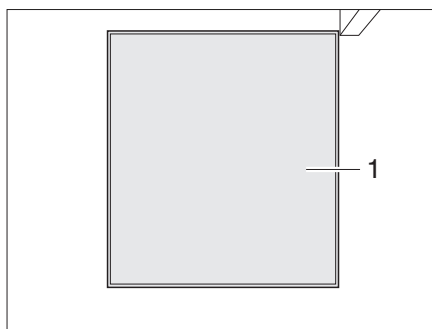
Afb. 238 Luik voor de toilet-cassette

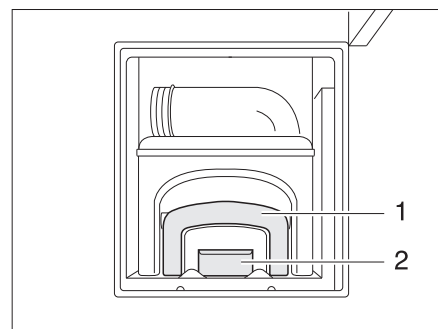
Afb. 239 Thetford-cassette

- Het luik voor de cassette buiten aan het voertuig openen. Daarvoor de sleutel in cilinderslot van het drukslot (Afb. 238,1) steken en een kwartslag draaien.
- De sleutel eruit trekken.
- Beide druksloten (Afb. 238,2) tegelijkertijd met de duimen indrukken en het luik voor de cassette openen.
- Ontgrendeling (Afb. 239,1) bedienen en toilet-cassette aan de greep (Afb. 239,2) uittrekken.

Opbergruimte achter De fecaliëntank (cassette) is via de opbergruimte achter toegankelijk.

Afb. 240 Toegang fecaliëntank, gesloten

Afb. 241 Toegang fecaliëntank, geopend

- Luik opbergruimte achter openen (zie sectie 7.2).
- Wanneer de toegang tot de fecaliëntank (cassette) (Afb. 240,1) gesloten is: Toiletruimte eruit trekken (zie sectie 11.7.1).
- Ontgrendeling (Afb. 241,2) bedienen en fecaliëntank (cassette) aan de greep (Afb. 241,1) eruit trekken.

11.8.6 Cassette leegmaken

Afb. 242 Thetford-cassette leegmaken

- Cassette naar een stortplaats brengen die daarvoor is bestemd. Daarbij de aftapaansluiting naar boven richten.
- Evt. de aftapaansluiting naar boven draaien.
- Het afsluitdeksel van de aftapaansluiting verwijderen.
- Cassette met de aftapaansluiting naar beneden richten.
- Bij Thetford-cassettes: Beluchtingsknop met de duim indrukken. Cassette maakt zich leeg.
- Aftapaansluiting met de afsluitdeksel sluiten.
- Evt. de aftapaansluiting terugdraaien.
- Cassette op zijn plaats terugschuiven.
- Let erop, dat de cassette met een bevestigingsbeugel is vergrendeld.
- Luik voor de cassette afsluiten.

11 Sanitaire inrichting

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de verzorging van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de buitenkant van het voertuig
- het interieur
- de waterinstallatie
- de afzuigkap
- de toiletten
- het wintergebruik

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u checklists met maatregelen, die u moet uitvoeren als u het voertuig lange tijd niet gebruikt.

De checklists hebben betrekking op:

- de tijdelijke stilstand
- de stilstand in de winter
- de ingebruikname na een stilstand

12.1 Uitwendige verzorging

12.1.1 Wassen met hogedrukreiniger

- ▷ Banden niet reinigen met hogedrukreiniger. De banden kunnen beschadigd worden.
- ▷ Buitentoepassingen (decoratiefolies) niet direct met de hogedrukreiniger besproeien. De buitentoepassingen kunnen loskomen.

Alvorens het voertuig te wassen met een hogedrukreiniger, de gebruiksaanwijzing van de hogedrukreiniger in acht nemen.

Bij het wassen met de rondstraalbuis tussen het voertuig en de reinigingsbuis een minimum afstand van ca. 700 mm in acht nemen.

Houd er rekening mee, dat de waterstraal met kracht uit de reinigingsbuis komt. Door verkeerd gebruik van de hogedrukreiniger kunnen er beschadigingen aan het voertuig ontstaan. De watertemperatuur mag 60 °C niet overschrijden. De waterstraal tijdens het hele wasproces blijven bewegen. De waterstraal niet direct op deurspleten, elektrische aanbouwonderdelen, stekkerbindingen, dichtingen, het ventilatierooster of de dakluiken richten. Het voertuig kan beschadigd worden of er kan water in het interieur binnendringen.

12.1.2 Voertuig wassen

- ▷ Het voertuig nooit in wasstraten laten reinigen. In de koelkast-ventilatieroosters, gasafvoerschoorstenen, de ontluichtingsopeningen van de afzuigkappen of in de kunstmatige ventilatieopeningen kan water binnendringen. Het voertuig kan beschadigd worden.
- Het voertuig alleen op een wasplaats reinigen, die voor het wassen van voertuigen is bestemd.
Direct zonlicht vermijden. Maatregelen ter bescherming van het milieu in acht nemen.
- Buitenarmaturen en aanbouwonderdelen van kunststof alleen schoonmaken met veel warm water, afwasmiddel en een zachte doek.
- Voertuig afwassen met zo veel mogelijk water, een schone spons of met een zachte borstel. Bij hardnekkig vuil afwasmiddel bij het water doen.

- Gelakte buitenwanden kunnen bovendien met een caravanreiniger worden gereinigd.
- Aanbouwonderdelen van glasvezelversterkte kunststof (GVK) regelmatig met een polijstmiddel nabehandelen. Daarmee wordt een vergeling van de aanbouwdelen uit glasvezelversterkt kunststof voorkomen en de aflakking van het oppervlak blijft behouden.
- Rubberen dichtingen aan deuren en serviceluiken inwrijven met talk.
- Cilindersloten aan deuren en serviceluiken behandelen met grafietstof.

12.1.3 Vensterruiten uit plexiglas

Plexiglasruiten eisen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling.

- ▷ Vensterruiten uit plexiglas nooit droog afwrijven omdat stofkorrels het oppervlak beschadigen.
- ▷ Vensterruiten uit plexiglas alleen schoonmaken met veel warm water, een beetje afwasmiddel en een zachte doek.
- ▷ In geen geval glasreiniger met chemische, schurende, alcoholhoudende additieven gebruiken. Een voortijdig bros worden van de ruiten en daarna scheurvormingen zouden het gevolg zijn.
- ▷ Reinigers die worden gebruikt voor carrosserie (bijv. teer- of siliconeverwijderaars) niet in aanraking brengen met plexiglas.
- ▷ Niet in wasstraten rijden.
- ▷ Geen stickers op de venterruiten uit plexiglas plakken.
- ▷ Na de reiniging van de plexiglasruiten van het voertuig nog eens spoelen met veel schoon water.
- ▷ Rubberen dichtingen behandelen met glycerine.

- ▷ Voor de reinigungs nabehandeling is een plexiglasreiniger met antistatische werking geschikt. Kleine krassen kunnen met een plexiglaspolijst behandeld worden. De toebehorenhandel biedt deze middelen aan.

12.1.4 Onderkant

De vloer aan de onderkant van het voertuig is gedeeltelijk van een verouderingsbestendige bodembescherming voorzien. Bij beschadigingen aan de bodembescherming deze meteen laten herstellen. Vlakken die met bodembescherming zijn behandeld, niet behandelen met spray-olie.

- ▷ Alleen producten gebruiken die door de fabrikant zijn vrijgegeven. Onze geautoriseerde dealers en servicepunten adviseren u graag.

12.1.5 Afvalwatertank

De afvalwatertank na ieder gebruik van het voertuig reinigen.

Reinigen:

- Afvalwatertank leegmaken.
- Afvalwatertank grondig met vers water uitspoelen.
- Indien mogelijk de afvalwatersondes door de reinigungsopening met de hand reinigen.

12.1.6 Opstap

Als de opstap wordt gesmeerd, kunnen zich tijdens de rit grotere verontreinigingen vastzetten en zo de werking van de opstap verstoren of de opstap beschadigen. Daarom de beweeglijke delen van de opstap niet met vet insmeren of oliën.

12.1.7 Isolatiemat bestuurderscabine (I-model)

De isolatiemat voor de bestuurderscabine met zuiver, lauw water reinigen. Sterker verontreiniging met een lap en wat spiritus verhelpen. De gereinigde plek vervolgens direct met lauw water naspoelen.

12.2 Inwendige verzorging

- ▷ Als het mogelijk is, vlekken altijd onmiddellijk behandelen.
- ▷ Plexiglasruiten eisen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling (zie sectie 12.1.3).
- ▷ Kunststof onderdelen in toilet en woonruimte vergen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling. Gebruik geen oplosmiddelen of alcoholhoudende reinigingsmiddelen en geen zandhoudende schuurmiddelen. Daarmee wordt verbrossing en scheurvorming voorkomen.
- ▷ Geen bijtende producten in de afvoeropeningen gieten. Geen kokend water in de afvoeropeningen gieten. Bijtende producten of kokend water beschadigen afvoerbuizen en sifons.
- ▷ Voor de reiniging van het toilet en de waterinstallatie alsook bij het ontkalken van de waterinstallatie geen azijn essence gebruiken. Azijn essence kan dichtingen of onderdelen van de installatie beschadigen. Voor het ontkalken in de handel verkrijgbare ontkalkingsmiddelen gebruiken.
- ▷ Zuinig met water omgaan. Alle waterresten opdweilen.
- ▷ Tapijten en kussens regelmatig met een geschikt borstelhulpstuk schoonzuigen.

- ▷ Voor informatie over het gebruik van verzorgingsmiddelen staan onze servicepunten tot uw beschikking.
- Meubeloppervlakken, meubelgrepen, lampen en alle kunststof delen in het toilet en de woonruimte reinigen met water en een wollen doek. Bij het water kan een zacht reinigingsmiddel gedaan worden. Indien nodig gelakte oppervlakken met polijstmiddel voor meubels verzorgen.
- Reinig kussenstof met droog kussenschuim of met het schuim van een zacht wasmiddel. Kussenstoffen niet wassen, enkel laten reinigen. Kussens beschermen tegen zonnestraling, opdat ze niet verbleken.
- Bekledingen van leerimitatie met een zachte doek of spons en een mengsel van handwarm water en neutraal zeepschuim met ronddraaiende bewegingen schoonmaken. Hardnekkige vlekken met een zachte borstel behandelen. Bij ernstige verontreinigingen een mengsel van alcohol en water in de mengverhouding 1:1 gebruiken en met zeepwater nabehandelen. Geen oplosmiddelhoudende of schurende producten gebruiken.

- Teflonlagen met een goed absorberende doek of spons en met een mild, in de handel verkrijgbaar reinigingsmiddel reinigen.
Bij vochtige of oliehoudende vlekken de verontreiniging nooit wegwrijven, maar met een goed absorberende doek afdeppen. Daarbij van buiten naar binnen bewegen om de vlek niet uit te breiden.
Bij vaste en ingedroogde vlekken de grove delen van de verontreiniging eerst met een stomp mes of een plamuurmes verwijderen of met een zachte borstel zacht afborstelen. Vervolgens de resten met een vochtige doek afdeppen.
- Gordijnen en stores naar een chemische reiniging brengen.
- Tapijtvloer indien nodig reinigen met tapijtschuim en stofzuigen.
- PVC-vloerbedekking met een mild, zeephoudend reinigingsmiddel voor PVC-vloeren afvegen. Tapijtvloer niet op de natte PVC-vloerbedekking leggen. Tapijtvloer en PVC-vloerbedekking kunnen aan elkaar vastkleven.
- Spoelbakken en gaskooktoestel nooit reinigen met een zandhoudend schuurmiddel. Alles vermijden, wat krassen en groeven zou kunnen veroorzaken.
- Gaskooktoestel alleen vochtig reinigen. Er mag geen water door de openingen aan het gaskooktoestel dringen. Water kan het gaskooktoestel beschadigen.
- Hor aan ramen, deuren en dakluiken afborstelen met een zachte borstel of schoonzuigen met het borstelhulpstuk van de stofzuiger.
- Verduisteringsrollo's met een zachte borstel schoonmaken of met het borstelhulpstuk van de stofzuiger schoonzuigen. Vet of hardnekkig vuil verwijderen met een 30 °C warm zeeploog (harde zeep).
- Vouwverduisteringen met een zachte borstel schoonmaken of met het borstelhulpstuk van de stofzuiger schoonzuigen. Vet of hardnekkig vuil verwijderen met een 30 °C warm zeeploog (harde zeep).
- Veiligheidsgordels kunnen afgerold met een warm zeeploog gereinigd worden. Voor het oprollen moeten de veiligheidsgordels volledig droog zijn.

12.3 Waterinstallatie

12.3.1 Watertank reinigen

- Watertank leegmaken en aftapopening sluiten.
- Afsluitdeksel van de watertank afnemen.
- Watertank met water met een beetje afwasmiddel vullen (geen schuurmiddelen gebruiken).
- Met een in de handel verkrijgbare afwasborstel de watertank schrobben, tot er geen zichtbare aanslag meer aanwezig is.
- De pompbehuizing eveneens afschrobben.
- Indien mogelijk verswatersondes door de reinigungsopeningen met de hand reinigen.
- Watertank met een ruime hoeveelheid drinkwater uitspoelen.

12.3.2 Waterleidingen reinigen

- ▷ Alleen geschikte reinigingsmiddelen uit de vakhandel gebruiken.

- ▷ Uitstromend mengsel van water met reinigingsmiddel opvangen en vakkundig als afval afvoeren.

- Waterinstallatie leegmaken.
- Alle aftapopeningen en aftapkranen sluiten.
- Watertank vullen met mengsel van water en reinigingsmiddel. Daarbij de mengverhouding uit de voorschriften van de fabrikant in acht nemen.
- De aftapkranen één voor één openen.
- De aftapkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigingsmiddel de betreffende afvoeropening heeft bereikt.
- De aftapkranen weer sluiten.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen.
- Aftapkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigingsmiddel de afvoeropening heeft bereikt.
- Alle waterkranen op "Koud" zetten en openen.
- Aftapkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigingsmiddel de afvoeropening heeft bereikt.
- Alle waterkranen sluiten.
- Toilet meermaals doorspoelen.
- Het reinigingsmiddel volgens de voorschriften van de fabrikant laten inwerken.
- Waterinstallatie leegmaken. Daarbij het mengsel van water en reinigingsmiddel opvangen en vakkundig als afval afvoeren.
- Voor het doorspoelen van de volledige waterinstallatie deze meermaals met drinkwater vullen en weer leegmaken.

12.3.3 Waterinstallatie ontsmetten

- ▷ Alleen geschikte ontsmettingsmiddelen uit de vakhandel gebruiken.

- ▷ Uitstromend mengsel van water met ontsmettingsmiddel opvangen en vakkundig als afval afvoeren.

- Waterinstallatie leegmaken.
- Alle aftapopeningen en aftapkranen sluiten.
- Watertank vullen met mengsel van water en ontsmettingsmiddel. Daarbij de mengverhouding uit de voorschriften van de fabrikant in acht nemen.
- De aftapkranen één voor één openen.
- De aftapkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en ontsmettingsmiddel de betreffende afvoeropening heeft bereikt.
- De aftapkranen weer sluiten.

Verzorging

- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen.
- Aftapkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en ontsmettingsmiddel de afvoeropening heeft bereikt.
- Alle waterkranen op "Koud" zetten en openen.
- Aftapkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en ontsmettingsmiddel de afvoeropening heeft bereikt.
- Alle waterkranen sluiten.
- Toilet meermaals doorspoelen.
- Het ontsmettingsmiddel volgens de voorschriften van de fabrikant laten inwerken.
- Waterinstallatie leegmaken. Daarbij het mengsel van water en ontsmettingsmiddel opvangen en vakkundig als afval afvoeren.
- Voor het doorspoelen van de volledige waterinstallatie deze meermaals met drinkwater vullen en weer leegmaken.

12.4 Afzuigkap

- ▶ Voor werkzaamheden aan het apparaat de stroomvoorziening uitschakelen.

De vetfilter van de afzuigkap zo nu en dan reinigen. Hoe vaak een reiniging nodig is, is afhankelijk van hoe vaak de afzuigkap wordt gebruikt. De filter niet pas reinigen, als de capaciteit van de afzuigkap merkbaar minder wordt.

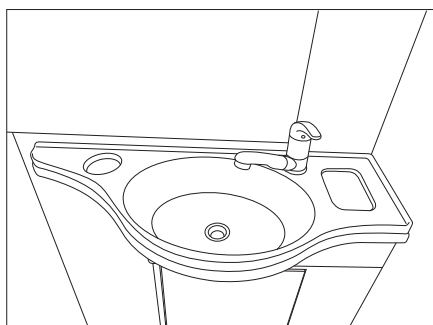
Vetfilter reinigen:

- De onderste afdekking verwijderen.
- De filter verwijderen.
- De filter met warm water en een beetje afwasmiddel schoon wassen.
- De filter volledig laten drogen en weer inzetten.
- De afdekking weer aanbrengen en met de twee schroeven borgen.

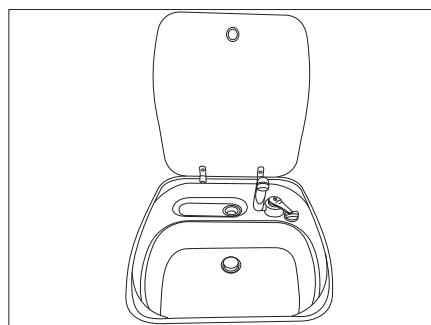
Koolstoffilter vervangen:

- De onderste en middelste afdekking verwijderen.
- De oude koolstoffilter verwijderen.
- De nieuwe koolstoffilter inzetten.
- De afdekkingen weer aanbrengen en met de twee schroeven borgen.

12.5 Wasbak/gootsteen

Afb. 243 Wasbak

Afb. 244 Gootsteen

12.5.1 Wasbak/gootsteen van roestvrij staal

- ▷ Gebruik voor het reinigen geen bleekmiddel, producten die chloride of zoutzuur bevatten, bakpoeder of zilverpoetsmiddelen.
- ▷ Gebruik geen schuurcrème en grove sponzen.

- ▷ Wrijf na het reinigen de oppervlakken grondig droog om kalksporen te voorkomen.
- ▷ Wrijf bij geborstelde roestvrij stalen oppervlakken in de richting van het slijppatroon.

Hardnekkig vuil verwijderen:

- Reinig de wasbak/gootsteen met een normale huishoudspons en reinigungs-crème.
- Spoel de wasbak/gootsteen uit en droog deze af met een theedoek.

Verwijderen van vette en olieachtige resten:

- Bevochtig een keukendoek met spiritus en wrijf de wasbak/gootsteen schoon.
- Spoel de wasbak/gootsteen uit en droog deze af met een theedoek.

Vingerafdrukken verwijderen:

- Reinig de wasbak/gootsteen met een sopje van afwasmiddel en een leren zeem.
- Spoel de wasbak/gootsteen uit en droog deze af met een theedoek.

12.5.2 Wasbak/gootsteen van kunststof

- ▷ Gebruik geen microvezeldoek voor het reinigen. Deze kan fijne krassen veroorzaken.
- ▷ Gebruik geen schuurcrème/schuurpoeder en grove sponzen.

Normaal vuil verwijderen:

- Reinig de wasbak/gootsteen met een gangbaar afwasmiddel of een niet-schuurende huishoudreiniger.

Hardnekkig vuil verwijderen:

- Wrijf vlekken- of vaatwasmachinezout in met een vochtige spons en laat dit enkele uren inwerken.
- Verwijder het zout en reinig de bak met een voor levensmiddelen geschikte kunststofreiniger.
- Spoel de wasbak/gootsteen uit.

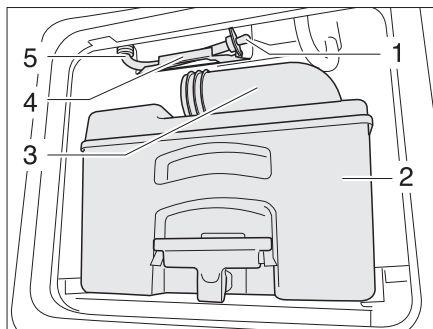
Kalkafzettingen verwijderen:

- Reinig de wasbak/gootsteen met azijn of een kalkreiniger.
- Spoel de wasbak/gootsteen uit.

12.6 Toiletten

Als het toilet een lange tijd niet gebruikt wordt, bijv. bij een stilstand in de winter, moet het toilet gereinigd en volledig leeggemaakt worden.

12.6.1 Toilet met eigen watertank

Afb. 245 Afvoerslang watertank toilet

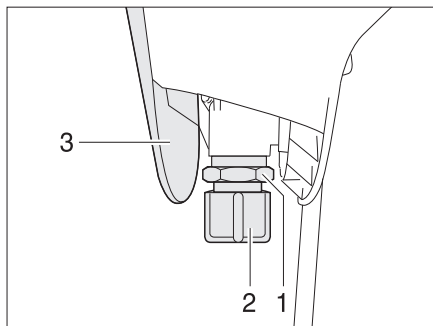
Tank leegmaken:

- Spoelknop indrukken om het bedieningsveld te activeren.
- De schuif openen en spoeling zo lang uitvoeren tot er geen water meer stroomt.
- De schuif sluiten.
- Cassette (Afb. 245,2) aan een hiervoor toegelaten afvoerplaats leegmaken en reinigen.
- De aftapaansluiting (Afb. 245,3) open laten.
- Afvoerslang (Afb. 245,5) uit de houder (Afb. 245,4) nemen.
- Voldoende groot vat onder de afvoerslang zetten.
- De afvoerstop (Afb. 245,1) verwijderen en restwater laten uitlopen.
- Als er geen water meer stroomt, de afvoerstop in de afvoerslang stoppen.
- Afvoerslang in de houder terugplaatsen.

12.6.2 Vacuüm-toilet (Dometic)

- ▷ Boven het ventiel is een terugstroomverhinderend gemonteerd. De terugstroomverhinderend bemoeilijkt het uitlopen van water uit het ventiel. Pedaal zo lang indrukken tot er geen water meer uitloopt.

Afb. 246 Ventiel vacuüm-toilet

Ventiel leegmaken:

- Complete Waterinstallatie leegmaken.
- Pedaal van het toilet meermaals indrukken, tot er geen water meer stroomt.
- Cassette aan een hiervoor toegelaten afvoerplaats leegmaken en reinigen.
- Stroomvoorziening uitschakelen.
- Afdekking (Afb. 246,3) verwijderen.
- Afsluitkap (Afb. 246,2) afschroeven.
- Een geschikt vat onder het ventiel (Afb. 246,1) plaatsen.
- Pedaal meermaals indrukken, tot er geen water meer uit het ventiel komt.
- Afsluitkap weer opschroeven en afdekking plaatsen.

12.7 Winterverzorging

Strooizout schaadt de onderkant en de delen, die zijn blootgesteld aan spatwater. Wij adviseren, het voertuig in de winter vaker te wassen. Vooral de mechanische en de aan de oppervlakte behandelde delen en de onderkant van het voertuig worden belast en dienen derhalve grondig te worden gereinigd.

- ▷ Bij vorstgevaar de verwarming altijd tot tenminste 15 °C laten verwarmen. Circulatieluchtventilator (indien aanwezig) op automatisch zetten. Bij extreme buitentemperaturen bovendien meubelluiken en -deuren iets openen. De binnenstromende warme lucht kan het bevroren, bijv. van waterleidingen en de vorming van condenswater in de opbergruimten tegengaan.
- ▷ Bij vorstgevaar aanvullend aan de buitenkant van het voertuig de ramen afdekken met winter-isoleermatten.

12.7.1 Voorbereidingen

- Voertuig controleren op lak- en roestschade. Schade evt. herstellen.
- Zorg ervoor, dat er geen water in de ventilatieopeningen in de vloer en in de verwarming terecht kan komen.
- De metalen delen aan de onderkant met een beschermmiddel op wasbasis beschermen tegen roest.
- Gelakte buitendelen met een hiervoor geschikt middel conserveren.

12.7.2 Wintergebruik

Bij wintergebruik ontstaat door het bewonen van het voertuig bij lage temperaturen condenswater. Om een goede luchtkwaliteit in de caravan te garanderen en schade aan het voertuig door condenswater te voorkomen, is een toereikende ventilatie zeer belangrijk.

- In de opwarmfase van het voertuig de verwarming op de hoogste stand zetten en dakopbergkasten, gordijnen en rolgordijnen openen. Daardoor wordt een optimale be- en ontluchting bereikt.
- 's Ochtends alle kussens verwijderen, de opbergcompartimenten ventileren en vochtige plekken drogen.

- ▷ Als er ergens condenswater is ontstaan, veeg dit dan weg.

12.7.3 Na het winterseizoen

- Bodem van de camper en de motoren grondig wassen. Daardoor worden corrosiebevorderende dooimiddelen (zout, loogresten) verwijderd.
- Voertuig aan de buitenkant reinigen en plaatstaal met in de handel verkrijgbare autowas conserveren.

12.8 Stilstand

12.8.1 Tijdelijke stilstand

- ▶ Na langere stilstand (ca. 10 maanden) reminstallatie en gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Houd er rekening mee dat het water al binnen korte tijd ondrinkbaar is.
- ▶ Kabelschade door dieren kan tot kortsluiting leiden. Brandgevaar!

Dieren (vooral muizen) kunnen binnen in de wagen aanzienlijke schade veroorzaken. Dat geldt vooral als de dieren in het geparkeerde voertuig ongestoord hun gang kunnen gaan.

De dieren kunnen in een onbewaakt ogenblik in het voertuig komen en zich daar verstoppen.

Om schade door binnengedrongen dieren te vermijden of te beperken, het voertuig regelmatig op schade of diersporen inspecteren. Dit moet vooral ca. 24 uur na het parkeren van het voertuig gebeuren.

Als er sporen van dieren zichtbaar zijn, neem dan contact op met uw geautoriseerde dealer of het servicepunt. Als er kabelschade is ontstaan, kan deze een kortsluiting veroorzaken. Het voertuig kan in brand raken.

Voor de stilstand checklist doornemen:

	Activiteiten	Gedaan
Basisvoertuig	Brandstoftank helemaal vullen. Daardoor kunnen beschadigingen door corrosie aan de tankinstallatie worden vermeden	
	Voertuig opbokken zodat wielen ontlast zijn of voertuig om de 4 weken bewegen. Daardoor worden drukpunten op banden en wiellagers voorkomen	
	De banden tegen directe zonnestraling beschermen. Gevaar voor scheurvorming!	
	Banden tot de aanbevolen maximumdruk oppompen	
	Op de onderkant altijd zorgen voor voldoende luchtcirculatie	
	 ▷ Vocht of te weinig zuurstof, bijv. door afdekking met plastic, kunnen op de onderkant optische onregelmatigheden veroorzaken.	
	Neem bovendien de aanwijzingen in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig in acht	
Opbouw	Alle schoorstenen met de passende afdekkappen afsluiten en alle andere openingen (behalve de kunstmatige ventilatie) afdichten. Zo wordt het binnendringen van dieren (bijv. muizen) verhindert	
	Om de vorming van condenswater en daaruit resulterende schimmelvorming te voorkomen, het interieur, alle van buitenaf toegankelijke opbergruimten en de staanplaats (bijv. garage) om de drie weken ventileren	
Interieur	Kussens zo plaatsen dat ze geventileerd worden en afdekken	
	Koelkast schoonmaken	
	Koelkastdeur en vriesvak licht geopend houden	
	Naar sporen van binnengedrongen dieren zoeken	
	Flatscreen van het net scheiden en evt. uit het voertuig verwijderen	
Gasinstallatie	Hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten	
	Alle gasafsluitkranen sluiten	
	Gasflessen altijd uit de gaskast halen, ook als ze leeg zijn	
Elektrische installatie	Woonruimteaccu en startaccu vol laden	
	 ▷ Voor een tijdelijke stilstand de accu ten minste 20 uur laden.	
	Woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet	
Waterinstallatie	Maak de hele waterinstallatie leeg. Laat de waterkranen in de middenstand open staan. Laat het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen open staan. Neem de aanwijzingen in hoofdstuk 11 in acht.	
	Sluit het veiligheids-/aftapventiel op het elektroblok. De accu wordt anders te snel ontladen ▷ Wanneer het veiligheids-/aftapventiel is uitgeschakeld, is de waterinstallatie niet meer beschermd tegen bevriezing.	

12.8.2 Stilstand in de winter

Bij stilstand in de winter zijn aanvullende maatregelen nodig:

	Activiteiten	Gedaan
Basisvoertuig	Carrosserie en onderkant grondig reinigen en met hete was behandelen of met een middel voor lakonderhoud conserveren	
	Brandstoftank met winterdiesel vullen	
	Vorstbeveiliging in het koelwater controleren	
	Schade aan de lak herstellen	
Opbouw	Kunstmatige ventilatieopeningen open laten	
	Aangebouwde hefsteunen reinigen en insmeren	
	Alle deur- en luikenscharnieren reinigen en smeren	
	Vergrendelingen met olie of glycerine insmeren	
	Alle dichtrubbers inwrijven met talkpoeder	
	Cilinderslot met grafietpoeder behandelen	
Interieur	Luchtontvochtiger opstellen	
	Kussens uit het voertuig halen en droog bewaren	
	Iedere 3 weken de binnenruimte ventileren	
	Alle kasten en opbergcompartimenten leegmaken en kleppen, deuren en laden openen	
	Interieur grondig reinigen	
	Bij vorstgevaar het flatscreen uit het voertuig verwijderen	
Elektrische installatie	Startaccu en woonruimteaccu uitbouwen en vorstvrij bewaren (zie hoofdstuk 9)	
Waterinstallatie	Waterinstallatie met speciale reinigingsmiddelen uit de vakhandel reinigen	
Totale voertuig	Dekzeilen zo leggen dat de ventilatieopeningen niet worden afgedekt of luchtdoorlatende zeilen gebruiken	

12.8.3 Ingebruikname van het voertuig na tijdelijke stilstand of na stilstand in de winter

Voor ingebruikname checklist doornemen:

	Activiteiten	Gedaan
Basisvoertuig	Bandenspanning controleren	
	Bandenspanning van het reservewiel controleren	
Opbouw	Draailager van de opstap schoonmaken	
	Werking van de aangebouwde hefsteunen controleren	
	Werking van de deuren, ramen en dakluiken controleren	
	Werking controleren van alle buitensloten	
	Afdekking van de gasafvoerschoorsteen van de verwarming verwijderen (indien aanwezig)	
	Winterafdekking van de koelkast-ventilatioosters verwijderen (indien aanwezig)	
Gasinstallatie	Gasflessen in de gaskast plaatsen, vastbinden en op de gasdrukregelaar aansluiten	
Elektrische installatie	230-V-voorziening via buitencontactdoos aansluiten	
	Woonruimteaccu en startaccu vol laden	
	 ▷ Accu na stilstand tenminste 20 uur laden.	
	Woonruimteaccu aansluiten op het 12-V-boordnet (zie hoofdstuk 9)	
	Werking controleren van de elektrische installatie, bijv. binnenverlichting, contactdoos en de geïnstalleerde elektrische apparaten	
Waterinstallatie	Waterleidingen en watertank ontsmetten	
	Werking van de bedieningshendel voor de afvalwatertank controleren	
	Veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig), aftapkranen en waterkranen sluiten	
	Dichtheid van het veiligheids-/aftapventiel, de waterkranen, aftapkranen en waterverdelers controleren	
Inbouwapparatuur	Werking van de koelkast controleren	
	De verwarmingsvloeistof van de warmwaterverwarming om de 2 jaar verversen	
	Werking van de verwarming/boiler controleren	
	Werking van het gaskooktoestel controleren	
	Werking van de klimaatregeling controleren	

12 Verzorging

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor inspectie- en onderhoudswerkzaamheden aan het voertuig.

De onderhoudsinstructies hebben betrekking op:

- de warmwaterverwarming Alde
- de standverwarming
- de klimaatregeling
- het vervangen van gloeilampen en TL-buizen
- de AL-KO achteras

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u belangrijke instructies voor het bezorgen van reserveonderdelen.

13.1 Inspectiewerkzaamheden

Zoals ieder technisch apparaat moet het voertuig met regelmatige intervallen worden geïnspecteerd.

Deze inspectiewerkzaamheden moeten door vaklieden worden uitgevoerd.

Voor deze werkzaamheden wordt speciale vakkennis vereist, die in het kader van deze gebruiksaanwijzing niet kan worden uiteengezet. Deze vakkennis staat bij alle geautoriseerde dealers en servicepunten ter beschikking. Ervaring en regelmatige technische instructies vanuit de fabriek alsmede voorzieningen en gereedschap bieden een garantie voor vakkundige inspectie van het voertuig, die aan de nieuwste eisen beantwoordt.

Het dienstverlenende servicepunt bevestigt de uitgevoerde werkzaamheden.

De inspectiewerkzaamheden voor het chassis laten bevestigen in het klantenserviceboekje van de fabrikant van het chassis.

- ▷ De door de fabrikant voorgeschreven inspecties in acht nemen en binnen de voorgeschreven intervallen laten uitvoeren. Zo blijft de waarde van het voertuig behouden.
- ▷ De bevestiging van de uitgevoerde inspectiewerkzaamheden geldt tegelijk als bewijs bij eventueel optredende schade- en garantiegevallen.

13.2 Onderhoudswerkzaamheden

Zoals ieder technisch apparaat heeft het voertuig onderhoud nodig. De omvang en de frequentie van de onderhoudswerkzaamheden richten zich naar verschillende gebruiks- en inzetwaarden. Bij verzwaarde gebruiksomstandigheden het voertuig vaker laten onderhouden.

Het basisvoertuig en de inbouwapparatuur binnen de intervallen laten onderhouden die in de betreffende gebruiksaanwijzingen zijn opgegeven.

13

Onderhoud

13.3 Warmwaterverwarming Alde

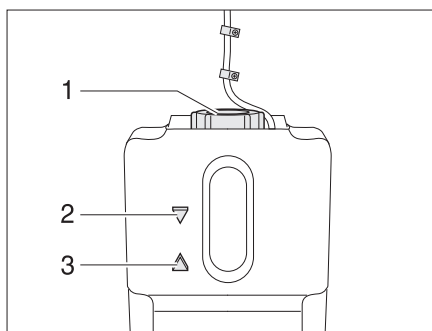

- ▷ Het peil van het warme water regelmatig via de buffertank controleren.
- ▷ Tijdens of na de eerste bedrijfsuren van de warmwaterverwarming kan de vultand omwille van het systeem dalen onder de minimumstand. Vul in dit geval verwarmingsvloeistof bij.
- ▷ Na het eerste verwarmen adviseren wij om het verwarmingssysteem te ont-luchten en het glycolgehalte te controleren.
- ▷ Laat de verwarmingsvloeistof ca. om de twee jaar door de geautoriseerde dealer of het servicepunt vervangen omdat de corrosiebescherming na verloop van tijd afneemt.
- ▷ Het verwarmingssysteem alleen met een water-glycol-mengsel (60 : 40) bij-vullen. Dit mengsel is bij vorst beschermd tot ca. -25 °C. Bij het bijvullen van warmwaterverwarmingen die op het koelcircuit van de voertuigmotor zijn aan-gesloten, de gegevens in de gebruiksaanwijzingen van de fabrikant in acht nemen.

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabri-kant.

13.3.1 Vloeistofpeil controleren

Afb. 247 Buffertank warmwaterverwar-ming

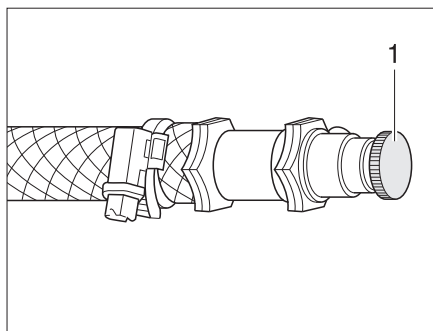
- Warmwaterverwarming uitschakelen en laten afkoelen.
- Controleren of de vloeistof in de buffertank (Afb. 247) tussen de "MIN"-marke-ring (Afb. 247,3) en de "MAX"-markering (Afb. 247,2) staat.

13.3.2 Verwarmingsvloeistof bijvullen

- Het voertuig horizontaal zetten. Zo kunnen luchtballen worden vermeden.
- Warmwaterverwarming uitschakelen en laten afkoelen.
- Afscherming afschroeven resp. aftrekken.
- De draaisluiting (Afb. 247,1) van de buffertank opendraaien.
- Neem het deksel met de circulatiepomp er langzaam naar boven uit.
- Bescherming tegen vorst met een anti-vriesmeter controleren. Het antivriesgehalte moet 40 % bedragen of overeenkomen met een bescherming tot -25 °C.
- Water-antivries-mengsel langzaam in de buffertank gieten.

- ▷ Het optimale vloeistofpeil is bereikt, wanneer de vloeistof in de buffertank 1 cm boven de "MIN"-markering staat.

13.3.3 Verwarmingsinstallatie ontluichten

Afb. 248 Ontluchtingsventiel warmwaterverwarming

De ontluchtingsventielen zijn bij de verwarmingen ingebouwd.

- Warmwaterverwarming uitschakelen en laten afkoelen.
- Het ontluchtingsventiel (Afb. 248,1) openen en open laten tot er geen lucht meer ontsnapt.
- Het ontluchtingsventiel sluiten.
- Deze procedure bij alle ontluchtingsventielen herhalen.
- Controleren of de warmwaterverwarming warm wordt.

13.4 Standverwarming

De standverwarming minstens een keer per maand, bij koude motor en laagste ventilatorstand, gedurende 10 minuten in gebruik nemen.

Voor begin van de verwarmingsperiode de standverwarming door een geautoriseerde werkplaats laten nakijken.

13

Onderhoud

13.5 Klimaatregeling

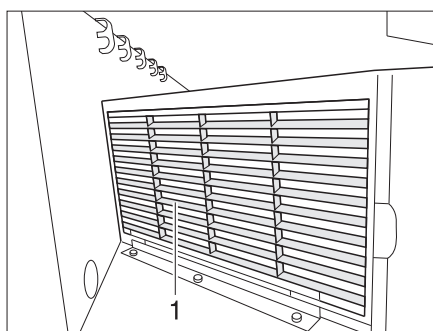

► Voor werkzaamheden aan het apparaat de stroomvoorziening uitschakelen.

- ▷ De klimaatregeling nooit zonder pluizenfilter gebruiken. Zonder pluizenfilter raakt de verdamper vervuild en daardoor wordt de capaciteit van de klimaatregeling beperkt.
- ▷ Bij een verstopte condenswaterafvoer kan er condenswater in het voertuig komen. Condenswaterafvoer vrijhouden van vuil, bladeren en dergelijke.

13.5.1 Klimaatregeling (Truma)

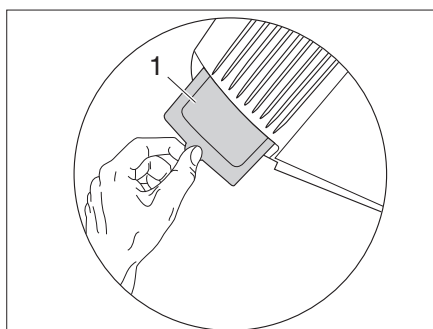

Afb. 249 Klimaatregeling (Truma)

Aan de voorkant van de klimaatregeling bevindt zich een pluizenfilter (Afb. 249,1) voor de circulatielucht-aanzuiging. De pluizenfilter moet met regelmatige intervallen, maar tenminste 2 x per jaar, gereinigd en indien nodig vervangen worden.

Onder de bodem van het voertuig bevindt zich de condenswaterafvoer. Om ervoor te zorgen dat het condenswater onbelemmerd kan weglopen, de afvoerslang vrij van vuil, bladeren en dergelijke houden.

13.5.2 Klimaatregeling (Teleco)

Afb. 250 Pluizenfilter klimaatregeling

Aan de achterzijde van de klimaatregeling bevindt zich een pluizenfilter (Afb. 250,1) voor de circulatielucht-aanzuiging. De pluizenfilter moet met regelmatige intervallen, maar ten minste 2 x per jaar, gereinigd en indien nodig vervangen worden.

Pluizenfilter uit klimaatregeling trekken, reinigen of indien nodig vervangen.

Onder de bodem van het voertuig bevindt zich de condenswaterafvoer. Om ervoor te zorgen dat het condenswater onbelemmerd kan weglopen, de afvoerslang vrij van vuil, bladeren en dergelijke houden.

13.6 Vervangen van de gloeilampen en TL-buizen

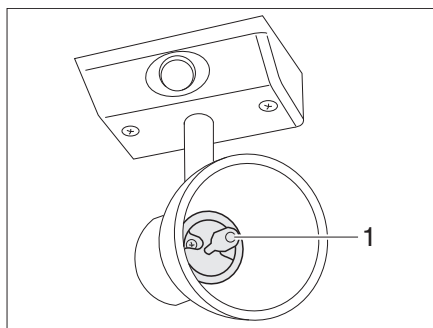

- ▶ Gloeilampen en lamphouders kunnen erg warm worden. Daarom voor het vervangen van gloeilampen de lamp laten afkoelen.
- ▶ Vóór het vervangen van de gloeilampen de stroomtoevoer naar de beveiligingsautomaat in de 230-V-zekeringenkast uitschakelen.
- ▶ Gloeilampen ontoegankelijk voor kinderen bewaren.
- ▶ Geen gloeilamp gebruiken die is gevallen of die krassen heeft in het glas. De gloeilamp zou kunnen springen.
- ▶ Lampen kunnen zeer heet worden. Als de lamp is ingeschakeld, moet de veiligheidsafstand tot brandbare voorwerpen altijd 30 cm bedragen. Brandgevaar!

- ▷ Een nieuwe gloeilamp niet vastpakken met de vingers. Om de nieuwe gloeilamp in te zetten een stoffen doek gebruiken.
- ▷ Alleen gloeilampen van hetzelfde type en met het juiste aantal watt gebruiken.
- ▷ Wanneer LED's in lampen defect zijn, een officiële dealer of een servicepunt opzoeken.

13.6.1 Halogeenspotlight (met glaskap)

Afb. 251 Halogeenspotlight (met glaskap)

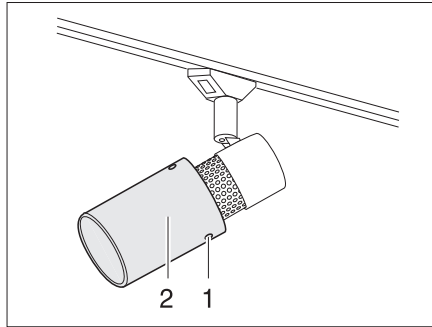
Lamp vervangen:

- Halogeengloeilamp (Afb. 251,1) naar voren uit de fitting trekken.
- Nieuwe halogeengloeilamp tussen de twee veertongen in de fitting drukken.

13

Onderhoud

13.6.2 Halogeenspotlight (verschuifbaar)

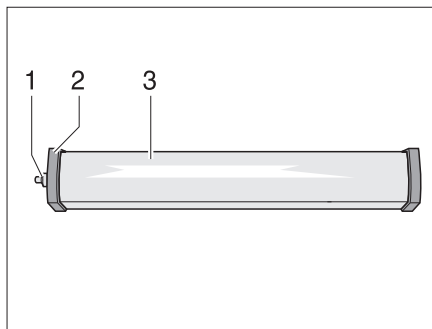

Afb. 252 Halogeenspotlight (verschuifbaar)

Lamp vervangen:

- Bevestigingsschroeven (Afb. 252,1) losdraaien.
- Lampenkap (Afb. 252,2) voorzichtig van de houder aftrekken.
- Halogeengloeilamp verwijderen.
- Nieuwe halogeengloeilamp plaatsen.
- Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

13.6.3 Kamerverlichting

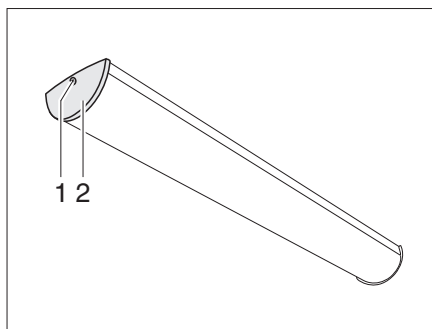

Afb. 253 Kamerverlichting

Lamp vervangen:

- Kap (Afb. 253,1) afschroeven.
- Deksel (Afb. 253,2) wegnemen.
- Afdekking van de lamp (Afb. 253,3) iets samendrukken en wegnemen.
- TL-buis verwijderen.
- Nieuwe TL-buis plaatsen.
- Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

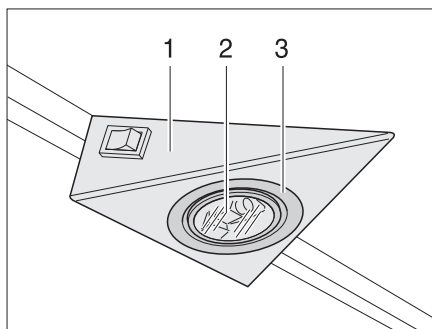
13.6.4 Woonruimteverlichting

Afb. 254 Woonruimteverlichting

- Lamp vervangen:*
- Schroef (Afb. 254,1) eruit draaien en afdekking (Afb. 254,2) afnemen.
 - Lampglas licht samendrukken en uit de behuizing halen.
 - TL-buis verwijderen.
 - Nieuwe TL-buis plaatsen.
 - Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

13.6.5 Halogeen-inbouwlamp met behuizing

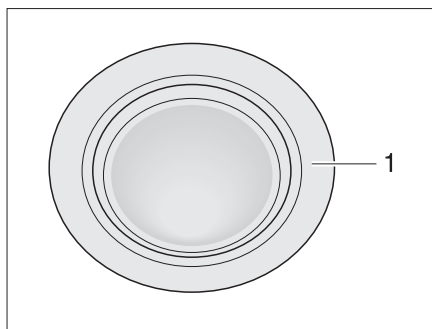

Afb. 255 Halogeen-inbouwlamp

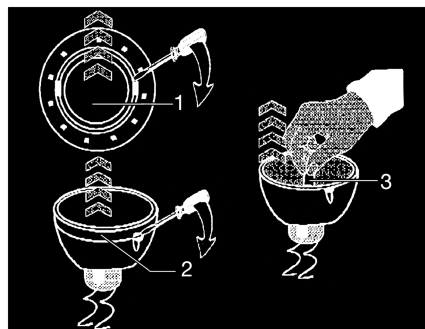
De halogeeninbouwlamp is in een behuizing (Afb. 255,1) verzonken ingebouwd.

- Lamp vervangen:*
- Binnenste afdekring (Afb. 255,3) met een schroevendraaier van de behuizing losmaken.
 - Afdekring met de glasschijf verwijderen.
 - Halogeengloeilamp (Afb. 255,2) verwijderen.
 - Nieuwe halogeengloeilamp plaatsen.
 - Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

13.6.6 Halogeen-inbouwlamp (plat)

Afb. 256 Halogeen-inbouwlamp (plat)

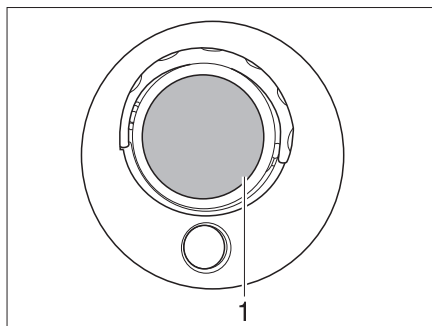
Afb. 257 De halogeengloeilamp verwisselen

De halogeen-inbouwlamp (Afb. 256,1) is verzonken ingebouwd.

Lamp vervangen:

- Binnenste afdekking (Afb. 257,1) met een schroevendraaier van de behuizing losmaken.
- Afdekking met de glasschijf (Afb. 257,2) met een schroevendraaier losmaken van het onderste gedeelte van de halogeen-inbouwlamp.
- Halogeengloeilamp (Afb. 257,3) verwijderen.
- Nieuwe halogeengloeilamp plaatsen.
- Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

13.6.7 Halogeen-opbouwlamp bestuurderscabine (I-model)

Afb. 258 Halogeen-opbouwlamp bestuurderscabine (I-model)

Lamp vervangen:

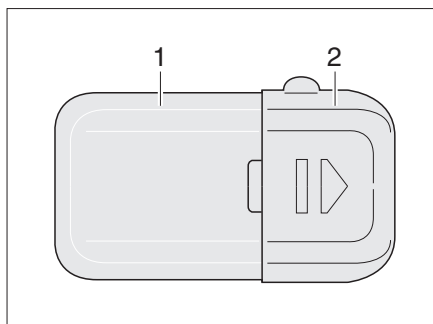
- Glazen afdekking (Afb. 258,1) voorzichtig met geschikt gereedschap (bijv. schroevendraaier) eruit wippen en wegnemen.
- Halogeengloeilamp verwijderen.
- Nieuwe halogeengloeilamp plaatsen.
- Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

13.6.8 Afzuigkaplamp

Lamp vervangen:

- De onderste en middelste afdekking verwijderen.
- Halogeengloeilamp voorzichtig uit de houder verwijderen.
- Nieuwe halogeengloeilamp inzetten.
- De afdekkingen weer aanbrengen en met de twee schroeven borgen.

13.6.9 Kledingkastverlichting

Afb. 259 Kledingkastverlichting

- Lamp vervangen:*
- Afdekking van de lamp (Afb. 259,1) iets samendrukken en wegnemen.
 - Halogeengloeilamp verwijderen.
 - Nieuwe halogeengloeilamp plaatsen.
 - Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

13.7 Accuwissel bij kleerkastverlichting met LED

De kledingkastverlichting beschikt over een knopbatterij die de LED van spanning voorziet.

- ▷ Alleen knopbatterijen van hetzelfde type gebruiken.

- Batterij vervangen:*
- Deksel (Afb. 259,2) in de richting van de pijl openschuiven.
 - De knoopbatterij uit de batterijhouder nemen.
 - Nieuwe knoopbatterij van hetzelfde type met de juiste polariteit (+/-) inzetten.
 - Deksel (Afb. 259,2) weer dichtschuiven.

13.8 AL-KO achteras

**Fiat-voertuigen met AL-KO
achteras zonder
luchtvering**

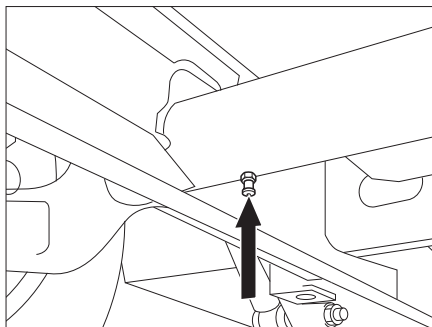
Naast het opvolgen van de voorschriften en de aanwijzingen in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig en het onderhoudshandboek, moet na 20.000 km en minstens eens in de 12 maanden de achteras worden nagesmeerd.

- ▷ Het smeren mag alleen plaatsvinden als de achteras is ontlast.
- ▷ Voor het smeren naar keuze een van de volgende vetten gebruiken:
Costrac GL 1501 van de firma Klüber
Cardex 3746 SP van de firma CONDA

- ▷ Als het voertuig met een onderhoudsvrije torsiestaafveeras of een achteras met luchtvering is uitgerust, vervallen de beide smeernippels.

Afb. 260 AL-KO achteras

De smeernippels (Afb. 260, pijl) bevinden zich aan de onderkant van de asbuis.

13.9 Reserveonderdelen

- ▶ Elke wijziging van de toestand van het voertuig, zoals deze bij levering door de fabriek was, kan een negatieve invloed hebben op het rijgedrag en de verkeersveiligheid.
- ▶ Door Dethleffs aanbevolen speciale uitvoeringen en originele reserveonderdelen zijn speciaal voor uw voertuig ontwikkeld en vrijgegeven. De geautoriseerde dealer of het servicepunt bieden deze producten aan. De geautoriseerde dealers en de servicepunten zijn geïnformeerd over toegestane technische details en voeren de noodzakelijke werkzaamheden vakkundig uit.
- ▶ Niet door Dethleffs vrijgegeven toebehoren-, aan-, om- of inbouwdelen kunnen het voertuig beschadigen en tot een verminderde verkeersveiligheid leiden. Zelfs als er voor deze onderdelen een goedkeuring van een deskundige, een algemene bedrijfstoelating of een goedkeuring van de constructie bestaat, bestaat daarmee nog geen zekerheid ten aanzien van de reglementaire kwaliteit van het product.
- ▶ Als producten die door de Dethleffs niet werden vrijgegeven beschadigingen veroorzaken, kan daarvoor geen aansprakelijkheid worden aanvaard. Dit geldt ook voor niet goedgekeurde wijzigingen aan het voertuig.

Uit veiligheidsoverwegingen moeten reserveonderdelen voor apparaten beantwoorden aan de opgaves van de producent en door hem als reserveonderdeel zijn toegelaten. De reserveonderdelen mogen alleen door de producent van het apparaat of een erkende werkplaats worden ingebouwd. Voor reserveonderdelen staan de geautoriseerde dealers en servicepunten ter beschikking.

Hier zijn enige suggesties voor belangrijke reserveonderdelen:

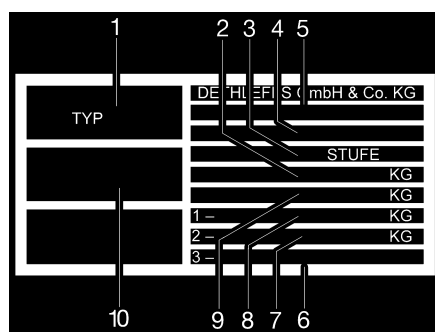
- Zekeringen
- V-snaar
- Ruitenwisserbladen
- Gloeilampen
- Waterpomp (dompelpomp)

Bij bestellingen van reserveonderdelen het serienummer en het voertuigtype opgeven bij de geautoriseerde dealer of het servicepunt.

13 Onderhoud

Het in deze gebruiksaanwijzing beschreven voertuig is volgens fabrieksnormen geconstrueerd en uitgerust. Al naargelang het doel van zijn inzet wordt er nuttig speciaal toebehoren aangeboden. Bij de aanbouw van speciaal toebehoren controleren of dit in de voertuigpapieren geregistreerd moet worden. Let op de technisch toegelaten totale massa. De geautoriseerde dealer of het servicepunt adviseert u graag.

13.10 Typeplaatje

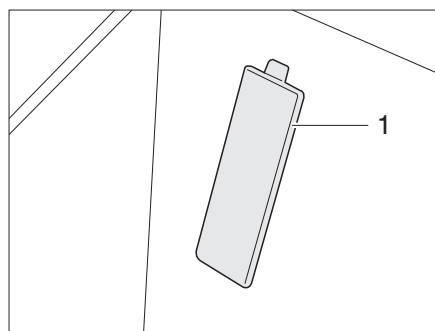
Afb. 261 Typeplaatje

- 1 Type
- 2 Technisch toegelaten totale massa van het voertuig met aanhanger
- 3 Fabrikant van de opstap (uitbouw-opstap)
- 4 Afkorting fabrikant en opbouwnummer
- 5 Nr. EG-bedrijfstoelating
- 6 Toegelaten asbelasting achteras (bij tandem-as)
- 7 Toegelaten asbelasting achter
- 8 Toegelaten asbelasting voor
- 9 Technisch toegelaten totale massa van het voertuig
- 10 Serienummer

Het typeplaatje (Afb. 261) met het serienummer is aan de B-kolom aan de passagierzijde (T-modellen en A-modellen) of in het ingangsbereik (I-modellen) aangebracht.

Het typeplaatje niet verwijderen. Het typeplaatje:

- Identificeert het voertuig
- Helpt bij het bestellen van reserveonderdelen
- Geeft in combinatie met de voertuigpapieren informatie over de eigenaar

Afb. 262 Afdekking chassisnummer (basisvoertuig Fiat)

- ▷ Bij navragen aan de klantenservice altijd het **serienummer** erbij vermelden.
- ▷ Het chassisnummer bevindt zich bij voertuigen op Fiat-chassis achter een afdekking (Afb. 262,1) in de ingang aan de kant van de bijrijder.

13.11 Waarschuwings- en aanwijzingsstickers

Op en in het voertuig zijn waarschuwings- en aanwijzingsstickers aangebracht. Waarschuwings- en aanwijzingsstickers dienen de veiligheid en mogen niet worden verwijderd.

- ▷ Reservestickers kunnen bij de officiële dealer of bij het servicepunt besteld worden.

13 Onderhoud

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de banden van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de keuze van de banden
- de omgang met de banden
- het verwisselen van de wielen
- de reservewielhouder
- de bandenspanning

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u een tabel, waarin de correcte bandenspanning voor uw voertuig kan worden gevonden.

14.1 Algemeen

- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken.

- ▷ Bandenspanning alleen controleren bij koude banden.
- ▷ Aan het voertuig zijn binnenbandloze banden gemonteerd. Monteer nooit binnenbanden in deze banden.
- ▷ Gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig in acht nemen.

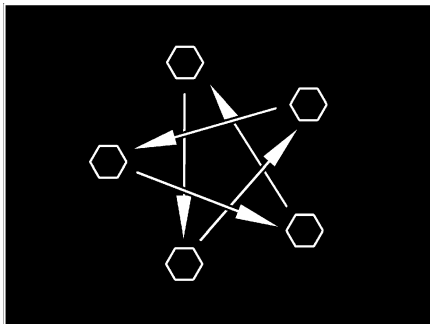

- ▷ Al naar gelang het basisvoertuig en de uitvoering zijn de voertuigen standaard alleen met een bandreparatieset uitgerust.
- ▷ Bij bandenpech het voertuig naar de rechter zijde van de weg rijden. Het voertuig beschermen met een gevarendriehoek. Waarschuwingsknipperlicht aanzetten.
- ▷ Bij voertuigen met tandem-as kan het afhankelijk van het systeem komen tot extra bandenslijtage.
- ▷ Banden mogen niet ouder zijn dan 6 jaar omdat het materiaal mettertijd broos wordt. Het viercijferige DOT-nummer op de zijkant van de band geeft de productiedatum aan. De eerste twee cijfers geven de week aan, de laatste twee het productiejaar.

Voorbeeld: (1509) Week 15, productiejaar 2009.

In acht nemen:

- Banden regelmatig (om de 14 dagen) nakijken op gelijkmatige profielslijtage, profieldiepte en uitwendige beschadiging.
- De door de wetgever voorgeschreven minimumprofiel diepte in acht nemen.
- Altijd banden van dezelfde bouwwijze, hetzelfde fabrikaat en dezelfde uitvoering (zomerbanden of winterbanden) gebruiken.
- Alleen voor het velgtype toegelaten banden gebruiken. De toegelaten velgmaten en bandenmaten staan in de voertuigpapieren van het voertuig, maar ook de geautoriseerde dealer of het servicepunt geeft u graag advies.
- Nieuwe banden op een traject van ca. 100 km met gematigde snelheid inrijden, aangezien pas dan de volledige grip is verkregen.

Afb. 263 Wielmoeren of wielschroeven kruisgewijs aandraaien

- Wielmoeren of wielschroeven regelmatig controleren op vastzitten. Wielmoeren of wielschroeven van een vervangen wiel na 50 km kruisgewijs aandraaien (Afb. 263).
- Als er nieuwe of pas gelakte velgen worden gebruikt, dan de wielmoeren of wielschroeven extra na ca. 1.000 tot 5.000 km aandraaien.
- Bij stilstand of langere standtijden drukpunten op banden en wiellagers voorkomen:
Het voertuig zo opbikken dat de wielen zijn ontlast of het voertuig om de 4 weken zo bewegen dat de stand van de wielen verandert.

14.2 Keuze van de banden

- ▶ De verkeerde bandenkeuze kan tijdens de rit beschadiging van de banden tot en met klappen tot gevolg hebben.

- ▷ Als er banden worden gemonteerd die niet voor het voertuig zijn toegestaan, kan de vergunning voor het voertuig en daarmee de verzekeringsdekking vervallen. De geautoriseerde dealer of het servicepunt adviseert u graag.

De voor uw voertuig vrijgegeven bandenmaten staan in de voertuigpapieren of kunnen bij de geautoriseerde dealers of servicepunten worden opgevraagd. Elke band moet bij het voertuig passen, waaraan hij aangebracht wordt. Dit geldt in eerste instantie voor de afmetingen van de buitenkant (diameter, breedte), die door de genormeerde maataanduiding worden aangegeven. Daarnaast moet de band aan de eisen van het desbetreffende voertuig voldoen met betrekking tot gewicht en snelheid.

Bij het gewicht wordt van de toegestane maximale asbelasting uitgegaan, die over twee banden wordt verdeeld. De maximale draagkracht van een band blijkt uit zijn load-index (= LI, getal voor draagkracht).

Ook de asgeometrie van een voertuig, zoals wielvlucht en sporing, is voor de keuze van de banden belangrijk. De hoogste snelheid die voor een band is toegestaan (bij volle draagkracht) wordt door zijn speed-index (= GSY, snelheidssymbool) aangegeven. Load-index en speed-index vormen samen de code voor het gebruik van een band. Ze zijn bestanddeel van de volledige, genormeerde aanduiding die op elke band zelf staat. Deze aanduidingen op de band moeten met die in de voertuigpapieren overeenkomen.

14 Wielen en banden

14.3 Aanduidingen op de band

215/70 R 15C 109/107 Q

Naam	Verklaring
215	Breedte van de band in mm
70	Verhouding hoogte tot breedte van de band in procent
R	Bandentype (R = radiaal)
15	Velgdiameter in inch
C	Commercial (Transporter)
109	Getal draagkracht enkele banden
107	Getal draagkracht dubbele banden
Q	Snelheidssymbool (Q = 160 km/u)

14.4 Omgang met banden

- Over stoepranden in een stompe hoek rijden. De band kan anders aan de zijkant ingeklemd worden. Het rijden over een stoeprand in een spitse hoek kan tot beschadiging van de band en als gevolg daarvan tot klappen van de band leiden.
- Over hoogliggende riooldeksels langzaam rijden. De band kan anders ingeklemd worden. Het snel rijden over een hoogliggende riooldeksel kan tot beschadiging van de band en als gevolg daarvan tot klappen van de band leiden.
- Schokdempers regelmatig laten controleren. Het rijden met slechte schokdempers leidt tot duidelijk verhoogde slijtage.
- Bij ongelijkmatige profielslijtage voorsporing en wielvlucht laten controleren. Het rijden met verkeerd ingestelde voorsporing of eenzijdig ingestelde wielvlucht leidt tot duidelijk verhoogde slijtage.
- Hard remmen vermijden. Bij hard remmen, waarbij de wielen blokkeren, slijten de banden sneller en onregelmatig. Dit vermindert het rijcomfort. De banden kunnen zelfs onbruikbaar worden.
- De banden niet reinigen met hogedrukreiniger. De banden kunnen binnen een paar seconden sterk beschadigd worden en als gevolg daarvan klappen.
- Banden ontzien bij het rijden. Hard remmen, start met plankgas en lange ritten op slechte straten vermijden.

14.5 Wiel vervangen

- ▶ Het voertuig moet op een effen, vaste en glijvaste ondergrond staan.
- ▶ In de eerste versnelling schakelen. Bij een automatische versnellingsbak in de stand "P" schakelen.
- ▶ Alvorens het voertuig op te tillen, de handrem vast aantrekken.
- ▶ Het voertuig met wielkeggen aan de tegenover gelegen kant beveiligen tegen wegrollen.
- ▶ Het voertuig in geen geval optillen met de aangebouwde steunen.
- ▶ Als er een aanhanger is aangekoppeld: De aanhanger afkoppelen voordat het voertuig wordt opgetild.
- ▶ De wagenkrik nooit onder de opbouw, maar onder de as zetten.

- ▶ De wagenkrik nooit overbelasten. De maximaal toegelaten belasting is op het typeplaatje op de wagenkrik aangegeven.
- ▶ De wagenkrik alleen voor het kortstondig optillen van het voertuig tijdens het verwisselen van de band inzetten.
- ▶ De motor niet starten, terwijl het voertuig is opgetild.
- ▶ Er mogen geen personen onder het opgetilde voertuig gaan liggen.

- ▷ Bij een wielwisseling de schroefdraad van de schroefdraadbout niet beschadigen.
- ▷ Wielmoeren of wielschroeven kruisgewijs aandraaien (Afb. 263).
- ▷ Bij overschakelen op andere velgen (bijv. aluminiumvelgen of wielen met winterprofiel) moeten de bijbehorende wielschroeven met de juiste lengte en kraagvorm worden gebruikt. Het vastzitten van de wielen en de werking van de reminstallatie zijn daarvan afhankelijk.
- ▷ Velgen en banden, die niet voor het voertuig zijn goedgekeurd, kunnen de verkeersveiligheid in gevaar brengen.
- ▷ Wielen niet kruisgewijs vervangen.

- ▷ Het voertuig conform de nationale voorschriften, bijv. met gevarendriehoek, beschermen.
- ▷ Voor de vervanging van de banden de velgen- en bandenmaat, de draagkracht van de banden en de snelheidsindex op de banden controleren. Alleen de in de voertuigpapieren opgegeven velgen- en bandenmaten gebruiken.
- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig.

14.6 Reserwielhouder

- ▷ Bij modellen met een basisvoertuig van het merk Fiat of Ford is geen reservewiel aanwezig. Bij deze voertuigen wordt standaard een autopechset voor het met schuim bewerken van de defecte band meegeleverd.

Het reservewiel zit aan de onderkant van het voertuig in een korf opgeborgen die van buiten open is.

14.7 Bandenspanning

- ▶ Een te lage bandenspanning leidt tot oververhitting van de band. Dit kan zware schade in de band tot gevolg hebben.
- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken.
- ▶ Alleen ventielen gebruiken die voor de voorgeschreven bandenspanning zijn toegelaten.

- ▷ Bandenspanning alleen controleren bij koude banden.

De draagkracht en daarmee de houdbaarheid van een band hangt direct samen met de bandenspanning. Lucht is een vluchtig medium, dat onvermijdelijk ook uit de banden ontsnapt.

Als vuistregel kan ervan uitgegaan worden, dat bij een gevulde band na twee maanden een spanningsverlies van 0,1 bar optreedt. Om schade of klappen van de banden te vermijden, de bandenspanning regelmatig controleren.

- ▷ De opgaven van de bandenspanningswaarden gelden voor beladen voertuigen bij koude banden.
- ▷ Bij warme banden is de spanning hoger dan bij koude banden. De juiste spanning daarom bij koude banden controleren.
- ▷ Opgave van de spanning in bar.
- ▷ Het gebruikte ventiel moet voor de luchtdruk zijn toegelaten. Boven 4,75 bar raden wij het gebruik van een metalen ventiel aan.
- ▷ De gegevens van de toelaatbare asbelasting vindt u op het typeplaatje van uw camper.
- ▷ Wanneer de banden moeten worden vervangen adviseert Dethleffs banden in campinguitvoering.

Fiat

Typen	Bandenmaat	Luchtdruk voor in bar	Luchtdruk achter in bar
Alle typen	215/70 R 15 C (109/107) Q	4,25	4,5
Alle typen met banduitrusting "Camping"	215/70 R 15 C (109/107) Q	4,75	5,5
Alle typen	225/75 R 16 C (116/114) R	4,5	5,0
Alle typen met banduitrusting "Camping"	225/75 R 16 C (116/114) R	4,75	5,5
Alle typen	225/75 R 16 C (116/114) Q (tandem-as)	4,5	3,5
Alle typen met banduitrusting "Camping"	225/75 R 16 C (116/114) Q (tandem-as)	5,5	3,5

De voertuigen worden voortdurend aan de laatste stand van de techniek aangepast. Het is mogelijk, dat er in deze tabel nog geen rekening is gehouden met nieuwe bandenmaten. In dit geval stelt de Dethleffs-dealer u de nieuwste waarden gaarne ter beschikking.

14 Wielen en banden

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor mogelijke storingen aan uw voertuig.

De storingen zijn met hun mogelijke oorzaak en een suggestie voor de remedie vermeld.

De instructies hebben betrekking op:

- de reminstallatie
- de elektrische installatie
- de gasinstallatie
- het gaskooktoestel
- de gasbakoven
- de magnetron
- de verwarming
- de boiler
- de koelkast
- de klimaatregeling
- de watervoorziening
- het toilet
- de opbouw

De vermelde storingen kunnen zonder een uitgebreide vakkennis en in slechts enkele handelingen worden verholpen. Als de suggesties tot remedie die in deze gebruiksaanwijzing staan, niet helpen, moet een erkende werkplaats de oorzaak van de storing zoeken en verhelpen.

15.1 Reminstallatie

- ▶ Gebreken aan de reminstallatie meteen laten verhelpen door een geautoriseerde werkplaats.

15.2 Elektrische installatie

- ▶ Bij het vervangen van de woonruimteaccu alleen accu's van dezelfde bouwwijze gebruiken.

- ▶ Voor het vervangen van de zekeringen zie hoofdstuk 9.

Storing	Oorzaak	Remedie
Verlichtingsinstallatie werkt niet meer volledig	Gloeilamp defect	Gloeilamp vervangen. Let op het vermogen (W) en de spanning (V)
	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
Binnenverlichting werkt niet	Gloeilamp defect	Gloeilamp vervangen. Let op het vermogen (W) en de spanning (V)
	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen

Storing	Oorzaak	Remedie
De elektrische opstap kan niet in- of uitgeklapt worden	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
Geen 230-V-voorziening ondanks aansluiting	230-V-beveiligingsauto-maat is geactiveerd	230-V-beveiligingsauto-maat inschakelen
Startaccu of woonruimte-accu wordt bij aansluiting op 230 V niet opgeladen	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de startaccu of aan de woonruimteaccu defect	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de startaccu of aan de woonruimteaccu vervangen
	Laadmodule in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
Woonruimteaccu wordt door het voertuig niet opgeladen	Zekering van dynamo klem D+ defect	Zekering vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
Controlelicht 12 V brandt niet	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Accu-scheidingsschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingsschakelaar inschakelen
	Startaccu of woonruimte-accu niet geladen	Startaccu of woonruimte-accu laden
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Platte zekering (2 A) aan de woonruimteaccu defect	Platte zekering (2 A) aan de woonruimteaccu vervangen
Geen weergave op het paneel	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Woonruimteaccu losgekoppeld van het 12-V-boordnet	Woonruimteaccu aansluiten op het 12-V-boordnet
	Startaccu of woonruimte-accu niet geladen	Startaccu of woonruimte-accu laden
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
12-V-voorziening werkt niet	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Woonruimteaccu losgekoppeld van het 12-V-boordnet	Woonruimteaccu aansluiten op het 12-V-boordnet
	Woonruimteaccu is ontladen	Woonruimteaccu laden
	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de woonruimte-accu defect	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de woonruimte-accu vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken

Storing	Oorzaak	Remedie
12-V-voorziening werkt niet bij 230-V-gebruik	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Woonruimteaccu losgekoppeld van het 12-V-boordnet	Woonruimteaccu aansluiten op het 12-V-boordnet
	Laadmodule in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	Klantenservice opzoeken
	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de woonruimteaccu defect	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de woonruimteaccu vervangen
Startaccu wordt bij 12-V-gebruik ontladen	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Woonruimteaccu losgekoppeld van het 12-V-boordnet	Woonruimteaccu aansluiten op het 12-V-boordnet
Geen spanning op de woonruimteaccu	Woonruimteaccu is ontladen	<p>Woonruimteaccu direct opladen</p> <p> Diepontlading is schadelijk voor de accu.</p> <p>Wanneer het voertuig langere tijd stilstaat, de woonruimteaccu vol laden</p>
Afzuigkap functioneert niet	230-V-beveiligingsautomaat uitgeschakeld	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	12-V-stroomvoorzieningsapparaat uitgeschakeld	12-V-stroomvoorzieningsapparaat op het paneel inschakelen
	Stroomvoorzieningsapparaat defect	Klantenservice opzoeken
	Zekering (15 A) in 230-V-zekeringenkast defect	Zekering (15 A) vervangen
	Zekering (15 A) op het elektroblok defect	Zekering (15 A) vervangen
	Afzuigkap defect	Klantenservice opzoeken
Klimaatregeling kan niet worden uit- of ingeschakeld	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	Batterij van de afstandsbediening is leeg	Batterij van de afstandsbediening vervangen

15

Storingsopsporing

15.3 Gasinstallatie

- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen.
- ▶ Defect aan de gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten verhelpen.

Storing	Oorzaak	Remedie
Geen gas	Gasfles leeg	Gasfles vervangen
	Gasafsluitkraan gesloten	Gasafsluitkraan openen
	Hoofdafsluitkraan op de gasfles gesloten	Hoofdafsluitkraan op de gasfles openen
	Buitentemperatuur te laag (-42 °C bij propaangas, 0 °C bij butaangas)	Wachten tot buitentemperatuur hoger wordt
	Inbouwapparaat defect	Klantenservice opzoeken

15.4 Kookplaat

15.4.1 Gaskooktoestel/gasbakoven

Storing	Oorzaak	Remedie
Ontstekingsbeveiligingen reageren niet (vlam brandt na het loslaten van de regelgreep niet)	Te korte opwarmtijd	Na ontsteking de regelgreep ca. 15 tot 20 seconden ingedrukt houden
	Ontstekingsbeveiliging defect	Klantenservice opzoeken
Vlam dooft bij de lage instelling	Ontstekingsbeveiligingsvoeler niet correct	Ontstekingsbeveiligingsvoeler correct instellen (niet buiten). De sensorpunt moet 5 mm boven de brander uitsteken. De hals van de voeler mag niet meer dan 3 mm verwijderd zijn van de branderkraan; evt. contact opnemen met de klantenservice

15

Storingsopsporing

15.4.2 Magnetron

► Alleen vaklieden mogen de magnetron repareren. Door ondeskundige reparaties kan ernstig gevaar voor de gebruiker ontstaan.

Storing	Oorzaak	Remedie
Magnetron schakelt niet in	Zekering defect	Zekering vervangen
	Deur van de magnetron is niet goed gesloten	Vreemde voorwerpen, die tussen de deur van de magnetron klemmen, verwijderen en de deur goed sluiten

15.5 Verwarming/boiler

Bij een defect de dichtstbijzijnde servicewerkplaats van het betreffende apparaat informeren. Bij de papieren van het apparaat zit een adressenlijst. Alleen geautoriseerde vaklieden mogen het apparaat repareren.

15.5.1 Verwarming/boiler Truma

Storing	Oorzaak	Remedie
Verwarming ontsteekt niet	Temperatuursensor aan het bedieningspaneel of afstandssensor defect	Stekker aan het bedieningspaneel aftrekken. De verwarming functioneert dan zonder thermostaat. Zo spoedig mogelijk klantenservice opzoeken
Rood controlelicht "Storing" brandt	Lucht in gasleidingen	Uitschakelen en opnieuw inschakelen. Na twee vergeefse startpogingen eerst 10 minuten wachten en dan nog eens proberen
	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen Volle gasfles aansluiten
	Defecte zekeringsschakel	Klantenservice opzoeken
Rood controlelicht "Storing" knippert	Bedrijfsspanning te laag	Woonruimteaccu (laten) laden of vervangen
Groen controlelicht achter draaiknop brandt niet	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Zekering in de elektronische besturingsunit werd geactiveerd	Klantenservice opzoeken
	Woonruimteaccu defect	Woonruimteaccu (laten) laden of vervangen
Geel controlelicht op de energiekeuzeschakelaar brandt niet	Geen voedingsspanning	230-V-aansluiting en zekeringen controleren
	Oververhittingsschakelaar is geactiveerd geweest	Oververhittingsschakelaar indrukken

Storing	Oorzaak	Remedie
Boiler gaat vanzelf leeg, veiligheids-/aftapventiel is geopend	Binnentemperatuur onder 8 °C	Binnenruimte verwarmen
	Het veiligheids-/aftapventiel losgekoppeld van de accuvoeding	Accu-scheiding opheffen. Daartoe de accu-scheidingsschakelaar van het elektroblok inschakelen of via het paneel de accu-scheiding opheffen
	Bedrijfsspanning onder 10,8 V	Woonruimteaccu (laten) laden of vervangen
	Zekering defect	Zekering op elektroblok vervangen
Veiligheids-/aftapventiel sluit niet bij het inschakelen	Het veiligheids-/aftapventiel losgekoppeld van de accuvoeding	Accu-scheiding opheffen. Daartoe de accu-scheidingsschakelaar van het elektroblok inschakelen of via het paneel de accu-scheiding opheffen
	Bedrijfsspanning onder 10,8 V	Woonruimteaccu (laten) laden
	Zekering defect	Zekering op elektroblok vervangen
Rode en groene controlelicht branden niet	Zekering defect	Zekering op elektroblok vervangen
Rotor loopt luidruchtig of niet regelmatig	Rotor vervuild	Truma service raadplegen

15.5.2 Verwarming/boiler Alde

- ▷ Wanneer er een fout in het systeem optreedt, wordt de oorzaak op het display weergegeven.

Storing	Oorzaak	Remedie
Verwarming ontsteekt niet bij gebruik op gas	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
Verwarming ontsteekt niet	Accuspanning te laag	Accu laden. Wanneer de accuspanning boven de 11 V stijgt, springt de verwarming automatisch aan
Verwarming ontsteekt niet bij 230-V-elektragebruik	Geen 230-V-voorziening	230-V-beveiligingsauto-maat inschakelen
		230-V-voorziening aansluiten
Verwarming schakelt uit	Oververhitting	Verwarming laten afkoelen. Voor het terugzetten van de weergave de 12-V-stroomvoorziening naar de verwarming verbreken en weer aansluiten

Storing	Oorzaak	Remedie
Verwarming functioneert, maar geen warmte aan de convectors	Circulatiepomp functioneert niet	Ruimtethermostaat inschakelen Klantenservice opzoeken
Verwarming en circulatiepomp functioneren, maar geen warmte aan de convectors	Lucht in het verwarmingssysteem	Warmwaterverwarming ontluchten

15.6 Koelkast

Bij een defect de dichtstbijzijnde servicewerkplaats van het betreffende apparaat informeren. Bij de papieren van het apparaat zit een adressenlijst. Alleen geautoriseerde vaklieden mogen het apparaat repareren.

15.6.1 Koelkast Dometic zonder AES

Storing	Oorzaak	Remedie
Koelkast schakelt in 230-V-gebruik niet aan	Geen 230-V-voorziening	230-V-voorziening aansluiten
	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	Te lage bedrijfsspanning 230 V	230-V-voorziening door werkplaats laten controleren
Koelkast schakelt in 12-V-gebruik niet aan	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de startaccu defect	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de startaccu vervangen
	Platte zekering (2 A) aan de startaccu defect	Platte zekering (2 A) aan de startaccu vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Te lage bedrijfsspanning 12 V	12-V-voorziening door werkplaats laten controleren
Koelkast schakelt bij werking op gas niet aan Bedrijfsindicatie "GAS" knippert geel	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
	Lucht in de gasleiding	Ontsteken 3 of 4 keer herhalen
	Spinnenwebben of verbrandingsresten in de verbrandingskamer	Buiten aan het voertuig het ventilatierooster verwijderen en de verbrandingskamer reinigen

15.6.2 Koelkast Thetford zonder SES (foutdiagnose)

Foutcode	Oorzaak	Remedie
1	De 230-V-voorziening ligt 75 % onder de vereiste bedrijfsspanning	Klantenservice opzoeken
2	De 12-V-voorziening ligt 75 % onder de vereiste bedrijfsspanning	Klantenservice opzoeken
3	De koelkast werkt in 230-V-gebruik, hoewel er geen 230-V-gebruik is geselecteerd	Klantenservice opzoeken
4	De koelkast werkt in 12-V-gebruik, hoewel er geen 12-V-gebruik is geselecteerd	Klantenservice opzoeken
5	De koelkast werkt op gas, hoewel er geen gasgebruik is geselecteerd	Klantenservice opzoeken
6	Het gasventiel wordt als open geregistreerd, hoewel het gesloten moet zijn	Klantenservice opzoeken
7	Het gasventiel wordt als gesloten geregistreerd, hoewel het open moet zijn	Klantenservice opzoeken
8	De 230-V-voorziening ligt 20 % onder de vereiste bedrijfsspanning	230-V-voorziening controleren
9	De gastoevoer werd gesloten. De vlam werd bij gasgebruik niet binnen 30 seconden ontstoken	<ul style="list-style-type: none"> ● Gasvoorziening controleren ● Het ontsteken 3 tot 4 keer herhalen ● Klantenservice opzoeken
10	De koelkast staat op 12-V-gebruik en de voertuigmotor draait niet	De voertuigmotor starten of een andere energiebron kiezen
11	De koelkast staat op "AUTO"-modus en er is geen energiebron beschikbaar	Een energiebron beschikbaar stellen en de koelkast terugzetten. Daarvoor de koelkast uit- en weer inschakelen
12	–	Klantenservice opzoeken
13	De temperatuursensor is defect	Controleren of de stekker boven de lamel binnen in de koelkast juist is ingestoken. Indien ja: Klantenservice opzoeken
14	De verbinding tussen bedieningselementen en regelapparaat is onderbroken	Klantenservice opzoeken

15.6.3 Koelkast Dometic 7-serie met AES

Storing	Oorzaak	Remedie
Controlelichten "230 V", "12 V" of "AUTO" lichten niet groen op	Koelkast uitgeschakeld	Koelkast met energiekeuzeschakelaar inschakelen
	Geen elektrische bedrijfs spanning aanwezig	230-V-voorziening aansluiten
		Voertuigmotor laten draaien
		Zekering inschakelen of vervangen
	Vakkundige werkplaats raadplegen	
Koelkast schakelt tijdens het rijden niet in 12-V-gebruik	Bedrijfsspanning van dynamo niet beschikbaar/te laag	Vakkundige werkplaats raadplegen
Koelkast schakelt bij gasgebruik niet in, controlelicht "GAS" licht niet geel op	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
	Spinnenwebben of verbrandingsresten in de verbrandingskamer	Buiten aan het voertuig het ventilatierooster verwijderen en de verbrandingskamer reinigen
Controlelicht "GAS" knippert geel, geen gas	Lucht in de gasleiding	Koelkast met energiekeuzeschakelaar uitschakelen
		De hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan van de koelkast openen
		Koelkast met energiekeuzeschakelaar inschakelen. Na 10 seconden probeert het AES nogmaals te ontsteken
		Knippert het controlelicht "GAS" na ca. 30 seconden opnieuw geel, dan is de storing nog niet verholpen
		Voor de ontluchting moet deze procedure ca. 2 tot 3 maal worden herhaald. Doet de koelkast het dan nog niet, klantenservice opzoeken

15.6.4 Dometic 8-serie met HES

▷ Bij een storing brandt steeds ook de indicatie-LED Storing "⚠".

Storing	Oorzaak	Remedie
LED "⚡" knippert	Geen 230-V-voorziening	230-V-voorziening aansluiten
	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	Te lage bedrijfsspanning 230 V	230-V-voorziening door werkplaats laten controleren
LED "⚡" knippert	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Te lage bedrijfsspanning 12 V	12-V-voorziening door werkplaats laten controleren
LED "🔥" knippert	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
	Spinnenwebben of verbrandingsresten in de verbrandingskamer	Buiten aan het voertuig het ventilatierooster verwijderen en de verbrandingskamer reinigen
LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	Temperatuursensor defect	Klantenservice opzoeken
LED "⚡" en LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	230-V-verwarmingselement defect	Klantenservice opzoeken
LED "⚡" en LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	12-V-verwarmingselement defect	Klantenservice opzoeken

15

Storingsopsporing

15.6.5 Dometic 8-serie met AES

▷ Bij een storing brandt steeds ook de indicatie-LED Storing "⚠".

Storing	Oorzaak	Remedie
Tekst "230 V" knippert	Geen 230-V-voorziening	230-V-voorziening aansluiten
	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	Te lage bedrijfsspanning 230 V	230-V-voorziening door werkplaats laten controleren
Tekst "12 V" knippert	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Te lage bedrijfsspanning 12 V	12-V-voorziening door werkplaats laten controleren
Tekst "GAS" knippert	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
	Spinnenwebben of verbrandingsresten in de verbrandingskamer	Buiten aan het voertuig het ventilatierooster verwijderen en de verbrandingskamer reinigen
LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	Temperatuursensor defect	Klantenservice opzoeken
Tekst "HE1" knippert	230-V-verwarmingselement defect	Klantenservice opzoeken
Tekst "HE2" knippert	12-V-verwarmingselement defect	Klantenservice opzoeken

15.7 Klimaatregeling

Storing	Oorzaak	Remedie
Klimaatregeling koelt niet	Geen 230-V-voorziening	230-V-voorziening aansluiten
	Zekering defect	Zekering controleren en evt. vervangen
	Temperatuur onder 16 °C	
	Temperatuur verkeerd ingesteld	Temperatuur instellen
	Luchtfilter vervuild	Luchtfilter vervangen

15.8 Watervoorziening

Storing	Oorzaak	Remedie
Lekwater in voertuig	Lekkage	Plaats van lekkage opsporen, waterleidingen opnieuw vastklemmen
Geen water	Watertank leeg	Drinkwater bijvullen
	Aftapkraan niet gesloten	Aftapkraan sluiten
	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Zekering van de waterpomp defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Waterpomp defect	Waterpomp (laten) vervangen
	Waterleiding geknikt	Waterleiding recht leggen of vervangen
	Elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
Toilet heeft geen spoelwater	Watertank leeg	Drinkwater bijvullen
	Zekering voor toilet defect	Zekering vervangen
Indicatie voor afvalwater en water geeft een onjuiste waarde aan	Meetsonde in afvalwatertank of watertank vervuild	Afvalwatertank/watertank reinigen
	Meetsonde defect	Meetsonde vervangen
Afvalwatertank kan niet worden geleegd	Aftapkraan verstopt	Reinigingsdeksel van afvalwatertank openen en afvalwater weg laten lopen. Afvalwatertank goed spoelen
Uitloop bij ééngreepsmengkraan verstopt	Perlator verkalkt	Perlator verwijderen, in water met azijn ontkalken (alleen bij producten van metaal)
Sproeier van douchekop verstopt	Sproeier verkalkt	Douchekop in water met azijn ontkalken (alleen bij producten van metaal) of zachte sproeinoppen schoonwrijven
Water loopt langzaam of helemaal niet uit de douchebak weg	Voertuig staat niet horizontaal	Voertuig horizontaal zetten
Vertroebeling van het water	Vervuild water bijgevuld	Watertank mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
	Sediment in watertank of in de waterinstallatie	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen

Storing	Oorzaak	Remedie
Smaak- en reukveranderingen van het water	Vervuild water bijgevoerd	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
	Per ongeluk brandstof in de watertank gevuld	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen. Indien zonder resultaat: Vakkundige werkplaats raadplegen
	Microbiologische afzettingen in de waterinstallatie	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
Afzettingen in de watertank en/of in watervoerende componenten	Te lange verblijfsduur van het water in de watertank en in de watervoerende componenten	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen

15.9 Vacuüm-toilet (Dometic)

Storing	Oorzaak	Remedie
Water blijft niet in toiletspot	Dichting verontreinigd of defect	Dichting reinigen of laten vervangen
Water stroomt niet correct in toiletspot	Waterdruk te gering	Klantenservice opzoeken
Water in het voertuig	Slangverbindingen los	Aansluitingen op correcte stoel testen en slangklemmen aandraaien
Vacuümpomp loopt niet	Geen spanning voorhanden	Spanningsvoorziening (laten) controleren
Vacuümpomp loopt te vaak	Lekkende afsluitkap of verbindingen	Verbindingen tussen toilet en vacuümunit (laten) testen
Verstopping van het toilet	Onvakkundig gebruik	Verstopping verhelpen

15.10 Opbouw

Storing	Oorzaak	Remedie
Luikenscharnieren/deurscharnieren draaien zwaar	Luikenscharnieren/deurscharnieren niet/onvoldoende gesmeerd	Luikenscharnieren/deurscharnieren met zuurvrij en harsvrij vet smeren
Scharnieren/gewrichten in de natte cel/in de toilet-ruimte draaien zwaar/knarsen	Scharnieren/gewrichten niet/onvoldoende gesmeerd	Scharnieren/gewrichten met oplosmiddelvrije en zuurvrije olie smeren ▷ Sproeiapparaten bevatten vaak oplosmiddelen
Scharnieren opbergkasten draaien zwaar/knarsen	Scharnieren niet/onvoldoende gesmeerd	Scharnieren met zuurvrije en harsvrije synthetische olie smeren
Motorkapdraaisysteem draait stroef	Motorkapdraaisysteem niet/onvoldoende gesmeerd	Motorkapdraaisysteem met zuur- en harsvrij vet smeren
Heki-dakluik gaat moeilijk open	Schroefdraadspil niet gesmeerd	Schroefdraadspil invetten
	Schroefdraadspil defect	Nieuwe schroefdraadspil laten aanbrengen

- ▷ Voor reserveonderdelen staan de geautoriseerde dealers en servicepunten ter beschikking.

16.1 Gewichten van speciale uitvoeringen

- ▶ Niet door Dethleffs vrijgegeven toebehoren-, aan-, om- of inbouwdelen kunnen het voertuig beschadigen en tot een verminderde verkeersveiligheid leiden. Zelfs als er voor deze onderdelen een goedkeuring van een deskundige, een algemene bedrijfstoelating of een goedkeuring van de constructie bestaat, bestaat daarmee nog geen zekerheid ten aanzien van de reglementaire kwaliteit van het product.
- ▶ Elke wijziging van de toestand van het voertuig, zoals deze bij levering door de fabriek was, kan een negatieve invloed hebben op het rijgedrag en de verkeersveiligheid.
- ▶ Als producten die door de Dethleffs niet werden vrijgegeven beschadigingen veroorzaken, kan daarvoor geen aansprakelijkheid worden aanvaard. Dit geldt ook voor niet goedgekeurde wijzigingen aan het voertuig.

In de tabel is het gewicht voor speciale uitvoeringen van Dethleffs opgesomd. Als deze voorwerpen in of op het voertuig worden meegevoerd en niet tot de standaarduitrusting behoren, moet daar rekening mee worden gehouden bij het bepalen van het laadvermogen.

Alle gewichten zijn "circa"-gegevens.

Let op de technisch toegelaten totale massa.

Benaming artikel	Extra gewicht (kg)
Afvalwatertank, geïsoleerd	2
Alkoofbed, klapbaar	2
Alkoofraam, uitzetbaar	2
Aanhangerkoppeling	26-46
Uitzetbaar raam, bestuurderscabine	8
Buitendouche	1
Buitenkeuken	10
Buitenopslagruimte (verlagingsmechanisme)	59-63
Buitenopslagruimte (opbergcompartiment)	3
Automatische versnellingsbak	17-32
Autoradio met cd	2
Bakoven	14
Chassis-pakket (klimaatregeling bestuurderscabine, airbag)	23-27
Dakluik (helder glas)	1
Dakluik (Midi-Heki)	10
Dakreling	10
Dakdraggers	15-20
Decoratiepakket "Kissenschlacht" (kussengevecht)	1
Draaiconsole, stoel	20
Afzuigkap	2-5
Duo-omschakelinstallatie (incl. gasfles)	26
Opstap, elektrisch	2
Tapijt bestuurderscabine	3

Benaming artikel	Extra gewicht (kg)
Deur van de cabine	17
Fietsenrek voor 3 fietsen	9
Fietsenrek voor 4 fietsen	10
Vouwverduisteringen, bestuurderscabine	3
Brandblusser 6 kg	8
Flatscreen	4-6
Vloerverwarming, elektrisch	9
Gascontactdoos buiten	1
Houder voor flatscreen	3-5
Hef-kanteldak (Heki 3)	12-15
Verwarming Trumatic C 6002, elektro-kit	2
Hordeur	3
Isolatiemat voor ramen bestuurderscabine	2
Klimaatregeling	32-40
Koelkast, apart vriesvak	7-20
Markies 300 cm	21
Markies 350 cm	25-35
Markies 400 cm	27-40
Markies 450 cm	32
Markies 500 cm	36
Markies 600 cm	40
Magnetron	15
Motorhouder/fietsenrek	40
Navigatiesysteem (met bedrading)	9
Noodbed	3-5
Pilotenstoelen	20
Dwarsliggers, dakreling	7
Radiovoorbereiding	4
Sierwieldoppen	4
Rookmelder	1
Achteruitrijcamera incl. monitor en bedrading	5-10
Roetpartikelfilter	10
Satellietinstallatie	15-24
Schakelaar voor waterpomp	1
Schroefveren vooraan, versterkt	5
Serviceluik	3-8
Veiligheidspakket	5
Stoelbekleding bestuurderscabine zoals in woonruimte	3
Zonnepanelen	15

16

Speciale uitvoeringen

Benaming artikel	Extra gewicht (kg)
Spanningsomvormer klimaatregeling	3
Steunen (2 stuks)	6-10
Tapijt, afgewerkt, los gelegd	6-9
Tafelpoot, vrijstaan	5
Stapdrempels	8
Bekleding, binnen	2
Voortentverlichting	1
Warmwaterverwarming Alde	30-50
Gevarendriehoek en verbandtrommel	2
Warmtewisselaar Alde	2-5
Winterafdekking koelkastrooster	1
Winter-Comfort-pakket (al naargelang uitvoering)	15-75
Extra accu	27
Extra verwarming, bestuurderscabine (standverwarming)	7
Extra lampen, binnen	2
Extra pomp Alde-verwarming	1
Extra warmtewisselaar (Arizona)	3

16 Speciale uitvoeringen

17 Nuttige tips

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk vindt u nuttige tips voor de reis.

De aanwijzingen betreffen met name:

- verkeersregels in Duitsland
- hulp in Europese landen
- verkeersregels in Europese landen
- gasvoorziening in Europese landen
- tolbepalingen in Europese landen
- veilig overnachten onderweg
- wintercamping

Aan het eind van het hoofdstuk vindt u een checklist met de belangrijkste uitrusting voor de reis.

17.1 De belangrijkste aanwijzingen voor campers

17.1.1 Verkeersregels in Duitsland

	Voertuigen tot 2,8 t ¹⁾	Voertuigen van 2,8 tot 3,5 t ¹⁾	Voertuigen boven 3,5 t ¹⁾
Maximumsnelheid			
Binnen de bebouwde kom	50 km/h	50 km/h	50 km/h
Buiten de bebouwde kom	100 km/h	100 km/h	80 km/h / 100 km/h ²⁾
Snelweg	Richtsnelheid 130 km/h		80 km/h / 100 km/h ³⁾
 Inhaalverbod voor voertuigen boven 3,5 t ¹⁾	niet van toepassing	niet van toepassing	van toepassing
 Rijverbod voor voertuigen boven 3,5 t ¹⁾	niet van toepassing	niet van toepassing	van toepassing
 Verbod tot rijden zonder minimumafstand	niet van toepassing	niet van toepassing	van toepassing wanneer voorgaande voertuig boven 3,5 t ¹⁾

¹⁾ technisch toegelaten totale massa

²⁾ Op autowegen voor campers met een technisch toegelaten totale massa tussen 3,5 t en 7,5 t

³⁾ Voor campers met een technisch toegelaten totale massa tussen 3,5 t en 7,5 t

Informatie onder voorbehoud

17.1.2 Verkeersregels in het buitenland

- ▷ De bestuurder is verplicht zich voor de reis te informeren over de verkeersregels in de landen waar de reis doorheen voert. Informatie is verkrijgbaar bij de automobiellclubs of de nationale vertegenwoordigingen.
- ▷ In enkele Europese landen moeten waarschuwingsvesten worden gedragen wanneer als buiten de bebouwde kom bij pech of ongevallen het voertuig wordt verlaten.

De informatie over verkeersregels is belangrijk omdat bij schade het betreffende nationale recht geldt. Neem voor de eigen veiligheid bij reizen naar het buitenland altijd onderstaande punten in acht:

- Zorg dat u de groene kaart bij u hebt.
- Zorg dat u een voorgedrukt schadeformulier van de verzekeringsmaatschappij bij u hebt.
- Laat een ongeval altijd door de politie opnemen.
- Onderteken geen documenten die u niet volledig hebt gelezen en begrepen.

17.1.3 Parkeren

- ▷ Binnen de bebouwde kom moeten voertuigen boven 2,8 t technisch toegelaten totale massa voor en achter aan de rijbaanzijde met een eigen lichtbron worden gemarkeerd. Als alternatief mag een reflecterend parkeerwaarschuwingsbord (afmetingen 423 x 423 mm) worden gebruikt. Het parkeerwaarschuwingsbord mag uitsluitend tijdens stilstand zijn aangebracht. De bovenzijde van het parkeerwaarschuwingsbord mag zich max. 1200 mm boven de rijweg bevinden. Reflectoren en kentekens mogen niet door het parkeerwaarschuwingsbord worden afgedekt.

Parkeren van voertuigen in de openbare ruimte	Voertuigen tot 2,8 t ¹⁾	Voertuigen van 2,8 tot 3,5 t ¹⁾	Voertuigen boven 3,5 t ¹⁾
In principe	Toegestaan voor zover niet door verkeerstekens beperkt		
Op trottoirs met parkeervakmarkeringen	Parkeren toegestaan	Parkeren niet toegestaan	
 Parkeren voor alle typen voertuigen	Parkeren toegestaan		
 Parkeren op trottoirs	Parkeren toegestaan	Parkeren niet toegestaan	
 Aanvullend teken: Uitsluitend personenwagens	Parkeren niet toegestaan		
 Aanvullend teken: Uitsluitend campers	Parkeren toegestaan		

Parkeren van voertuigen in de openbare ruimte	Voertuigen tot 2,8 t ¹⁾	Voertuigen van 2,8 tot 3,5 t ¹⁾	Voertuigen boven 3,5 t ¹⁾
 Aanvullend teken: Uitsluitend voertuigen boven 3,5 t ¹⁾	Parkeren niet toegestaan		Parkeren toegestaan
 Aanvullend teken: Uitsluitend vrachtwagens met aanhangwagen	Parkeren niet toegestaan		
 Aanvullend teken: Uitsluitend personenwagens met aanhangwagen	Parkeren niet toegestaan		
 Aanvullend teken: Uitsluitend voor autobussen	Parkeren niet toegestaan		

Geparkeerde voertuigen in het donker

Binnen de bebouwde kom	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Eigen lichtbron of waarschuwingspaneel
Buiten de bebouwde kom	Eigen lichtbron (parkeerlichting)	Eigen lichtbron (parkeerlichting)	Eigen lichtbron (parkeerlichting)

¹⁾ technisch toegelaten totale massa

Informatie onder voorbehoud

17.1.4 Wettelijke keuringen

	Voertuigen tot 2,8 t ¹⁾	Voertuigen van 2,8 tot 3,5 t ¹⁾	Voertuigen boven 3,5 t ¹⁾
APK-keuring TÜV/DEKRA met viergas-/roetmeting	Eerste APK na 36 maanden; daarna elke 24 maanden	Eerste APK na 36 maanden; daarna elke 24 maanden	24 maanden; vanaf het zevende jaar: 12 maanden
Keuring van de gasinstallatie (door een gasdeskundige)	24 maanden	24 maanden	24 maanden

¹⁾ technisch toegelaten totale massa

Informatie onder voorbehoud

17 Nuttige tips

17.1.5 Nooduitrusting

	Voertuigen tot 2,8 t ¹⁾	Voertuigen van 2,8 tot 3,5 t ¹⁾	Voertuigen boven 3,5 t ¹⁾
In het voertuig moet worden meegevoerd:	Verbandtrommel, gevarendriehoek	Verbandtrommel, gevarendriehoek	Verbandtrommel, gevarendriehoek, waarschuwingsknipperlicht

¹⁾ technisch toegelaten totale massa

Informatie onder voorbehoud

17.2 Hulp op de Europese wegen

Land	+ Ambulance ★ Politie	📞 Noodnummer autoclub Wegenwacht
België Brussel ☎ (02) 7 87 18 00	+ 110/112* ★ 101/112*	📞 TCB Brussel (02) 233 22 11 TCB Brussel (0 70) 34 47 77 ☎
Bulgarije Sofia ☎ (02) 91 83 80	+ 112 ★ 166	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ☎ UAB Sofia (02) 9 11 46/1 46 ¹⁾
Denemarken Kopenhagen ☎ 35 45 99 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Kopenhagen 45 93 17 08 ☎ ADAC Kopenhagen (00 45) 45 93 17 08
Duitsland	+ 110 ★ 110	📞 ADAC München (0 89) 76 76 70 ☎ ADAC (0 180) 2 22 22 22/22 22 22 ¹⁾
Estland Tallinn ☎ (0) 6 27 53 03	+ 112 ★ 110/112 ¹⁾	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ☎ EESTI (0) 6 97 91 88/18 88 ¹⁾
Finland Helsinki ☎ (09) 45 85 80	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ²⁾ ☎ Autoliitto Helsinki (09) 77 47 64 00
Frankrijk Parijs ☎ (01) 53 83 45 00	+ 15/112 ¹⁾ ★ 17/112 ¹⁾	📞 ADAC Lyon 08 25 80 08 22 ☎ ADAC Lyon (00 33) 08 25 80 08 22
Griekenland Athene ☎ (21) 07 28 51 11	+ 112/166 ★ 171	📞 ADAC Athene (21) 09 11 79 11 ☎ ELPA 1 04 00
Groot-Brittannië Londen ☎ (0 20) 78 24 13 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ☎ AA (08 00) 0 28 90 18
Ierland Dublin ☎ (01) 2 69 30 11	+ 999/112 ¹⁾ ★ 999/112 ¹⁾	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ☎ AA Dublin 18 00 66 77 88

Land Duitse ambassade	+ Ambulance ★ Politie	📞 Noodnummer autoclub Wegenwacht
IJsland Reykjavík ☎ (0 03 54) 5 30 11 00	+ 112 ★ 112	📞 F.I.B 414 99 99 ☎ F.I.B 5 11 21 12
Italië Rome ☎ (06) 49 21 31	+ 118 ★ 112	📞 ADAC Milaan 03 92 10 41 ☎ ACI 8 00 11 68 00
Kroatië Zagreb ☎ (01) 6 30 01 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Zagreb (01) 3 44 06 66 ☎ HAK 9 87/ 0 19 87 ¹⁾
Letland Riga ☎ 67 08 51 00	+ 03/112 ¹⁾ ★ 03/112 ¹⁾	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ☎ LAMB 1 8 88
Litouwen Vilnius ☎ 52 10 64 00	+ 03/112 ¹⁾ ★ 02/112 ¹⁾	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ☎ LAS 8 80 00 00 00/18 88 ¹⁾
Luxemburg Luxemburg ☎ (00 352) 45 34 45-1	+ 112 ★ 113	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ☎ ACL 2 60 00
Macedonië Skopje ☎ (02) 309 39 00	+ 194/985 ★ 192/985	📞 ADAC (00 38) 11 13 33 11 11 ☎ AMSM 196
Montenegro Podgorica ☎ (020) 66 72 85	+ 94 ★ 92	📞 ADAC Zagreb (0 03 85-1) 3 44 06 55 ☎ AMSCG 1 98 07
Nederland Den Haag ☎ (0 70) 3 42 06 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Assen (05 92) 39 05 60 ☎ ANWB (088) 2 69 28 88
Noorwegen Oslo ☎ (00 47) 23 27 54 00	+ 113 ★ 112	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ☎ NAF 0 85 05
Oostenrijk Wenen ☎ (01) 7 11 54	+ 144/112 ¹⁾ ★ 133/112 ¹⁾	📞 ADAC Wenen (01) 2 51 20 60 ☎ ÖAMTC 1 20
Polen Warschau ☎ (0 22) 5 84 17 00	+ 999/112 ¹⁾ ★ 997/112 ¹⁾	📞 ADAC Posen (0 61) 8 31 98 88 ☎ PZM (0 22) 5 32 84 33
Portugal Lissabon ☎ (21) 8 81 02 10	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Barcelona (00 34) 9 35 08 28 08 ☎ ACP Lissabon (21) 9 42 91 03 ACP Porto (22) 8 34 00 01
Roemenië Boekarest ☎ (021) 2 02 98 30	+ 961/112 ¹⁾ ★ 955/12 ¹⁾	📞 ADAC Boekarest (021) 2 23 45 25 ☎ ACR (021) 2 22 22 22
Rusland Moskou ☎ (4 95) 9 37 95 00	+ 03 ★ 02	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ☎ RAS (4 95) 7 47 66 66

Land Duitse ambassade	+ Ambulance ★ Politie	📞 Noodnummer autoclub Wegenwacht
Zweden Stockholm ☎️ (08) 6 70 15 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ☎️ ADAC München (00 49-89) 22 22 22
Zwitserland Bern ☎️ (0 31) 3 59 41 11	+ 144/112 ¹⁾ ★ 117/112 ¹⁾	📞 ADAC München (00 49-89) 22 22 22 ☎️ TCS 1 40/03 18 50 53 11 ¹⁾
Servië Belgrado ☎️ (0 11) 3 06 43 00	+ 94 ★ 92	📞 ADAC Belgrado (0 11) 3 33 11 11 ☎️ AMSS 9 87
Slowaakse Republiek Bratislava ☎️ (02) 59 20 44 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Praag (00 42 02) 61 10 43 51 ☎️ SATC 1 81 24/(02) 68 24 92 11
Slovenië Ljubljana ☎️ (01) 4 79 03 00	+ 112 ★ 113/112 ¹⁾	📞 ADAC Zagreb (0 03 85-1) 3 44 06 66 ☎️ AMZS 19 87 (01) 5 30 53 53 ¹⁾
Spanje Madrid ☎️ (91) 5 57 90 00	+ 061/112 ¹⁾ ★ 112	📞 ADAC Barcelona (93) 5 08 28 28 ☎️ RACE 9 15 93 33 33 of 9 00 11 22 22
Tsjechië Praag ☎️ 2 57 11 31 11	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Praag 2 61 10 43 51 ☎️ UAMK CR 12 30
Turkije Ankara ☎️ (03 12) 4 55 51 00	+ 112 ★ 155/112 ¹⁾	📞 ADAC Istanbul (02 12) 2 88 71 90 ☎️ ADAC Istanbul (02 12) 2 88 71 90
Hongarije Boedapest ☎️ (06) 14 88 35 00	+ 104/112 ¹⁾ ★ 107/112 ¹⁾	📞 ADAC Boedapest (06) 13 45 17 17 ☎️ MAK 1 88/(06) 1 13 45 17 44 ¹⁾
Cyprus Nicosia ☎️ 22 45 11 45	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Athene (00 30) 21 09 11 79 11 ☎️ AA 02 22 31 31 31

¹⁾ Mobiel netwerk

²⁾ toegangsnummer Duitsland afhankelijk van telecomprovider ook 9 90 49, 9 94 49 of 9 99 49

Versie 07/2011

Informatie onder voorbehoud

17.3 Snelheidsbeperkingen en toegelaten afmetingen

► Neem altijd de snelheidsbeperkingen van de afzonderlijke landen in acht.

Ter informatie de snelheidsbeperkingen (in km/h) en toegelaten afmetingen (in m) van de meestbezochte landen:

Land	Max. afmetingen in meter		Totale massa	Binnen bebouwde kom	Buiten bebouwde kom	Snelweg
	Breedte	Lengte				
België	2,50	12	tot 7,5 t boven 7,5 t	50 50	90/120 ¹⁾ 60/90 ¹⁾	120 90
Bulgarije	2,55	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	90 70	130 100
Denemarken	2,55	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	80/90 ¹⁾ 70	130 80
Duitsland	2,55	12	tot 3,5 t 3,5 t tot 7,5 t boven 7,5 t ²⁾	50 50 50	100/130 ^{1) 3)} 80 80	130 ³⁾ 100 80
Estland	2,55	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	90/110 ^{1) 4)} 70	– –
Finland	2,60	12		50	80/100 ⁵⁾	80/100 ⁵⁾
Frankrijk	2,55	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	90/110 ^{1) 6) 7)} 80/90 ^{1) 6)}	130 ^{6) 7)} 90 ⁶⁾
Griekenland	2,50	12		50	90/110 ²⁰⁾	120/ 130 ²⁰⁾
Groot-Brittannië	2,55	12		48	96/112 ¹⁾	112
Ierland	2,50	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	80/100 ¹⁾ 80	120 80
IJsland	2,55	12		50	90 ⁸⁾	–
Italië	2,50	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	90/110 ^{1) 9)} 80	130 ⁹⁾ 100
Kroatië	2,55	12		50	90/110 ¹⁾	130
Letland	2,50	12	tot 7,5 t boven 7,5 t	50 ¹⁰⁾ 50 ¹⁰⁾	90 ^{11) 20)} / 110 ^{1) 12)} 80/ 90 ^{1) 11) 13)}	– –
Litouwen	2,50	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	90 ¹⁴⁾ / 100 ^{1) 4)} 80 ¹⁴⁾	110 ⁴⁾ 90

Land	Max. afmetingen in meter		Totale massa	Binnen bebouwde kom	Buiten bebouwde kom	Snelweg
	Breedte	Lengte				
Luxemburg	2,50	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	90 ^{15) 9)} 75 ⁹⁾	130 ^{15) 9)} 90 ⁹⁾
Macedonië	2,50	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	80/100 ¹⁾ 80	– –
Montenegro	2,50	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	80/100 ¹⁾ 80	– –
Nederland	2,55 ¹⁶⁾	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	80/100 ¹⁾ 80	120 80
Noorwegen	2,55	12,40	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	80/90 ^{1) 20)} 80	90 ²⁰⁾ 80
Oostenrijk	2,55	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	100 70	130 ¹⁷⁾ 80
Polen	2,55	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 ¹⁸⁾ 50 ¹⁸⁾	90/100 ^{1) 19)} 70/80 ¹⁾	130 80
Portugal	2,50	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	90/100 ²⁰⁾ 80/90 ²⁰⁾	120 ²¹⁾ 110 ²¹⁾
Roemenië	2,50	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 ²²⁾ 50	80/90 ¹⁾ 80/90 ¹⁾	120 110
Rusland	2,50	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	60 60	90 ²³⁾ 70	110 ²³⁾ 90 ²³⁾
Zweden	2,60	24 ²⁴⁾	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	70-110 ^{1) 20)} 80/90 ¹⁾	110 ²⁰⁾ 90
Zwitserland	2,55	12	tot 3,5 t boven 3,5 t ²⁵⁾	50 50	80/100 ¹⁾ 80/100 ¹⁾	120 100
Servië	2,50	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	80/100 ¹⁾ 80	120 80
Slowaakse Republiek	2,55	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	90/130 ¹⁾ 80	130 80
Slovenië	2,55	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	90/100 ¹⁾ 80	130 90
Spanje	2,55	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	90/100 ¹⁾ 70/80 ¹⁾	120 90
Tsjechië	2,50	12	tot 3,5 t boven 3,5 t	50 50	90/130 ¹⁾ 80	130 80

Land	Max. afmetingen in meter		Totale massa	Binnen bebouwde kom	Buiten bebouwde kom	Snelweg
	Breedte	Lengte				
Turkije	2,55	12	tot 3,5 t	50	90	1200
			boven 3,5 t	50	70	70
Hongarije	2,55	12	tot 3,5 t	50	90/110 ¹⁾	130
			boven 3,5 t	50	70	80
Cyprus	2,55	12	tot 3,5 t	50	90/110 ¹⁾	130
			boven 3,5 t	50	70	80

- 1) Op snelwegen, op wegen met meer dan een rijbaan in elke richting
- 2) Voertuigen met een toegelaten totale massa boven 7,5 t moeten zijn voorzien van een tachograaf
- 3) Aanbevolen richtsnelheid: 130 km/h
- 4) Wie zijn rijbewijs korter heeft dan 2 jaar mag max. 90 km/h rijden
- 5) 100 km/h bij eerste toelating vanaf 1.1.1995 en leeggewicht tot 1875 kg resp. vanaf 1.1.1981 en leeggewicht tot 1800 kg
- 6) Verminder bij regen de snelheid met 10 km/h en op snelwegen met 20 km/h
- 7) Wie zijn rijbewijs korter heeft dan drie jaar mag buiten de bebouwde kom max. 80 km/h, op autowegen max. 100 km/h en op snelwegen max. 110 km/h rijden
- 8) Op onverharde wegen (steenslag): 80 km/h
- 9) Verminder bij regen de snelheid met 20 km/h
- 10) In woonerven 20 km/h
- 11) Wie zijn rijbewijs korter heeft dan 2 jaar mag max. 80 km/h rijden
- 12) Van 1.12 tot 1.03 geldt 90 km/h
- 13) Van 1.12 tot 1.03 geldt 80 km/h
- 14) Buiten de bebouwde kom op niet-geasfalteerde straten mag max. 70 km/h worden gereden
- 15) Wie zijn rijbewijs korter heeft dan 1 jaar mag buiten de bebouwde kom max. 75 km/h resp. op snelwegen max. 90 km/h rijden
- 16) Op hoofdverkeerswegen 2,55 m, op B-wegen 2,20 m
- 17) Van 22:00 tot 5:00 uur geldt op de volgende snelwegen 110 km/h: A10 (Tauernautobahn), A12 (Inntalautobahn), A13 (Brennerautobahn), A14 (Rheintalautobahn)
- 18) Van 23:00 tot 5:00 uur geldt 60 km/h
- 19) Op vierbaans snelwegen geldt 110 km/h
- 20) Afhankelijk van de bebording
- 21) Wie zijn rijbewijs korter heeft dan een jaar mag max. 90 km/h rijden. Het betreffende vignet (verkrijgbaar bij de kantoren van de ACP) moet zichtbaar aan de achterzijde van het voertuig zijn aangebracht
- 22) Voor vrachtwagenchauffeurs met minder dan een jaar rijervaring gelden 20 km/h lagere maximumsnelheden
- 23) Wie zijn rijbewijs korter heeft dan twee jaar mag max. 70 km/h rijden
- 24) Zweedse campingeigenaren eisen soms een gesloten afvalwatersysteem voor campers
- 25) Voor alle voertuigen boven 3,5 t toegelaten totale massa moet voor alle wegen Schwerverkehrsabgabe (tol voor vrachtverkeer) worden betaald

Versie 07/2011

Bron: ADAC

Informatie onder voorbehoud

17 Nuttige tips

17.4 Rijden met dimlicht in Europese landen

- ▷ In vele Europese landen moet ook overdag met licht worden gereden. De voorschriften zijn per land verschillend. Informatie hierover is verkrijgbaar bij de automobiellclubs of de nationale vertegenwoordigingen.

17.5 Overnachten in het voertuig buiten campings

Land	Overnachten op straten en pleinen		Overnachten op privé-terrein		Opmerkingen
	ja	nee	ja	nee	
België		X	X		Op parkeerplaatsen langs de snelweg is max. 24 uur toegestaan Op privé-terreinen mag het voertuig uitsluitend met toestemming van de eigenaar worden opgesteld
Bulgarije		X		X	Uit veiligheidsoverwegingen wordt het overnachten buiten campings sterk afgeraden
Denemarken		X	X		
Duitsland	X		X		Enmalig overnachten om daarna uitgerust verder te rijden is toegestaan. Neem regionale en lokale beperkingen in acht
Estland	X		X		Uitsluitend buiten de bebouwde kom; bij boerderijen uitsluitend met toestemming van de boer
Finland		X	X		Mogelijk met toestemming van de eigenaar van het terrein
Frankrijk	X		X		Toestemming vereist van de gemeente of de eigenaar van het terrein Staan en overnachten in het open veld is verboden
Griekenland		X		X	
Groot-Brittannië		X	X		Overnachten op enkele plaatsen uitsluitend met lokale toestemming. Overnachten langs de weg is verboden
Ierland	X		X		Overnachten aan het strand en langs enkele wegen en bruggen is verboden
Italië	X		X		Overnachten op parkeer- en rustplaatsen is toegestaan. Neem lokale beperkingen in acht. Staan en overnachten in het open veld is verboden
Kroatië		X		X	
Letland	X		X		Uitsluitend buiten de bebouwde kom; bij boerderijen uitsluitend met toestemming van de boer

Land	Overnachten op straten en pleinen		Overnachten op privé-terrein		Opmerkingen
	ja	nee	ja	nee	
Litouwen	X		X		Uitsluitend buiten de bebouwde kom; bij boerderijen uitsluitend met toestemming van de boer
Luxemburg		X	X		Niet rondom het stuwmeer van Esch-sur-Sûre; toegestaan is het opstellen van max. twee tenten
Macedonië		X		X	
Nederland		X		X	Overnachten op straten en pleinen is in enkele gemeenten toegestaan
Noorwegen	X		X		Niet op landbouw- en andere gecultiveerde gronden; minimumafstand tot woningen 150 m
Oostenrijk		X	X		Eenmalig overnachten om daarna uitgerust verder te rijden is toegestaan, maar niet in beschermde natuurgebieden. Neem regionale en lokale beperkingen in acht. In Tirol overal verboden
Polen		X	X		Toestemming vereist van de eigenaar van het terrein; niet aan de kust en in beschermde natuurgebieden
Portugal		X		X	
Roemenië		X		X	
Rusland		X		X	
Zweden	X		X		Niet op landbouwgronden en in de buurt van woningen. Neem lokale beperkingen in acht
Zwitserland		X	X		Overnachten op parkeerplaatsen langs de snelweg en in enkele kantons is toegestaan. Overnachten uitsluitend met toestemming van de gemeente
Servië		X		X	
Slowaakse Republiek		X		X	
Slovenië		X		X	
Spanje	X		X		Er gelden deels regionale verboden, vooral op stranden; uitsluitend met toestemming van de gemeente
Tsjechië		X		X	
Turkije	X		X		Regionale beperkingen zijn mogelijk
Hongarije		X		X	

Informatie onder voorbehoud

17.6 Gasvoorziening in Europese landen

Algemene tips

Neem onderstaande aanwijzingen altijd in acht:

- Ga uitsluitend op vakantie met volle gasflessen.
- Benut de maximale capaciteit aan gasflessen.
- Naam adaptersets (verkrijgbaar in campingwinkels) mee voor het vullen van Duitse gasflessen in het buitenland en voor het aansluiten van Duitse gasdrukregelaars op buitenlandse gasflessen.
- Gebruik in het koude seizoen een vulling met propaanmengsel (butagas vergast niet meer onder 0 °C).
- Gebruik blauwe flessen van Campinggaz (deze zijn wereldwijd verkrijgbaar). Gebruik uitsluitend gasflessen met veiligheidsventiel.
- Koop een zogenaamde zelftankfles. Deze fles van 11 kg kan, net als een vast ingebouwde gastank, bij elk autogastankstation (overzicht bij de ADAC) worden bijgevuld. Elke 10 jaar moet een TÜV-keuring worden uitgevoerd.
- Wanneer in het buitenland andere flessen worden gebruikt, controleer dan of deze gasflessen in de gaskast passen. Buitenlandse gasflessen hebben niet altijd dezelfde afmetingen als Duitse eurogasflessen.
- Neem de Europese richtlijn betreffende verwarmingssystemen op brandstof in acht. Informatie onder www.truma.de

Ter informatie de gasvoorziening in de meestbezochte Europese landen:

Land	Gasvoorziening	Aanbieders	Informatie-telefoon
België	Identieke gasflessen	Belgian Shell en Talfina, Brussel; Primagaz, Tessenderlo; Gasbottling, Gent; Semnickgas, Geeraardsbergen	
	Gasflessen omruilen en vullen mogelijk		
Denemarken	Duitse gasflessen van 5 en 11 kg worden op praktische elke camping aangeboden voor omruil.	BP Gas biedt Duitse gasflessen aan Kosan Gas As	00 45/ 89 48 77 00
	Vulstations voor grijze gasflessen aanwezig		
Finland	Finse gasflessen verkrijgbaar bij NESTE-tankstations en platte-landswinkels	Tehokaasu (www.thokaasu.fi) Overzicht van aanbieders bij: AGA (www.aga.no), fax: 00 47/22 02 78 05 Statoil, fax: 00 47/22 96 22 10	
	Adapterverkoop voor Noorse gasflessen bij AGA		
Frankrijk	Buitenlandse gasflessen kunnen niet worden gevuld of omgeruild		
	Franse gasflessen kunnen worden gebruikt met de euro-aansluitset		
Griekenland	Duitse gasflessen kunnen worden gebruikt met de euro-aansluitset; omruil- en vulstations uitsluitend in grote plaatsen		

Land	Gasvoorziening	Aanbieders	Informatie-telefoon
Groot-Brittannië	Duitse gasflessen kunnen niet worden gevuld	Calorgas (www.calorgas.co.uk)	
	Britse gasflessen kunnen met een adapter (ook verkrijgbaar bij Calorgas) op Duitse systemen worden aangesloten		
Ierland	Gasflessen kunnen worden bijgevoerd	Noel Leaders Shop, Tuam Road, Galway Calor Kosangas, Dublin en Cork	(01) 50 5000 (021) 66 12 69
IJsland	Gasflessen kunnen worden bijgevoerd	Esso, Reykjavik	
	Gele IJslandse gasflessen passen met een rubberen ring, die in de regelaaraansluiting moet worden aangebracht, op Duitse systemen		
Italië	Gasvoorziening met de euro-vullen aansluitset		
	Afgifte van vloeibaar gas bij gastankstations is voor kampeervoertuigen met vast ingebouwde gastank om belastingtechnische redenen verboden		
Kroatië	Gasflessen waarvan de keuring niet ouder is dan 5 jaar, worden in INA-vestigingen gevuld	INA	
	Adapterverkoop bij INA		
Nederland	Identieke gasflessen		
	Gasflessen omruilen en vullen mogelijk		
Noorwegen	Duitse gasflessen kunnen niet worden gevuld	Overzicht van aanbieders bij: AGA, Fax: 00 47/22 02 78 05 Statoil, fax: 00 47/22 96 22 10	
	Adapterverkoop voor Noorse gasflessen bij AGA		
	Statiegeldflessen verkrijgbaar		
Oostenrijk	Identieke gasflessen		
	Gasflessen omruilen en vullen mogelijk		
Polen	Identieke gasflessen		
	Gasflessen omruilen en vullen mogelijk		
Portugal	Statiegeldflessen verkrijgbaar	Repsol; Cepsa	

Land	Gasvoorziening	Aanbieders	Informatie-telefoon
Zweden	Duitse gasflessen kunnen niet worden gevuld	Overzicht van aanbieders bij: AGA (www.aga.no), fax: 00 47/22 02 78 05 Statoil, fax: 00 47/22 96 22 10	
	Adapterverkoop voor Noorse gasflessen bij AGA		
Zwitserland	Huren van een Zwitserse gasfles met drukregelaar is mogelijk	Shell Gas, Zwitserland	00 41/ 3 27 58 75 55
	Vullen van Duitse gasflessen is in uitzonderingsgevallen mogelijk		
Slovenië	Duitse gasflessen kunnen worden gevuld	Plinarna, Ljubljana; Plinarna, Maribor; Internia DD Ljubljana, Kozina; OMV Istrabenz DOO, Koper	
	Meenemen van de euro-vul- en aansluitset wordt aanbevolen		
Spanje	Duitse gasflessen kunnen niet worden gevuld	Repsol Cepsa	00 34/ 901 10 01 00 00 34/ 913 37 75 29
	Huren en vullen van Spaanse gasflessen is mogelijk wanneer de gasaansluiting is aangepast		
	Statiegeldflessen van 6 kg kunnen met adapter worden gebruikt		
Tsjechië	Duitse gasflessen kunnen worden gevuld	Agip, Bohemia Gas, BP, Krainpol, Primaplyn Flaga-Plyn	
Turkije	Verkoop van gasflessen van 2 en 12 kg; aansluiting met adapter mogelijk	lpragaz (www.ipragaz.com.tr/tupgaz-size-en-yakin-bayi)	
Hongarije	Identieke gasflessen	Primagaz, Totalgaz, Shellgas, Mol	
	Gasflessen omruilen en vullen mogelijk		
Noorwegen	Noorse gasflessen van 11 kg kunnen met adapter worden gebruikt	Overzicht van aanbieders bij: AGA (www.aga.no), fax: 00 47/22 02 78 05 Statoil, fax: 00 47/22 96 22 10	

Versie 07/2011

Informatie onder voorbehoud

17 Nuttige tips

17.7 Tolbepalingen in Europese landen

In vele Europese landen wordt tegenwoordig tol geheven. De tolbepalingen en de manier waarop deze wordt geheven zijn zeer verschillend. Maar onwetendheid beschermt niet tegen boetes en die kunnen behoorlijk hoog zijn.

Net als bij verkeersregels is de bestuurder verplicht zich voor de reis te informeren over de tolbepalingen. In Oostenrijk is bijvoorbeeld voor vrachtwagens boven 3,5 t totaalgewicht het vignet niet meer voldoende. Er moet dan een zogenaamde "Go-Box" worden aangeschaft en opgeladen.

Informatie is te verkrijgen bij alle automobielenclubs en via internet.

- ▷ Voorruiters met zonlichtfilter kunnen een goede werking van automatische afboeksystemen (b.v. de Go-Box) verhinderen. Neem dit bij aanschaf van het apparaat in acht (b.v. een Split-Go-Box).

17.8 Tips voor veilig overnachten onderweg

Bedachtzaam gedrag is de beste voorzorgsmaatregel voor een veilige nacht in de camper.

Het diefstalrisico kan tot een minimum worden beperkt wanneer de volgende basisregels in acht worden genomen:

- Sluit en vergrendel alle ramen, deuren en dakluiken.
- Borg de cabinedeuren van binnenuit met een spanriem of ketting, die door de portierhandgrepen, armleuningen, e.d. wordt getrokken, tegen openen van buitenaf.
- Indien aanwezig: schakel de alarminstallatie en speciale deurbeveiligingen in resp. activeer deze. Bij campingwinkels worden waarschuwingsapparaten aangeboden tegen overvallen met narcosegas.
- Overnacht in het hoogseizoen niet op parkeer- en rustplaatsen langs de snelweg die aan bekende vakantieroutes liggen.
- Overnacht zo mogelijk op grote, drukke parkeerplaatsen, b.v. in de buurt van een restaurant.
- Ga naar een camping, ook voor slechts één overnachting.
- Zorg bij overnachting in het open veld voor een mogelijkheid tot vluchten. De weg naar de bestuurdersstoel moet vrij zijn. De contactsleutel moet binnen handbereik liggen.
- Neem uitsluitend waardevolle spullen mee die onderweg echt nodig zijn. Bewaar waardevolle spullen zo mogelijk in een kleine safe en niet direct in de buurt van ramen of deuren.
- Sluit het voertuig altijd af.
- Gebruik geen parkeersteunen.

17 Nuttige tips

17.9 Tips voor winterkampeers

De volgende tips helpen van de wintercamping een aangename ervaring te maken.

- Reserveer tijdig uw staanplaats. Goede wintercampings zijn vaak al vroeg volgeboekt.
- Ga niet op reis zonder winterbanden.
- Neem sneeuwkettingen mee.
- Kies uw staanplaats doordacht. Let op de ondergrond. Sneeuw en ijs kunnen dooien.
- Wanneer het voertuig is opgesteld, kan de handrem worden losgemaakt om vastvriezen te voorkomen.
- Opgewaarde sneeuw mag nooit de ingebouwde ventilatieopeningen afdekken.
- Houd de ingebouwde ventilatieopeningen sneeuw- en ijsvrij.
- Zorg voor een goede luchtcirculatie. Een goede luchtcirculatie voorkomt vocht en zorgt dat de woonruimte makkelijker kan worden verwarmd.
- Dek de enkelvoudige cabineruiten af met isolatiematten om koudebruggen te voorkomen.
- Neem de aanwijzingen in de paragraaf "Gasvoorziening in Europese landen" in acht.
- Gebruik voor de gasinstallatie een systeem met twee flessen met omschakelautomaat zodat het gas niet ineens 's nachts op is.
- Gebruik uitsluitend een gasinstallatie met propaan.
- Gebruik de ruimte achter de verwarming niet als opbergruimte.
- Gebruik in het voertuig nooit katalysator-kachels of gasinfraroodstralers omdat deze zuurstof aan de ruimte onttrekken voor de verbranding.
- Leg de 230 V-voedingskabel zo, dat de leiding niet kan vastvriezen of beschadigen (b.v. bij het sneeuwruimen).
- Maak bij hevige sneeuwval het dak van het voertuig regelmatig vrij van sneeuw. Een paar centimeter poedersneeuw isoleert, maar natte sneeuw wordt al snel een zeer zware belasting.
- Maak voor de thuisreis het dak volledig vrij van sneeuw om achter u rijdende voertuigen niet door sneeuwvlagen te hinderen.

17.10 Reischecklists

Onderstaande checklists helpen om belangrijke zaken niet thuis te laten liggen, ook wanneer misschien niet alles nodig is wat in deze checklists staat.

- ▷ Controleer de reisdocumenten (b.v. papieren en informatie) en de technische toestand van het voertuig niet pas kort voor vertrek. Tijdig plannen en nakijken van de documenten zorgt voor vakantie vanaf de eerste minuut.

Keuken

✓	Voorwerp	✓	Voorwerp	✓	Voorwerp
	Dweil		Afwasmiddel		Saladebestek
	Bekers		Theedoeken		Snijplank
	Vleesvork		Grillbestek		Schalen
	Blikopener		Koffiepot		Spoelborstel
	Eierdopjes		Kurkentrekker		Spoeldoeken
	Ijsblokjesvorm		Keukenpapier		Lucifers
	Aansteker		Lepels		Kopjes
	Flessenopener		Messen		Borden

✓	Voorwerp	✓	Voorwerp	✓	Voorwerp
	Vershoudbakjes		Afvalzakken		Thermosfles
	Ontbijtbordjes		Pannen		Potten
	Vorken		Roerlepels		Drinkglazen

Bad/Sanitair

	Handdoeken		Toiletborstel		Beker voor tandenpoetsen
	Sanitairproducten		Toiletpapier		

Woonruimte

	Afvalemmer		Insectenlamp		Regenkleding
	Autoatlas		Insectenwerende producten		Reisapotheek
	Badhanddoeken		Kaartspel		Reisgids/Staanplaatsgidsen
	Badschoenen		Bezem		Rugzak
	Accu's		Kaarsen		Slaapzakken
	Lakens		Blik		Schrijfgerei
	Beddengoed		Kleerhangers		Schoenen
	Zak voor vuile was		Kleerborstel		Schoenpoetsproducten
	Boeken		Hoofdkussens		Stofzuiger
	Campinggids		Landkaart		Zaklamp
	Reservegloeilampen		Medicijnen		Zakmes
	Veldfles		Muziek-cd's		Tafelkleed
	Verrekijker		Nekkussen		Wasknijpers
	Brandblusser		Naaigerei		Waslijn
	Gasfles		Radio		

Voertuig/Gereedschap

	Afvaljerrycan		Weefselband		Schroevendraaier
	Adaptercontactdoos		Gietkan voor drinkwater		Stroomcontroleur
	CEE-adapter		Kabelhaspel		Opstap
	Draad		V-snaar		Wielkeggen
	Reservewiel		Lijm		Verbandtrommel
	Reservelampen		Combinatietang		Wagenkrik
	Reservezekeringen		Compressor		Gevarendriehoek
	Reservewaterpomp		Kroonsteentjes		Waarschuwingspaneel
	Hamer		Ogen		Waarschuwingsvest
	Gaffelsleutel		Slangadapter		Waarschuwingsknipperlicht
	Gasvuladapter		Slangklemmen		
	Gasslang		Sneeuwkettingen (winter)		

17

Nuttige tips

Buitenbereik

✓	Voorwerp	✓	Voorwerp	✓	Voorwerp
	Afspankoord		Campingtafel		Slot
	Blaasbalg		Bagagespin		Snoer
	Campingstoelen		Grill		Tentharingen/spanbanden

Documenten

	Adressenlijst		Autopapieren		Identificatie
	Aanmeldbevestiging(en)		Rijbewijs		Paspoort
	Allergiepas		Groene verzekeringskaart		Reis- en kredietbrief
	Gebruiksaanwijzingen		Inentingspas		Vignet/tolkaart
	Bijsluiters van medicijnen		Creditcard		Visum

Trefwoordenlijst

12-V-boordnet	118
12-V-controlelicht	130
12-V-voorziening	118
Inschakelen	130, 132
Storingsopsporing	233
230-V-aansluiting	54, 136
Storingsopsporing	232
Voedingskabel	136
230-V-beveiligingsautomaat	140
230-V-boordnet	136
230-V-controlelicht	130, 131
230-V-voorziening zie 230-V-aansluiting	136

A

Aanbouwonderdelen zie speciale uitvoeringen	18
Aanduidingen op de band	227
Aanhangerkoppeling	34
Aansluitkabel zie voedingskabel	136
Aanwijzingsstickers	223
Aardlekschakelaar	136
Accu zie startaccu en woonruimteaccu	118
Accu, kledingkastverlichting, vervangen	221
Accu-alarm	129, 134
Accubewaking	124, 127
Accu-keuzeschakelaar	123, 126
Accu-scheidingschakelaar	123, 126
Accuspanning, tonen	128, 132
Achterasbelasting	34
Adapterkabel	137
Afdekkap, afvoeropening voor water	182
Afmetingen, toegelaten	255
Afstandsbediening, klimaatregeling	156
Afstandsbediening, klimaatregeling (Truma)	154
Aftapkraan, water	181
Afvalwaterhoeveelheid, tonen	129, 134
Afvalwaterkraan	183, 184
Afvalwatertank	183, 184
Leegmaken	184
Reinigen	200
Storingsopsporing	242
Verwarming	153
Verzorging	200
Vulstand, tonen	129, 134
Afvoer	
Afvalwater	14
Fecaliën	14
Huisvuil	14
Afvoeropening, water	182

Afzuigkap	167
Filter, reinigen	204
Verzorging	204
Algemene instructies	14
AL-KO achteras	221
Alkoofbed	85
Bedladder	86
Klapmechanisme	86
Omhoog klappen	86
Omlaag klappen	86
Veiligheidsnet	86
Armleuningen, instellen	44
Automatisch energiekeuze-systeem (AES)	172

B

Bakoven zie gasbakoven	164, 165
Band verwisselen zie wiel vervangen	227
Banden	225
Algemene instructies	225
Bandenkeuze	226
Bandenspanning	228
Draagkracht	228
Kenmerk	227
Omgang met	227
Overmatige slijtage	19, 38, 225, 228
Basisuitrusting	25
Bedden	85
Bedladder, alkoofbed	86
Bedladder, hefbed	88, 89, 91
Bedladder, stapelbed	92, 93
Bedrijfsstanden	
Boiler (Truma)	157
Heteluchtverwarming	143
Belading	28
Dakdrager	29
Dubbele bodem	32
Fietsenrek	32
Garage achter	31
Lastdrager, uittrekbaar	33
Opbergruimte achter	31
Belading zie ook bijlading	28
Bestuurdersdeur	55
Bestuurdersdeur, binnen	
Openen	59
Vergrendelen	59
Bestuurdersdeur, buiten	
Openen	58
Vergrendelen	58

Trefwoordenlijst

Bestuurdersstoel	44
ArMLEuning, instellen	44
In rijpositie draaien	44
Juiste zitpositie, instellen	44
Bijkomende uitrusting	26
Bijlading	24
Berekening	27
Samenstelling	26
Voorbeeld berekening	25, 27
Bijlading zie ook belading	24
Binnendeur, storingsopsporing	244
Binnenverlichting	
Gloeilampen, vervangen	217
Storingsopsporing	231
Boegzitgroep, ombouw slapen	104
Boiler (Alde)	
Inschakelen	162
Leegmaken	162
Storingsopsporing	236
Uitschakelen	162
Water, vullen	162
Boiler (Truma)	157, 159
Bedrijfsstanden	157
Gebruikswijzen	159
Inschakelen	158, 160
Leegmaken	159, 161
Storingsopsporing	235
Uitschakelen	158, 160
Veiligheids-/aftapventiel	158, 160
Water, vullen	159, 161
Wintergebruik	158, 160
Zomergebruik	158, 160
Boxenlade	32
Brand	
Bestrijding	17
Handelen bij	17
Voorkomen	17
Brandstofvulopening	52
Openen	52
Sluiten	52
Brandveiligheid	17
Buitenaansluiting zie 230-V-aansluiting	54
Buitenspiegels, elektrisch instelbaar	
Instellen	48
Spiegelverwarming, inschakelen	48
Buitenverlichting	
Controleren	38
Storingsopsporing	231
Butaangas	21, 108

C

Campinggasflessen, gebruiken	22, 109
Capaciteit van de accu	118
Checklist	
Bij ingebruikname na stilstand	211
Bij stilstand in de winter	210
Bij tijdelijke stilstand	208
Verkeersveiligheid	38
Voor de reis	264
Voor het rijden	38
Circulatieluchtventilator	145
Circulatiepomp	151
Circulatiepomp, schakelaar	131
Condenswater	63, 64
Aan de schroefverbindingen aan de bodem van het voertuig	63
Aan het dubbele plexiglasraam	64
Controlelicht, 12-V-voorziening	130
Controlelicht, 230-V-voorziening	130, 131
Controlelicht, toilet	192, 193, 194
Controles zie checklist	38, 208
Conventionele belasting	26

D

Dakdrager, belading	29
Daklasten	29
Dakluik met kliksluiting	72, 73
Openen	72, 73
Sluiten	72, 73
Verduisteringsrollo	73
Dakluiken	71
Dakreling	29
DEKRA	251
Deuren	
Bestuurdersdeur	55
Ingangdeur	55
Slot	55, 56
Storingsopsporing	244
Deurslot	55, 56
Dichtheidsgarantie	
Inspectie	8
Inspectieschema	11
Inspectiezegel	8
Voorwaarden	7
Diepontlading	117
Dimlicht	258

Trefwoordenlijst

Dometic-toilet	193
Controlelicht	194
Spoelen	194
Watertank, leegmaken	194
Watertank, vullen	193
Douche	188
Draaglasten	24
Draaidakluik	75
Hor	76
Openen	75
Sluiten	75
Storingsopsporing	244
Vouwverduistering	75
Drinkwater	22
Drinkwatervulopening	181
Openen	181
Sluiten	181
Dubbele bodem, belading	32
DuoControl-omschakelinstallatie	115
Duomatic-omschakelinstallatie	113

E

Elektrisch hefbed	89
Handmatig bedienen	89
Stroomuitval	89
Elektrisch instelbare buitenspiegels	48
Elektrische installatie	117
230-V-aansluiting, storingsopsporing	232
Opstap, storingsopsporing	232
Storingsopsporing	231
Veiligheidsinstructies	22
Verklaring van de begrippen	117
Verlichting, storingsopsporing	231
Elektroblok (EBL 101)	125
Inbouwplaats	126
Taken	125
Elektroblok (EBL 99)	122
Inbouwplaats	123
Taken	122
Externe gasaansluiting	112
Extra warmtewisselaar (Arizona)	
Inschakelen	151
Uitschakelen	152

F

Family Card	2
Fecaliëntank, leegmaken	194

Fietsenrek	
Belading	32
Rit met beladen fietsenrek	32
Flatscreen, positioneren	82, 83
Fornuis zie gaskooktoestel of gasbakoven	163

G

Garage achter	31
Garantie	7
Garantievoorwaarden	7
Gasaansluiting, extern	112
Gasafsluitkranen	111
Symbolen	111, 141
Gasafvoerschousteen aan de rechterzijde van het voertuig	142, 157
Gasbakoven	164, 165
Inschakelen	165
Storingsopsporing	234
Uitschakelen	165
Gasdrukregelaar, schroefverbindingen	109
Gasflessen	
Veiligheidsinstructies	22, 108
Vervangen	110
Gasinstallatie	107
Algemene instructies	20
Defect	21, 107, 234
Keuring	251
Omschakelautomaat	113, 115
Slangbreukbeveiliging	111
Storingsopsporing	234
Veiligheidsinstructies	20, 107
Gaskast	21, 108
Gaskooktoestel	
Inschakelen	163
Reinigen	202
Storingsopsporing	234
Uitschakelen	164
Gaslucht	21, 107, 234
Gaslang, controleren	21, 108
Gasverbruik	109
Gasvoorziening in Europese landen	260
Gebruik van een aanhanger	20
Algemene instructies	34
Veiligheidsinstructies	20
Gebruikswijzen	
Boiler (Truma)	159
Heteluchtverwarming	145
Koelkast	168, 170, 174
Omschakelautomaat, gasinstallatie	114, 116

Trefwoordenlijst

Geen gas	234
Gevarendriehoek	252
Gewichten van speciale uitvoeringen	245
Gloeilampen, vervangen	217
Halogeen-inbouwlamp	219, 220
Halogeen-opbouwlamp	220
Halogeenspotlight	217, 218
Kledingkastverlichting	221
Spotlight	217
Woonruimteverlichting	219
Gootsteen	
Reiniging	205
Gordijnen, reinigen	202

H

Halogeen-inbouwlamp	219, 220
Halogeen-opbouwlamp	220
Halogeenspotlight	217
Handmatig hefbed	88
Handrem	53
Aantrekken	18
Hangtafel	77, 78
Ombouw tot bed-onderstel	78, 79
Vergroten	77, 78
Verkleinen	77, 78
Hefbed	87, 90
Bedladder	88, 89, 91
Elektrisch	89
Handmatig	88
Openen	87, 90
Riemen, spannen	91
Sluiten	88, 89, 90
Veiligheidsnet	89
Hefsteunen	54
Inklappen	54
Lengte, verstellen	54
Uitklappen	54
Heftafel	82
Ombouw tot bed-onderstel	82
Heki-dakluik	74
Hor	75
Openen	74
Sluiten	74
Ventilatiestand	74
Vouwverduistering	75

Heteluchtverwarming	
Bedrijfsstanden	143
Circulatieluchtventilator	145
Gebruikswijzen	145
Inschakelen	143, 145
Storingsopsporing	235
Uitschakelen	143, 146
Hogedrukreiniger, wassen met	199
Hoofdschakelaar 12 V	130, 132
Hoofdsteunen	45
Hoog gasverbruik	21, 107, 234
Hor, draaidakluik	
Openen	76
Sluiten	76
Hor, Heki-dakluik	
Openen	75
Sluiten	75
Hor, ingang deur	
Openen	60
Sluiten	60
Hor, raam	
Openen	70
Sluiten	70
Hor, reinigen	202
Hordeur	
Inklappen	59, 60
Uitklappen	59, 60
Hulp op de Europese wegen	252

I

Inbouwapparatuur	141
Gebruiksaanwijzingen	18
Indicaties	
Accuspanning	128, 132
Stroom	129
Temperatuur	135
Tijd	135
Vulstand afvalwatertank	129, 134
Vulstand watertank	129, 134
Ingang deur	55, 60
Hor	60
Vouwverduistering, openen	61
Vouwverduistering, sluiten	61
Ingang deur, binnen	
Openen	57, 58
Vergrendelen	57, 58
Ingang deur, buiten	
Openen	55, 56
Vergrendelen	56

Trefwoordenlijst

Ingebruikname	
Na stilstand in de winter	211
Na tijdelijke stilstand	211
Inspectiebewijzen	8
Inspecties	213
Bewijzen	8
Inspectieschema	11
Inspectiewerkzaamheden	213
Inwendige verzorging	201
Isolatiemat bestuurderscabine, verzorging	201

K

Kabelhaspel	136
Kamerverlichting	218
Kentekenbewijs	24
Keuringen, wettelijke	251
Keuringstermijnen	251
Keuringstermijnen	251
Kinderbedden	85, 87, 90, 91, 92
Klapmechanisme, alkoofbed	86
Kledingkastverlichting	221
Klepslot	
Ellipsvormig	63
Met greepkom	62
Openen	62, 63
Sluiten	62, 63
Klimaatregeling	
inschakelen	156
Onderhoud	216
Storingsopsporing	233
uitschakelen	156
Klimaatregeling (Truma)	
Afstandsbediening	154
Inbouwplaats	154
Inschakelen	155
Onderhoud	216
Timer	155
Uitschakelen	155

Koelkast	54, 167
12-V-gebruik, in-/uitschakelen	169, 171, 176
230-V-gebruik, in-/uitschakelen	169, 171, 175
Bediening	173
Deurvergrendeling	176
Gasgebruik	173
Gasgebruik, inschakelen	169, 170
Gasgebruik, uitschakelen	169, 170
Gebruikswijzen	168, 170, 174
Koeltemperatuur-regeling	173
Omschakeling tussen energiebronnen	173
Storingsopsporing	237, 238, 239
Ventilatioerooster, wegnemen	167
Koelkast-ventilatioerooster, wegnemen	167
Kookplaat	162
Storingsopsporing	234
Kunstmatige ventilatie	18, 63
Kunststofdelen in het toilet en in de woonruimte, reinigen	201
Kussenstoffen, reinigen	201

L

Laadstroom	129
Ladder achter	29
Omhoog klappen	30
Omlaag klappen	30
Ladder, alkoofbed	86
Ladder, hefbed	88, 89, 91
Ladder, stapelbed	92, 93
Lampen	83, 217
Bedienen	83
Reinigen	201
Lampen zie gloeilampen, vervangen	217
Lastdrager voor de daklasten	29
Lastdrager, uittrekbaar	33
Leeg gewicht	25
Lekwater in voertuig	242
Lessenaar	50
Lichtschakelaar	84
Luchtuitstroomopeningen, instellen	142
L-zitgroep, ombouw slapen	105

M

Magnetron	
Inschakelen	166
Storingsopsporing	235
Uitschakelen	166
Massa in rijklare toestand	25, 27

Trefwoordenlijst

Mechanische hefsteunen	
Inklappen	54
Lengte, verstellen	54
Uitklappen	54
Meubelluiken, storingsopsporing	244
Meubeloppervlakken, reinigen	201
Middelste zitgroep	
Ombouw slapen	95, 97
Vergroten	85
Milieu-instructies	14
Motorkap	
Openen	51
Sluiten	51
N	
Nooduitrusting	252
O	
Oliepeil, controleren	52
Ombouw slapen	
Boegzitgroep	104
L-zitgroep	105
Middelste zitgroep	94, 95, 97
Ronde zitgroep	98, 99
Tegenoverliggende zitgroep	96
Zitbank voor	100, 101, 102, 103
Omgang met banden	227
Omschakelautomaat, gasinstallatie	113, 115
Onderhoudswerkzaamheden	213
AL-KO achteras	221
Klimaatregeling	216
Klimaatregeling (Truma)	216
Standverwarming	215
Warmwaterverwarming	214
Onderkant, verzorgen	200
Ontlaadstroom	129
Opbergruimte achter	31
Oplegdruk	34
Opstap	35, 53
Controlelicht	36
Inklappen	36
Inschuiven	35
Storingsopsporing	232
Uitklappen	36
Uittrekken	35
Verzorging	201
Waarschuwingstoon	35, 36
Opstelling van de zitplaatsen	46
Overladen	28
Overnachten	
Buiten campings	258
Onderweg	263
P	
Paneel (IT 992)	127
Accuspanning, tonen	128
Hoofdschakelaar 12 V	130
Schakelaar voor waterpomp	131
Vulstand van de afvalwatertank, tonen	129
Vulstand van de watertank, tonen	129
Paneel (IT922)	
Schakelaar voor circulatiepomp	131
Paneel (MP 20-T)	131
230-V-controlelicht	131
Accu-indicaties	132
Alarmen	134
Hoofdschakelaar 12 V	132
Schakelaar tankverwarming	135
Tankindicatie	134
Temperatuuraanduiding	135
Tijdindicatie	135
Paneel zie ook indicaties	127
Parkeren	250
Passagiersstoel	44
ArMLEuning, instellen	44
In rijpositie draaien	44
Juiste zitpositie, instellen	44
Pechhulp in Europa	252
Peer zie gloeilampen, vervangen	217
Persoonlijke uitrusting	26
Propaangas	21, 108
PVC-vloerbedekking	37
PVC-vloerbedekking, reinigen	202
R	
Raam	
Rolhor	69
Verduisteringsrollo	69
Vouwverduistering	70
Raam, ingangdeur	
Vouwverduistering, openen	61
Vouwverduistering, sluiten	61
Raamschakelaars, elektrisch	47
Ramen	64
Hor	70
Reinigen	
Waterleidingen	203
Watertank	202

Trefwoordenlijst

Reinigen zie verzorging	199
Reischecklists	264
Reiswiegens	85, 87, 90, 91, 92
Reminstallatie, storingsopsporing	231
Remmen	42
Controleren	42, 231
Reserveonderdelen	222
Reservewiel	228
Reservewielhouder	228
Rijden met de camper	41
Rijsnelheid	42
Rolhor, raam	
Openen	69
Sluiten	69
Rolhor, reinigen	202
Ronde zitgroep, ombouw slapen	98, 99
Rugleuningverstelling	46
Ruitenwisservloeistof, bijvullen	51
Rustspanning	117
Ruststroom	117

S

Sanitaire inrichting	179
Schakelaar voor waterpomp	180
Schuifraam	
Openen	65
Sluiten	65
Serienummer	223
Service luiken	62
Boxenlade	32
Klepslot	62, 63
Sifon	184
Slangbreukbeveiliging	
Crashsensor	111
Sleutels	23
Slot	
Ingangsdeur	55, 56
Service luik	62, 63
Sneeuwkettingen	38
Snelheidsbeperkingen	255
Speciale uitvoeringen	245
Beschrijving	13
Gewichten	245
Kenmerk	13
Veiligheidsinstructies	18
Spoelbak, reinigen	202
Spotlight	
Draaien	83
Verschuiven	84

Standverwarming	
Inschakelen	152
Onderhoud	215
Programmeren	152
Uitschakelen	152
Stapelbed	91, 92
Bedladder	92, 93
Ombouwen	91, 93
Veiligheidsnet	92, 93
Startaccu	
Accu-alarm	134
Laden	120
Spanning, tonen	128, 132
Storingsopsporing	232
Zekeringen	138
Steunen zie hefsteunen	54
Stilstand	
In de winter	210
Tijdelijk	208
Stoelen, draaien	76
Stores, reinigen	202

Trefwoordenlijst

Storingsopsporing	231	Televisie	37, 82
12-V-voorziening	233	Draaien	83
230-V-aansluiting	232	Eruit trekken	82
Accu	232	Opbergen	37
Afzuigkap	233	Positioneren	83
Binnendeur	244	Temperatuuraanduiding	135
Boiler (Alde)	236	Thetford-cassette, bevestigingsbeugel	196
Boiler (Truma)	235	Thetford-toilet	
Elektrische installatie	231	Controlelicht	192, 193
Gasbakoven	234	Leegmaken	193
Gasinstallatie	234	Spoelen	192, 193
Gaskooktoestel	234	Watertank, leegmaken	192
Heteluchtverwarming	235	Watertank, vullen	191
Klimaatregeling	233	Zekering	139
Koelkast	237, 238, 239	Tijd, weergeven	135
Kookplaat	234	Tijdens de rit	41
Magnetron	235	Tips	249
Meubelluiken	244	TL-buizen, vervangen	217
Opbouw	244	Kamerverlichting	218
Opstap	232	Woonruimteverlichting	219
Reminstallatie	231	Toebehoren, aanbouw	18
Startaccu	232	Toegelaten totaalgewicht zie technisch toegelaten	
Toilet	242	totale massa	24
Vacuüm-toilet	243	Toegestane massa	25
Verlichting	231	Toilet	191
Verwarming	235	Storingsopsporing	242
Warmwaterverwarming	236	Verzorging	206
Watervoorziening	242	Watertank, leegmaken	206
Woonruimteaccu	232	Zekering	139, 140
Strengblokkering	47	Toilet-cassette	
Symbolen		Leegmaken	197
Gasafsluitkranen	111, 141	Ontgrendeling	196
Voor instructies	13	Uitnemen	196
T		Toiletruimte	188
Tafel	77	Ventileren	188
Tafel, vast		Toiletruimte, uitschuifbaar	189
In de lengte verschuiven	81	Tolbepalingen in Europese landen	263
Tafelblad, naar de zijkant klappen	81	TÜV	251
Vergrendelen	80	TV-kast	82
Tankalarm	134	Typeplaatje	223
Tankdeksel zie brandstofvulopening	52	U	
Tanken	52	Uitwendige verzorging	199
Tankverwarming, in- en uitschakelen	135	Uitzetbaar raam	67
Tapijtvloer, reinigen	202	Continue ventilatie	66, 68
Technisch toegelaten totale massa	25, 27	Openen	66, 67
Teflonlagen, reinigen	202	Rolhor	69
Tegenoverliggende zitgroep, ombouw slapen	96	Sluiten	66, 67
		Verduisteringsrollo	69

Trefwoordenlijst

V

- Vacuüm-toilet
 - Controlelichten195
 - In gebruik nemen195
 - Spoelen195
 - Storingsopsporing243
 - Ventiel, leegmaken207
 - Verzorging207
- Vario-toilet189
 - Ombouw tot douchecabine190
 - Ombouw tot toiletruimte190
- Vast bed93
 - Openen93
 - Sluiten93
- Vaste tafel
 - In de breedte verschuiven80
 - In de lengte verschuiven80
- Veiligheids-/aftapventiel boiler158, 160
- Veiligheidsgordels42
 - Juist dragen43
 - Juist instellen43
 - Reinigen202
- Veiligheidsinstructies17
 - Brandveiligheid17
 - Elektrische installatie22
 - Gasflessen108
 - Gasinstallatie20, 107
 - Gebruik van een aanhanger20
 - Kookplaat162
 - Verkeersveiligheid19
 - Warmwaterverwarming147
 - Waterinstallatie22
- Veiligheidsnet, alkoofbed86
- Veiligheidsnet, hefbed89, 91
- Veiligheidsnet, stapelbed92, 93
- Velgenmaat228
- Velgtype225
- Vensterruiten, reinigen200
- Ventileren63
 - Toiletruimte188
- Verbandtrommel252
- Verdeling van de hete lucht142
- Verduisteringsrollo, dakluik met kliksluiting
 - Openen73
 - Sluiten73
- Verduisteringsrollo, raam
 - Openen69
 - Sluiten69
- Verduisteringsrollo, reinigen202
- Vergrendeling van de koelkastdeur
 - In ventilatiestand vergrendelen177
 - Openen176, 177
 - Sluiten176, 177
- Verkeersregels in Duitsland249
- Verkeersregels in het buitenland250
- Verkeersveiligheid38
 - Checklist38
 - Instructies19
- Verlichting
 - Lampen, reinigen201
 - Storingsopsporing231
- Verstikkingsgevaar18, 63
- Verwarming142
 - Circulatieluchtventilator145
 - Eerste ingebruikname142
 - Luchtuitstroomopeningen, instellen142
 - Storingsopsporing235
 - Verdeling van de hete lucht142
 - Warmtewisselaar, vervangen141
- Verwarming voor afvalwatertank en afvalwaterleidingen153
- Verwarming, buitenspiegels48

Trefwoordenlijst

Verzorging	199	Vouwverduistering, draaidakluik	
Afvalwatertank	200	Openen	75
Afzuigkap	204	Sluiten	75
Bij stilstand in de winter	210	Vouwverduistering, Heki-dakluik	
Bij tijdelijke stilstand	208	Openen	75
Gaskooktoestel	202	Sluiten	75
Gordijnen	202	Vouwverduistering, raam	
Hogedrukreiniger, wassen met	199	Openen	70
Hor	202	Sluiten	70
In de winter	207	Vouwverduistering, raam ingangseur	
Inwendige verzorging	201	Openen	61
Isolatiemat bestuurderscabine	201	Sluiten	61
Kunststofdelen binnen	201	Vouwverduistering, reinigen	202
Kussenstoffen	201		
Lampen	201		
Meubeloppervlakken	201		
Onderkant	200		
Opstap	201		
PVC-vloerbedekking	202		
Rolhor	202		
Spoelbak	202		
Stores	202		
Tapijtvloer	202		
Teflonlagen	202		
Toilet	206		
Uitwendige verzorging	199		
Vacuüm-toilet	207		
Veiligheidsgordel	202		
Vensterruiten	200		
Verduisteringsrollo	202		
Vouwverduistering	202		
Warmwaterverwarming	214		
Wassen	199		
Waterinstallatie	202		
Viergas-/roetmeting	251		
Vloerverwarming, elektrisch			
Inschakelen	154		
Overbelastingsbeveiliging	154		
Uitschakelen	154		
Voedingskabel voor 230-V-aansluiting	136		
Voertuig, wassen	199		
Voertuigdocumenten	13		
Voor het rijden	23		
Vorstgevaar	22, 179, 187		
Vouwverduistering, bestuurderscabine	49		
Openen	71		
Sluiten	70		
		W	
		Waarschuwingssknipperlicht	252
		Waarschuwingssstickers	223
		Warmtewisselaar (Alde)	
		Aanzetten	150
		Uitzetten	150
		Warmtewisselaar (Arizona)	
		Inschakelen	151
		Uitschakelen	152
		Warmtewisselaar, verwarming, vervangen	141
		Warmwaterverwarming	
		230-V-elektragebruik, kiezen	149
		Bedieningspaneel	147
		Extra circulatiepomp	150
		Gas- en 230-V-elektragebruik, kiezen	149
		Gasgebruik, kiezen	149
		Gereedschapmenu's	148
		Instelmenu	148
		Onderhoudswerkzaamheden	214
		Startscherm	148
		Storingsopsporing	236
		Veiligheidsinstructies	147
		Verwarming, inschakelen	149
		Verwarming, uitschakelen	149
		Verwarmingsinstallatie, ontluchten	215
		Verwarmingsvloestof, bijvullen	215
		Verzorging	214
		Vloeistofpeil, controleren	214
		Warmtewisselaar	150
		Wasbak	
		Reiniging	205
		Wassen met hogedrukreiniger	199
		Waterafvoer	181
		Waterhoeveelheid, tonen	129, 134

Trefwoordenlijst

Waterinstallatie	
Drinkwatervulopening	181
Leegmaken	187
Ontsmetten	203
Reinigen	202
Veiligheidsinstructies	22
Verzorging	202
Vullen	186
Waterleidingen, reinigen	203
Waterpomp	179, 186
Waterpomp, schakelaar	149
Watertank	
Reinigen	202
Vulstand, tonen	129, 134
Water, aftappen	182
Water, vullen	182
Waterafvoer	181
Watertank zie ook waterinstallatie	181
Watervoorziening	
Algemeen	179
Storingsopsporing	242
Wiel vervangen	227
Wielen	225
Wielkeggen	53
Wintercamping	264
Wintergebruik	208
Winterverzorging	207
Woonruimteaccu	
Accu-alarm	129, 134
Inbouwplaats	119
Instructies	118
Laadstroom, tonen	129
Laden	120
Ontlaadstroom, tonen	129
Ontlading	119
Spanning, tonen	128, 132
Storingsopsporing	232, 233
Zekeringen	139
Woonruimteverlichting	219

Z

Zekeringen	138
Aan de woonruimteaccu	139
Voor de startaccu	138
Voor Dometic-toilet	140
Voor Thetford-toilet	139
Zekering 230 V	136, 140
Zekeringen 12 V	138

Trefwoordenlijst